

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
FACTORS AFFECTING THE EFFICIENCY OF THE DEVELOPMENT
PLAN FOR NAKHON PHANOM PROVINCE

ประโมทย์ ดิยะบุตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนครพนม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ประโมทย์ ดิยะบุตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนครพนม

**FACTORS AFFECTING THE EFFICIENCY OF THE DEVELOPMENT
PLAN FOR NAKHON PHANOM PROVINCE**

PRAMOTE TIYABUT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC
ADMINISTRATION IN PUBLIC ADMINISTRATION**

NAKHON PHANOM UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2023

ALL RIGHTS RESERVED BY NAKHON PHANOM UNIVERSITY

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายประ โมทย์ ดิยะบุตร แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ของมหาวิทยาลัยนครพนม

คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วหานาม)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิมล อินทนนท์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดำรง วิเศษ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุดานนท์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เดชะคำภู)

ประธานกรรมการ

(ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)

กรรมการ

(อาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำหลักสูตร)

กรรมการ

(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

กรรมการ

(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยนครพนมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ของมหาวิทยาลัยนครพนม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิมล อินทนนท์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

วันที่ ๒๔ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม		
ผู้วิจัย	ประโมทย์ ดิยะบุตร		
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ		
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุดานนท์		
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เฉลิมคำกู		
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยนครพนม	ปีการศึกษา	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดนครพนม (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
(3) เพื่อวิเคราะห์บริบทการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม (4) เพื่อศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะการ
พัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง
ที่ได้ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 141 คน
และกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ได้ค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
(Pearson's Correlation Coefficient) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear
Regression) แบบสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
(Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (X_3 Beta = .320) ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (X_4 Beta = .216) ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน (X_1 Beta = .110) และด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

(X, Beta = .102) (3) บริบทการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และการประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน (4) ข้อเสนอแนะ ได้แก่ แผนพัฒนาจังหวัดเปรียบเสมือน Master Plan ที่ทุกหน่วยงานในจังหวัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาต่างๆ การสำรวจและรับฟังปัญหาของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้น นำสู่การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ แผนพัฒนาจังหวัดสามารถชี้เป้าให้ราชการส่วนกลางนำไปจัดสรรงบประมาณ มีการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPI) จังหวัดต้องมีผู้นำดี มีทีมงานที่ดี และมีเครือข่ายในการจัดทำแผนในทุกระดับ ประกอบกับต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ในการจัดทำแผนและการประเมินผล เน้นการทำงานแบบบูรณาการในเชิงพื้นที่เพื่อให้ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) มีความสมบูรณ์ ราชการส่วนกลางมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดแบบ Chief Executive Officer : CEO คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและเจ้าหน้าที่แผนมีแรงจูงใจในด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และประชาชนมีแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตั้งแต่เริ่มต้น โดยสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด

คำสำคัญ : (1) ประสิทธิภาพ (2) แผนพัฒนาจังหวัด

TITLE	Factors Affecting the Efficiency of the Development Plan for Nakhon Phanom Province		
AUTHOR	Pramote Tiyaabut		
ADVISOR	Assistant Professor Dr. Samran Wised, D.P.A.		
CO-ADVISOR	Assistant Professor Dr. Jarukanya Udanont, Ph.D.		
CO-ADVISOR	Assistant Professor Dr. Kotchakorn Dechakhamphu, D.P.A.		
DEGREE	Master of Public Administration	MAJOR	Public Administration
UNIVERSITY	Nakhon Phanom University	ACADEMIC YEAR	2023

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the efficiency level of the development plan for Nakhon Phanom Province, (2) to study the factors affecting the efficiency of the development plan for Nakhon Phanom Province, (3) to analyze the context of the development plan for Nakhon Phanom Province, and (4) to study guidelines and suggestions for improving the efficiency of the development plan for Nakhon Phanom Province as a mixed methods research. The sample group used in the quantitative research consisted of 141 people from the Nakhon Phanom provincial development plan committee and the target group of 12 people using a purposive sample selection method. Data collection tools were questionnaires, interview forms and focus group meetings with a reliability of 0.95. Statistics used in data analysis consisted of frequency distribution, percentage, mean and standard deviation, and hypothesis testing using Pearson's correlation coefficient, multiple linear regression, interview forms and focus group meetings using content analysis.

The results of the research found that (1) the overall level of efficiency of the development plan for Nakhon Phanom Province was statistically significant at the 0.05 level, sorted by variables that affected variation in the dependent variables in the standard score format from the highest to the lowest, namely the concept of efficiency in preparing provincial development plans (X_3 Beta = .320), new public services (X_4 Beta = .216), knowledge in planning (X_1 Beta = .110), and the process of preparing provincial development plans and groups of provinces (X_7 Beta = .102). (3) The context of the provincial development plan included meetings

of the provincial development plan committee and community meetings to listen to opinions from the people. (4) Suggestions included the provincial development plan, which was similar to a master plan that every organization in the province used as a framework for preparing various development plans, surveying and listening to people's problems from the beginning led to systematic data analysis. Provincial development plans could point out targets for the central government to allocate budgets and develop key performance indicators to achieve common goals (Joint KPI). The province needed to have good leaders, a good team and a network to prepare plans at all levels, emphasizing integrated work in spatial areas to ensure the value chain was complete. The central government delegated authority to the provincial governors in the form of Chief Executive Officer: CEO. The provincial development plan committee and planning officers were motivated for career advancement and people were motivated to participate in the preparation of the provincial development plan from the beginning by creating a sense of love for their hometown.

Keywords : (1) Efficiency (2) Provincial Development Plan

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีผู้วิจัยได้รับความกรุณาและคำแนะนำจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรวิทย์ อินทนนท์ คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร. กัตติญา แก้วหานาม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำราญ วิเศษ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จารุกัญญา อุดานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กชกร เดชะคำภู อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ ดร. มุกดา แก่นสุวรรณ (ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ) อาจารย์ ดร. สุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ (ผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาษาไทย) คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ทุกท่าน ที่กรุณา เสียสละเวลาทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการที่ให้คำแนะนำแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงโดยสมบูรณ์ ขอขอบคุณไว้เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณนายวันชัย จันทรพร ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม นายเชาวนิษฐ์ วงศ์สถิตจิรกาล รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม นายวิจิตร กิจวิรัตน์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม นายจิรศักดิ์ สีหามาตย์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม นางสาวกนกพร ไชยศล หัวหน้าสำนักงานจังหวัด นครพนม ที่สนับสนุนให้การดำเนินการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์พร้อมได้ให้คำชี้แนะแนวทางการ ดำเนินการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม รวมถึงได้รับความอนุเคราะห์ ตรวจสอบเนื้อหาจากนายณัฐพล สุริยนต์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนา จังหวัด นายธรรณิษฐ์ นวลโย นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ คณะกรรมการบริหารงาน จังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม คณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม และเจ้าหน้าที่แผนของส่วนราชการทุกส่วนราชการ อำเภอทุกอำเภอ ผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน และภาคธุรกิจเอกชนในจังหวัดนครพนม ที่ให้ข้อมูลตาม แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) รวมถึงเจ้าของแนวคิดทฤษฎีและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จนได้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ในการเขียนงานวิจัยในครั้งนี้ได้ครอบคลุมทุกมิติ

ขอบคุณ ดร.ศุภพานี โพธิ์สุ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม นายจิรวัฒน์ เวียงดั้น รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ ให้การสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและให้คำชี้แนะการศึกษาให้สำเร็จไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัว คุณพ่อคุณแม่ เด็กชายนาปี (บุตรชาย) ญาติพี่น้องและ เพื่อนๆ ที่สนับสนุนการศึกษาและเป็นกำลังใจสำคัญในการศึกษาในครั้งนี้

ประโมทย์ ดิยะบุตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2 กรอบแนวคิดของการวิจัย	5
3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
4 สมมติฐานของการวิจัย	7
5 ประโยชน์ของการวิจัย	7
6 ขอบเขตของการวิจัย	8
7 นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
1 แนวคิดทฤษฎีองค์ความรู้ในการวางแผน	16
2 ทฤษฎีแรงจูงใจ	46
3 แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	49
4 การบริการสาธารณะแนวใหม่	56
5 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน	58
6 บริบทจังหวัดนครพนม	61
7 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	69
8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	81
9 การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	97

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	106
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	106
2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	109
3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	113
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	113
5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	115
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	117
1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	117
2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	118
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	120
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	179
1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	179
2 สมมติฐานของการวิจัย	179
3 สรุปผลการวิจัย	180
4 อภิปรายผลการวิจัย	189
5 ข้อเสนอแนะ	213
บรรณานุกรม	215
ภาคผนวก	225
ภาคผนวก ก หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	226
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	228
ภาคผนวก ค แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	239
ภาคผนวก ง ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ	250
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	258
ประวัติย่อของผู้วิจัย	261

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะกรรมการและบุคลากร	9
2	กฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ	21
3	การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีองค์ความรู้ในการวางแผน	99
4	การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	102
5	การสังเคราะห์แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	103
6	การสังเคราะห์แนวคิดการบริหารสาธารณะแนวใหม่	104
7	การสังเคราะห์แนวคิดกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	105
8	คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	107
9	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะกรรมการและบุคลากร	108
10	เกณฑ์ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	114
11	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	120
12	ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	122
13	ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม โดยรวมและรายด้าน	123
14	ผลการวิเคราะห์ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน เป็นรายชื่อ	124
15	ผลการวิเคราะห์ด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นรายชื่อ	125
16	ผลการวิเคราะห์ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เป็นรายชื่อ ...	126
17	ผลการวิเคราะห์ด้านการบริการภาครัฐแนวใหม่ เป็นรายชื่อ	128
18	ผลการวิเคราะห์ด้านแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นรายชื่อ	129
19	ผลการวิเคราะห์ด้านบริบทจังหวัดนครพนม เป็นรายชื่อ	130
20	ผลการวิเคราะห์ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เป็นรายชื่อ	131

21	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson s correlation Coefficient) โดยหาค่า (r) ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	133
22	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	135

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
2	สรุป แนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM)	31
3	ตัวอย่างการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ของโครงการ	36
4	ความหมายของการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ	39
5	ขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ	41
6	กระบวนการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ (Public Policy Implementation) ผ่านแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	43
7	ทฤษฎีระบบของอิสตัน	45
8	ทฤษฎีแรงจูงกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	49
9	แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	52
10	โมเดลตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	53
11	บริบทจังหวัดนครพนม	69
12	กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	75
13	กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	80
14	ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	85
15	การวางแผนพัฒนา	94
16	องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดนครพนม	178

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยมีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดพัฒนาการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยการเปลี่ยนผ่านไปสู่การบริหารงานเชิงพื้นที่ (Area-based Approach) เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการบูรณาการความร่วมมือ ช่วงแรกเริ่มจากการมีคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) ซึ่งเป็นช่วงของรัฐบาลภายใต้การนำของจอมพลถนอม กิตติขจร นายสัญญา ธรรมศักดิ์ และหม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช กำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือในการวางแผนจากล่างขึ้นบน (Bottom-up planning) ต่อเนื่องจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ซึ่งใช้ระบบแผน เป็นแกนนำในการพัฒนาและกำหนดทิศทางของการพัฒนาชนบท จนกระทั่งในช่วงปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลได้มีนโยบายสนับสนุนการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค มีการปรับปรุงองค์กรพิเศษทำหน้าที่การประสานงานพัฒนาชนบท คือ คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) เพื่อที่จะได้พิจารณาแนวทางและนโยบายในการดำเนินการ โดยกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่ในการประสานหลักการ โดยกระทรวงมหาดไทยกำหนดวิธีการและขั้นตอนในการจัดทำโครงการพัฒนาจังหวัด โดยกำหนดให้มีการจัดทำแผนงานโครงการมาจากสภาพปัญหาและความต้องการระดับพื้นที่ ทำให้เกิดการประสานงานที่ดีขึ้น ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงระดับตำบลในกระบวนการตัดสินใจ โดยลักษณะการจัดทำโครงการพัฒนาจังหวัดยังเป็นรวบรวมการเสนอโครงการผ่านกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ที่อยู่ส่วนกลาง จนมาถึง ช่วงที่ 2 พ.ศ. 2544 ในรัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีนโยบายกระจายอำนาจในการบริหาร โดยการสนับสนุนให้การปฏิบัติราชการของจังหวัดต่างๆ เป็นการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ทั้งนี้ เพื่อให้มีหน่วยงานเชิงยุทธศาสตร์ภาครัฐในระดับพื้นที่ที่มีศักยภาพและสมรรถนะสูงสามารถประสานและกำกับดูแลการปฏิบัติราชการของทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐ และส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนให้สามารถริเริ่มแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ของตนเอง รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดระบบงานที่มีกระบวนการสร้างความเห็นพ้องต้องกันของทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อให้ประชาชน

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตามวิสัยทัศน์ เมืองน่าอยู่ ประจําเศรษฐกิจสู่อาเซียนและจีนตอนใต้- ตะวันออก ฉบับที่ 3 คือ แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2561 - 2565 ยังเน้นเหมือนกับฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 ภายหลังจากเกิดการแพร่ระบาดของโรค ไวรัสโคโรนา (โควิด 19) ยังคงให้ความสำคัญกับการเป็นเมืองน่าอยู่ ประจําเศรษฐกิจสู่อนุภูมิภาค ลุ่ม น้ำโขง และให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด 32 ตัวชี้วัด และดัชนีความก้าวหน้าของ คน (HAI) 8 ด้าน มากขึ้น (สำนักงานจังหวัดนครพนม. 2566 : 183)

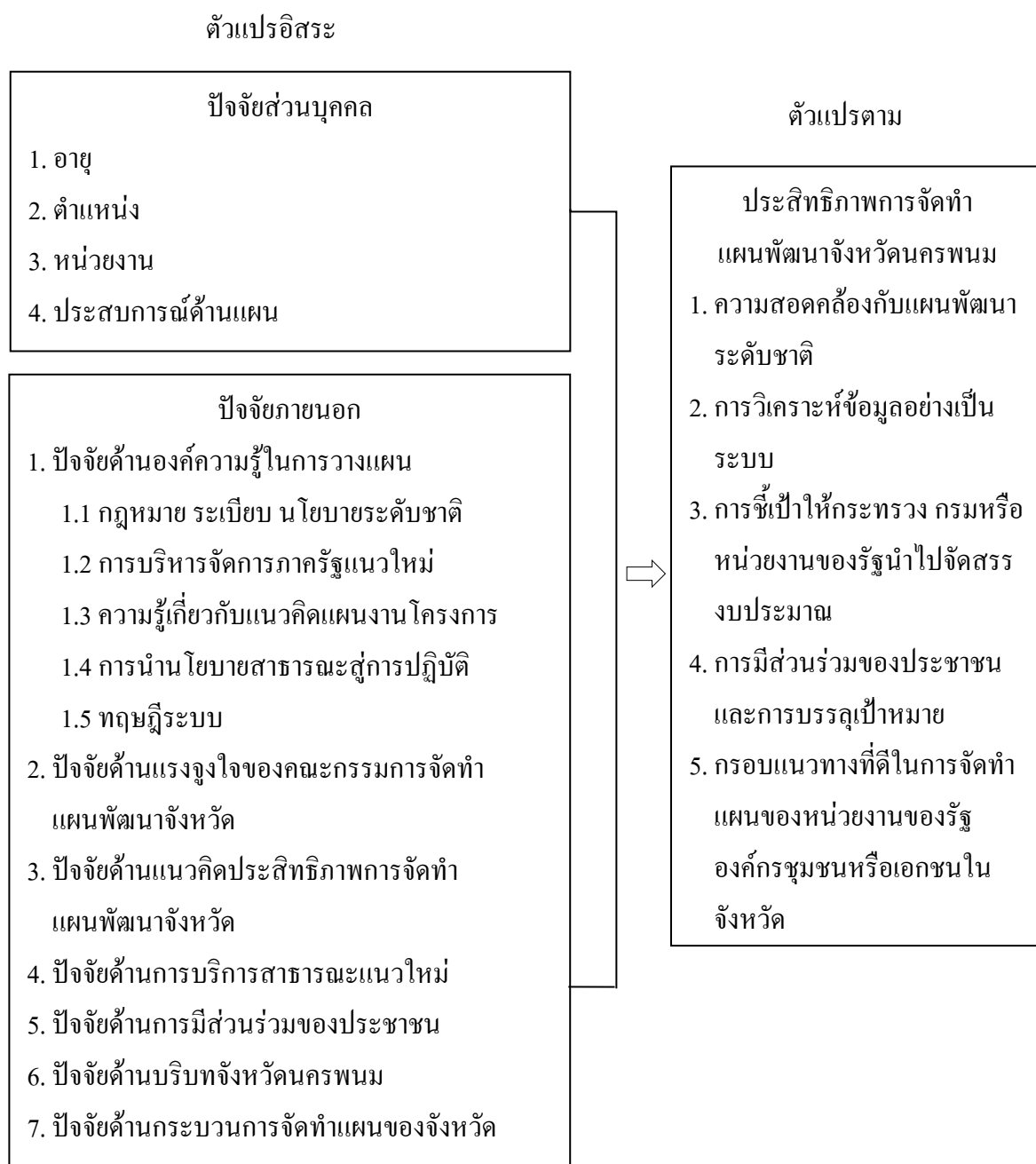
แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน มีกระบวนการ วิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายการพัฒนา คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว หรือ GDP per Capita เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เป็นการวัดเฉพาะรายได้ใน ภาพรวมไม่สามารถวัดได้ว่าสามารถยกระดับรายได้ประชาชนที่อยู่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของ ประเทศได้เท่าที่ควร ดังนั้น (1) ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดจะสามารถเป็นเกณฑ์ตัวชี้วัด ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้หรือไม่ (2) จากการศึกษาประเด็นการพัฒนาจังหวัด นครพนม 6 ประเด็นการพัฒนา แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติในระดับต่างๆ แต่แผนงาน โครงการในแต่ละประเด็นการพัฒนายังไม่สามารถชี้ให้เห็นได้ว่าจะสามารถบรรลุ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดได้อย่างไร จังหวัดได้วิเคราะห์ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ ที่พร้อมทั้งวิเคราะห์ศักยภาพที่โดดเด่นของแต่ละอำเภอรวมถึงได้วิเคราะห์ประเด็นปัญหาความต้องการ ของแต่ละอำเภอทั้ง 12 อำเภอ ในจังหวัดนครพนม พร้อมเสนอแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาเป็น รายอำเภอ แต่ยังไม่ชี้ให้เห็นว่า มีแผนงาน โครงการไหนบ้างที่สามารถตอบสนองต่อศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของแต่ละอำเภอได้ (สำนักงานจังหวัดนครพนม. 2566 : 75) (3) ในลักษณะเดียวกัน การวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ที่มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ จุดเริ่มต้นของกระบวนการการดำเนินงาน (ต้นทาง) ส่งต่อกระบวนการดำเนินการ (กลางทาง) ไปจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการการดำเนินงาน (ปลายทาง) หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการสามารถ นำผลการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าไปใช้ได้จริงได้หรือไม่ เนื่องจากงบประมาณจังหวัดที่ได้รับจัดสรร ยังไม่เพียงพอที่จะสามารถทำให้ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) สมบูรณ์ได้ (4) ส่วนราชการส่วนกลาง ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาเท่าที่ควร (สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2564 : 1-20) (5) สำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย รายงานว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ด้านการบูรณาการการทำงานของภาค ส่วนต่างๆ จากการตรวจติดตามพบว่า แผนงาน โครงการ ที่ได้อนุมัติงบประมาณให้ดำเนินการตาม แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณของจังหวัดมีความซ้ำซ้อนกับแผนงาน โครงการของส่วน ราชการส่วนกลาง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดทำแผนพัฒนา

จังหวัด กลุ่มจังหวัด ยังขาดการบูรณาการในเชิงพื้นที่ แต่ละหน่วยงานไม่ทราบข้อมูลแผนงาน โครงการของหน่วยงานอื่น โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดจึงขาดความเชื่อมโยงและเกี่ยวพันกัน ขาดการวิเคราะห์ วางแผน และจัดทำแผนงาน โครงการตั้งแต่แรกเริ่ม ซึ่งควรจะเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain Process) (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2554 : 27) (6) การบูรณาการและการเชื่อมโยงแผนในระดับพื้นที่โดยที่การพัฒนาจังหวัดในปัจจุบัน จะมีแผนพัฒนาหลายระดับด้วยกันโดยแต่ละแผนจะอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ แผนชุมชน แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ ซึ่งที่ผ่านมา พบว่า แผนดังกล่าวยังขาดการบูรณาการการประสานเชื่อมโยงที่ดี และเกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินโครงการหรือดำเนินโครงการที่ไม่สอดคล้องกัน (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2553 : 23-29) (7) การติดตาม ประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัดที่สรุปเป็นรายด้าน ทั้งด้าน ท่องเที่ยว เกษตร การค้าการลงทุน ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านความมั่นคง ยังไม่แสดงให้เห็นถึงการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดในระยะ 1 ปี หรือระยะ 5 ปี ที่กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด GPP per Capita เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 (8) ปัญหาโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดบางโครงการมีลักษณะ คล้ายกับขนมชั้นที่มีกิจกรรมภายใต้โครงการใหญ่ แต่ไม่ได้เกิดจากการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของพื้นที่และปัญหาความต้องการของประชาชน เหมือนเป็นการรวบรวมโครงการย่อยของหน่วยงานต่างๆ มารวบรวมเป็นโครงการใหญ่ทำให้เกิดรูปแบบโครงการในลักษณะที่เรียกว่าขนมชั้น ที่แต่ละชั้นหมายถึงโครงการย่อยภายใต้โครงการใหญ่ที่ยังขาดความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยงกัน กิจกรรมตามโครงการเป็นเพียงการนำโครงการหรือกิจกรรมย่อยของแต่ละหน่วยงานมาวางทับซ้อนกัน รวบรวมเป็นหนึ่งโครงการ เช่น โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรมจังหวัด นครพนม เป็นการนำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรมของแต่ละอำเภอแต่ละหมู่บ้านมา รวบรวมวางซ้อนเรียงกันตามลำดับซึ่งไม่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงของแต่ละกิจกรรม (สำนักงานจังหวัดนครพนม. 2566 : 200)

จากสภาพปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีอยู่หลายปัจจัย ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยภายนอก จึงเป็นที่มาของการวิจัยเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมจะมีปัจจัยอะไรบ้าง เพื่อให้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในจังหวัด (Bottom – Up) และสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ (Top – Down) มีการบูรณาการความร่วมมือในระดับพื้นที่ โดยจะเน้นศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อราชการและประชาชนต่อไป

2. กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ผู้วิจัย ได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จะต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาระดับชาติ มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ (คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ. 2565 : ออนไลน์) สามารถชี้เป้าให้ กระทรวงกรมหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ (กานต์ชนก แดนสีแสง และกฤษวรรณ์ โล้วชรินทร์. 2563 : 139-150) อาจทำให้เกิดความสมบูรณ์ของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) (สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2564 : 1-9) สามารถทำให้ภาค ประชาชน ภาคเอกชนอยากเข้ามามีส่วนร่วม (ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสายันต์. 2561 : 376-378) เพื่อให้แผนบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) (พรชัย เทพปัญญา. 2561 : 1-14) ทุกหน่วยงานใน จังหวัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนของหน่วยงานของรัฐ องค์กรชุมชนหรือเอกชนใน จังหวัด เป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ (สำนักงานสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2566 : 141-143) จึงได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
- 3.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
- 3.3 เพื่อวิเคราะห์บริบทการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
- 3.4 เพื่อศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

4. สมมติฐานของการวิจัย

- 4.1 ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับมาก
- 4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน 2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของแต่ละส่วนราชการ 3) ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 4) ปัจจัยด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ 5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน 6) ปัจจัยด้านบริบทจังหวัดนครพนม 7) ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนของจังหวัด

5. ประโยชน์ของการวิจัย

- 5.1 จังหวัดนครพนมมีแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่สามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติผ่านแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.2 ทุกภาคส่วนในจังหวัด ได้แก่ ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ เอกชน ภาคประชาชนในจังหวัดนครพนมมีรูปแบบ แนวทาง ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมที่สามารถแก้ไขปัญหาของพื้นที่แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

6.1.1 แนวคิด ทฤษฎีองค์ความรู้ในการวางแผน ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย (1) กฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติที่เกี่ยวข้อง (2) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) (3) แนวคิด เกี่ยวกับแผนงานโครงการ (4) การนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ (Public Policy Implementation) (5) ทฤษฎีระบบ (System Theory)

6.1.2 ทฤษฎีแรงจูงใจ

6.1.3 แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

6.1.4 การบริการสาธารณะแนวใหม่

6.1.5 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

6.1.6 บริบทจังหวัดนครพนม

6.1.7 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

6.1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยในต่างประเทศ

6.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

6.2.1 ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย (1) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม (2) คณะที่ปรึกษาและ คณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566-2570 และจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของจังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (3) เจ้าหน้าที่แผน รวมจำนวน 217 คน

6.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม คณะที่ปรึกษาและอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 และเจ้าหน้าที่แผน จำนวน 141 คน โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามานเน่ (Taro yamanne, 1973)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะกรรมการและบุคลากร

ลำดับ ที่	คณะกรรมการและบุคลากร	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม (ประกอบด้วย (1) ผู้แทนส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ (2) ผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน และ (4) ผู้แทนภาคประชาสังคม)	38	25
2	คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566-2570 และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568(ประกอบด้วย (1) ผู้แทนส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ (2) ผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน และ (4) ผู้แทนภาคประชาสังคม)	124	80
3	เจ้าหน้าที่แผน (เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ)	55	36
รวม		217	141

6.3 ขอบเขตด้านเวลา

เดือนเมษายน 2566 – เดือนมีนาคม 2567

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

7.1 ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด หมายถึง กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมที่มีประสิทธิภาพอย่างน้อยต้องมีการบูรณาการองค์ความรู้ในการวางแผนทั้งในเรื่องของกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ แนวคิดการบริหารสมัยใหม่และเครื่องมือการวิเคราะห์ที่เหมาะสม เพื่อนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่จากบนลงล่าง (Top – Down) ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมีภาวะผู้นำสูงในการส่งเสริมกระบวนการ

มีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นทางแนวทางในการวางแผนจากล่างขึ้นบน (Bottom – Up) ให้ได้มาซึ่งปัญหาความต้องการของประชาชนโดยการจัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด โดยคำนึงถึงคุณภาพ ปริมาณ เวลา วิธีการที่เหมาะสม สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนด มีทีมงานที่ดี มีผู้นำที่ดี กล่าวโดยสรุป ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดต้องมีคุณสมบัติ ประกอบด้วย 1) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ 2) มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ 3) สามารถชี้เป้าให้ราชการส่วนกลางหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ 4) ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมาย 5) เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานของรัฐ องค์กร ชุมชนหรือเอกชนในจังหวัด

7.2 องค์ความรู้ในการวางแผน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบนโยบายระดับชาติ ความรู้ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานโครงการ ความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ

7.3 แรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม หมายถึง ปัจจัยสร้างแรงจูงใจ (motivator) ในการทำงาน มีโอกาสก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในงาน การได้รับการยอมรับ พร้อมทั้งจะทุ่มเทความสามารถและความพยายามให้กับองค์กร การเปลี่ยนงานโดยการเพิ่มความท้าทาย ความรับผิดชอบในการทำงาน การจูงใจด้วยรางวัลตอบแทน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน สิ่งที่เป็นเครื่องชี้ถึงการทำงานเป็นทีม โดยเจ้าหน้าที่แผนที่เข้ามาทำงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีโอกาสนำหน้าในหน้าที่ราชการ หรือการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เช่น ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคมหรือภาคประชาชนรู้สึกว่าเขามีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลประโยชน์จากโครงการของจังหวัด รวมถึงการสร้างแรงจูงใจในการสำนึกถึงบ้านเกิดเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัด สามารถสรุปได้ ดังนี้ 1) ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ 2) การได้รับค่าตอบแทน 3) การได้ใช้ความรู้ความสามารถ 4) การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด 5) สำหรับแรงจูงใจของภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนยังให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าและการประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ รวมถึงการสำนึกถึงบ้านเกิด เป็นแรงจูงใจให้เข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดด้วย

7.4 แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด หมายถึง แผนพัฒนาจังหวัดที่มีการสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น มีองค์ความรู้ด้านการวางแผนและการประเมินผล มีทีมงานดี ผู้นำดี องค์กรดี ประกอบกับการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนานำสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนาจังหวัดในแต่ละด้าน

7.5 การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) และการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การตอบสนองความต้องการของประชาชน มีประชาสังคมแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน สร้างค่านิยมสร้างความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่เป็นประโยชน์สาธารณะร่วมกัน

7.6 บริบทจังหวัดนครพนม หมายถึง การศึกษาสภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด การวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด ในด้านต่างๆที่ครอบคลุมมิติการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการนำผลการพัฒนา และแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมาเป็นข้อมูลพื้นฐานตัวชี้วัดผลสำเร็จการดำเนินการตาม แผนพัฒนาจังหวัด และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

7.7 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด หมายถึง การยึดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) กำหนด มาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ผ่านกลไกของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

7.8 คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม หมายถึง บุคคลที่มีคำสั่งแต่งตั้งเป็น คณะกรรมการ คณะที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด นครพนม (มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1. ผู้แทนส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ 2. ผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน และ 4. ผู้แทนภาคประชาสังคม) ทำหน้าที่ในการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม

(2) คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

พ.ศ. 2566-2570 และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

(3) เจ้าหน้าที่แผนของส่วนราชการ

7.9 แผนพัฒนาจังหวัด หมายถึง แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566-2570 เป็นรายการ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ประเด็นการพัฒนา ตัวชี้วัด แนวทางการพัฒนา แผนงาน และโครงการสำคัญของจังหวัดที่จำเป็นต้องจัดทำเพื่อให้เป็นไปตาม เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยี่สิบปี

7.10 ข้อมูลเพื่อการพัฒนา หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นเพื่อสรุปเป็น ประเด็นการพัฒนาที่มาจากปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ข้อมูลการวิเคราะห์ที่ ครอบคลุมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงข้อมูล การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกปัจจัยภายใน (SWOT Analysis) ข้อมูลจากการใช้เครื่องมือสมัยใหม่ต่างๆ

ในการวิเคราะห์โดยมีฐานข้อมูลสนับสนุนที่แสดงถึงความก้าวหน้าหรือถดถอยของข้อมูลหรือข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ เช่น Benchmark, balance scorecard, KPIs, Logic Farmwork เป็นต้น

7.11 ประเด็นการพัฒนา หมายถึง บทวิเคราะห์ที่ใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ตามหลักวิชาการวางแผน มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด (ระยะ 5 ปี) มีตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด แนวทางการพัฒนา แผนงาน โครงการสำคัญ

7.12 คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ(ก.น.บ.) หมายถึง คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565

7.13 หน่วยงานของรัฐ หมายถึง ส่วนราชการส่วนกลาง ส่วนราชการส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของฝ่ายบริหาร รวมถึงองค์กรอิสระ ศาล และองค์กรอัยการ ทุกหน่วยงานของรัฐที่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนครพนม

7.14 การบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ หมายถึง การบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการต้องเป็นไปตามหลักการพัฒนายั่งยืนเพื่อความผาสุกของประชาชนในพื้นที่ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การอำนวยความสะดวก และตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยสอดคล้องกับหลักการ ดังต่อไปนี้ (1) การพัฒนาแบบองค์รวมซึ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การรักษาความสงบเรียบร้อยและการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ (2) การบริหารงานให้เป็นไปตามแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค (3) การบริหารแผนงาน โครงการ กิจกรรมในโครงการ งบประมาณ และบุคลากรในจังหวัด เพื่อให้เกิดการปฏิบัติราชการร่วมกันโดยใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีเป็นหลัก (4) การส่งเสริมและดำเนินการให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างภาครัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชนในจังหวัด (5) การกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่ระดับผู้ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ (6) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใส และมีการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการ

7.15 ประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด หมายถึง หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน(ส่วนราชการส่วนกลาง ส่วนราชการส่วนภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ) ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมหรือภาคประชาชนทั่วไปในจังหวัด นครพนม

7.16 เจ้าหน้าที่แผนของส่วนราชการ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในจังหวัด นครพนม ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

7.17 กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายระดับชาติ หมายถึง ข้อกฎหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติ ด้านความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค และนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่างๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เป็นกรอบการดำเนินงานจัดทำแผน ประกอบด้วย (1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560, (2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม, (3) พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560, (4) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565, (5) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580), (6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570), (7) นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 20 ปี, (8) นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2566-2570 ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2570

7.18 ส่วนราชการที่รับผิดชอบโครงการ หมายถึง ส่วนราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด ส่วนราชการส่วนกลางในจังหวัด ทั้งนี้ ให้รวมถึงอำเภอต่างๆ ด้วย ซึ่งได้รับหน้าที่ให้เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำโครงการ การดำเนินการตามโครงการ การติดตามประเมินผลโครงการ รวมถึงส่วนราชการที่ทำหน้าที่ในการบูรณาการส่วนราชการต่างๆ เพื่อจัดทำโครงการ การดำเนินการตามโครงการ การติดตามประเมินผลโครงการ

7.19 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) หมายถึง การประชุมกลุ่มย่อยหรือโฟกัสกรุป (Focus group) ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม และเจ้าหน้าที่แผนของแต่ละส่วนราชการที่รับผิดชอบแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่สมบูรณ์ที่สุดแล้วรายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมพิจารณาต่อไป

7.20 การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด หมายถึง การสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงพื้นที่ โดยใช้คำถามที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัดตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด 6 ประเด็นการพัฒนา รวมถึงปัญหาความต้องการขั้นพื้นฐานอื่นๆ โดยมีเป้าหมายเป็นประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัดนครพนม ทั้ง 12 อำเภอ

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีองค์ความรู้ในการวางแผน
2. ทฤษฎีแรงจูงใจ
3. แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
4. การบริการสาธารณะแนวใหม่
5. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน
6. บริบทจังหวัดนครพนม
7. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด ทฤษฎีองค์ความรู้ในการวางแผน

1.1 กฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ

1.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก 6 เมษายน 2560) มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

1.1.2 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 108 ตอนที่ 156 ฉบับพิเศษ หน้า 1, 4 กันยายน 2534) มาตรา 52 เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดยื่นคำขอจัดตั้งงบประมาณได้ มาตรา 52/1 วรรคสอง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่ประจำอยู่ในเขตจังหวัดที่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องและเป็นไปตามแผนพัฒนาจังหวัดตามมาตรา 53/1 ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลางและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน เมื่อประกาศใช้แผนพัฒนาจังหวัดแล้ว

1.1.3 พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560 (ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 134 ตอนที่ 79 ก. 31 กรกฎาคม 2560) มาตรา 5 ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่ายี่สิบปี หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติการกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติและแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ มาตรา 6 ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ (2) เป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว กำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมาย (3) ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ มาตรา 7 การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ โดยให้ดำเนินการตามกระบวนการ ดังต่อไปนี้ (1) มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ (2) วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านทั้งในประเทศและต่างประเทศ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด รวมทั้งความเสี่ยงของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น (3) การให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรวมทั้งการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวตามมาตรา 6 (1) และ (2) ต้องมีความชัดเจนเพื่อให้เห็นภาพในอนาคตของประเทศ ต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งมีการระบุตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายไว้ให้ชัดเจน มาตรา 8 ในกระบวนการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติให้คณะกรรมการจัดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) การรับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นเพื่อนำมาใช้จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ (2) การรับฟังความคิดเห็นเมื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ แล้วเสร็จเบื้องต้นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงการรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องใช้วิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้โดยสะดวกและทั่วถึงและต้องมีการแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

1.1.4 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565

(ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 139 ตอนที่ 51 ก. 19 สิงหาคม 2565) มาตรา 17 เพื่อให้การบริหารงานในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเกิดการบูรณาการอย่างแท้จริง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ (2) ประสาน เชื่อมโยง และกำกับให้ส่วนราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชน ดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ มาตรา 20 ให้ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดครั้งละยี่สิบปี ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และต้องคำนึงถึงเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในจังหวัด

ทั้งนี้ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) พิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อให้ทราบถึงความต้องการและศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) สืบค้นความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) กำหนด มาตรา 21 ให้ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยคำนึงถึงความต้องการและศักยภาพของประชาชนในจังหวัด ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค และนโยบายของรัฐบาล รวมตลอดถึงความพร้อมของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชน แผนพัฒนาจังหวัดอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดของเป้าหมายการพัฒนาซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยี่สิบปีตามมาตรา 20 ประเด็นการพัฒนา เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา แผนงาน โครงการสำคัญ และกิจกรรมในโครงการ งบประมาณที่ต้องใช้หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการซึ่งสอดคล้องกันระหว่างการดำเนินการของทุกหน่วยงานและเรื่องอื่นที่ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) กำหนด แผนพัฒนาจังหวัดให้มีระยะเวลาห้าปี

1.1.5 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการ โดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย และเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ โดย (1) ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (2) ระบบการเงินการคลังประเทศ สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และ (3) ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในทุกระดับ

1.1.6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ 3 การกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" บริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ ยุทธศาสตร์คุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและทันต่อสถานการณ์ การใช้ข้อมูลและกระบวนการมีส่วนร่วมในการออกแบบนโยบายสาธารณะ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศบนหลักการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ คือ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐ โดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ส่วนที่ 5 การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยให้ความสำคัญกับการวัดผลสำเร็จของการ

ดำเนินงานด้วยเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม ทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในทุกกระบวนการของวงจรการบริหารงานคุณภาพ การดำเนินงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมายและความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน และกลไกในเชิงพื้นที่ ที่เป็นการแปลงแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติผ่านการมองภาพเชิงองค์รวมในระดับภาคและจังหวัด โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมของพื้นที่ การดำเนินงานโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างการยอมรับ และลดข้อจำกัดที่เกิดจากการดำเนินงานโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หรือการดำเนินงานโดยภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่เชื่อมประสานกัน และมีเป้าหมายร่วมกัน สร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนระหว่างภาครัฐกับภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ประชาชน และภาคีการพัฒนาต่าง ๆ สร้างแพลตฟอร์มหรือช่องทางให้ทุกภาคีมีโอกาสแสดงความคิดเห็น เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน และร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานในระดับพื้นที่อื่น ๆ (ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 139 ตอนพิเศษ 258 ง . 1 พฤศจิกายน 2565)

1.1.7 นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 20 ปี ยึด

ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่าง ๆ ตลอดจนเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค เป็นกรอบในการจัดทำเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี ใช้ศักยภาพ โอกาส และข้อจำกัดของพื้นที่ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา รวมถึงบริบทแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของประเทศและโลกที่มีผลกระทบต่อพื้นที่ มาเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 20 ปี ควบคู่กับการพิจารณาความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยใช้กระบวนการประชาคมแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (ร่วมคิด-ร่วมทำ-ร่วมติดตามผล) ขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี ผ่านแผนพัฒนาจังหวัดระยะ 5 ปี และรายปี และโครงการสำคัญในแผนปฏิบัติราชการประจำปี รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาในแต่ละช่วงเวลาอย่างชัดเจน ทั้งในระยะ 20 ปี ในแต่ละช่วงเวลา 5 ปี และรายปี เพื่อใช้ในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 20 ปี และแสดงถึงผลสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลา ว่าเป็นไปตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยนำหลักการบริหารงานคุณภาพ(Plan - Do - Check - Act : PDCA) มาใช้เพื่อให้เกิดกระบวนการ "ตั้งเป้า ปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุง" ใช้ฐานข้อมูลอย่างน้อย 5-10 ปี ขึ้นไป เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้ทราบถึงศักยภาพและปัญหาของพื้นที่ รวมทั้งสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเพื่อให้ทราบถึงความต้องการของพื้นที่ การพิจารณาเปรียบเทียบสถานะการพัฒนาระดับจังหวัด รวมถึงศักยภาพ โอกาส ปัจจัยสนับสนุนปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันสำคัญ บริบทแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทั้งของประเทศและโลก ที่มีผลกระทบต่อพื้นที่จังหวัด โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ทาง

วิชาการที่เหมาะสม อาทิ SMART Goal (Specific, Measurable, Attainable, Relevant, Time-based), OKR (Objective and Key Results) , SWOT Analysis, TOWS Analysis , SOAR Analysis, Foresight Thinking เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงสถานะ ศักยภาพ และโอกาสในการพัฒนาจังหวัดในระยะยาว ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี และถ่ายทอดในแต่ละช่วงระยะเวลา 5 ปี แผนการดำเนินงานที่สำคัญ แผนที่นำทาง (Roadmap) (มติคณะอนุกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ด้านวิชาการ กฎหมาย และการบูรณาการแผนงานโครงการ (อ.ก.น.บ.วิชาการ ฯ) ครั้งที่ 1/2565 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565)

1.1.8 นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2566-2570 ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2570 ให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด ดำเนินการทบทวน แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี หรือวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัด เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2570 โดยมีนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติด้านความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค และนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่างๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เป็นกรอบการดำเนินงานจัดทำแผนบูรณาการแผนของส่วนราชการที่ดำเนินการในพื้นที่ ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกระดับ คำนึงถึงความต้องการและศักยภาพของประชาชนในจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด โดยให้ใช้กระบวนการระดมความคิดเห็นของทุกภาคส่วนหรือการจัดเวทีระดมความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจากประชาชนในพื้นที่ มีการประสานแผนในระดับพื้นที่ โดยการรวบรวมและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ผ่านกลไกการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ เพื่อให้แผนมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันในทุกระดับเป็นแผนเดียวกัน (One Plan) การติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ต้องมีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อแสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินการที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จ

จากที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ สรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 ได้กำหนดให้จังหวัดต้องมีแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 เป็นเป้าหมายการพัฒนา

จังหวัดมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือ กับ
ทุกภาคส่วนในจังหวัด การสำรวจความคิดเห็นเพื่อให้ได้ปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด
การวิเคราะห์จัดทำข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดให้ครอบคลุมทุกมิติ โดยใช้เครื่องมือสมัยใหม่ต่างๆ ใน
การวิเคราะห์ เพื่อให้ได้แผนพัฒนาจังหวัด อย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดของเป้าหมายการพัฒนา ซึ่ง
สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยี่สิบปี มีประเด็นการพัฒนา เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย
แนวทางการพัฒนา แผนงาน โครงการสำคัญและกิจกรรมในโครงการ ให้มีความสอดคล้องกับการ
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2566 – 2580 ที่เป็นแผนระดับที่ 1 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570 ที่เป็นแผนระดับที่ 2 ทำหน้าที่เป็นกลไกหลักสำคัญในการนำ
นโยบายสู่การปฏิบัติผ่านแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในพื้นที่แบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพและมี
ผลสัมฤทธิ์ สรุปตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 กฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ

ปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
1. รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560	มาตรา 65 1. เป้าหมายการพัฒนาประเทศยี่สิบปี ใช้เป็นกรอบในการจัดทำ แผนต่างๆ 2. บทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง
2. พระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	มาตรา 53/1 1. ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด 2. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่จังหวัดต้อง สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดดังกล่าว

ตารางที่ 2 กฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ (ต่อ)

ปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
3. พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560	มาตรา 5 ยุทธศาสตร์ชาติซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าสี่สิบปี การจัดทำแผนและ งบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ มาตรา 6 ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) วิสัยทัศน์การ พัฒนาประเทศ (2) เป้าหมายการพัฒนาประเทศ มาตรา 7 1. สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนา ที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล 2. มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ 3. วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้าน 4. การให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย 5. กำหนดระยะเวลาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลา 6. ให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ
4. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วย การบริหารงานเชิงพื้นที่แบบ บูรณาการ พ.ศ. 2565	มาตรา 17 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติ ประสาน เชื่อมโยง และ กำกับทุกภาคส่วนในจังหวัดดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัด มาตรา 20 และ 21 ดำเนินการ ดังนี้ 1. กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดครั้งละสี่สิบปี ต้องคำนึงถึง เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค ภาค นโยบายของรัฐบาล ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน ความต้องการและ ศักยภาพของประชาชนในจังหวัด 2. สำนักรวความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด 3. ประเด็นการพัฒนา เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย แนว ทางการพัฒนา แผนงาน โครงการสำคัญ งบประมาณที่ต้องใช้ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 4. กำหนดแผนพัฒนาจังหวัดให้มีระยะเวลาห้าปี

ตารางที่ 2 กฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ (ต่อ)

ปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
5. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)	1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาการบริหาร ภาครัฐ 2. ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็น เป้าหมาย และเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกภารกิจ และทุก พื้นที่ โดย (1) ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (2) ระบบการเงินการคลังสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (3) ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติในทุกระดับ
6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)	1. เป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ 2. ใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ 3 3. ยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภาครัฐ ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน 4. การใช้ข้อมูลและกระบวนการมีส่วนร่วมในการออกแบบ นโยบายสาธารณะ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศบนหลักการ บริหารงานภาครัฐแนวใหม่ 5. การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ตัวชี้วัด 6. กลไกในเชิงพื้นที่ ที่เป็นการแปลงแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติ ผ่านการมองภาพเชิงองค์รวมในระดับภาคและจังหวัด 7. อาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน 8. สร้างแพลตฟอร์มหรือช่องทางให้ทุกภาคมีโอกาสดูแลความ คิดเห็น เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน และร่วมกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานในระดับพื้นที่อื่น ๆ

ตารางที่ 2 กฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ (ต่อ)

ปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
7. นโยบาย หลักเกณฑ์ และ วิธีการจัดทำเป้าหมายการ พัฒนาจังหวัด 20 ปี	1. ยึดยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผน รายสาขา แผนเฉพาะ ตลอดจนเป้าหมายและแนวทางการพัฒนา ภาค เป็นกรอบในการจัดทำเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี 2. ใช้ศักยภาพ โอกาส และข้อจำกัดของพื้นที่ 3. ใช้กระบวนการประชาคมแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (ร่วม คิด-ร่วมทำ-ร่วมติดตามผล) 4. ขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี ผ่าน แผนพัฒนาจังหวัดระยะ 5 ปี และรายปี อย่างชัดเจน 5. กำกับ ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการบรรลุเป้าหมาย การพัฒนาจังหวัด 20 ปี และแสดงถึงผลสำเร็จของการบรรลุ เป้าหมายในแต่ละช่วงเวลา ว่าเป็นไปตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ กำหนดไว้ โดยนำหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan - Do - Check - Act : PDCA) มาใช้เพื่อให้เกิดกระบวนการ 6. ใช้ฐานข้อมูลอย่างน้อย 5-10 ปี ขึ้นไป เพื่อนำมาวิเคราะห์ 7. สัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชาชน 8. เปรียบเทียบสถานะการพัฒนาระดับจังหวัด แนวโน้มการ เปลี่ยนแปลงทั้งของประเทศและโลก โดยใช้เครื่องมือการ วิเคราะห์ทางวิชาการที่เหมาะสม อาทิ SMART Goal (Specific, Measurable, Attainable, Relevant, Time-based), OKR (Objective and Key Results) , SWOT Analysis, TOWS Analysis เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงสถานะ ในการพัฒนาจังหวัดในระยะยาว ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี และถ่ายทอดในแต่ละ ช่วงระยะเวลา 5 ปี 9. แผนที่นำทาง (Roadmap)

ตารางที่ 2 กฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ (ต่อ)

ปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัด และแผนพัฒนากลุ่ม จังหวัด พ.ศ. 2566-2570 ฉบับ ทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2570	1. ให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดดำเนินการทบทวน แผนพัฒนา จังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการ พัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด 2. ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบาย และแผนระดับชาติด้านความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาประเทศ ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค และ นโยบายของรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่างๆ 3. พัฒนาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกระดับ 4. ใช้กระบวนการประชาคมแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 5. มีการประสานแผนในระดับพื้นที่เป็นแผนเดียวกัน (One Plan) 6. การติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนพัฒนาจังหวัด ตาม เป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน

1.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM)

สถาบันพระปกเกล้า (2566 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) คือ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐโดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยการนำเอาแนวทางหรือวิธีการบริหารงานของภาคเอกชนมาปรับใช้กับการบริหารงานภาครัฐ เช่น การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารงานแบบมีอาชีพ การคำนึงถึงหลักความคุ้มค่า การจัดการโครงสร้างที่กะทัดรัดและแนวนราบ การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาแข่งขันการให้บริการสาธารณะ การให้ความสำคัญต่อค่านิยม จรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนการมุ่งเน้นการให้บริการแก่ประชาชนโดยคำนึงถึงคุณภาพเป็นสำคัญ

วิไลพร พงสิดา, พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์, ศิริศักดิ์ เหล่าจันทาม (2565 : 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารราชการรูปแบบใหม่ (New Public Management : NPM) เป็นแนวทางใหม่ใน สปป.ลาว เน้นธรรมาภิบาล การกระจายอำนาจ มุ่งเน้นผลลัพธ์ ลดขนาดโครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการแบบนักประกอบการ การรวมศูนย์ประชาชนโดยทำให้ภาครัฐมีความเป็นธุรกิจมากขึ้น และการนำแนวคิดและการจัดการของภาคเอกชนมาใช้ (Hood, 1991) อย่างไรก็ตาม สปป.ลาว เป็นประเทศหนึ่งที่ไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการปฏิรูปการบริหารภาครัฐ จึงต้องระมัดระวังในการรับและปรับใช้หลักการบริหารของ NPM ด้วยข้อแม้ดังกล่าว การปฏิรูปภาครัฐใน สปป.ลาว ได้ถูกนำมาใช้ในหลายหน่วยงานภาครัฐ ทั้งในระดับศูนย์กลางและระดับท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) และการลดความยากจน

อรรธรณ น้อยวัฒน์ (2556 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวคิดการจัดการความรู้กับการบริหารราชการแนวใหม่ การบริหารราชการแนวใหม่หรือการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) เป็นแนวคิดพื้นฐานของการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบต่างๆ ขององค์กรภาครัฐ โดยมีแนวทางในการบริหารจัดการ 7 ประการ คือ 1) การให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน 2) การคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก 3) รัฐพึงทำบทบาทเฉพาะที่รัฐทำได้ดีเท่านั้น 4) การลดการควบคุมจากส่วนกลาง เพิ่มความอิสระแก่หน่วยงาน 5) ระบบการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ 6) การมีระบบสนับสนุนทางด้านบุคลากรและเทคโนโลยี 7) เน้นการแข่งขันระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเอกชน

จากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ สรุปได้ว่า การบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) เป็นการบริหารราชการเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ยึดหลักธรรมาภิบาลโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางและภาคประชาชนมีส่วนร่วม มีกระจายอำนาจจากส่วนกลางที่เน้นการทำงานในเชิงบูรณาการมากขึ้น ข้าราชการมีการพัฒนาสมรรถนะและมีความรับผิดชอบสูง มีความรวดเร็วกระทัดรัด มีเทคโนโลยีและเครื่องมือบริหารสมัยใหม่เพื่อมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ตามที่ได้มีการกำหนดตัวชี้วัด ซึ่งมีเครื่องมือสำคัญและหลักการบริหารสมัยใหม่ ดังนี้

(1) การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management : RBM)

พิรุวรรณ กิตติคุณ (2566 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เกิดมาจากแนวคิดของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) ที่ให้ความสำคัญต่อความประหยัด (Economy) คือ การใช้ต้นทุนหรือทรัพยากรการผลิตอย่างเหมาะสมและมีความคุ้มค่ามากที่สุด ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือการปฏิบัติงานให้ได้ผลงานในระดับที่สูงกว่าปัจจัยนำเข้า และความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) คือการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (เมธินี จิตติขานนท์, ม.ป.ป.)

จันทร์จิรา บุญมีทิพย์, พิพัฒน์ สันตะวัน และนันทิยาน้อยจันทร์ (2564 : 52) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นเครื่องมือการบริหารที่มาพร้อมกับแนวคิดการบริหารภาครัฐแนวใหม่ ที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจน และการกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกัน รวมถึงมีการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ชัดเจนในการวัดความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล (ศักดิ์ดา แดงเงิน. 2555 : 12) ซึ่งการนำหลักการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์มาใช้ในบริหารจัดการสถานศึกษาจะเป็นกลไกที่ช่วยให้สามารถควบคุมให้การทำงานเป็นไปตามแผนเชิงกลยุทธ์ที่วางไว้เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์และพันธกิจของสถานศึกษา (สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2559 : 47)

สมส่วน สว่าง (2560 : 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง วิธีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ในการดำเนินงานโดยอาศัยกลยุทธ์ในการบริหารงาน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดยมีการมีการบูรณาการแนวคิดการบริหารจัดการที่เป็นระบบที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นหลักมีการวัดผลการปฏิบัติงานโดยมีตัววัดที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เป็นตัวสะท้อนความสำเร็จผลการดำเนินงาน ผลลัพธ์ที่ได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จรัส มุ่งเผือกกลาง (2559 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวความคิดของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือ ทฤษฎีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้สัมฤทธิ์ผล (Result Based Management) ความหมายและแนวความคิดของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ระบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไป เช่น การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by Objective : MBO) โดยที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางบริหารและการรายงานผลการปฏิบัติงาน

จริยา บุญยะประภัสร์ (2554 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวคิดการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แนวคิดที่มุ่งเน้นวิธีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิผล โดยมีการวางแผนและ การกำหนดเป้าหมาย เพื่อให้สามารถดำเนินการและติดตาม ประเมินผล เป้าหมายที่กำหนดทั้งในระดับส่วนงานและบุคคล ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับการกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management : RBM) ให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นวิธีการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดประสิทธิผล โดยมีการวางแผนและการกำหนดเป้าหมาย เพื่อให้สามารถดำเนินการและติดตาม ประเมินผลเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับการกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร เป็นวิธีการในการปรับปรุงการ

บริหารให้เกิดประสิทธิผล (Effectiveness) และโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) โดยที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย มีการประเมินความเสี่ยง การกำกับติดตามกระบวนการดำเนินงานเพื่อการบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด เน้นหลักความประหยัด ปฏิบัติงานให้ได้ผลงานในระดับที่สูงกว่าปัจจัยนำเข้า รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางบริหารและการรายงานผลการปฏิบัติงาน

(2) การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management)

อิสราเอลี ช่านาญิก (2566 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) โดยทั่วไป หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมาย (Goal) ขององค์การในระยะสั้นและระยะยาว จากนั้นจึงวางแผนทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้้องค์การสามารถดำเนินงานตามพันธกิจ อันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงการประเมินองค์การและสภาพแวดล้อม (Environment Scanning) เพื่อให้ทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค หรือโดยทั่วไปจะเรียกว่าการวิเคราะห์ตามตัวแบบสว็อท (SWOT Analysis) ได้แก่ การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength : S) การวิเคราะห์จุดอ่อน (Weakness : W) การวิเคราะห์โอกาส (Opportunity : O) การวิเคราะห์ภาวะคุกคาม (Threat : T) โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในขององค์การ (Internal Analysis)

ฟิลิป จิระประยุต และ เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2558 : 15) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) จากแนวคิดของ Porter(1985), (2008) และ Henderson (อ้างถึงใน Luecke and Collis, 2553) สรุปได้ว่า ถ้าองค์กรมีการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่สามารถส่งมอบคุณค่าที่มีการผสมผสานความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น (unique mix of value) สร้างสิ่งที่มีความแตกต่าง (differentiation) มีความเป็นผู้นำด้านต้นทุน (cost leadership) ย่อมสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (competitive advantage) อันส่งผลให้องค์กรสามารถบรรลุวิสัยทัศน์และประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้ Kaplan and Norton (2548) ยังมีความเห็นว่าองค์กรสมัยใหม่ต้องมีการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยใช้เครื่องมือ Balanced Scorecard เพื่อให้้องค์การสามารถรักษาสมดุลของคุณค่าในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรได้

พิบูล ทิปะปาล (2551 : ออนไลน์) ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) หมายถึง เป็นการกำหนดทิศทางหรือวิถีทางในการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดแนวทางหรือทิศทางในการดำเนินงานนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่างๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร เพื่อจัดทำแผนงานดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (อ้างถึงใน ธมลวรรณ เจริญสาร, 2566)

จินตนา บุญบงการ และ ฉัตรพันธ์ เจริญนันท์ (2549 : ออนไลน์) ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) หมายถึง กระบวนการที่ประกอบไปด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและข้อมูลสำคัญของธุรกิจที่ใช้ในการประกอบการตัดสินใจ การวางแผนทางการดำเนินงาน และควบคุมการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่าองค์กรสามารถที่จะดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถมีพัฒนาการและสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อ้างถึงใน ธรรมวรรณ เจริญนสาร, 2566)

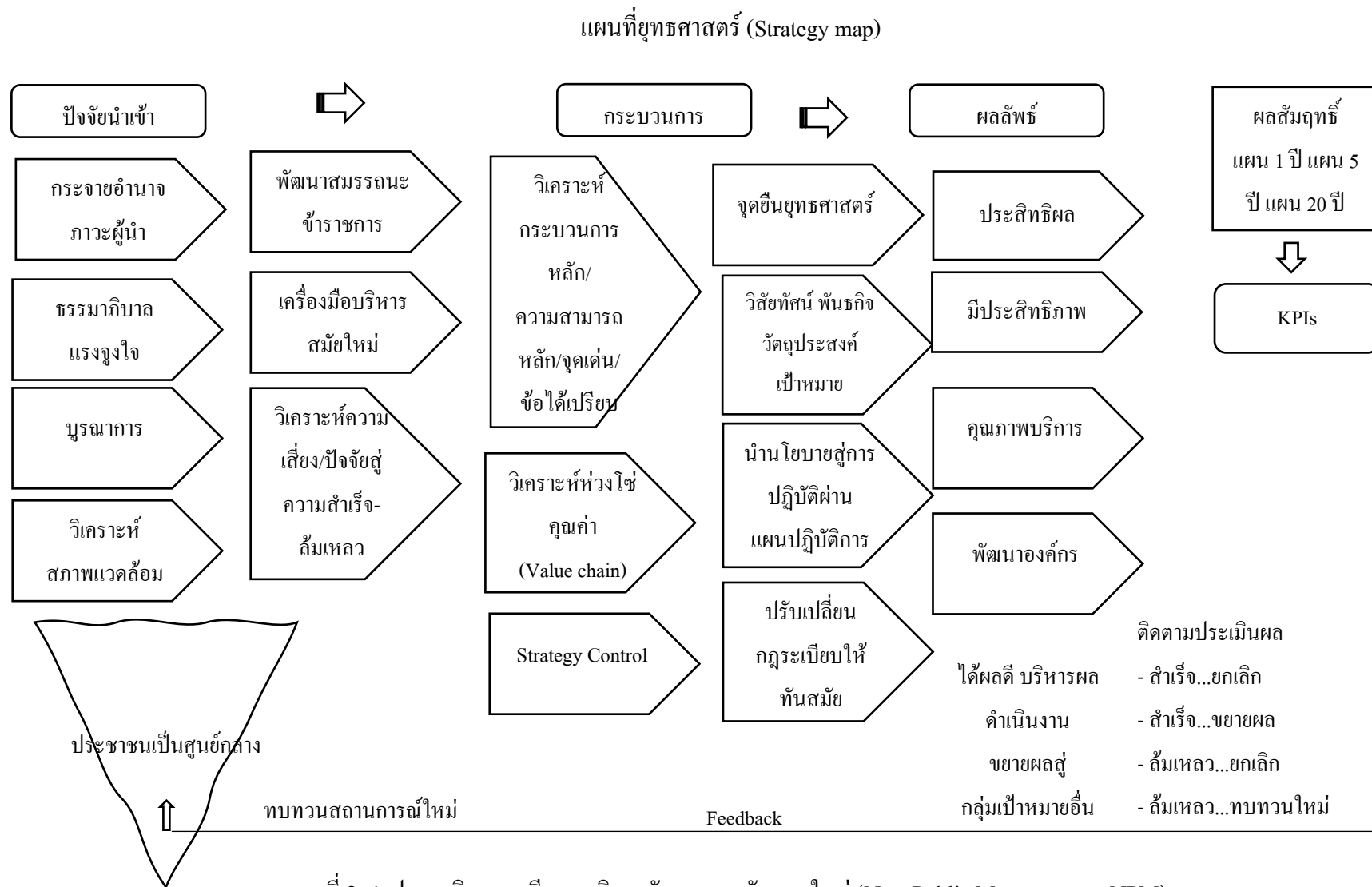
ไพบุลย์ โพธิ์สุวรรณ (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นมุมมองเชิงยุทธศาสตร์เป็นการมองในลักษณะของการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง เอาชนะคู่แข่งหรือการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลในประเด็นที่มีความสำคัญต่อผลสำเร็จขององค์กรในภาพรวมจะแตกต่างกับกลยุทธ์ (tactic) ที่เป็นการเน้นเอาชนะในการรบย่อย ๆ เป็นครั้ง ๆ ซึ่งเป็นการรบหรือเอาชนะภายใต้ยุทธศาสตร์ การนำเอาแนวความคิดเชิงยุทธศาสตร์มาใช้ในการบริหารงานจึงเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อมุ่งสู่การบรรลุจุดหมายภายใต้สถานการณ์หรือข้อจำกัดในปัจจุบันตลอดทั้งแนวโน้มของสถานการณ์ในอนาคต ที่มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานอย่างชัดเจน แนวทางการบริหารงานในภาพรวมขององค์กร ที่สร้างความเชื่อมโยงที่ชัดเจนทั้งนโยบาย จุดมุ่งหมาย แนวทางปฏิบัติ และทรัพยากร เพื่อดำเนินงานให้บรรลุผลงาน โดยแนวทางการดำเนินงานมีความเหมาะสมกับสภาวะแวดล้อม และทรัพยากร ตลอดทั้งมีการเตรียมการเพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ควบคุมการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลงานตามที่ได้ตั้งเอาไว้ นอกจากนั้นเพื่อควบคุมการดำเนินงาน เน้นความสำคัญของผู้นำในการกำหนดยุทธศาสตร์ โดยเห็นว่าผู้นำเป็นผู้ที่มีความตระหนักรู้ แล้วนำไปสู่กระบวนการคิดที่จะต้องวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค หรือ SWOT Analysis

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) หมายถึง กระบวนการจัดการขององค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในระยะยาวที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ มีการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยคำนึงถึงบริบทขององค์กรและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ได้แผนงานในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมก่อนที่จะนำแผนงานลงสู่การปฏิบัติ องค์กรอยู่ภายใต้บริบทของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นทั้งโอกาส และภัยคุกคาม มีจุดยืน โดยมีกระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ 3 ขั้นตอน คือ

- 1) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation) 2. การนำไปสู่การปฏิบัติ (Strategy Implementation) 3. การควบคุมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Control) มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอก (internal & external analysis) การวิเคราะห์หาจุดอ่อน –

จุดแข็ง – โอกาส – ภัยคุกคาม ต่าง ๆ (SWOT) การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) องค์กรสมัยใหม่ต้องมีการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยใช้เครื่องมือ Balanced Scorecard เพื่อให้องค์กรสามารถรักษามูลค่าของคุณค่าในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรนำสู่การกำหนดเป้าหมายและทิศทาง เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผล ความสำเร็จขององค์กร

สรุปแนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา โดยให้ความสำคัญกับ (1) การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management : RBM) (2) การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) เมื่อนำทฤษฎีระบบและการจัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy map) มาประยุกต์ใช้เพื่ออธิบายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อปัจจัยนำเข้า (Input) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ การมีภาวะผู้นำโดยองค์กรมีหลักธรรมาภิบาล สร้างแรงจูงใจให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายขององค์กร โดยการบูรณาการความร่วมมือกับหลายหน่วยงานเกิดตัวชี้วัดร่วม ซึ่งองค์กรในที่นี้คือองค์กรภาครัฐที่จะต้องเน้นที่ประชาชนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนั้นองค์กรภาครัฐต้องมีแผนการพัฒนาศมรรถนะของข้าราชการ การประยุกต์ใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์สมัยใหม่เพื่อการวิเคราะห์ความเสี่ยงรวมถึงปัจจัยที่จะส่งผลสู่ผลสำเร็จ ก่อนเข้าสู่กระบวนการ (Process) ในการบริหารภาครัฐที่องค์กรจะต้องมีการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กร การวิเคราะห์กระบวนการหลัก ความสามารถหลัก จุดเด่น จุดด้อย ข้อได้เปรียบ หรือจุดยืนยุทธศาสตร์ (Positioning) การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการควบคุมยุทธศาสตร์ขององค์กรให้มีความครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาความต้องการ ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางจะต้องทำกิจกรรมอะไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์กร โดยมีแผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ขององค์กรสู่การปฏิบัติ ปรับเปลี่ยนกฎระเบียบหรือวิธีการดำเนินงานต่างๆ ให้ทันสมัย เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ (Outcome) ที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตามตัวชี้วัดอย่างมีคุณภาพ ซึ่งเมื่อนำมาปรับใช้กับองค์กรที่เรียกว่าจังหวัดนครพนมจะเป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามแผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด 1 ปี ตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 20 ปี มีระบบติดตามประเมินผลตามตัวชี้วัดตามระยะเวลาของแผน ตัวชี้วัดผลสำเร็จจะเป็นตัวกำหนดว่าจะดำเนินการหรือโครงการต่อไปหรือไม่ หากสำเร็จตามตัวชี้วัดแล้วสามารถยุติโครงการ สำเร็จแล้วต้องการขยายผลสู่กลุ่มเป้าหมายอื่นๆ หรือล้มเหลวแต่ยังเห็นว่ากิจกรรมโครงการนั้นหากดำเนินการต่อจะทำให้ประสบความสำเร็จได้จะจึงมีการทบทวนสถานการณ์ใหม่ หรือล้มเหลวเพราะถ้าดำเนินการต่อไปก็จะไม่สำเร็จเนื่องจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงปัจจัยต่างๆ ผู้วิจัยจึงสรุปแนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) ตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 2 สรุป แนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM)

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับแผนงาน โครงการ

ความหมายของโครงการ

Cliford F. Gray และ Erik W. Larson ได้ให้ความหมายของโครงการไว้ว่าโครงการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้ความพยายามที่เกี่ยวข้องกับความสลับซับซ้อน ไม่ซ้ำงานประจำ มีข้อจำกัดเรื่องเวลา งบประมาณ และผลงานที่ออกมาจะต้องตอบสนองความต้องการของลูกค้า (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์. 2553 : 163 ; อ้างอิงมาจาก ; Clifford F Gray and Erik W. Larson. 2000 : 4)

Mantel และคณะ เห็นว่า โครงการเป็นเรื่องการใช้ความพยายามเป็นครั้งคราวเกี่ยวกับการผลิตสินค้าหรือบริการใหม่ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะเกี่ยวข้องกับเวลา หลากหลายวิชาชีพ และมีความขัดแย้งได้ โครงการนั้นเป็นส่วนหนึ่งของแผนงาน และโครงการอาจจะถูกแบ่งย่อยออกเป็นงานและงานย่อย ถ้าจำเป็น (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์. 2553 : 163 ; อ้างอิงมาจาก ; Mantel และคณะ. 2002 : 100)

เฉลิมพงษ์ มีสมนัย ได้กล่าวว่า โครงการ หมายถึง กลุ่มของกิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อหวังผลตอบแทน คือ จะต้องเป็นกิจกรรมหรืองานที่ใช้จ่ายเงินหรือที่มีการลงทุนเพื่อผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งจะทำให้กิจกรรมหรืองานนั้นให้ผลตอบแทนภายในระยะเวลา ค่าใช้จ่ายและผลงานตามที่ได้กำหนด (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์. 2553 : 163 ; อ้างอิงมาจาก ; เฉลิมพงษ์ มีสมนัย. 2547 : 9)

ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ (2553 : 163) ได้กล่าวว่า โครงการ หมายถึง กิจกรรมพื้นฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อนำเอาวัตถุประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ซึ่งโครงการนิยมนำมาใช้ในบริบทที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น เป็นงานใหม่ เกี่ยวเนื่องกันหลายด้าน เป็นต้น

ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ (2548 : 163-165) ได้กล่าวว่า ลักษณะของโครงการ จากความหมายของโครงการดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าโครงการมีลักษณะพิเศษที่งานปกติซึ่งเป็นงานประจำ (Routine) ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรืออาจจะดำเนินการได้แต่ก็ยากลำบาก โครงการจึงมีลักษณะพิเศษ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่ดีควรมีลักษณะที่เรียกว่า SMART ซึ่งหมายถึง

S- specific ได้แก่ ความเฉพาะเจาะจง คือมีความชัดเจน โดยสามารถระบุได้ว่าเมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้วจะได้รับผลอะไรบ้าง เป็นการระบุสภาพที่เกิดขึ้นภายหลังที่ดำเนินโครงการเสร็จสิ้นแล้ว

M - Measurable หมายถึง สามารถวัดได้ กล่าวคือ เมื่อเสร็จสิ้นจากการดำเนินโครงการแล้ว สามารถระบุผลได้ (output) ทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ ค่าใช้จ่าย และระยะเวลา

A - Achievable หมายถึง สามารถทำได้ กล่าวคือ วัตถุประสงค์ไม่ควรยากหรือง่ายจนเกินไป วัตถุประสงค์ถ้ายากจนเกินไป อาจจะท้าทายในช่วงแรก ในช่วงหลังก็จะหมดพลังในการปฏิบัติงานและผู้ปฏิบัติก็จะท้อถอยในที่สุด ส่วนวัตถุประสงค์ที่ง่ายก็ขาดความท้าทายในการทำงาน ผู้ปฏิบัติงานก็อาจจะอยู่ในความประมาทได้ ดังนั้น วัตถุประสงค์ที่ดีควรกำหนดให้พอเหมาะ นั่นคือ ควรกำหนดให้ยากบ้าง ถ้าใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่แล้วก็สามารถบรรลุได้

R- Reasonable หมายถึง มีเหตุผล การกำหนดวัตถุประสงค์ควรจะอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยจะต้องมีการอาศัยข้อมูลประกอบการตัดสินใจกำหนดวัตถุประสงค์ มีใช้อยู่บนพื้นฐานของการเพื่อฝัน

T- Time หมายถึง ระยะเวลาแล้วเสร็จไว้แน่นอนว่าเมื่อไรโครงการจึงจะแล้วเสร็จ หรืออีกนัยหนึ่งคือการกำหนดเวลาให้ชัดเจนว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์เมื่อใด

2. มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน เนื่องจากในการดำเนินโครงการมักจะเป็นกรณีพิเศษที่ไม่สามารถอาศัยกลไกปกติได้ จึงต้องมีการกำหนดโครงการขึ้นมา ควรให้อิสระต่อผู้รับผิดชอบเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและคล่องตัว ก็อาจจะมีมอบอำนาจ (delegation) และการให้อำนาจ (empowering) โดยการให้ความเป็นอิสระนั้นมีได้หมายความว่าไม่ต้องขึ้นอยู่กับผู้ใด แต่ก็ต้องอยู่ภายใต้อำนาจหรือผู้รับผิดชอบ มิได้ขาดจากหน่วยงานเดิมแต่อย่างใด เพียงแต่ให้ความเป็นอิสระในการคิดการตัดสินใจ

3. มีขอบเขตการดำเนินงานที่แน่นอน ชัดเจน ขอบเขตการดำเนินงานนี้หมายถึง ต้องมีการกำหนดพื้นที่ เป้าหมาย กำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้เกี่ยวข้อง (ผู้ปฏิบัติโดยตรง ผู้ประสานงาน ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือหรือให้คำปรึกษา) และลักษณะงาน การกำหนดขอบเขตการดำเนินงานที่แน่นอนจะช่วยให้ง่ายต่อการปฏิบัติและการประเมินผล รวมถึงการหาผู้รับผิดชอบ (accountability) อีกทั้งยังช่วยให้ความเป็นเอกเทศของโครงการด้วย

โครงการบางโครงการจะต้องเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย เช่น โครงการด้านการก่อสร้าง โครงการปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น เป็นโครงการที่ครอบคลุมหลายหน่วยหรือมีผู้เกี่ยวข้องหลายราย โครงการลักษณะเช่นนี้ถ้าไม่กำหนดขอบเขตการดำเนินงานให้ชัดเจน อาจจะทำให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ ที่สำคัญคือความขัดแย้งเมื่อถึงขั้นปฏิบัติ เนื่องจากจะต้องมีการประสานงาน เมื่อต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างเข้าใจแล้ว แต่ขาดรูปแบบของการดำเนินงานที่ชัดเจน ก็จะกลายเป็นความขัดแย้งและจะนำไปสู่การประสานงานในที่สุด

4. มีระยะเวลาที่แน่นอน ชัดเจน โครงการจะแตกต่างจากงานประจำที่มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานที่แน่นอนชัดเจน กล่าวคือ โครงการมีจุดเริ่มต้นและระยะเวลาสิ้นสุดแน่นอน

5. มีกำหนดการที่แน่นอน หมายถึง ควรที่จะมีแผนปฏิบัติงานกำหนดได้ว่าจะทำอะไร (What) ทำเมื่อไร (When) ทำที่ไหน (Where) ใครเป็นผู้ดำเนินการ (Who) ทำไมถึงต้องทำ (Why) และจะอย่างไร (How) นั่นคือการตอบคำถามเกี่ยวกับ 5 W และ 1 H ซึ่งการกำหนดการจะช่วยให้สามารถควบคุมและติดตามผลการดำเนินงาน จะทำให้สามารถเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด และจะทำให้โครงการมีความน่าเชื่อถือ

ความสำคัญของโครงการ

การพิจารณาความสำคัญของโครงการอาจจะพิจารณาได้หลายวิธี แล้วแต่ทัศนะของแต่ละท่าน แต่ถ้าพิจารณาความสำคัญของโครงการในเชิงระบบแล้ว จะเห็นได้ว่า โครงการมีหน้าที่แปรสภาพ (Conversion or Transformation) ปัจจัยนำเข้า (Input) ให้กลายเป็นผลผลิต (Output) ภายใต้ข้อจำกัด (Constraints) และกลไกต่างๆ (Mechanism)

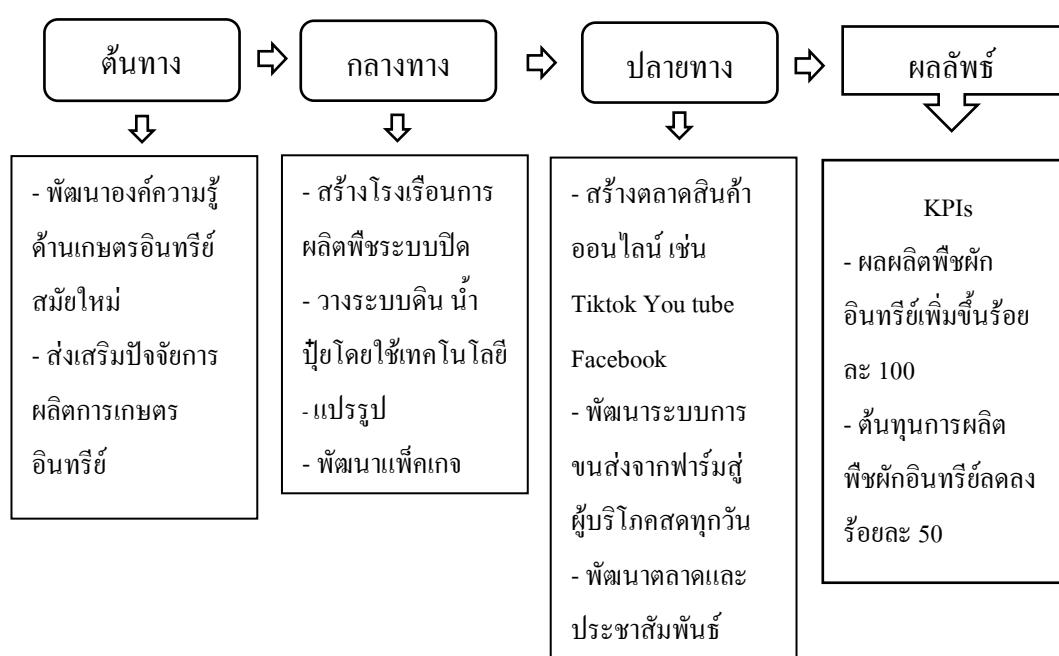
ประสิทธิ์ ดงยั้งศิริ ได้นิยามว่า โครงการคือกิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรเพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทนกิจกรรมหรืองานดังกล่าวจะต้องเป็นหน่วยอิสระหนึ่งที่สามารถทำการวิเคราะห์ วางแผน และนำไปปฏิบัติพร้อมทั้งมีลักษณะแจ้งชัดถึงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด เมื่อวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวังไว้สำเร็จเสร็จสิ้นแล้ว (ไตรรัตน์ โกศลพลากรณ์. 2553 : 163 ; อ้างอิงมาจาก ; ประสิทธิ์ ดงยั้งศิริ. 2524 : 16)

ประเสริฐ แยมสรวล (2565 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ หลักคิดและความสัมพันธ์ประเด็นในโครงการโดยเริ่มจากหลักการเหตุผลว่า ทำไม ต้องทำโครงการนี้ มีข้อมูลอ้างอิง เป็นต้น ส่วนการเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นการเขียนผลบั้นปลายที่ต้องการให้เกิดหลังโครงการแล้วเสร็จ โดยมีเงื่อนไขว่า มีการอธิบายเหตุผลความจำเป็นพร้อมระบุข้อมูลไว้แล้วในหลักการเหตุผล ชัดเจนและวัดผลได้ ซึ่งจะ เป็นกรอบกำหนดตัวชี้วัด กิจกรรมภายใต้โครงการ เป็นประเด็นการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ เป็นกรอบกำหนดผลผลิตผลลัพธ์ และผลกระทบ การเขียนตัวชี้วัด เป็นข้อมูล ข้อความที่บ่งชี้หรือเป็นเงื่อนไขที่ทำให้การดำเนินงานใด ๆ บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่กำหนด โครงการต้องมีข้อมูลฐานที่ทำทนายทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ในหนึ่งวัตถุประสงค์อาจจะมีหลายตัวชี้วัด โดยตัวชี้วัดนี้จะสะท้อนความสำเร็จความก้าวหน้าของโครงการ โดยมีเงื่อนไขเงื่อนไขทุกตัวชี้วัดต้องมีข้อมูลฐาน เพื่อทำให้เห็นอนาคต หรือ ช่องว่าง (gap) ระหว่างปัจจุบันกับเป้าหมายในอนาคตเป็นภารกิจงานสิ่งที่จะต้องทำเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด พิจารณาจากการวิเคราะห์ SWOT พิจารณาจาก Value chain ของโครงการ ตัวชี้วัดต้องตอบโจทย์วัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา และสาเหตุของปัญหา มีการแสดงเป็นภาพตารางสถิติ 4 ปีย้อนหลัง ดังนั้น เมื่อเขียนวัตถุประสงค์แล้วให้ย้อนไปดูข้อความในหลักการและเหตุผลว่าได้ระบุให้เห็นว่าเป็นสาเหตุ ที่มาของวัตถุประสงค์ไว้หรือไม่

จากการที่ได้ศึกษาหลายแนวคิดผู้วิจัยสรุปได้ว่า โครงการ เป็นเครื่องมือในการนำนโยบายแผนงานไปสู่การปฏิบัติซึ่งไม่ใช่งานประจำ มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบูรณาการเพื่อให้ทราบปัญหาความต้องการ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีข้อจำกัดเรื่องเวลา งบประมาณ โดยแบ่งออกเป็นกิจกรรมย่อย การใช้ทรัพยากรเพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทน มีตัวชี้วัด รูปแบบการติดตามประเมินผล โดยมีหลักการเขียนวัตถุประสงค์ที่ดีควรมีลักษณะที่เรียกว่า SMART โครงการบางโครงการจะต้องเกี่ยวเนื่องกับหลายฝ่าย มีการวิเคราะห์ SWOT การจัดทำ Value chain ของโครงการ พิจารณาความต้องการของชุมชน โครงการมีหน้าที่แปรสภาพ (Conversion or Transformation) ปัจจัยนำเข้า (Input) ให้กลายเป็นผลผลิต (Output) หรือ ผลลัพธ์ (Outcome) ภายใต้ข้อจำกัด (Constraints) และกลไกต่างๆ (Mechanism) ตามองค์ประกอบของรายละเอียดโครงการ ดังนี้

- (1) ชื่อโครงการจะต้องสั้น กระชับ เข้าใจง่าย สอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ
- (2) ชื่อแผนงาน ต้องระบุแผนงานของจังหวัดที่สอดคล้องกับโครงการ
- (3) ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด ต้องระบุประเด็นการพัฒนาจังหวัดหรือยุทธศาสตร์จังหวัดที่สอดคล้อง
- (4) แนวทางการพัฒนาของจังหวัด ต้องระบุแนวทางพัฒนาที่สอดคล้องกับโครงการ
- (5) หลักการและเหตุผล เป็นต้นทางหรือสาเหตุความต้องการ เป็นการกล่าวถึงจุดมุ่งหมายทำไมต้องทำ มีข้อมูลฐานเชิงเปรียบเทียบแสดงภาพในเชิงสถิติ การใช้ผลการวิเคราะห์ SWOT จากแผน ผลดำเนินงานที่ผ่านมา เขียนอ้างอิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ มติคณะรัฐมนตรี ยุทธศาสตร์จังหวัด ปัญหาความต้องการของประชาชน ศักยภาพ แนวโน้ม ซึ่งหลักการและเหตุผลจะเป็นต้นทางของวัตถุประสงค์
- (6) วัตถุประสงค์ของโครงการ ต้อง SMART เป็นผลที่ต้องการให้เกิดเขียนผลบั้นปลายที่ต้องการหลังโครงการแล้วเสร็จ มีการอธิบายเหตุผลความจำเป็นไว้ในหลักการและเหตุผลชัดเจน วัดผลได้ เป็นกรอบชี้นำตัวชี้วัด
- (7) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย สามารถตอบโจทย์วัตถุประสงค์ เป็นตัวกำหนดกิจกรรม สะท้อนผลสำเร็จของโครงการ เป็นข้อมูลบ่งชี้หรือเงื่อนไขในการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายของวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ ผลผลิต ผลกระทบของโครงการ วัดระดับ Input , Process, Outcome มีข้อมูลพื้นฐาน (Baseline data) ที่สนับสนุนและท้าทาย เป็นไปได้ทั้งเชิงปริมาณที่แสดงเป็นจำนวน ร้อยละ สัดส่วน อัตราส่วน ระดับ และเชิงคุณภาพ การเขียนตัวชี้วัดต้องขึ้นต้นด้วยคำนาม รวมถึงการเขียนผลผลิต ผลกระทบด้วย
- (8) พื้นที่เป้าหมาย โดยมีการระบุประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ รวมถึงชุมชนราชการ หน่วยงานเอกชน

(9) กิจกรรมหลัก จะเป็นตัวกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ เป็นภารกิจที่ต้องทำเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด พิจารณาจากปัญหาอุปสรรค สาเหตุ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ข้อมูลฐาน SWOT ของโครงการ ประเด็นผลสัมฤทธิ์โครงการและความต้องการของชุมชน ภาคเอกชน ทำหน้าที่เชื่อมวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด กับผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ ที่แสดงถึง กระบวนการต้นทาง-กลางทาง-ปลายทาง หรือการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ภายใต โครงการจะดำเนินกิจกรรมอะไรบ้างที่ครอบคลุมประเด็นปัญหาความต้องการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด โครงการ โดยสรุปเป็นรูปแบบการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าตัวอย่างโครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตร พลอดสารพิษ ตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 3 ตัวอย่างการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของโครงการ

(10) หน่วยดำเนินการ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพดำเนินการตามโครงการ และเป็นหน่วยงานบูรณาการภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ และการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการ

(11) ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ เป็นการกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี 5 ปี 20 ปี ตามระยะเวลาของแผน

(12) งบประมาณ เป็นการระบุเงินที่จะต้องดำเนินการในแต่ละกิจกรรมและจำแนกตามหมวดงบรายจ่ายอย่างละเอียด

(13) ผลผลิต (Outputs) เป็นผลที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม

(14) ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcomes) เป็นผลต่อเนื่องจากผลผลิต ทั้งปริมาณและคุณภาพ มีความครอบคลุมวัตถุประสงค์ ผลสำเร็จ สอดคล้องนโยบาย ยุทธศาสตร์ ปัญหาตามที่ระบุไว้ในหลักการเหตุผล

(15) ผลกระทบ เป็นผลสืบเนื่องจากผลลัพธ์ ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ส่งผลต่อ สังคมส่วนรวม

1.4 การนํานโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ (Public Policy Implementation)

สัญญา เคนาภูมิ (2562 : 243-257) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนํานโยบายสู่การปฏิบัติ โดยให้ความหมายของนโยบายสาธารณะโดยภาพรวมแล้วสรุปจำแนกเป็นหลายลักษณะจาก ลักษณะที่เป็นแนวทางกว้างๆไปจนถึงลักษณะที่เป็นรูปธรรมพร้อมนำไปสู่การปฏิบัติจริง ได้แก่

- (1) นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางในการกระทำของรัฐบาล
- (2) นโยบายสาธารณะเป็นทางเลือกสำหรับการตัดสินใจของรัฐบาล
- (3) นโยบายสาธารณะเป็นกฎหมาย
- (4) นโยบายสาธารณะเป็นกิจกรรมของรัฐบาล

จะเห็นได้ว่านโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อผู้กำหนดนโยบาย โดยเฉพาะรัฐบาลผู้ กำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และสามารถนํานโยบายไปปฏิบัติจน ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะได้รับความเชื่อถือ และความนิยมจาก ประชาชน ส่งผลให้รัฐบาลดังกล่าวมีโอกาสในการดำรงอำนาจในการบริหารประเทศยาวนานขึ้น นอกจากนี้ยังมีความสำคัญต่อประชาชน กล่าวคือ นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตทางการเมืองเพื่อ ตอบสนองความต้องการของประชาชน (David Easton. 1953) ดังนั้น ประชาชนสามารถแสดงออกซึ่ง ความต้องการผ่านกลไกทางการเมืองต่างๆ เช่น ระบบราชการ นักการเมือง ความต้องการดังกล่าวจะ ถูกนำเข้าสู่ระบบการเมืองไปเป็นนโยบายสาธารณะ จากนั้นเมื่อมีการนํานโยบายไปปฏิบัติและได้ผล ตามเป้าประสงค์จะทำให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (สัญญา เคนาภูมิ. 2562 : 243-257 ; อ้างอิงมาจาก ; ธนวัฒน์ พิมลจินดา. 2559 : 13-22)

ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายจำเป็นต้องเข้าใจ กระบวนการนโยบายสาธารณะตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ นักวิชาการทั้งไทยและ ต่างประเทศได้พยายามจำแนกกระบวนการนโยบายสาธารณะออกเป็นหลายลักษณะ ดังนี้

1. นโยบายสาธารณะ 2 กระบวนการ โดย พรณิลัย นิติโรจน์ (2551 : 4-10) ได้เสนอ ว่ากระบวนการนโยบายสาธารณะ 2 กระบวนการใหญ่ๆ ดังนี้ (1) กระบวนการแรก คือ แนวคิด กระแสหลัก โดยได้ยึดการแบ่งกระบวนการ นโยบายออกเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันในลักษณะที่ไม่ให้ ความสำคัญต่อปฏิริยาโต้ตอบ ระหว่างขั้นตอนแต่ละขั้นตอน โดยทั่วไปมักแบ่งกระบวนการ

ออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ (ก) การกำหนดนโยบาย ซึ่งนโยบายมักจะปรากฏในรูปของ กฎหมาย พระราชบัญญัติ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำพิพากษาของศาลฎีกา (ข) การแปลงนโยบายไปสู่ภาคปฏิบัติ ซึ่งมักจัดดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หรือหลายๆ หน่วยงาน รับผิดชอบร่วมกัน โดยแบ่งงานกันทำเป็นทอดๆ หรือทำร่วมกันในช่วงเวลาเดียวกัน และ (ค) การปรับเปลี่ยนนโยบายโดยใช้ผลลัพธ์ และที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามนโยบาย ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว เป็นพื้นฐานในการปรับเปลี่ยน และ (2) กระบวนการที่สอง คือ กระบวนการที่ไม่เห็นด้วยกับการแยกการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในลักษณะขั้นตอนต่างหากจากขั้นตอนอื่นใน กระบวนการนโยบาย กลุ่มนี้มีความเห็นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่เป็นพลวัตมี ปฏิสัมพันธ์กับขั้นตอนอื่นๆ ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของนโยบายในระดับปฏิบัติการ

2. นโยบายสาธารณะมี 3 กระบวนการ โดย Nakamura and Smallwood (1980 : 11) ได้เสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันใน 3 กระบวนการ ได้แก่ การก่อตัวของนโยบาย (policy formation) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (policy implementation) และ การประเมินผลนโยบาย (policy evaluation)

3. นโยบายสาธารณะมี 4 กระบวนการ ดังเช่น อุทัย เลาหวิเชียร (2544 : 292-301) ได้นำเสนอกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการกำหนดปัญหาขั้น การวิเคราะห์หาทางเลือก ขั้นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และขั้นการประเมินผลนโยบาย

4. นโยบายสาธารณะมี 5 กระบวนการ ดังเช่น Dunn (2016 : 12) ได้แบ่งกระบวนการนโยบาย (the process of policy making) ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ขั้นการกำหนดวาระ (Agenda Setting) (2) ขั้นการก่อรูปของนโยบาย (Policy Formulation) (3) ขั้นการตัดสินใจนโยบาย (Policy Adoption) (4) ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) (5) ขั้นการประเมินผลนโยบาย (Policy Assessment)

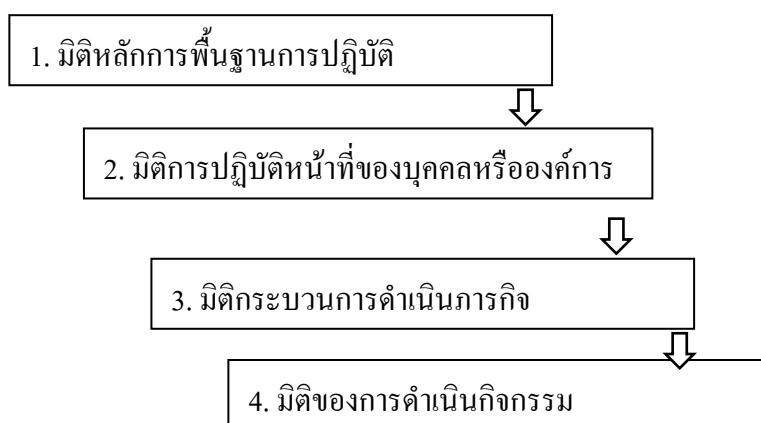
5. นโยบายสาธารณะมี 6 กระบวนการ เช่น Thomas R. Dye (2013 : 317-318, 330-332) ได้นำเสนอกรอบแนวคิดกระบวนการนโยบายสาธารณะโดยทั่วไปแล้วมี 6 ขั้นตอนดังนี้ (1) การระบุปัญหา (Identification) (2) การกำหนดวาระ (Agenda Setting) (3) การก่อรูปนโยบาย (Formulation) (4) การกำหนดตามกระบวนการกฎหมาย (Legitimation) (5) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) และ (6) การประเมินผลนโยบาย (Evaluation)

6. นโยบายสาธารณะมี 8 กระบวนการ โดย Catherine Althaus, Peter Bridgman & Glyn Davis (2007) กล่าวถึงวงจรนโยบายของประเทศออสเตรเลียว่าแบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นการระบุปัญหา (2) ขั้นวิเคราะห์นโยบาย (3) ขั้นการกำหนดเครื่องมือ (4) ขั้นหารือกับ

ผู้เกี่ยวข้องกับปัญหา (5) ขั้นตอนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา (6) ขั้นตอนตัดสินใจ (7) ขั้นตอนนโยบายไปปฏิบัติ และ (8) ขั้นตอนประเมินผลนโยบาย

7. นโยบายสาธารณะมี 9 กระบวนการได้แก่ Hogwood & Gunn (1984 : 67-260) แบ่งขั้นตอนของนโยบายสาธารณะออกเป็น 9 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การแสวงหาปัญหา (2) การกรองปัญหา (3) การนิยามปัญหา (4) การพยากรณ์ (5) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (6) การวิเคราะห์ทางเลือก (7) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (8) การประเมินนโยบาย และ (9) การถ่ายโอนและการยกเลิก นโยบายทุกขั้นตอนของกระบวนการนโยบายสาธารณะมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันซึ่งหากพิจารณาจำแนกกระบวนการนโยบายสาธารณะตามกรอบแนวคิดของการศึกษานโยบายสาธารณะ มุมมองเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

การทำความเข้าใจนิยามของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะทำให้ทราบถึงสาระสำคัญเบื้องต้นของขอบข่าย ขอบเขตของเนื้อหาสาระโดยนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 4 ความหมายของการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ (สัญญา เคนาภูมิ, 2562 : 243-257)

1. มิติหลักการพื้นฐานการปฏิบัติ : การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการของปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่มีการกำหนดไว้แล้วกับการกระทำหรือปฏิบัติการทั้งหลายที่มุ่งให้บังเกิดผลไปตามนั้นหรือเป็นความสามารถในการจัดการและประสานสิ่งที่จะกระทำให้บังเกิดผลในลักษณะที่เป็นลูกโซ่ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Pressman & Wildavsky, 1973 : 10)

2. มิติการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลหรือองค์กร : การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในภาครัฐหรือเอกชนซึ่งการดำเนินดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิด

ความสำเร็จโดยตรงตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ได้ตัดสินใจกระทำไว้ก่อนหน้านี้แล้ว (Donald S. Van Meter, Carl E. Van Hor. 1975 : 15)

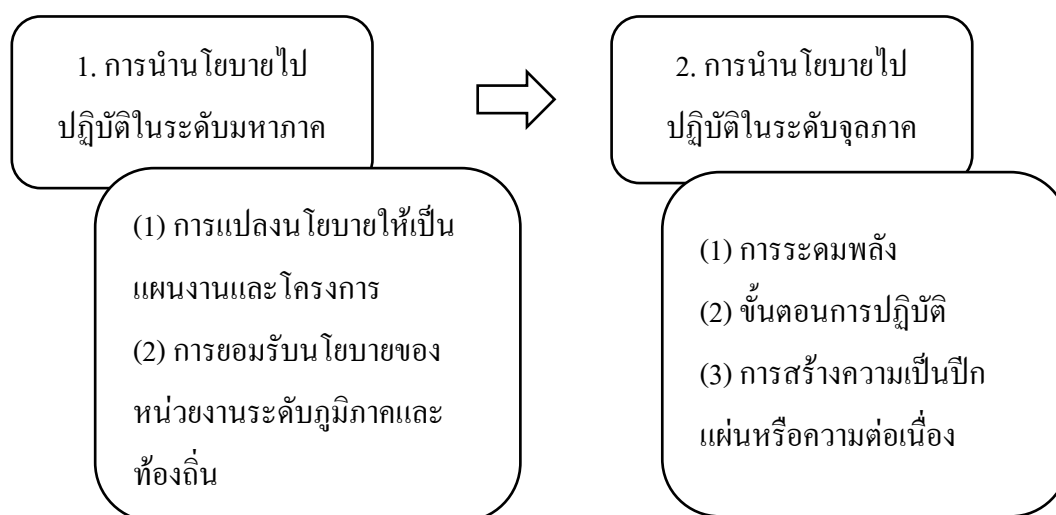
3. มิติกระบวนการดำเนินการกิจ : การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการของกลยุทธ์ที่แสดงการปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์ทั้งหลายในอันที่จะต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มตนซึ่งเป้าหมายที่กลุ่มเหล่านี้ต้องการให้เกิดขึ้นอาจสอดคล้องหรือไปกันได้หรือไม่ได้กับเป้าหมายตามอาณัติ (Eugene Bardach. 1980 : 18) เป็นกระบวนการจัดการกับแบบแผนการนำเพื่อการเปลี่ยนแปลงโดยตรงตามอาณัติของนโยบาย

4. มิติของการดำเนินกิจกรรม : การนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นนำนโยบายไปสู่แผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Dennis, A. Rondinelli. 1983)

ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยแบ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนในระดับมหภาค (Macro) และขั้นตอนในระดับจุลภาค (Micro) (วรเดช จันทรศร. 2554 : 34-39) ดังนี้

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro Implementation) ขั้นตอนนี้ เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานระดับสูงของภาครัฐ 2 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การแปลงนโยบายให้เป็นแผนงานและโครงการ การนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ (2) การยอมรับนโยบายของหน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

2. การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro Implementation) แบ่งขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน (วรเดช จันทรศร. 2554 : 54) ดังนี้ (1) การระดมพลัง (Mobilization) มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วม (Participation) หรือวางแผน (Planning) กำหนดโครงการ ร่วมลงมือปฏิบัติงาน (Implementation) ตลอดจนร่วมติดตามและประเมินผล (Evaluation) (2) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) เกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติหรือผู้ให้บริการตามโครงการโดยตรง ได้แก่ตัวข้าราชการที่ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เข้ากับแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ (3) การสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง (Institutionalization or Continuation) ความสำเร็จและผลลัพธ์ (Outcomes) นโยบายนั้นจะต้องถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติด้วย

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ (สัญญา เคนาภูมิ. 2560 : 243-257)

ตัวแบบทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ

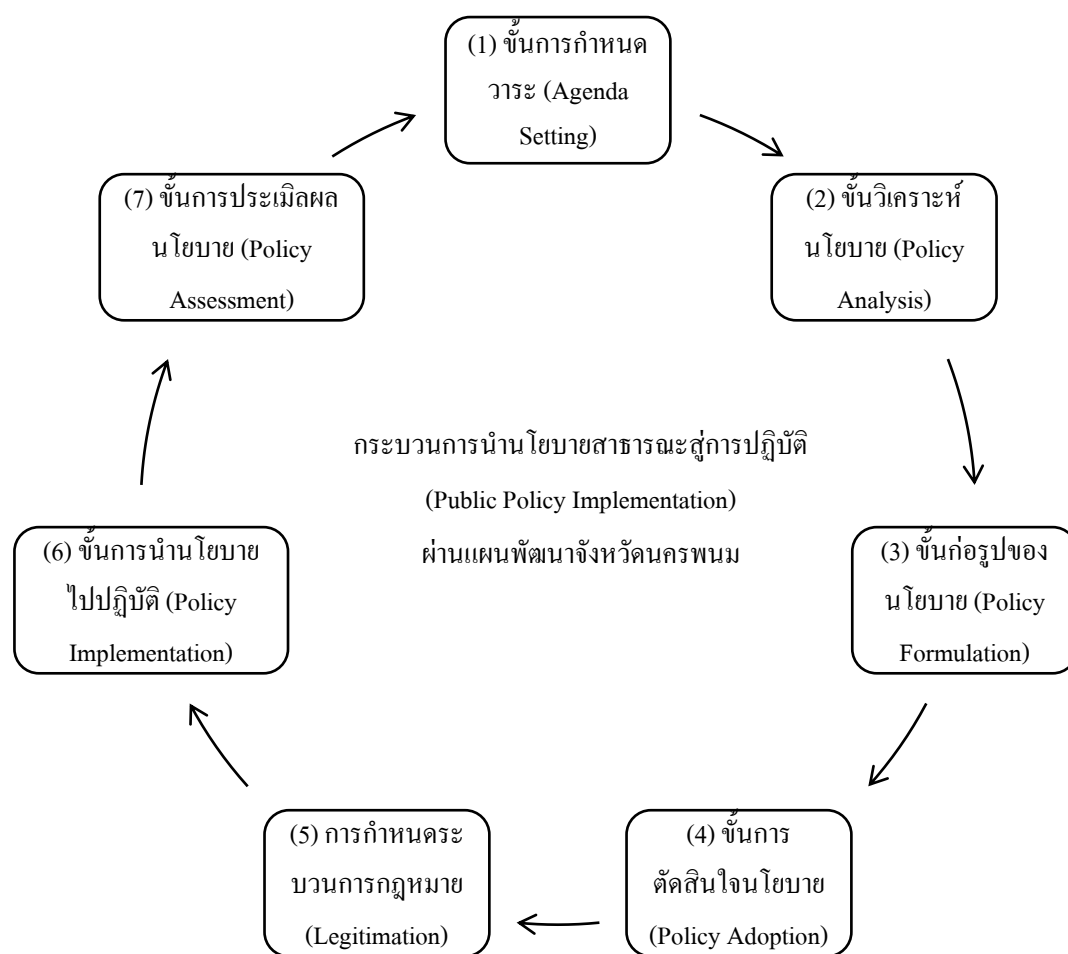
1. ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติจากบนลงล่าง (Top-down Theories of Implementation) สำหรับสมมติฐานของทฤษฎีนี้ คือ (1) การนำนโยบายไปปฏิบัติเริ่มต้นมาจากการตัดสินใจของรัฐบาลกลาง (2) เน้นที่กระบวนการทางการเมืองตามทฤษฎีระบบ (3) มักไม่สนใจผลกระทบของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่มีต่อการให้บริการตามนโยบาย (4) นโยบายเป็นปัจจัยนำเข้า (inputs) และการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นผลผลิต (outputs) และ (5) แนวการศึกษาที่เน้นบทบาทการใช้อำนาจของผู้นำ

2. ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติจากล่างขึ้นบน (Bottom-up Theories of Implementation) ทฤษฎีนี้เน้นผู้ปฏิบัติเชิงพื้นที่ สมมติฐานของทฤษฎีนี้ได้แก่ (1) ผลลัพธ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย (2) การเชื่อมโยงเชิงสาเหตุและผลตามความเชื่อของทฤษฎีจากบนลงล่างก็อาจไม่เป็นจริงเสมอไป (3) สนใจศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในระดับของการรับบริการและสาเหตุที่แท้จริงที่มีผลต่อการปฏิบัติในระดับล่าง (4) การศึกษาจะเริ่มจากการระบุเครือข่ายของตัวแสดงในการให้บริการที่แท้จริงเป็นอย่างไร และ (5) ปฏิเสธแนวคิดนโยบายเริ่มมาจากระดับบนและส่งนโยบายลงมาให้ผู้ปฏิบัติเพื่อปฏิบัติตามจะให้ผลสำเร็จมากที่สุด แต่มีแนวคิดว่าการใช้ดุลพินิจการให้บริการระดับล่างเป็นปัญหาที่แท้จริงมากกว่าการ

3. ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบผสม (Hybrid Theories of Implementation) นักวิจัยหลายคนจึงพยายามสังเคราะห์ทฤษฎีทั้งสองเข้าด้วยกัน เช่น เอลมอร์ (Elmore) ปี ค.ศ.

1985 ซาบาเตียร์ ปี ค.ศ.1986 และก็อกกิน (Goggin) และคณะเมื่อปี ค.ศ.1990 ทฤษฎีผสมนี้รวมเอาองค์ประกอบทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกันเพื่อปิดจุดอ่อนของแต่ละฝ่าย เป็นต้นว่า (1) ทฤษฎีบนลงล่างยึดถือตามแนวกระบวนการและขั้นตอนนโยบาย เน้นการนำการตัดสินใจระดับบนไปปฏิบัติ ยึดประชาธิปไตยแบบตัวแทนหรือตัวแทนผู้นำ (2) ทฤษฎีล่างขึ้นบนและขยายออกไปทางข้าง

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ (Public Policy Implementation) สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติผ่านแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สรุปได้ว่า การนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติโดยเริ่มจากขั้นการกำหนดวาระ (Agenda Setting) รัฐบาลมีวาระสำคัญเร่งด่วนที่จะเน้นไปในเรื่องใดตามลำดับความสำคัญ สู่ขั้นการวิเคราะห์นโยบาย (Policy Analysis) ถึงจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของจังหวัด (Positioning) ว่าจังหวัดจะกำหนดแนวทางการพัฒนาไปในทิศทางใด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ กับปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่รวมถึงศักยภาพของจังหวัด เพื่อนำเสนอเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นขั้นการก่อรูปของนโยบาย (Policy Formulation) โดยคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การวิเคราะห์สถานการณ์ภายในสถานการณ์ภายนอก (SWOT) เพื่อกำหนดเป็นประเด็นการพัฒนาจังหวัด ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย แผนงาน โครงการต่างๆ เพื่อนำสู่ขั้นการตัดสินใจ (Policy Adoption) ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัดเพื่อให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีความสมบูรณ์ แล้วนำเสนอคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน พิจารณากลับกรองนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อเสนอสภาผู้แทนราษฎรเข้าสู่กระบวนการจัดทำร่างกฎหมายงบประมาณ หรือขั้นการกำหนดกระบวนการกฎหมาย (Legitimation) ซึ่งเรียกว่า พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ นำแผนงานโครงการต่างๆ ตามแผนพัฒนาจังหวัดที่ได้รับจัดสรรงบประมาณสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่จังหวัด เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ขั้นตอนต่อไปคือการประเมินผลนโยบาย (Policy Assessment) ที่ได้กำหนดให้มีตัวชี้วัดตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ตัวชี้วัดตามแผนงานโครงการต่างตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด ซึ่งจะเป็นข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในปีถัดไป สรุปตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 6 กระบวนการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ (Public Policy Implementation)
ผ่านแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

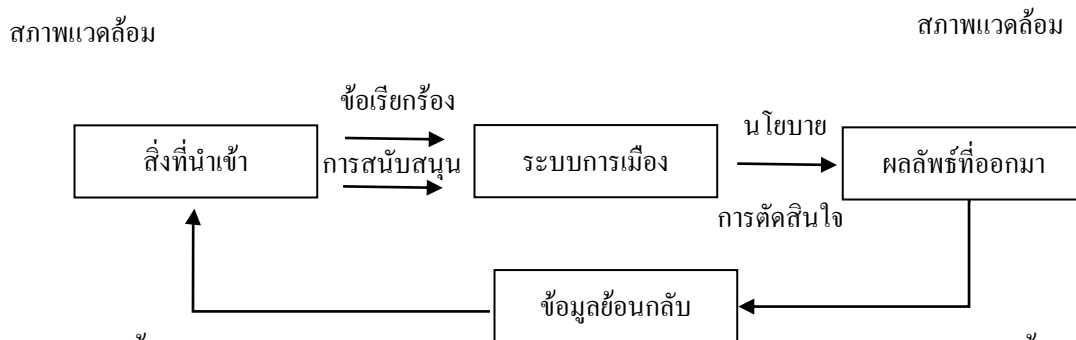
1.5 ทฤษฎีระบบ (system theory)

Ludwig von Bertalanffy ให้นิยาม ระบบ คือ "องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน" A.D. Hall และ R.E. Fagen ถือว่า ระบบคือกลุ่มขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวองค์ประกอบและคุณลักษณะ จากการพิจารณานิยามทั้งสองนี้ จะเห็นได้ว่าความสำคัญอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ นิยามทั้งสองพิจารณาในด้านส่วนรวม (holistic approach) มากกว่าการพิจารณารายละเอียดเฉพาะกรณี (atomistic approach) ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการศึกษากฎพฤติกรรมของมนุษย์ในรายละเอียดเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะไม่อาจถือได้ว่าเกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริง (reality) ตัวอย่างในเรื่องนี้จะเห็นได้ว่าการศึกษาเรื่องใดโดยละเอียด อาจทำให้ผู้ที่ศึกษามองข้ามความสำคัญขององค์ประกอบบางประการ (ของเรื่องนั้น) และความสัมพันธ์ระหว่าง

องค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การศึกษาเฉพาะเรื่องเซลล์ในร่างกายของมนุษย์ โดยมีได้พิจารณาส่วนอื่นด้วย อาจทำให้ผลของการศึกษาแตกต่างไปจากความเป็นจริง ทั้งนี้ เพราะเซลล์มีความสัมพันธ์บางประการ กับองค์ประกอบต่าง ๆ ของร่างกาย การศึกษาเรื่องระบบมีอยู่หลายระดับด้วยกันเช่น closed system หรือ cybernetic เป็นระบบแบบหนึ่ง (ตัวอย่าง ระบบเครื่องจักรกลอัตโนมัติ) life system หรือ pen system (ตัวอย่าง ระบบชีวิตพืช ระบบชีวิตสัตว์) ระบบนี้นับว่าอยู่ในระดับสูงและมีความซับซ้อน มาก คือ ระบบสังคมของมนุษย์ (วิระวัฒน์ กาญจนกุล. 2566 : 227-228)

ทฤษฎีระบบ ได้มีผู้นำทฤษฎีระบบมาอธิบายนโยบายต่างๆ ของรัฐรวมทั้งนโยบายของ ต่างประเทศด้วย โดยมีมุ่งอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการ และปัจจัยในการกำหนดนโยบายสำคัญ ก็คือ พิจารณานโยบายเป็นส่วนใด คำว่า ระบบ หมายถึง ที่รวมของส่วนประกอบต่าง ๆ ซึ่งแต่ละ ส่วนจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน พึ่งพาอาศัยกันและทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่มีประโยชน์ด้าน ใดด้านหนึ่ง อย่างไรก็ตามทฤษฎีระบบสามารถแยกออกได้เป็น 2 แนวใหญ่ ๆ ด้วยกัน แนวแรกมอง ระบบในฐานะสิ่งมีชีวิตคล้ายกับทางชีววิทยา (System as Organic Entity) ตัวแทนที่เด่นในแนวคิดนี้ ในวิชารัฐศาสตร์ ได้แก่ เดวิด อีสตัน (David Easton) แนวที่สองมองระบบในแง่ของโครงสร้าง หน้าที่ (System as Structure and Function) ตัวแทนของแนวคิดนี้ได้แก่ เกเบรียล อัลมอนต์ กับคณะสำหรับการ อธิบายในการศึกษา เลื่อนนำมาอธิบายเฉพาะระบบในฐานะสิ่งมีชีวิต (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2540) ผู้ที่นำแนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบมาใช้ในวิชาสังคมศาสตร์ คือ ทัลคอตท์ พาร์สัน (Talcot Parsons) แนวคิดดังกล่าวเห็นว่าทฤษฎีระบบทั้งหลายอยู่ที่การมองสังคมว่าเป็นระบบ (Social System) ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างระบบใหญ่กับระบบย่อยคล้ายสิ่งมีชีวิต เช่น ร่างกาย มนุษย์ สังคมมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้ความต้องการบางอย่าง (Needs) ได้รับการตอบสนอง เพื่อ ความอยู่รอดของระบบคืออยู่ในสถานะดุลยภาพ ดังนั้น ระบบสังคมจึงมีฐานะคล้ายกับสิ่งมีชีวิต คือ สามารถปรับตัวให้อยู่รอดได้ ถ้าหากความต้องการต่างๆ (หรือหน้าที่) ได้รับการตอบสนองแต่ถ้าหาก ความต้องการของสังคมไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร ก็จะทำให้สังคมเกิดภาวะไร้ดุลยภาพ คือ เสถียร ระบบก็เสื่อมสลายไปในที่สุด เดวิด อีสตัน เป็นตัวแทนของกลุ่มที่มองระบบในฐานะ สิ่งมีชีวิต และเป็นคนแรกที่น่าเอาทฤษฎีระบบมาใช้ในการศึกษารัฐศาสตร์ ตามหลังนักเศรษฐศาสตร์ และนักสังคมวิทยา แนวความคิดของอีสตันเกี่ยวกับทฤษฎีระบบถูกถ่ายทอดออกมาในงาน 3 ชิ้นของ เขา งานชิ้นแรกมีชื่อว่า The Political System พิมพ์ในปี ค.ศ. 1953 เป็นความพยายามเบื้องต้นที่จะ สร้างทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ขึ้นมาโดยนำเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับ ระบบการเมือง งานชิ้นที่สอง A Framework for Political Analysis เป็นการนำเสนอแนวความคิดหลัก ๆ เกี่ยวกับทฤษฎีระบบการเมือง

ของเขา ส่วนงานชิ้นที่สามมีชื่อว่า A System Analysis of Political Life พิมพ์ในปี ค.ศ.1955 เป็นความพยายามที่จะประยุกต์ทฤษฎีระบบของเขากับปรากฏการณ์ทางการเมือง โดยเขาศึกษากระบวนการการจัดเถลาทางการเมือง (Political Socialization) ในเด็กอเมริกา เพื่อศึกษารูปแบบที่สมาชิกในระบบการเมืองให้การสนับสนุนต่อระบบว่าเป็นอย่างไรบ้าง ทฤษฎีของอิสตันเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในหมู่นักรัฐศาสตร์และนักศึกษารัฐศาสตร์ ในรูปของภาพง่ายๆ ดังนี้

ภาพที่ 7 ทฤษฎีระบบของอิสตัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2553 : 50)

จากการที่ได้ศึกษาทฤษฎีระบบ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทฤษฎีระบบ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวองค์ประกอบต่างๆ การศึกษาเรื่องระบบมีอยู่หลายระดับ มีความซับซ้อนมาก คือ ระบบสังคมของมนุษย์ เป็นระบบพลวัต (dynamic system) ที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อการอยู่รอด (survive) ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและพฤติกรรม ต้องมีความสามารถในการปรับตัว (adaptive system) สนองตอบต่อสภาพแวดล้อม แต่ละองค์ประกอบพึ่งพาอาศัยกันและทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่มีประโยชน์ด้านใดด้านหนึ่ง การให้ความสำคัญกับข้อมูลนำเข้าจากความต้องการทุกภาคส่วน ผู้กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านระเบียบกฎหมายนโยบายต่าง มุ่งสู่ผลลัพธ์หรือผลสัมฤทธิ์ ผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง กลับเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

2. ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation Theories)

2.1 ทฤษฎีปัจจัยสองประการของเฮอริสเบิร์ก (Herzberg's Two Factors Theory) เฮอริสเบิร์ก ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์ที่นำไปสู่ความรู้สึกที่ดีเป็นพิเศษกับงาน และสถานการณ์ที่นำไปสู่ความรู้สึกที่ไม่ดีเกี่ยวกับงาน เขาเรียกปัจจัยกลุ่มนี้ว่าปัจจัยรักษาสุขลักษณะจิต (hygienic factors) หรือปัจจัยรักษาสภาพ (maintenance factors) สำหรับปัจจัยอีกกลุ่มหนึ่งมีอิทธิพลต่อการสร้างแรงจูงใจมาก ซึ่งเขาสร้างความพอใจในงาน (satisfiers) หรือปัจจัยสร้างแรงจูงใจ (motivator)

2.1.1 ปัจจัยรักษาสุขลักษณะจิต(hygienic factors) เป็นปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการทำงานซึ่งผู้บริหารจัดขึ้นเพื่อจูงใจบุคลากรให้ทุ่มเทความพยายาม ได้แก่ นโยบาย และการบริหารขององค์กร เงินเดือน การควบคุมบังคับบัญชา สถานภาพและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา ความมั่นคงในการทำงาน และสภาพการทำงาน แต่ความพอใจที่เกิดขึ้นกลับไม่นำไปสู่สภาพจิตที่ดีขึ้น ปัจจัยเหล่านี้จึงไม่สามารถจูงใจบุคลากรให้ทุ่มเทความพยายามมากขึ้นได้ เพราะเพียงแค่ส่งผลให้ส่วนประกอบของงานมีความสะดวกสบายขึ้น ทำให้บุคลากรเกิดความพอใจเพียงในระดับกลาง ซึ่งช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในงานได้เท่านั้น แต่ถ้าปัจจัยเหล่านี้ขาดหายไปหรือเป็นไปในทางลบก็จะทำให้เกิดความไม่พอใจในงาน (job dissatisfaction) ขึ้นได้ จึงเป็นปัจจัยที่ช่วยป้องกันไม่ให้อุบัติการณ์เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายงานได้

2.1.2 ปัจจัยสร้างแรงจูงใจ (motivators) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะของงานและการกระทำของบุคลากรเองในการทำงาน ได้แก่ โอกาสก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในงานที่ทำ การยอมรับ ความรับผิดชอบ ซึ่งทำให้เกิดความพอใจในงาน (job satisfaction) และนำไปสู่การมีความพยายามและการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ปัจจัยดังกล่าว ทำให้สภาพจิตดีและท้าทายบุคลากรในเรื่องความเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน สร้างความพอใจในงาน แรงจูงใจสูงพร้อมที่จะทุ่มเทความสามารถและความพยายามให้กับองค์กร ซึ่งสามารถสนองความต้องการความสำเร็จในชีวิตได้ แต่ถึงแม้ได้ทุ่มเทความพยายามไปโดยไม่ประสบความสำเร็จก็ไม่ใช่สาเหตุของความรู้สึกที่ไม่ดีหรือเกิดความไม่พอใจในงาน เขาเห็นว่าการเปลี่ยนเนื้อหาของงานโดยการเพิ่มความท้าทาย ความมีอิสระและความรับผิดชอบในการทำงาน ช่วยให้สามารถสนองความต้องการระดับสูงได้ (พิมลจรรย นามวัฒน์. 2553 : 52-54)

2.2 ทฤษฎีความต้องการของแมคเคลลันด์ (McClelland's Needs Theory) ความต้องการของมนุษย์กับปัจจัยแวดล้อมที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจพื้นฐานของมนุษย์ 3 ประการ ได้แก่ (1) ความ

ต้องการความสำเร็จ (need for achievement) ต้องการความสำเร็จ อยากมีความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาต่างๆ มักแสวงหาความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานชอบเป้าหมายที่ยากและท้าทาย (2) ความต้องการอำนาจ (need for power) ต้องการที่จะมีอิทธิพลหรือสามารถควบคุมคนอื่นได้ บุคคลที่มีความต้องการอำนาจจึงเป็นคนที่มุ่งหาวิธีสร้างอิทธิพลเหนือคนอื่น รวมทั้งใช้อำนาจและยัดอำนาจ ที่มีเหนือบุคคลนั้นไว้ และ (3) ความต้องการได้เข้าร่วมในสังคม (need for affiliation) เป็นความต้องการที่จะได้รับความรักความชอบพอและมิตรภาพจากคนอื่น คนที่มีความต้องการนี้ชอบงานเลี้ยง ชอบทำกิจกรรมทางสังคม และแสวงหาความเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (พิมลจรรย์ นามวัฒน์. 2553 : 52-54)

2.3 วิจัยใจด้วยรางวัลตอบแทน จากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ การให้รางวัลตอบแทนสามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐานและความต้องการความมั่นคงปลอดภัย สามารถจูงใจในการทำงาน แบ่งเป็น 3 ประเภท (1) รางวัลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส คอมมิชชั่น ส่วนแบ่งกำไร (2) รางวัลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การได้ลาพักงานเป็นระยะจากที่ทำงานต่อเนื่องเป็นเวลานาน วิธีนี้เกิดจากแนวความคิดของ เอลตัน มาโย (Elton Mayo) รางวัลตอบแทนสภาพการทำงานสถานที่ทำงานเอื้อต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาความรู้ความสามารถ คำชมเชยต่อหน้าบุคคลอื่น การมอบประกาศเกียรติคุณ (พิมลจรรย์ นามวัฒน์. 2553 : 65-68)

2.4 ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของแมคเกรเกอร์ (McGregor, 1960) ได้ชี้ให้เห็นถึงแบบของการบริหาร 2 แบบ คือ ทฤษฎี X ซึ่งมีลักษณะเป็นเผด็จการซึ่งทฤษฎี X คือคนประเภทเกียจคร้าน ในการบริหารจึงควรใช้มาตรการบังคับ มีระเบียบกฎเกณฑ์คอยกำกับ ส่วนทฤษฎี Y หรือการมีส่วนร่วมซึ่งทฤษฎี Y คือคนประเภทขยัน ควรมีการกำหนดหน้าที่การงานที่เหมาะสมท้าทายความสามารถ สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเชิงบวกและควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน สิ่งที่เป็นเครื่องชี้ถึงการทำงานเป็นทีม

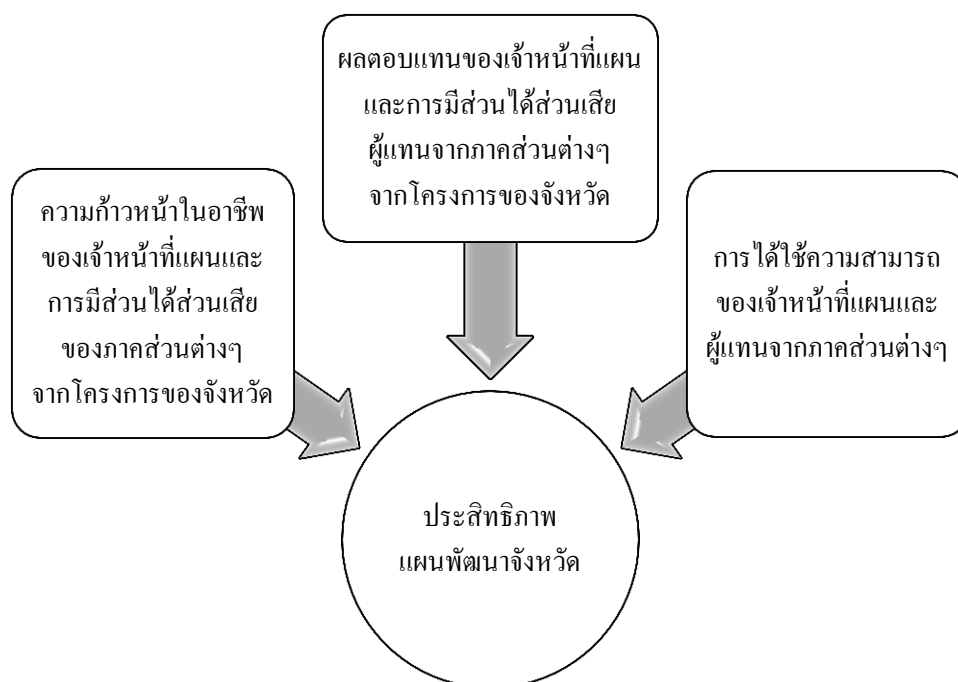
Beach (1980) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความเต็มใจที่จะใช้พลังร่างกายแรงใจเพื่อให้ประสบความสำเร็จในเป้าหมาย หรือรางวัล การจูงใจเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการกระทำของมนุษย์และสิ่งที่ช่วยยู่ให้คนไปถึงซึ่งวัตถุประสงค์ที่มีสัญญาณเกี่ยวกับรางวัลจูงใจ ที่จะได้รับ (นันทนา จงดี, 2560 : 25)

สตีเฟน ร็อบบินส์ (กฤษดา เชียรวัฒนสุข. 2560 : 58) การจูงใจ คือ กระบวนการที่เป็นสาเหตุให้บุคคลการใช้ความพยายามของตนเองอย่างทุ่มเท (Intensity) อดทนต่อเนื่อง (Persistence) และมีจุดมุ่งหมายไปยัง (Direction) เป้าหมายที่ตนเองต้องการ (นันทนา จงดี. 2560 : 25)

2.5 ทฤษฎี Two-Factor เป็นแนวคิดของ Herzberg, Bernard & Snyderman (1959) หมายถึง ความรู้สึกของบุคลากรที่มีความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในการทำงาน ปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene Factor หรือ Maintenance Factor) หมายถึง พฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อความไม่พึงพอใจในการทำงาน ผู้บริหารสามารถใช้ปัจจัยสุขอนามัยในรูปแบบต่างๆ เช่น การเพิ่มเงินเดือนค่าตอบแทน แต่ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรทำงานที่ดีได้ หากแต่การกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในนั้น เกิดจากตัวงานทำได้โดยการจูงใจด้วยการใช้ปัจจัยที่สอง คือ ปัจจัยจูงใจ (Motivator Factor) โดยการมอบหมายงานที่มีความสำคัญหรือเพิ่มเนื้อหาของงานซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ และสามารถกระตุ้นให้บุคลากรทำงานได้อย่างดี เรียกว่า ปัจจัยจูงใจ (Motivator Factor) หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการทำงานของบุคลากรและทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ทฤษฎีนี้เรียกอีกชื่อหนึ่งได้ว่า Hygiene-Motivator Factor หรือทฤษฎีสองปัจจัย (จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และสุรศักดิ์ อุดมืองเพ็ช. 2563 : 427)

จากการศึกษาทฤษฎีการจูงใจผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจูงใจ เป็นปัจจัยสร้างแรงจูงใจ (motivator) ในการทำงาน พนักงานมีโอกาสก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ได้รับการยอมรับ ซึ่งทำให้เกิดความพอใจในงาน (job satisfaction) และนำไปสู่การมีความพยายามและการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งจะทุ่มเทความสามารถและความพยายามให้กับองค์กร ซึ่งสามารถสนองความต้องการความสำเร็จในชีวิตได้ แต่ถึงแม้ได้ทุ่มเทความพยายามไปโดยไม่ประสบความสำเร็จก็ไม่เป็นสาเหตุของความรู้สึกที่ไม่ดีหรือเกิดความไม่พอใจในงาน การเปลี่ยนเนื้อหาของงานโดยการเพิ่มความท้าทาย ความมีอิสระและความรับผิดชอบในการทำงาน ช่วยให้สามารถสนองความต้องการระดับสูงได้ การจูงใจด้วยรางวัลตอบแทน มีการกำหนดหน้าที่การงานที่เหมาะสมท้าทายความสามารถสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเชิงบวก และควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน สิ่งที่เป็นเครื่องชี้ถึงการทำงานเป็นทีม หากนำกรอบแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจมาใช้เป็นกรอบเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมของทุกภาคส่วนจังหวัดทั้งภาคราชการ ภาคธุรกิจ เอกชน ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน โดยเจ้าหน้าที่แผนที่เข้ามาทำงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่ราชการหรือได้รับผลตอบแทนสูง หรือการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เช่น ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคมหรือภาคประชาชนรู้สึกว่าเขามีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลประโยชน์จากโครงการของจังหวัด การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่มีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองส่งเสริมสนับสนุนต่อยอดในการประกอบอาชีพ การได้ผลตอบแทนที่เหมาะสม

ตามความต้องการของภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคมหรือภาคประชาชน อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ผู้วิจัยจึงสรุปตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 8 ทฤษฎีแรงจูงกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

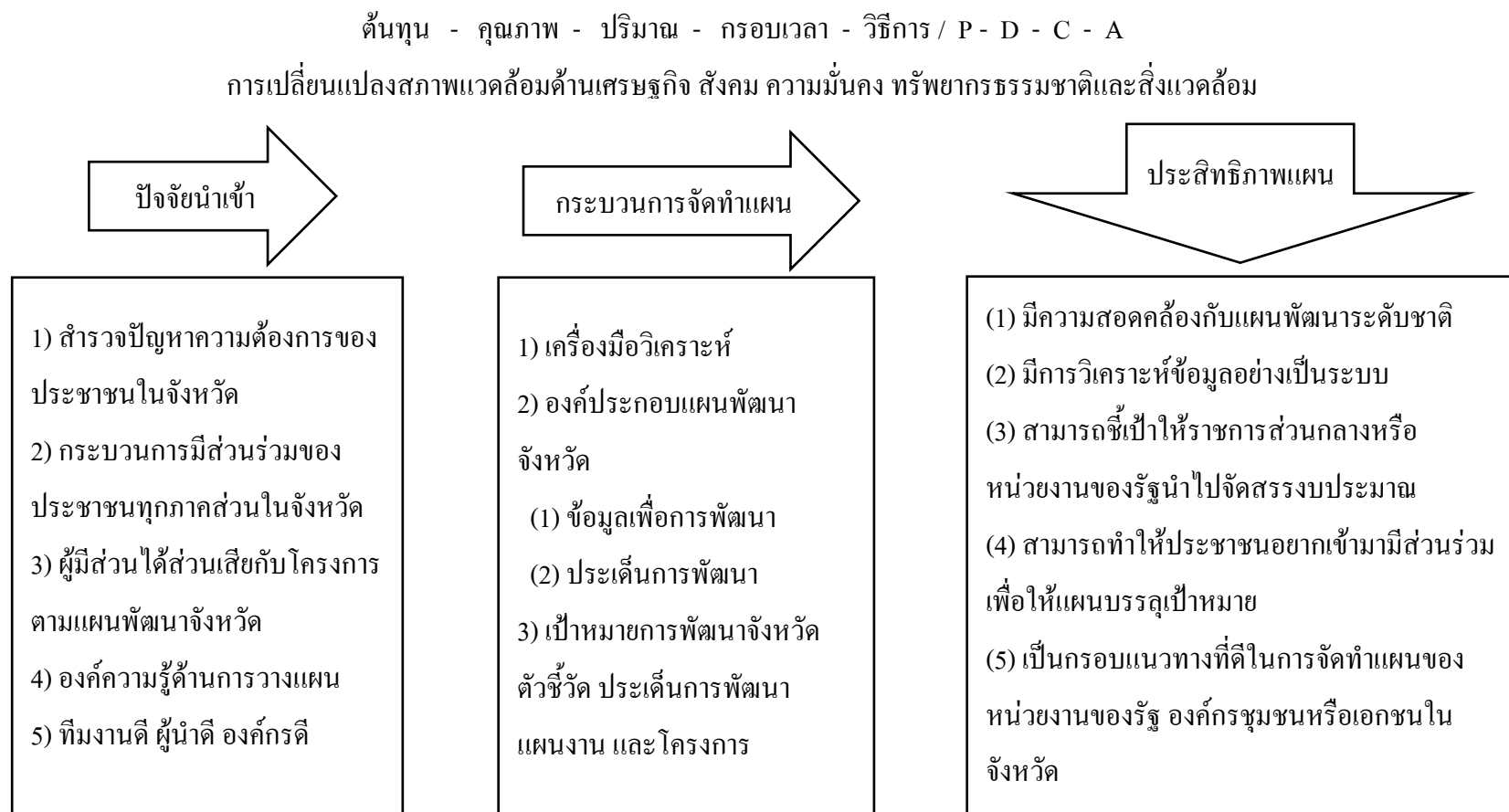
3. แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

3.1 ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตามมติคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) (2565) ได้กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 20 ปี ที่ทุกจังหวัดจะต้องดำเนินการให้ได้ตามนโยบายฯ ของคณะกรรมการ ก.น.บ. ที่ได้กำหนดไว้ได้อย่างครอบคลุมทุกมิติ ทั้งในด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนจังหวัด การใช้หลักวิชาการด้านการวางแผนมาเป็นเครื่องมือวิเคราะห์ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้ครบองค์ประกอบ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัดการวิเคราะห์สภาพภายนอกภายในต่างๆ ที่มีการ

เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนา แผนงาน และโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดทั้งในระยะ 1 ปี และระยะ 5 ปี รวมถึงการจัดทำ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 20 ปี สอดรับกับปัญหาความต้องการของประชาชนหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียต่างๆ ในจังหวัด ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาในการ ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ที่ทุกจังหวัดจะต้องดำเนินการให้ทันกรอบระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นตัวชี้วัดเรื่องประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ทั้ง 77 จังหวัด (คณะกรรมการนโยบายการ บริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ. 2565 : ออนไลน์)

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัด สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด หมายถึง กระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมที่มีประสิทธิภาพอย่างน้อย ต้องมีการบูรณาการองค์ความรู้ในการวางแผนทั้งในเรื่องของกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในระดับชาติ แนวคิดการบริหาร สมัยใหม่และเครื่องมือการวิเคราะห์ที่เหมาะสม (คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบ บูรณาการ. 2565 : ออนไลน์) เพื่อนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่จากบนลงล่าง (Top – Down) ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมีภาวะผู้นำสูงในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุก ภาคส่วน (ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสายันต์. 2561 : 139-150) ซึ่งเป็นทางแนวทางในการ วางแผนจากล่างขึ้นบน (Bottom – Up) ให้ได้มาซึ่งปัญหาความต้องการของประชาชนจัดทำฐานข้อมูล แบบบูรณาการเพื่อการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนา คณะกรรมการนโยบาย การบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ. 2565 : ออนไลน์) ตัวชี้วัดร่วม (พรชัย เทพปัญญา. 2561 : 1- 14) ประเด็นการพัฒนา แนวทางการพัฒนา แผนงาน และโครงการสำคัญของจังหวัด ครอบคลุมทุก ประเด็นปัญหาความต้องการของประชาชนทุกมิติการพัฒนาและยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ แผนพัฒนาจังหวัดสามารถชี้เป้าให้ราชการส่วนกลางหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ (กานต์ชนก แถนสีแสง และกชวรินทร์ โล้วชรินทร์. 2563 : 139-150) ทำให้ประชาชนอยากเข้ามามี ส่วนร่วมบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ใช้เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานต่างๆ ใน จังหวัด (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2566 : 141-143) โดยคำนึงถึงคุณภาพ ปริมาณ เวลา วิธีการที่เหมาะสม สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนด มี ทีมงานที่ดี มีผู้นำที่ดี มีการนำกระบวนการทำงานของทฤษฎีระบบ และ PDCA มาประยุกต์ใช้อย่าง เป็นระบบ กล่าวโดยสรุป ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดต้องมีคุณสมบัติ ประกอบด้วย 1)

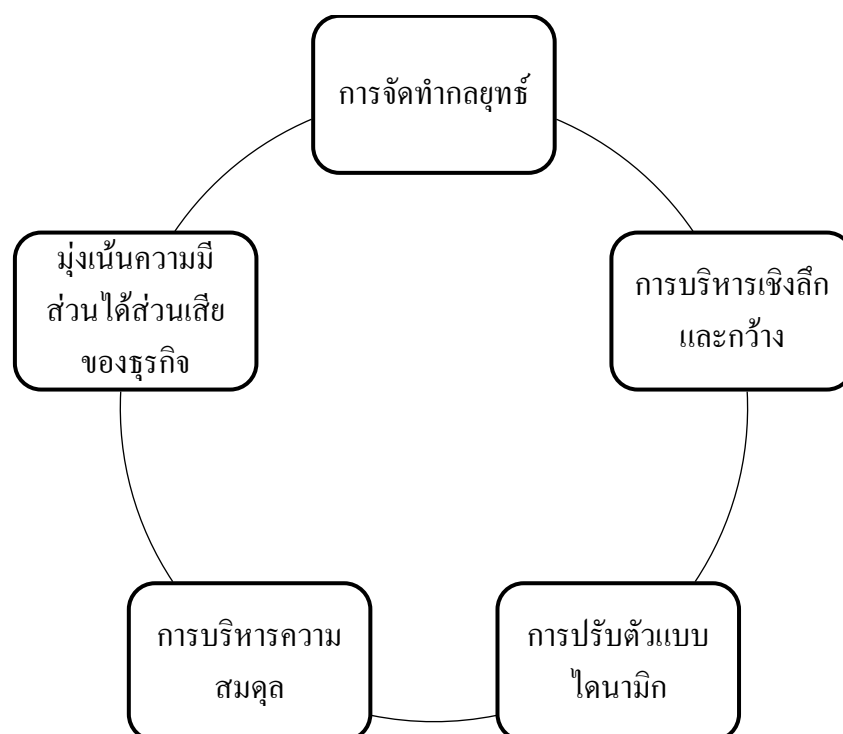
แผนพัฒนาจังหวัดมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ 2) แผนพัฒนาจังหวัดมีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ 3) แผนพัฒนาจังหวัดสามารถชี้เป้าให้ กระทรวงกรมหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ 4) แผนพัฒนาจังหวัดสามารถทำให้ ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมาย 5) แผนพัฒนาจังหวัดเป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานของรัฐ องค์กรชุมชนหรือเอกชนในจังหวัด โดยสรุปแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดังนี้

ภาพที่ 9 แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

3.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการชี้วัดประสิทธิภาพ

พิสมัย เหล่าไทย (2560 : 50) ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการชี้วัดประสิทธิภาพ จากการศึกษาค้นพบว่า มีปัจจัยหลายด้านที่เป็นตัวชี้วัดในการวัดประสิทธิภาพขององค์กร จึงได้รวบรวมบางส่วนที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดของนักเขียนและนักวิจัยหลากหลาย ดังนี้

ภาพที่ 10 โมเดลตัวชี้วัดประสิทธิภาพ

(พิสมัย เหล่าไทย. 2560 : 50 ; อ้างอิงมาจาก ; Garengo, Biazzo, & Bititci. 2005)

3.2.1 การจัดทำกลยุทธ์ (Strategy Alignment) ระบบการวัดประสิทธิภาพขององค์กร และการบริหารองค์กรตามหลักการองค์กรที่มุ่งเน้นกลยุทธ์ (Strategy-Focused Organization: SFO) คือแนวทางในการดำเนินกลยุทธ์ที่ทำให้ทุกคนในองค์กรทั้งผู้บริหารและบุคลากร ได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญและมุ่งเน้นต่อกลยุทธ์ เป็นหลัก ผู้บริหารระดับสูงและบุคลากรทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการทำให้กลยุทธ์ขององค์กรประสบผลสำเร็จ และทำให้การดำเนินกลยุทธ์ขององค์กรเป็นระบบแบบ PDCA (Plan do Check Action) คือ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการ การติดตาม และการแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

3.2.2 มุ่งเน้นผู้ที่มีส่วนได้เสีย (Focus on Stakeholders) ความหมายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับกลุ่มของคนที่สามารถมีอิทธิพลหรือผู้ที่จะได้รับอิทธิพล จากความสำเร็จของวัตถุประสงค์ของ

องค์การ (Atkinson & Water-house. 1997 : 11) การวัดประสิทธิภาพมุ่งเน้นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากกว่ากลยุทธ์ทางธุรกิจที่เป็นจุดเริ่มต้นในการออกแบบการ วัดประสิทธิภาพ เช่น การวัดประสิทธิภาพแบบบูรณาการ การปฏิบัติงาน

3.2.3 การบริหารความสมดุล (Balance Management) ให้ความสำคัญในระบบการพัฒนาและการบริหารในทุกด้านให้เกิดความสมดุลอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน ควรหมั่นตรวจสอบและประเมินเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อความสมดุลในทุกๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง

3.2.4 การปรับตัว แบบไดนามิก (Dynamic Adaptability) ระบบการวัดประสิทธิภาพการทำงานควรมีระบบการตรวจสอบมาตรการและวัตถุประสงค์ที่ทำให้เป็นไปได้ที่จะเกิดปรับตัวได้ทั้งระบบการวัดประสิทธิภาพได้อย่างรวดเร็ว เพื่อการเปลี่ยนแปลงในบริบท ภายในและภายนอก ระบบในการประเมิน กลยุทธ์ขององค์กร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทของการแข่งขัน องค์กรที่มีประสิทธิภาพคือองค์กรที่มีการปรับเปลี่ยนและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้ทั้งภายในและภายนอกอย่างยั่งยืน

3.2.5 การบริหารเชิงลึกและกว้าง วัดความกว้างของระบบการวัดประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของกิจกรรมที่รวมอยู่ในระบบการวัดประสิทธิภาพ ในเชิงลึกรูปแบบจะช่วยให้การกำหนดเป้าหมายและมุ่งเน้นไปที่วิธีการดำเนินการและการใช้ระบบการวัดประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดและคุ้มค่า

สมบุรณ์ กุลเมืองน้อย (2547 : 18) ได้อธิบายว่า ประสิทธิภาพมีความคล้ายประสิทธิภาพ แต่ประสิทธิภาพจะพิจารณาวิธีการ หรือทางเลือกใดๆ ในแง่ความสามารถ และความสำเร็จในการให้เกิดผลลัพธ์ต่างกับประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพจะพิจารณาได้จากปริมาณ หรือคุณภาพของผลผลิต หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียว หรือพิจารณาจากปริมาณ หรือคุณภาพของทรัพยากรก็ได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544 : 55) มีแนวคิดที่ว่าทีมงานหรือกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อกันในหมู่สมาชิก และผู้ที่ป็นหัวหน้าต้องตระหนักว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากสภาพแวดล้อม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังนั้น ทีมงานที่มีประสิทธิภาพต้องมีเงื่อนไขที่สำคัญ คือ

1) ความรับผิดชอบ และความผูกพัน โดยความผูกพันต่อองค์กรเป็นความผูกพันใน 3 ลักษณะ คือ 1) ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกในองค์กร 2) มีความตั้งใจและความพร้อมที่จะใช้ความพยายามที่มีอยู่เพื่อองค์กร 3) มีความเชื่อและยอมรับในคุณค่าและเป้าหมายขององค์กร

2) ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เนื่องจากบุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ มีคุณค่า และมีการแลกเปลี่ยนความคิดแบบริเริ่มสร้างสรรค์กับความก้าวหน้าให้องค์การ

3) ความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะ ความสามารถของสมาชิกให้สมาชิกมีความรู้ และ ความชำนาญงาน ตลอดจนเทคนิคการทำงานร่วมกับผู้อื่น

4) มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับทีมงาน รวมทั้งการมีที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่สาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมข้อมูล เพื่อพัฒนาการทำงาน ให้ข่าวสารย้อนกลับ แก่ใจ ปัญหาความขัดแย้ง และการไกล่เกลี่ย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2551. : 251 ; อ้างอิงมาจาก ; พชรินทร์ ไชยวรินทร์กุล. 2542 : 42) ให้ความหมายประสิทธิภาพว่าหมายถึง การผลิตสินค้า หรือบริการให้ได้มากที่สุด โดย พิจารณาจากต้นทุน หรือปัจจัยนำเข้าที่น้อยที่สุด ประหยัดเวลามากที่สุด โดยพิจารณาถึงความพยายาม ความพร้อม ความสามารถ ความคล่องในการปฏิบัติ เทียบกับผลที่ได้ คือ บรรลุวัตถุประสงค์ และ ความพอใจของผู้รับบริการ

คาสท์ และคาร์ม (ควรรคิด ชโลธรรังสี. 2542 : 54 ; อ้างอิงมาจาก ; Katz & Kahm. 1978 : 50) ซึ่งเป็นนักทฤษฎีที่ศึกษาองค์กรระบบเปิด ได้ศึกษาในเรื่องปัจจัยที่สำคัญต่อประสิทธิภาพของ องค์กร กล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ ส่วนประกอบที่สำคัญของประสิทธิผล ประสิทธิภาพขององค์กร นั้น ถ้าจะวัดจากปัจจัยนำเข้าเปรียบเทียบกับผลผลิตที่ได้นั้น จะทำให้การวัดประสิทธิภาพคลาดเคลื่อน จากความเป็นจริง ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง การบรรลุเป้าหมายขององค์กรในการบรรลุ เป้าหมายขององค์กรนั้นปัจจัยต่างๆ คือ การฝึกอบรม ประสบการณ์ ความรู้สึกผูกพันยังมีความสำคัญ ต่อประสิทธิภาพในองค์กรด้วย

บีกเกอร์ และนูฮาเซอร์ (โสฬส ปัญจะวิสุทธิ. 2541 : 43 ; อ้างอิงมาจาก ; Becker & Neuhauser. 1975 : 68) ได้เสนอแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร โดยกล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์กรนอกจากจะพิจารณาถึงทรัพยากร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นปัจจัยนำเข้า และผลผลิตขององค์กร ในฐานะที่เป็นองค์กรในระบบเปิด ยังมีปัจจัยอื่นประกอบอีก เช่น การกำหนด ระเบียบปฏิบัติในการทำงานขององค์กรอย่างละเอียดถี่ถ้วน ทำให้ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ผลการ ทำงานที่มองเห็นได้สัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพ ผลการปฏิบัติงานจึงมีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

จากหลากหลายแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การเปรียบเทียบ ระหว่างปัจจัยนำเข้า หรือทรัพยากรที่ใช้ไปกับผลสำเร็จตามเป้าหมายพิจารณาได้จากปริมาณ หรือ คุณภาพของผลผลิต หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง การบรรลุเป้าหมายของ องค์กรในการบรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้นปัจจัยต่างๆ คือ การฝึกอบรม ประสบการณ์ ความรู้สึก ผูกพันยังมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในองค์กรด้วย ปัจจัย 7 ประการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานในองค์กร คือ 1) กลยุทธ์ (Strategy) 2) โครงสร้าง (Structures) 3) ระบบ (Systems) 4) แบบ (Styles) 5) บุคลากร (Staff) 6) ความสามารถ (Skill) 7) ค่านิยม (Shared Values) ทีมงานที่มี

ประสิทธิภาพต้องมีเงื่อนไขที่สำคัญ คือ 1) ความรับผิดชอบ และความผูกพัน 2) ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) ความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะ ความสามารถของสมาชิกให้สมาชิกมีความรู้ และความชำนาญงาน 4) มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับทีมงาน

4. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS)

กพร กุลจิรินทร์ (2559 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) คือ ชุดของแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของการบริหารรัฐกิจภายใต้ระบบการบริหารปกครองที่ให้ความสำคัญกับการบริการสาธารณะการบริหารปกครองแบบประชาธิปไตย และการสร้างความผูกพันของพลเมืองซึ่งปฏิเสธตรรกะที่เน้นตลาดของกลุ่มการจัดการนิยมหรือกลุ่มการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) เป็นทางเลือกที่น่าจะเหมาะสมในยุคปัจจุบันที่รัฐบาลมิได้ทำหน้าที่ในการปกครองเพียงอย่างเดียวแต่ยังต้องทำหน้าที่เสมือนผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก่พลเมืองให้ความสำคัญแก่ความเป็นพลเมืองหรือให้ความสำคัญต่อการเป็นมนุษย์มากกว่าความเป็นผู้ประกอบการหรือผลผลิตที่ได้

Robert B. Denhardt and Janet Vinzant Denhardt (2007 : ออนไลน์) ผู้มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ได้กล่าวไว้ในส่วนบทนำของหนังสือของเขาว่า “ข้าราชการไม่ได้ส่งมอบบริการสู่ลูกค้าแต่เขาส่งมอบประชาธิปไตย” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า NPS เป็นแนวคิดของนักรัฐประศาสนศาสตร์สายรัฐศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องคุณค่าหรืออุดมการณ์ โดยเฉพาะคุณค่าความเป็นประชาธิปไตยมากกว่าเรื่องประสิทธิภาพหรือผลผลิต โดยมีแนวคิดพื้นฐานหรือรากฐานของแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ 4 ประการหลัก คือ

- (1) ทฤษฎีประชาธิปไตยพลเมือง (Theories of Democratic Citizenship)
- (2) ตัวแบบชุมชนและประชาสังคม (Models of Community and Civil Society)
- (3) มนุษย์นิยมองค์การและรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่ (Organizational Humanism and the New Public Administration)
- (4) รัฐประศาสนศาสตร์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Public Administration)

เนื่องจาก NPS มีรากฐานจากทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตยและแนวทางอื่น ๆ ในการแสวงหาความรู้ ซึ่งรวมถึงแนวทางแบบประจักษ์นิยม แนวทางการตีความ แนวทางเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และแนวทางแบบโพสต์โมเดิร์น จึงมองข้าราชการว่าเป็นคนมีเหตุผลในเชิงยุทธศาสตร์ที่ใช้เหตุผลทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และองค์การมองผลประโยชน์สาธารณะว่าเป็นผลจากการพูดคุยเกี่ยวกับคุณค่าที่มีร่วมกันมองประชาชนว่าเป็นพลเมืองซึ่งมีทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบกับบริหารหรือ

ข้าราชการมีบทบาทรับใช้ประชาชน (Serving) เพราะประชาชนคือเจ้าของประเทศตัวจริงข้าราชการต้องมียุทธศาสตร์ในการเจรจาไกล่เกลี่ยและเป็นตัวกลางที่จะทำให้เกิดค่านิยมร่วมกันในหมู่พลเมือง ชุมชน และกลุ่มต่าง ๆ กลไกที่จะทำให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบายคือการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้บรรลุผลที่ตกลงร่วมกันมองว่ากลไกการตรวจสอบมีหลากหลาย ทั้งด้านกฎหมาย ค่านิยมของชุมชนบรรทัดฐานทางการเมือง มาตรฐานทางด้านวิชาชีพ และผลประโยชน์ของพลเมือง โดยแนวคิด NPS นี้มีหลักสำคัญ 7 ประการได้แก่

- (1) บริการรับใช้พลเมือง ไม่ใช่ลูกค้า (Serve Citizens, Not Customers)
 - (2) เน้นการค้นหาผลประโยชน์สาธารณะ (Seek the Public Interest)
 - (3) เน้นคุณค่าความเป็นพลเมืองมากกว่าการเป็นผู้ประกอบการ (Value Citizenship over Entrepreneurship)
 - (4) คิดเชิงกลยุทธ์ ปฏิบัติแบบประชาธิปไตย (Think Strategically, Act Democratically)
 - (5) การตระหนักในความรับผิดชอบไม่ใช่เรื่องง่าย (Recognize that Accountability Is Not Simple)
 - (6) การให้บริการมากกว่าการกำกับทิศทาง (Serve Rather than Steer)
 - (7) ให้คุณค่ากับคน ไม่ใช่แค่ผลิตภาพ (Value People, Not Just Productivity)
- การบริการสาธารณะแนวใหม่ (NPS) ให้ความสำคัญกับพลเมือง (Citizen First) ผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ความเป็นประชาธิปไตย (Democratic) ความสามารถในการรับผิดชอบได้ต่อพลเมือง (Accountability) การเจรจาต่อรองเพื่อหาข้อสรุปและพันธสัญญาต่อพลเมือง และชุมชน (Community) เพื่อกระจายผลประโยชน์สาธารณะนั้นไปสู่สังคมอย่างแท้จริงขณะที่ TPA ยังมองประชาชนเป็นเพียงผู้รับบริการจากรัฐ (Client)

สำหรับความแตกต่างระหว่างการบริการสาธารณะแนวใหม่(NPS) กับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) NPS ไม่เห็นด้วยที่จะมองประชาชนเป็นลูกค้าเหมือน NPM แต่กลับเห็นว่าประชาชนคือพลเมืองที่ต้องการผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือผลประโยชน์ระยะยาวมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service: NPS) เกิดจากภาครัฐไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน จึงทำให้เกิดการบริการสาธารณะที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าของประชาชนในความเป็นพลเมือง ชุมชน และประชาสังคมแบบประชาธิปไตย มีอุดมการณ์มนุษยนิยม ที่เน้นการคิดเชิงกลยุทธ์แบบประชาธิปไตย มีสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบแบบเสมอภาคและเป็นธรรม ข้าราชการต้องรับใช้ประชาชน สนับสนุนสร้างค่านิยมสร้างความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่เป็นประโยชน์สาธารณะร่วมกัน

5. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.1 ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน

สถาบันพระปกเกล้า (2566 : ออนไลน์) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงประชาชน ชุมชนและเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่

เรณูมาศ รักษาแก้ว (2559 : ออนไลน์) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ที่ จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทาง เศรษฐกิจและสังคมหรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจ ไม่ว่า จะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน

5.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล (เรณูมาศ รักษาแก้ว. 2559 : 44 ; อ้างอิงมาจาก ; บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2548 : 45) ได้กำหนดระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ โดยมีข้อพึงสังเกตคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ได้แก่

5.2.1 ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุด และเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชน โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าวสาร และการแสดงนิทรรศการ เป็นต้น แต่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใด ๆ

5.2.2 ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือ ผู้วางแผนโครงการจะเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินข้อดีข้อเสียของโครงการอย่างชัดเจนมากขึ้น เช่น การจัดทำแบบสอบถามก่อนริเริ่มโครงการต่าง ๆ หรือการบรรยายและเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการนั้น ๆ เป็นต้น

5.2.3 ระดับการปรึกษาหารือ เป็นการเจรจาอย่างเป็นทางการระหว่างผู้วางแผนโครงการและประชาชน เพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือระบุประเด็นข้อสงสัยต่าง ๆ เช่น การจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

5.2.4 ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ผู้วางแผนโครงการกับประชาชนมีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนเตรียมโครงการ และผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการ เหมาะที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การใช้อนุญาโตตุลาการเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง และการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นต้น

5.2.5 ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการ เป็นขั้นการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

5.2.6 ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดยประชาชน เพื่อแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ แต่การลงประชามติจะสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับความชัดเจนของประเด็นที่จะลงประชามติและการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของประเด็นดังกล่าวให้ประชาชนเข้าใจอย่างสมบูรณ์และทั่วถึงเพียงใด โดยในประเทศที่มีการพัฒนาทางการเมืองแล้ว ผลของการลงประชามติจะมีผลบังคับให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตาม แต่สำหรับประเทศไทยผลของการประชามติมีทั้งแบบที่มีข้อยุติโดยเสียงข้างมาก และแบบที่เป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีซึ่งไม่มีผลบังคับให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด

5.3 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน (เจมส์ แอล. เกรย์ตัน อ้างถึงใน ศ.นพ.วันชัย วัฒนศัพท์, ดร.ถวิลวดี บุรีกุล, ผศ.ดร.เมธิสา พงษ์ศักดิ์ศรี. 2551 : 47) ดังนี้

5.3.1 คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากกระบวนการปรึกษารื้อกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย และบ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบที่มีประสิทธิผลที่สุดได้

5.3.2 ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียวที่ไม่คำนึงถึงความต้องการแท้จริงของประชาชนนั้น อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกัน อันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เกิดความล่าช้า และความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด

5.3.3 การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

5.3.4 การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึของการเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และทันทีที่การตัดสินใจได้เกิดขึ้น พวกเขา ก็อยากเห็นมันเกิดผลในทางปฏิบัติ และยังสามารถเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้นอีกด้วย

5.3.5 การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด เพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวลตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ จะช่วยลดโอกาสของการโต้แย้งและการแบ่งฝ่าย ที่จะป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้

5.3.6 การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและเกิดความชอบธรรมโดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

5.3.7 การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม พวกเขาจะได้รับรู้ถึงความห่วงกังวล และมุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

5.3.8 การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหาโครงการและกระบวนการตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำ และทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

5.4 ปัญหาที่เป็นอุปสรรคของการมีส่วนร่วม (ถวิลวดี บุรีกุล. 2559 : 55 ; อ้างอิงมาจาก ; เรณูมาศ รักษาแก้ว. 2551 : 66) ดังนี้

5.4.1 เจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชนขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิด และความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.4.2 โครงสร้างกฎหมายและกระบวนการนโยบายยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ

5.4.3 การขาดแคลนผู้มีทักษะในการใช้เครื่องมือสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.4.4 ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมการเมืองและความพร้อมของประชาชน

5.4.5 ปัญหาด้านความพร้อมของภาครัฐ

5.4.6 การไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน ที่จะบอกให้ทราบว่าประชาชนมีส่วนร่วมแล้วหรือยัง หรือหน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถทำงานให้ดีขึ้นได้เพราะไม่มีมาตรฐานในการทำงานที่ชัดเจน

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผล การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหาร ริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการ มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ 1. ระดับการให้ข้อมูล 2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็น 3. ระดับการปรึกษาหารือ 4. ระดับการวางแผนร่วมกัน 5. ระดับการร่วมปฏิบัติ 6. ระดับการควบคุมโดยประชาชน การมีส่วนร่วมทำให้คุณภาพการตัดสินใจดีขึ้น ใช้ต้นทุนน้อย การสร้างฉันทามติ คงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม โดยอาจมีอุปสรรคในการมีส่วนร่วม เช่น ปัญหากฎหมาย นโยบายไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม ปัญหาวัฒนธรรมการเมืองและความพร้อมของประชาชน และการไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน

6. บริบทจังหวัดนครพนม

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทจังหวัดนครพนม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย (1) ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครพนม (2) สถานการณ์ของจังหวัดนครพนม (3) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตามแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม (4) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 ดังนี้

6.1 สภาพทั่วไปจังหวัดนครพนม (สำนักงานจังหวัดนครพนม. 2565 : 1-56) ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีประวัติสืบทอดยาวนานมาหลายร้อยปี เดิมเคยเป็นมหานครของ "อาณาจักร ศรีโคตรบูรณ" ที่รุ่งเรืองในอดีต ประมาณราวต้นพุทธศตวรรษที่ 12 ต่อมาในปี พ.ศ. 2337 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ให้เปลี่ยนนามเมืองเสียใหม่ว่า "เมืองนครพนม" ขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร การที่พระราชทานนามว่า "เมืองนครพนม" มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 740 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 5,512.7 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,445,414.32 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะเป็นแนวยาวตามฝั่งแม่น้ำโขงประมาณ 174 กิโลเมตร ประชากร ประกอบด้วยกลุ่มชน 2 เผ่า 2 เชื้อชาติ 12 อำเภอ 99 ตำบล 1,131 หมู่บ้าน ประชากร 716,652 คน จำนวนครัวเรือน 239,340 ครัวเรือน เป็นสถานที่ประดิษฐานองค์พระธาตุพนม มีโครงข่ายคมนาคมขนส่งผ่านสะพานมิตรภาพ 3 (นครพนม-คำม่วน) สู่ประเทศลาว ประเทศเวียดนาม และประเทศจีนตอนใต้ที่สั้นและสะดวกที่สุด ในปี 2558 คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้กำหนดให้จังหวัดนครพนมเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 2 ประกอบด้วยท้องที่ 2 อำเภอ 13 ตำบล มีแหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำสายหลัก

1) แม่น้ำโขง 2) แม่น้ำสงคราม 3) ลำน้ำยาม 4) ลำน้ำก่ำ 5) ลำน้ำอูน 6) พื้นที่ชุ่มน้ำ จังหวัดนครพนม มีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) ของแม่น้ำสงครามตอนล่าง มีระบบนิเวศที่หาได้ยาก คือ มีป่าบุ่งป่าทามผืนใหญ่ มีความสำคัญในเชิงความหลากหลายทางชีวภาพ

6.2 สถานการณ์ของจังหวัดนครพนม (สำนักงานจังหวัดนครพนม. 2565 : 1-100)

พิจารณาเป็นรายสาขาโครงสร้างจังหวัดนครพนม ปี 2564 ขึ้นอยู่กับ อันดับ 1 สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีสัดส่วนร้อยละ 29.8 อันดับ 2 สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ 15.2 อันดับ 3 สาขาการขนส่งและการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์ มีสัดส่วน ร้อยละ 13.8 อันดับ 4 สาขาการผลิตอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 6.6 อันดับ 5 สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย มีสัดส่วนร้อยละ 6.4 และสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนร้อยละ 28.20 ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดนครพนม ปี 2563 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี มีค่าเท่ากับ 45,682 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 44,240 ล้านบาท ในปีที่ผ่านมา เท่ากับ 1,442 ล้านบาท อัตราการขยายตัวของมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาของ ขยายตัว ร้อยละ 3.3 จากที่ขยายตัวร้อยละ 4.7 ในปีที่ผ่านมา ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (GPP Per Capita) จังหวัดนครพนม ปี 2563 มีมูลค่าเท่ากับ 82,712 บาท เมื่อเทียบกับ 79,495 บาท ในปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้น 3,217 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.0 โดยสรุปข้อมูลสถานการณ์ที่สำคัญของจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย 1) ด้านการเกษตร 2) ด้านการค้าชายแดน 3) ด้านการท่องเที่ยว ดังนี้

6.2.1) สถานการณ์ด้านการเกษตร ปี 2564 จำนวน 2,354,058.03 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.37 มีครัวเรือนทั้งสิ้น 233,023 ครัวเรือน ประชาชนประกอบอาชีพด้านการเกษตร 123,768 ครัวเรือน โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 1,450,326 ไร่ แบ่งออกเป็น ข้าวเจ้าในปี จำนวน 817,184 ไร่ และข้าวเหนียวในปี จำนวน 633,142 ไร่ ยางพารา จำนวน 367,308 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 24,631 ไร่ สับปะรด จำนวน 4,193 ไร่ และลิ้นจี่ นพ.1 จำนวน 2,522 ไร่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวเจ้าในปี ข้าวเหนียวในปี ยางพารา มันสำปะหลัง สับปะรด เลี้ยงปลาในกระชัง เลี้ยงปลาใน บ่อดิน โคน้ำ สุกกร กระบือ ไก่

6.2.2 สถานการณ์ด้านการค้าชายแดน ปี 2564 มูลค่าการค้าชายแดน 128,264.16 ล้านบาท เปรียบเทียบกับช่วงปี 2563 มีมูลค่า 73,224.48 ล้านบาท มูลค่าเพิ่มขึ้น 55,039.68 ล้านบาท หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 75.17

6.2.3 สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว ปี 2554 จังหวัดนครพนมมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่นและหลากหลาย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ที่มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองเช่น พระธาตุพนม พระธาตุประจำวันเกิดทั้ง 7 วัน ประดิษฐานอยู่ โดยให้มีการเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวของ สปป.ลาว เพื่อสร้างความต้องการด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน ระหว่าง 3 ประเทศ (ไทย ลาว เวียดนาม) และเชื่อมโยงสู่อนุภาคลุ่มน้ำโขง ในปี 2564 จังหวัด นครพนมมีรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน 1,123.74 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 คิดเป็นร้อยละ

ละที่ลดลง -49.33 ในปี พ.ศ.2563 มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวม 657,955 คน เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2562 ลดลงร้อยละ -43.31 และในปี พ.ศ.2563 มีอัตราการเข้าพักเฉลี่ย 33.008 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2562 ลดลงร้อยละ -42.83 ซึ่งได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดนครพนมชะลอตัวและได้ส่งผลให้กิจกรรมการท่องเที่ยวซบเซาอย่างมาก

6.3 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา (สำนักงานจังหวัดนครพนม. 2565 : 70-100) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดเป็น "เมืองน่าอยู่ ประชศรษฐกิจคู่อาเซียนและจินตอนใต้ - ตะวันออก" โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จ "ประชาชนมีรายได้อ่ต่อหัว (Gpp Per Capita) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 มีประเด็นการพัฒนาจังหวัด 6 ด้าน ได้แก่ 1. การพัฒนาคุณภาพทางการท่องเที่ยวและบริการ 2. การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3. การพัฒนาการค้าและการลงทุน 4. การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตเพื่อสร้างความสุขอย่างยั่งยืน 5. การรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และ 6. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้ ได้มีการขับเคลื่อนและดำเนินโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

6.3.1 ผลการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาคุณภาพทางการท่องเที่ยวและบริการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง มีโครงการที่สำคัญและเกิดผลสัมฤทธิ์ ดังนี้ (1) ส่งเสริมและยกระดับงานประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นสำคัญของจังหวัด ได้แก่ การจัดงานประเพณีไหลเรือไฟ งานบวงสรวงพญาศรีสัตนาคราช งานสงกรานต์เรณูนคร งานบุญประเพณีประจำปีเดือนของอำเภอต่าง ๆ และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 8 ชนเผ่า 2 เชื้อชาติ (2) ส่งเสริมการท่องเที่ยวพระธาตุสำคัญและประวัติศาสตร์ของจังหวัด ได้แก่ การจัดงานปฏิบัติบูชาพระธาตุพนม งานนมัสการพระธาตุสำคัญของจังหวัด และประชาสัมพันธ์เส้นทางไหว้พระธาตุวันเกิดมหัศจรรย์เส้นทางบุญ (3) ส่งเสริมและกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวจังหวัด ได้แก่ การจัดงานเดิน-วิ่งข้ามโขง นครพนม -คำม่วง ครั้งที่ 5 งานรำลึก วันคล้ายวันเกิดประธานโฮจิมินห์ และความสัมพันธ์มิตรภาพไทย-เวียดนาม กิจกรรมการท่องเที่ยวแบบวิถีคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงสู่ความปกติวิธี่ใหม่ กิจกรรมถนนสายวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน และพืมานมินิมาราธอน (4) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด ได้แก่ การก่อสร้างทางจักรยานถนนเลียบแม่น้ำโขง ซ่อมสร้างถนนเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว (5) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการบริการและสินค้าทางการท่องเที่ยวจังหวัด ได้แก่ การฝึกอบรมมัคคุเทศก์ภูมิภาค (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ในจังหวัดนครพนม และพัฒนากลุ่มทอผ้าพื้นเมืองอำเภอธาตุพนม (6) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการบริการและสินค้าทางการท่องเที่ยวจังหวัด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยว 4 เส้นทาง (เส้นทางธรรมชาติ เส้นทางอาหาร เส้นทาง

ธรรมชาติ เส้นทางสินค้าดีสินค้าเด่นของจังหวัดนครพนม) By YouTuber และพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัด

จากการดำเนินโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ข้างต้นส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการท่องเที่ยว ดังนี้

- ปี 2563 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 695,450 คน มีรายได้จากการท่องเที่ยว 1,183 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 39.65 และ 45.78 ตามลำดับ

- ปี 2564 (เดือน มกราคม - เมษายน 2564) มีจำนวนนักท่องเที่ยว 27,557 คน มีรายได้จากการท่องเที่ยว 41.03 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าในห้วงระยะเวลาเดียวกัน เกินร้อยละ 100

- ปี 2565 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 1,236,267 คน มีรายได้จากการท่องเที่ยว 1,742 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าในห้วงระยะเวลาเดียวกัน เกินร้อยละ 100

6.3.2 ผลการดำเนินงานด้านการเกษตร ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีวัตถุประสงค์เพื่อ "คุณภาพชีวิตเกษตรกรดี ด้วยวิถีเกษตรที่ยั่งยืน"เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สำคัญและเกิดผลสัมฤทธิ์ ดังนี้ (1) พัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อการเกษตร ได้แก่ การก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ และขยายระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า (2) ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำท่าอ้นเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาอาชีพเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลาเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของเกษตรกร และสนับสนุนฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ (3) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรเพื่อยกระดับรายได้เกษตรกรในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำสงคราม ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรเพื่อยกระดับรายได้เกษตรกรในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำสงคราม (4) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อการค้า ส่งเสริมการตลาดใช้สารเคมีทางการเกษตร ส่งเสริมการเลี้ยงโคแม่พันธุ์และกระบือในพื้นที่จังหวัดนครพนม และพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรจากฟักทอง

จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ข้างต้นส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

- ปี 2563 มีหน่วยการผลิตทางเกษตร ด้านพืช 1,809,839 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 5.79 / ด้านปศุสัตว์ 2,107,445 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 15.59 /ด้านประมง 19,987 กระชัง/บ่อ เพิ่มขึ้น จากปีก่อนหน้า ร้อยละ 31.91

- ปี 2564 จากการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่สามารถลดต้นทุนการผลิต จาก 4,900 บาท/ไร่ คงเหลือ 3,800 บาท/ไร่ เพิ่มผลผลิตจาก 400 กก./ไร่ เป็น 410 กก./ไร่

- ปี 2565 มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ดังนี้

ข้าวเจ้านาปี มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ 3,447 ล้านบาท มีพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 817,184 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 378 กิโลกรัม ข้าวเหนียวนาปี มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ 2,401 ล้านบาท มีพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 633,142 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 387 กิโลกรัม ยางพารา มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ 4,211 ล้านบาท มีพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 367,308 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 231 กิโลกรัม มันสำปะหลัง มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ 226 ล้านบาท มีพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 24,631 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 3,192 กิโลกรัม สับปะรด มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ 204 ล้านบาท มีพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 4,193 ไร่ ผลผลิต เฉลี่ยต่อไร่ 3,695 กิโลกรัม ลิ้นจี่ นพ.1 มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ 563 ล้านบาท มีพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 2,522 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 2,796 กิโลกรัม

6.3.3 ด้านการค้าและการลงทุน ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาการค้าและการลงทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อ "เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนและการลงทุน ประจําเศรษฐกิจสู่อนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง" เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มีการดำเนินโครงการที่สำคัญและเกิดผลสัมฤทธิ์ ดังนี้ (1) ซ่อมสร้างถนนเพื่อสนับสนุนการค้าและการลงทุนของจังหวัด ได้แก่ การซ่อมสร้างถนนเพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุน และรองรับการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ นครพนม (2) ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนนครพนม

จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ข้างต้นส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

- ปี 2562 รายได้ผู้ประกอบการธุรกิจ (นิติบุคคลที่ส่งงบการเงิน จำนวน 1,362 ราย) จำนวน 24,429.57 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 23.76

- ปี 2563 รายได้ผู้ประกอบการธุรกิจ (นิติบุคคลที่ส่งงบการเงิน จำนวน 268 ราย) จำนวน 3,115.31 ล้านบาท

- ปี 2563 จังหวัดนครพนมได้จัดงานมหกรรมการค้า การลงทุน และการเกษตร จังหวัดนครพนม Nakhon Phanom Trade Fair 7 เดือน 7 2018 มียอดจำหน่ายสินค้าภายในงานรวม 2.74 ล้านบาท มีนักธุรกิจจากประเทศไทย ลาว (แขวงคำม่วน และเวียงจันทน์) กวางบิงห์ และกวางจิ เข้าร่วมงานฯ และมีการลงนาม MOU จับคู่ธุรกิจ จำนวน 9 คู่ค้า มูลค่ารวม 13.8 ล้านบาท

- ปี 2564 มีมูลค่าการค้าชายแดนรวมช่วงเดือนมกราคม - ธันวาคม 2564 มีมูลค่า 128,264.16 ล้านบาท เปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน มกราคม - ธันวาคม 2563 มีมูลค่า 73,224.48 ล้านบาท มูลค่าเพิ่มขึ้น 55,039.68 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 75.17 สำหรับในปี 2564 ได้เปรียบดุลการค้า 82,135.38 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 64.04 ของมูลค่าการค้ารวม เพิ่มขึ้นจากปี 2563 เท่ากับ 36,343.30 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 79.37

6.4 แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2565 : 1-200)

6.4.1 เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด เมืองน่าอยู่ ประจําเศรษฐกิจสู่อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ประชาชนมีรายได้ต่อหัว (GPP Per Capita) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 (ฐานปี 62 = 80,956 บาท/คน/ปี)

6.4.2 ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด 6 ประเด็นการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 1. การพัฒนาคุณภาพทางการท่องเที่ยวและบริการ

วัตถุประสงค์ " เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวสามที่สุดในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง " ประกอบด้วย 6 แผนงาน คือ

(1) พัฒนาคุณภาพ บุคลากร แหล่งท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย สินค้า และมาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยว

(2) ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว ประเพณี ศาสนาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ธรรมชาติ เชิงกีฬา เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตกรรมสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ให้สอดคล้องการท่องเที่ยววิถีใหม่ New Normal และ BCG Tourism

(3) บริหารจัดการและบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเชื่อมโยงในท้องถิ่น ในประเทศและต่างประเทศ

(4) พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและบริการผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลให้สอดคล้องการท่องเที่ยววิถีใหม่ New Normal และ BCG Tourism

(5) ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลให้แรงงานและผู้ประกอบการ

(6) ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลในภาคบริการท่องเที่ยวตลอดห่วงโซ่คุณค่า

ประเด็นการพัฒนาที่ 2. การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ " คุณภาพชีวิตเกษตรกรดีขึ้น ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี สุวิถีเกษตรที่ยั่งยืน " ประกอบด้วย 9 แผนงาน คือ

(1) สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายให้กับสถาบันเกษตรกร

(2) ส่งเสริมการผลิตสินค้ามีคุณภาพ ปลอดภัย ให้ได้มาตรฐาน

(3) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มและจัดการตลาดสินค้าเกษตร

(4) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตสินค้าทางการเกษตรที่เหมาะสม ได้

มาตรฐาน

(5) บริหารจัดการเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร

(6) ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร

(7) บริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

(8) ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลให้เกษตรกรและผู้ประกอบการ
ธุรกิจเกษตร

(9) ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล ตลอดห่วงโซ่
มูลค่ารวมถึงการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรแปรรูป

ประเด็นการพัฒนาที่ 3. การพัฒนาการค้าและการลงทุน

วัตถุประสงค์ " เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนและการลงทุน ประจวบคีรีขันธ์
ภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง " ประกอบด้วย 6 แผนงาน คือ

(1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน
รองรับการเป็นเมืองศูนย์กลางการค้าชายแดน ประจวบคีรีขันธ์ภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

(2) พัฒนาเครือข่ายและความร่วมมือทางการค้าการลงทุนในประเทศภูมิภาค
อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

(3) ส่งเสริมการค้าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอนุภูมิภาค
แม่น้ำโขง

(4) ส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ SMEs
สู่สากล

(5) ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล ตลอดห่วงโซ่
มูลค่า

(6) ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลให้แรงงานและผู้ประกอบการ
ประเด็นการพัฒนาที่ 4. การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตเพื่อสร้างสุขอย่าง
ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ " สังคมน่าอยู่ คุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน " ประกอบด้วย
7 แผนงาน คือ

(1) ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับคุณภาพการศึกษา

(2) เสริมสร้างวิถีชีวิตที่ยั่งยืน (Eco-friendly Living) ส่งเสริมและประยุกต์ใช้
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต และการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบบูรณาการ

(3) ยกระดับคุณภาพชีวิตสังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High
Opportunity Society) พัฒนาเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ สร้างความคุ้มครองทางสังคม และพัฒนาศักยภาพของ
คนทุกช่วงวัย

(4) ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ สร้างสรรค์นวัตกรรม

(5) ส่งเสริมการยกระดับทักษะดิจิทัลบุคลากรภาครัฐในพื้นที่

(6) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับเยาวชนรุ่นใหม่

สนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ 5. การรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

วัตถุประสงค์ " นครพนมเมืองแห่งความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย "

ประกอบด้วย 4 แผนงาน คือ

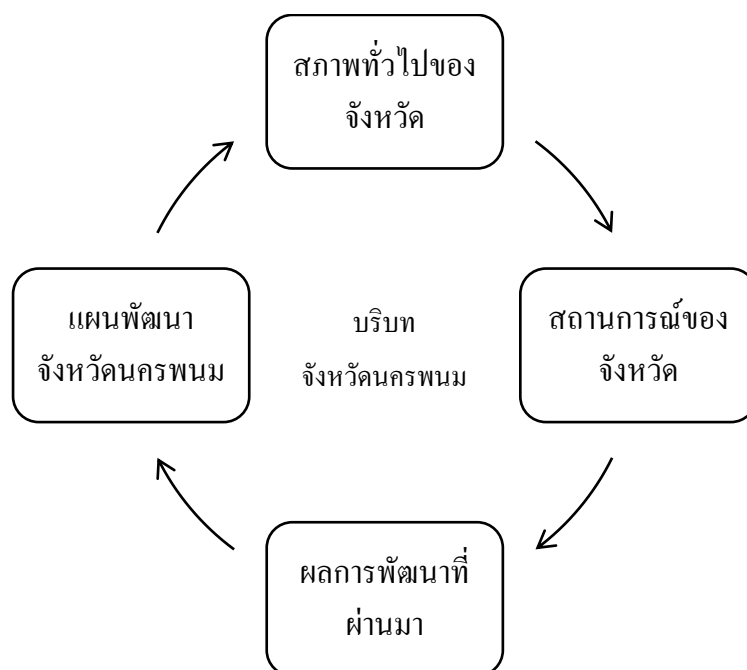
- (1) เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในหมู่บ้าน/ชุมชน
 - (2) เพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครภาคประชาชนให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยในพื้นที่
 - (3) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
 - (4) เสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านด้านความมั่นคง
- ประเด็นการพัฒนาที่ 6. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ " นครพนมเมืองพัฒนาที่ไร้มลพิษและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
ต้นแบบการบริหารจัดการแห่งอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เชื่อมโยงพื้นที่ชุ่มน้ำโลก " ประกอบด้วย 6
แผนงาน คือ

- (1) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวและลดการปล่อยคาร์บอนสู่บรรยากาศ
- (2) สร้างการมีส่วนร่วม และสนับสนุนเครือข่ายภาคประชาชน ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (3) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เพียงพอ และรักษาระบบสมดุลนิเวศน์แหล่งน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำ
- (4) แก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของจังหวัด
- (5) สนับสนุนและส่งเสริมการขับเคลื่อนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช (อพ.สธ.) ของจังหวัด
- (6) การจัดการสิ่งแวดล้อมสีเขียวอย่างยั่งยืน ตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพเศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model)

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทจังหวัดนครพนม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ สรุปตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 11 บริบทจังหวัดนครพนม

7. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

7.1 นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

(คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ. 2565 : ออนไลน์) มีรายละเอียด ดังนี้

7.1.1 ขอบเขตแผนพัฒนาจังหวัด เป็นแผนที่ใช้ในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของประชาชนในจังหวัด ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 20 ปี และนโยบายของรัฐบาล รวมตลอดถึงความพร้อมของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชน (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2563.)

7.1.2 การจัดทำและประสานแผนพัฒนาระดับพื้นที่ แนวทางการประสานแผนและการดำเนินโครงการที่กลุ่มจังหวัดหรือจังหวัดที่อยู่ในกลุ่มจังหวัดต้องร่วมดำเนินการกับกลุ่มจังหวัดอื่นหรือจังหวัดอื่นที่อยู่นอกกลุ่มจังหวัด ให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่มีความประสงค์จะดำเนินการดังกล่าว บูรณาการการจัดทำแผนงานและโครงการร่วมกัน และให้จัดทำบันทึกความร่วมมือในการดำเนินการ โดยให้มีการระบุหน้าที่ความรับผิดชอบและงบประมาณในการดำเนินงานของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2563 : 56)

7.1.3 องค์ประกอบของแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด มติ

คณะอนุกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ด้านวิชาการ กฎหมาย และการบูรณาการแผนงานโครงการ (อ.ก.น.บ.วิชาการฯ) ครั้งที่ 1/2565 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565 ได้กำหนดองค์ประกอบของแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย (1) ข้อมูลเพื่อการพัฒนา (2) ประเด็นการพัฒนา

(1) ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

1) ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ ประกอบด้วย ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศ การใช้ประโยชน์ที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน (การคมนาคมขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ไฟฟ้า ประปา อินเทอร์เน็ตและแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ และข้อมูลสนับสนุนอื่นๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

2) ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ ครอบคลุมข้อมูลที่สำคัญของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยต้องเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและเป็นอนุกรมอย่างน้อย 3 ปี พร้อมกับวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลที่สำคัญเพื่อสะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดพร้อมเหตุผลประกอบและข้อมูลสนับสนุนอื่นๆ ที่แสดงให้เห็นศักยภาพหรือระดับความรุนแรงของปัญหาประกอบด้วย

2.1.1) ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ข้อมูลหลักที่แสดงภาพรวมของเศรษฐกิจและสาขาเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เช่น เกษตร อุตสาหกรรม การค้าชายแดน การท่องเที่ยว การพัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษ เศรษฐกิจระดับครัวเรือน (รายได้และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน) เป็นต้น

2.2.2) ด้านสังคมและความมั่นคง ประกอบด้วย ข้อมูลด้านสังคมที่สำคัญของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เช่น ประชากร แรงงาน การศึกษา สาธารณสุข ปัญหาการว่างงาน ความยากจนอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เป็นต้น

2.2.3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ เช่น ป่าไม้ ดิน และการใช้ประโยชน์ที่ดิน แหล่งน้ำ ขยะ มลพิษ สถานการณ์ภัยพิบัติ เป็นต้น

3) ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

3.1.1) นำเสนอวิธีการหรือกระบวนการในการรวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยต้องผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาในจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และต้องมีการประสานแผนระดับต่างๆ ในพื้นที่ โดยการรวบรวมและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ผ่านกลไกการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ เพื่อให้แผนมีความ

เชื่อมโยงสอดคล้องกันในทุกระดับเป็นแผนเดียวกัน (One Plan) ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562

3.1.2) นำเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยจัด

เรียงลำดับความสำคัญโดยรวมของจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดไม่เกิน 10 อันดับ และระบุกลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ให้ชัดเจน สำหรับกลุ่มจังหวัดให้คำนึงถึงความต้องการของประชาชนในกลุ่มจังหวัดที่ไม่ซ้ำซ้อนกับความต้องการของประชาชนในแต่ละจังหวัด

4) ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหাজังหวัดและกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา นำเสนอให้เห็นผลการดำเนินการตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด บรรลุเป้าหมายรวมและเป้าหมายในแต่ละประเด็นการพัฒนาที่กำหนดไว้และบรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมทั้งแสดงเหตุผลประกอบ และหากเห็นสมควรดำเนินการต่อหรือยุติการดำเนินการให้ระบุเหตุผลสนับสนุน

(2) ประเด็นการพัฒนา

1) บทวิเคราะห์ เลือกใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ตามหลักวิชาการวางแผน เพื่อแสดงให้เห็นถึงโอกาส ศักยภาพ ปัญหา และอุปสรรคของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด มีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาตามหลัก Logical Framework โดยจะต้องมีความสอดคล้องกับข้อมูลเพื่อการพัฒนา ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง เช่น ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ระบบบริหารจัดการข้อมูล การพัฒนาคนแบบจีเป้า (TPMAP) ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ดัชนีการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับจังหวัด (SDGs) ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและประเด็นปัญหาในด้านต่างๆ เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนา

2) เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (ระยะ 5 ปี) จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี หรือวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัด โดยต้องแสดงสถานภาพที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดต้องการจะเป็นหรือบรรลุถึงในอนาคตอย่างชัดเจน สอดคล้องกับโอกาส ศักยภาพ ปัญหา และอุปสรรค ที่เป็นลักษณะเฉพาะของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

3) ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ตัวชี้วัดจะต้องมีความชัดเจนสอดคล้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาตลอดช่วงระยะเวลาของแผน มีจำนวนตัวชี้วัดที่เหมาะสมและสามารถวัดได้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับค่าเป้าหมายจะต้องมีความสอดคล้องกับค่าฐาน (ข้อมูลในช่วงที่ผ่านมา และต้องระบุค่าฐานอย่างเหมาะสม ชัดเจน มีแหล่งที่มาและเป็นปัจจุบัน) หรือค่าเป้าหมาย (Benchmark) และแสดงถึงความก้าวหน้าอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้ในแต่ละปี

4) ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด กำหนดประเด็นการพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับผลที่ได้จากบทวิเคราะห์บริบท ทั้งศักยภาพ โอกาส ปัญหา สำคัญ และความต้องการของพื้นที่ (Area) รวมทั้งสอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาระดับชาติ (Agenda) และเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค ประกอบด้วย

- ประเด็นการพัฒนา

- เป้าประสงค์ ของแต่ละประเด็นการพัฒนา

- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ของแต่ละประเด็นการพัฒนา ตัวชี้วัดจะต้องมีความชัดเจนสอดคล้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาตลอดช่วงระยะเวลาของแผน มีจำนวนตัวชี้วัดที่เหมาะสมและสามารถวัดได้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับค่าเป้าหมายจะต้องมีความสอดคล้องกับค่าฐาน (ข้อมูลในช่วงที่ผ่านมา และต้องระบุค่าฐานอย่างเหมาะสม ชัดเจน มีแหล่งที่มา และเป็นปัจจุบัน) หรือค่าเป้าหมาย (Benchmark และแสดงถึงความก้าวหน้าอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้ในแต่ละปี

- แนวทางการพัฒนา ของแต่ละประเด็นการพัฒนา ต้องมีความสอดคล้องและเพียงพอที่จะขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยครอบคลุมตลอดห่วงโซ่การพัฒนาหรือห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

- แผนงาน โครงการสำคัญ และกิจกรรม หมายถึง รายการเกี่ยวกับแผนงาน และโครงการต่างๆ ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่จำเป็นต้องจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี หรือวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัด โดยให้จัดทำเป็นแผนงานและโครงการสำคัญเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนในระยะ 5 ปี โดยควรกำหนดแผนงานในทุกแนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญภายใต้แผนงานจะต้องบรรจุอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปีตามระยะเวลาที่กำหนด

(1) แผนงาน ในแต่ละแนวทางการพัฒนา อาจจัดทำแผนงานได้มากกว่า 1 แผนงาน โดยแต่ละแผนงานจะต้องประกอบด้วยการบูรณาการชุดของโครงการสำคัญที่เชื่อมโยงส่งต่อในลักษณะห่วงโซ่การพัฒนาหรือห่วงโซ่มูลค่า (โครงการต้นทาง-กลางทาง-ปลายทาง) ซึ่งต้องครอบคลุมและเพียงพอที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาตามที่กำหนดไว้ในช่วงเวลาของแผน 5 ปี

(2) โครงการสำคัญและกิจกรรม ควรมีลักษณะเป็นโครงการที่มีกิจกรรมพื้นที่เป้าหมาย และผลลัพธ์ที่ชัดเจน ตอบสนองการขับเคลื่อนแผนงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรณีมีพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก จะต้องจัดลำดับความสำคัญ และแบ่งระยะเวลาดำเนินงานเป็นรายปี ทั้งนี้ ทุกโครงการสำคัญที่เสนอในแผนพัฒนาจะต้องจัดทำรายละเอียด ดังนี้

- 2.1) ชื่อโครงการสำคัญ
- 2.2) ชื่อแผนงาน (ระบุว่าโครงการอยู่ภายใต้แผนงานใด)
- 2.3) ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (ระบุว่าโครงการอยู่ภายใต้ประเด็นการพัฒนาใดของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด)
- 2.4) แนวทางการพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (ระบุว่าโครงการอยู่ภายใต้แนวทางการพัฒนาใดของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด)
- 2.5) หลักการและเหตุผล
- 2.6) วัตถุประสงค์ของโครงการ
- 2.7) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ต้องสามารถวัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการได้)
- 2.8) พื้นที่เป้าหมาย
- 2.9) กิจกรรมหลัก
- 2.10) หน่วยดำเนินการ (ให้ระบุหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักของโครงการ)
- 2.11) ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ (จะต้องสอดคล้องกับระหว่างการดำเนินการของทุกหน่วยงาน)
- 2.12) งบประมาณ (บาท)
- 2.13) ผลผลิต (Outputs)
- 2.14) ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcomes)

7.1.4) กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด กระบวนการจัดทำและเสนอแผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดในปัจจุบันมีการปรับปรุงกระบวนการในจัดทำ และเสนอแผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2563) ดังนี้

1) คณะกรรมการบูรณาการนโยบายการพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) กำหนดกรอบ นโยบาย ขั้นตอน และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และแจ้งให้จังหวัด และกลุ่มจังหวัดทราบ

2) จังหวัดเริ่มดำเนินการรวบรวมข้อมูลศักยภาพของพื้นที่ และสำรวจความต้องการของประชาชนผ่านกลไกการประสานแผนในระดับพื้นที่จากแผนหมู่บ้าน ชุมชน แผนชุมชนระดับตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ โดยจัดส่งข้อมูลให้กลุ่มจังหวัดนำไปใช้ประกอบการจัดทำ

3) คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) เริ่มประชุมเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัด และคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) เริ่มประชุมเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

4) คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการนำส่งแผนพัฒนาจังหวัด (พร้อมบัญชีรายการ โครงการที่ต้องการให้สนับสนุน) ให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อใช้ประกอบในการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด

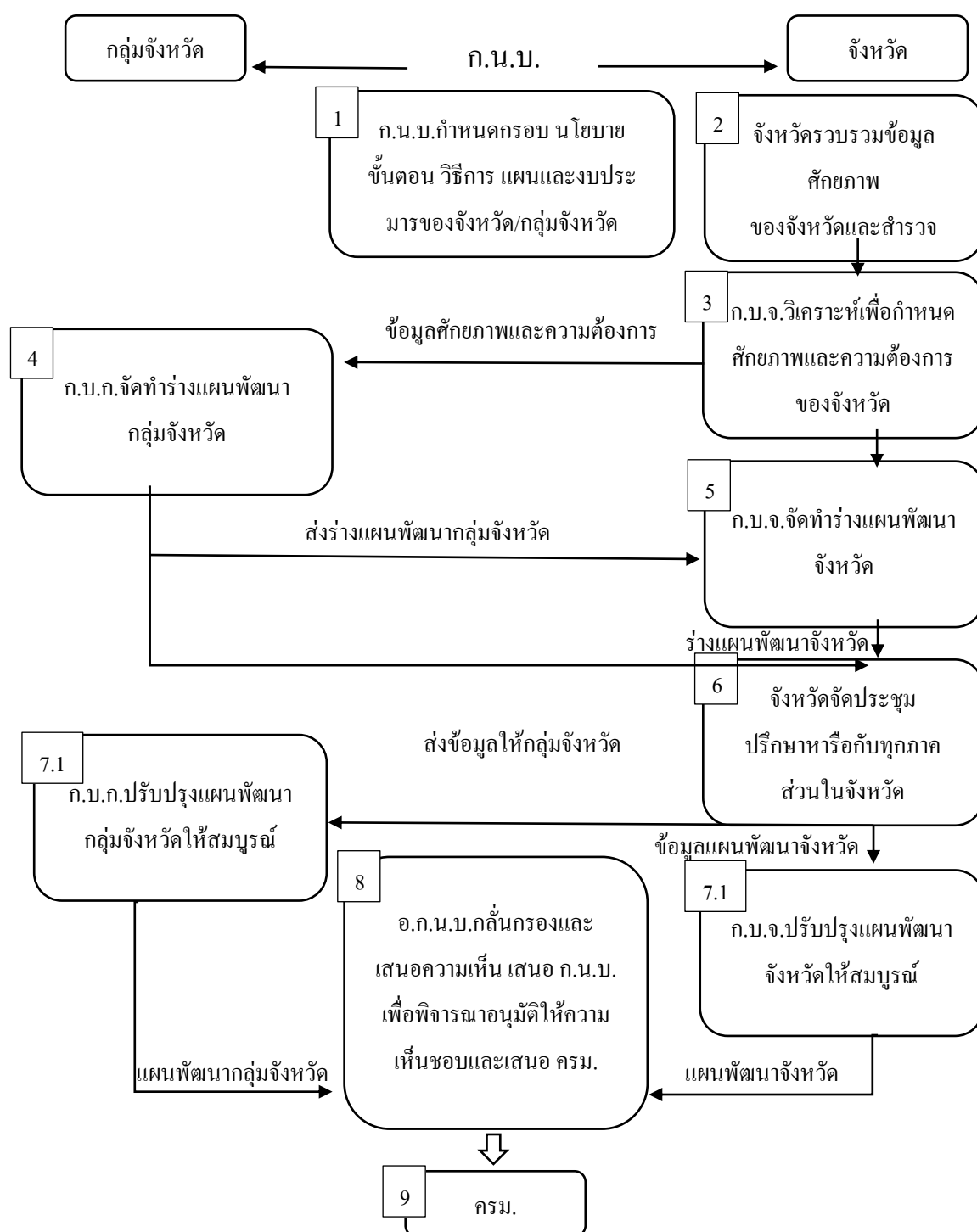
5) แต่ละจังหวัดประชุมหารือกับทุกภาคส่วนในจังหวัดเพื่อพิจารณาแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัดในคราวเดียวกัน หรือแยกกันก็ได้

6) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการดำเนินการจัดส่งความเห็นของที่ประชุมเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดให้คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการทราบ และปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์และนำเสนอคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (อ.ก.บ.ภ.)

7) คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการปรับปรุงแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดให้สมบูรณ์ และส่งคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค

8) คณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (อ.ก.บ.ภ.) กลับกรองและเสนอความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดเสนอคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) เพื่อพิจารณาอนุมัติให้ความเห็นชอบ

9) คณะกรรมการบูรณาการนโยบายการพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) พิจารณาอนุมัติให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด และนำเสนอเรียนคณะรัฐมนตรีทราบ

ภาพที่ 12 ความเชื่อมโยงการทำงานของคณะกรรมการของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
(ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2554 : 2-37)

7.2 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนมได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดโดยเน้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ยึดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของ คณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่ (ก.น.บ.) กำหนด มีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดโดยคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม ได้มีการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามนโยบายฯ ที่ ก.น.บ. กำหนด ให้แก่ส่วนราชการทุกส่วนในจังหวัดนครพนม หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ นายอำเภอทุกอำเภอ ผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน และผู้แทนภาคประชาสังคม โดยการดำเนินการจัดการประชุมด้วยตนเอง และมีการประชุมผ่านระบบ VDO Conference ของกระทรวงมหาดไทยโดยเชิญทุกจังหวัดเข้าร่วมประชุมรับฟังการชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ณ ศาลากลางจังหวัดของแต่ละจังหวัด หลังจากที่ได้มีการจัดการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแล้ว คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม โดยผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม ก็จะได้มีการกำหนดรูปแบบ แนวทางการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในรูปแบบต่างๆ ที่แตกต่างกันของแต่ละจังหวัด เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดที่ครบถ้วนสมบูรณ์ครอบคลุมมิติการพัฒนาจังหวัดทุกมิติโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด มีรูปแบบการดำเนินการ (ฉันทพล สุริยนต์ และธรรนินทร์ นวลไย. 2567 : สัมภาษณ์) ดังนี้

7.2.1 การจัดประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม เพื่อดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 โดยจังหวัดนครพนมได้มีคำสั่งจังหวัดนครพนม ที่ 805/2566 ลงวันที่ 25 เมษายน 2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม มีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ(ก.บ.จ.) รวม จำนวน 38 คน ดังนี้

- (1) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ
- (2) รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม เป็นกรรมการ จำนวน 3 คน
- (3) ผู้แทนหัวหน้าส่วนราชการที่มีสำนักงานอยู่ในจังหวัดไม่ว่าจะมีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลาง เป็นกรรมการ จำนวน 11 คน
- (4) ผู้แทนรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินกิจการอยู่ในจังหวัด เป็นกรรมการ จำนวน 3 คน
- (5) ผู้แทนหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมิใช่รัฐวิสาหกิจที่มีสำนักงานอยู่ในจังหวัด เป็นกรรมการ จำนวน 3 คน

- (6) ผู้แทนผู้บริหารท้องถิ่น เป็นกรรมการ จำนวน 6 คน
- (7) ผู้แทนภาคประชาสังคม เป็นกรรมการ จำนวน 6 คน
- (8) ประธานกรรมการหอการค้าจังหวัด และประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด

เป็นกรรมการ จำนวน 2 คน

หน้าและอำนาจ ของคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม

- 1) วางแนวทางปฏิบัติและอำนาจการให้การบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดเป็นไปตามหลักการ ตามมาตรา 7 นโยบาย และระบบที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) กำหนด
- 2) จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเสนอต่อที่ประชุมตามมาตรา 24 เพื่อรับฟังความคิดเห็น
- 3) กำกับดูแลให้แผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตจังหวัด และการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค
- 4) ส่งเสริมและประสานความร่วมมือการพัฒนาให้เป็นไปตามแผนพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชน เพื่อสร้างบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการลงทุนและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด
- 5) จัดทำบันทึกความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ (ที่สนับสนุนการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด)
- 6) วิเคราะห์ บูรณาการ และจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัด เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)
- 7) กำกับ ให้คำแนะนำ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด เพื่อรายงานให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ทราบ
- 8) เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาค้นหาอันเกิดจากนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ หรือคำสั่งของราชการส่วนกลางหรือของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งปัญหาอื่นที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจังหวัด ต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) เพื่อพิจารณา
- 9) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย

10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชกฤษฎีกานี้หรือตามที่ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การดำเนินการของคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.)
จังหวัดนครพนม

1) แต่งตั้งคณะที่ปรึกษาและอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2566 – 2570

2) มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการฯ และ
ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการสำรวจปัญหาความต้องการ และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพัฒนา
จังหวัด

3) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับรายละเอียดของแผนพัฒนาจังหวัด
นครพนม ส่งให้ทีมบูรณาการกลาง 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ และกระทรวงมหาดไทย

7.2.2 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) หรือการประชุมแบบโฟกัสกรุป (Focus group) หรือการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อสำรวจความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด
ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่แผนของส่วนราชการในจังหวัด จำนวน 16 คน เป็นการ
ประชุมในลักษณะที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแลกเปลี่ยนข้อมูลของแต่ละหน่วยงานในแต่ละด้านตาม
ประเด็นการพัฒนาจังหวัดนครพนม 6 ประเด็นการพัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลที่ครอบคลุมทุกประเด็น
การพัฒนา ได้แก่ 1. ท่องเที่ยว 2. เกษตร 3. การค้าและการลงทุน 4. สังคม 5. มั่นคง
6. ทรัพยากรธรรมชาติ การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ให้ได้ข้อมูลเพื่อการ
วิเคราะห์สถานการณ์การพัฒนาจังหวัดในมิติต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง เช่น ด้านการท่องเที่ยว ด้าน
การเกษตร ด้านการค้าและการลงทุน ด้านสังคม ด้านความมั่นคง และด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
เปรียบเทียบเพื่อแสดงให้เห็นความก้าวหน้าหรือลดลงข้อข้อมูลหรือการใช้แนวทางการวิเคราะห์แบบ
Bence marking การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัด การวิเคราะห์ศักยภาพและปัญหาความ
ต้องการหรือการวิเคราะห์ SWOT , TOW Matrix , Logical framework หรือเครื่องมือการวิเคราะห์
อื่นๆ ที่เหมาะสม สรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

7.2.3 การจัดประชุมคณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด
นครพนม พ.ศ.2566-2570 จำนวน 178 คน โดยดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทุกภาค
ส่วน การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพัฒนา แยกย่อยออกเป็น 6 ประเด็นการพัฒนา เพื่อได้ข้อมูล
รายละเอียดแผนพัฒนาแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนา ตัวชี้วัดเป้าหมายการ
พัฒนา ประเด็นการพัฒนา ตัวชี้วัดประเด็นการพัฒนา แผนงาน และ โครงการสำคัญ

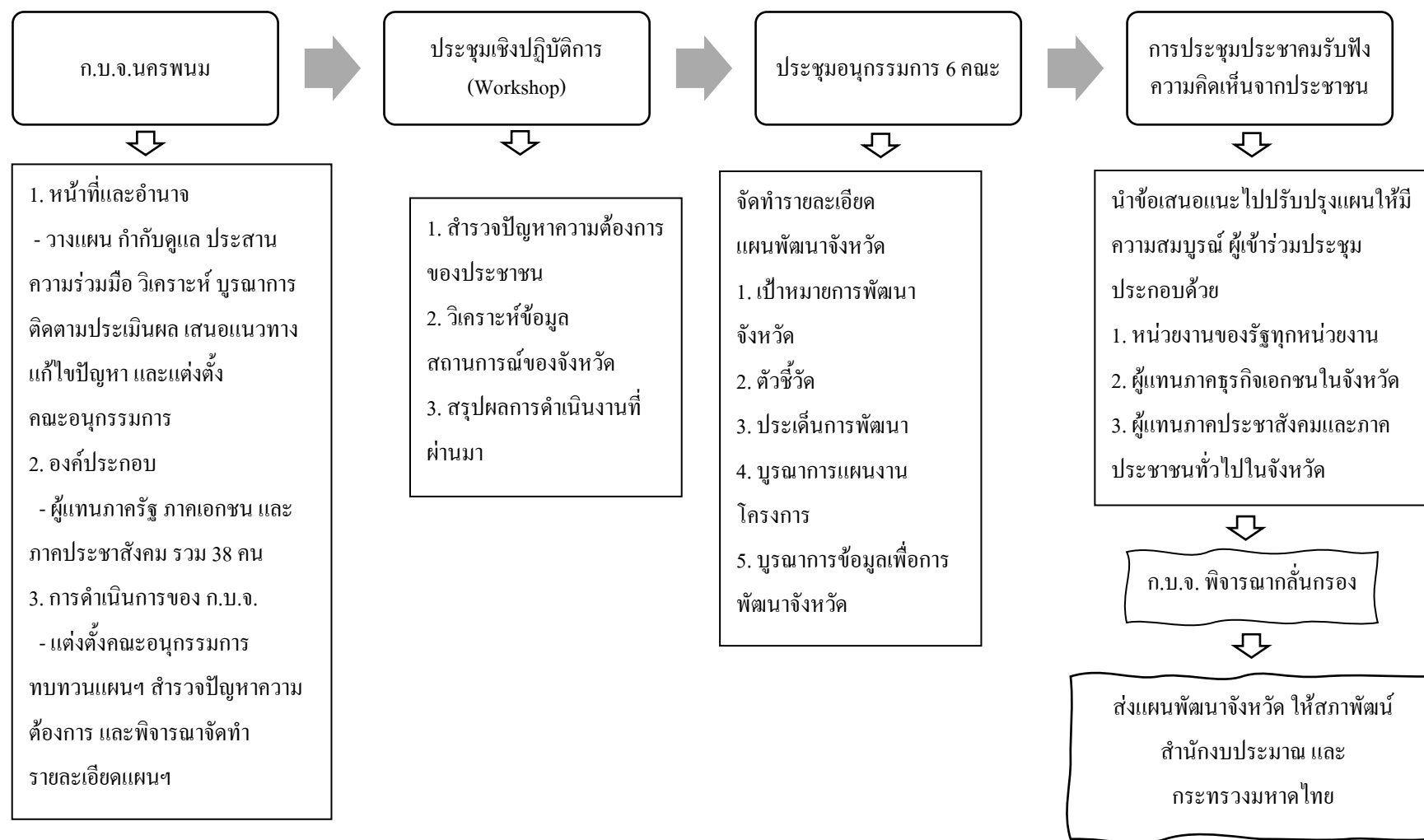
(1) มอบหมายส่วนราชการที่จะทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการทั้ง 6 ประเด็นการพัฒนา และเจ้าภาพตัวชี้วัด

(2) มอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพเพื่อบูรณาการแผนงานและโครงการ

(3) มอบหมายส่วนราชการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพเพื่อบูรณาการข้อมูลเพื่อการพัฒนา จังหวัดที่ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา เช่น เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7.2.4 การจัดประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำร่างแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2566 – 2570 ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รับฟังความคิดเห็นในการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันกับบุคคลจากภาคส่วนต่างๆ ใน จังหวัด ตามมาตรา 24 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 และให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) นำผลการประชุมปรึกษาหารือ และความคิดเห็นของที่ประชุมมาปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์ต่อไป ทั้งนี้ ให้ส่งสำเนาให้ คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ทราบด้วย สำหรับจังหวัดนครพนมได้ ดำเนินการเชิญประชุมรับฟังความคิดเห็นกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน ทั่วไป เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น ประกอบการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

สรุปการประชุมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การประชุม คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work shop) 3) การ ประชุมคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 และ 4) การประชุม ประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด สรุปตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 13 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ ได้แก่ 1) งานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 2) งานวิจัยเกี่ยวกับวางแผนพัฒนา ดังนี้

8.1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ชนภรณ์ พรณราย (2565 : 1-20) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก โดยด้านปริมาณงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านคุณภาพของงาน และด้านเวลา ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประเภทบุคลากร ระยะเวลาการทำงาน และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร และด้านความสามารถ และสุดท้ายพบว่า ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบในการทำงาน และด้านความก้าวหน้าในอาชีพ

บุญส่ง กรวยเงิน (2565 : 77-78) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดสรรงบประมาณตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 1) ประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดสรรงบประมาณตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้รับผิดชอบโครงการมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความต่อเนื่องการขยายผลและความยั่งยืนในการดำเนินงานของประชาชน มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้รับผิดชอบโครงการมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้น พบว่า รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการของประชาชน โดยรวมระดับของรายได้ต่อครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลาง (2) ประเมินความพึงพอใจของประชากรและผู้รับผิดชอบโครงการในพื้นที่เป้าหมาย พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้รับผิดชอบโครงการมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนของประชาชน พบว่า เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์ต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทุกตัว ยกเว้น เพศ ไม่มีความสัมพันธ์และส่วนผู้รับผิดชอบโครงการ พบว่า เพศ อายุ ตำแหน่ง การศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์ต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัว ยกเว้น เพศ ไม่มีความสัมพันธ์และ 3) พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณที่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พบว่า ปัญหาและอุปสรรค คือ ขาดการแนะนำและข้อมูลที่เพียงพอจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน ประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งความคุ้มค่าของการดำเนินงานในบางโครงการ สำหรับข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยเน้นโครงการที่สร้างรายได้ และสร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ

สุวรรณี หงส์วิจิตร, โสธยา สุภาพผล และเพ็ญพิชชา โพธากุล (2564 : ข) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานโรงพยาบาลศุภมิตร จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยการทำงานเป็นทีม และประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพด้านการพัฒนาศักยภาพ ด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านความรู้ความสามารถ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน มีอำนาจการทำนายร้อยละ 42.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และปัจจัยการทำงานเป็นทีม ได้แก่ ด้านการมีเป้าหมาย ร่วมกันด้านการยอมรับนับถือ ด้านการแบ่งงานตามความสามารถของบุคคล ด้านความรับผิดชอบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน มีอำนาจการทำนายร้อยละ 54.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

พิรพงศ์ กนกเลิศวงศ์ และ ธนสุวิทย์ ทับทิมรักษ์ (2563 : 109-120) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี. พบว่า 1. ทิศทาง และแนวโน้มในการบริหารปกครองท้องถิ่นในอนาคตมีการกระจายอำนาจและการพัฒนาระบบบริหารของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานภาครัฐควรให้การสนับสนุน และส่งเสริมศักยภาพให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาภาคประชาสังคม ให้มีความเข้มแข็ง 6) เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น และมีเครือข่าย องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการท้องถิ่น ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีค่าระดับความสำคัญมากที่สุด 4.02 รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านการวางแผน มีค่าระดับความสำคัญ 3.98 และปัจจัยด้านงบประมาณ มีค่าระดับความสำคัญ 3.90 และ 3. ระดับการบริหารปกครองท้องถิ่น พบว่าระดับการบริหารตามหลักการบริหารจัดการของ McKinsey 7-S Framework ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรีโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกลยุทธ์ และรองลงมาตามลำดับ คือ ด้านบุคลากร ด้านทักษะ ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านระบบ และด้านค่านิยมร่วม ตามลำดับ

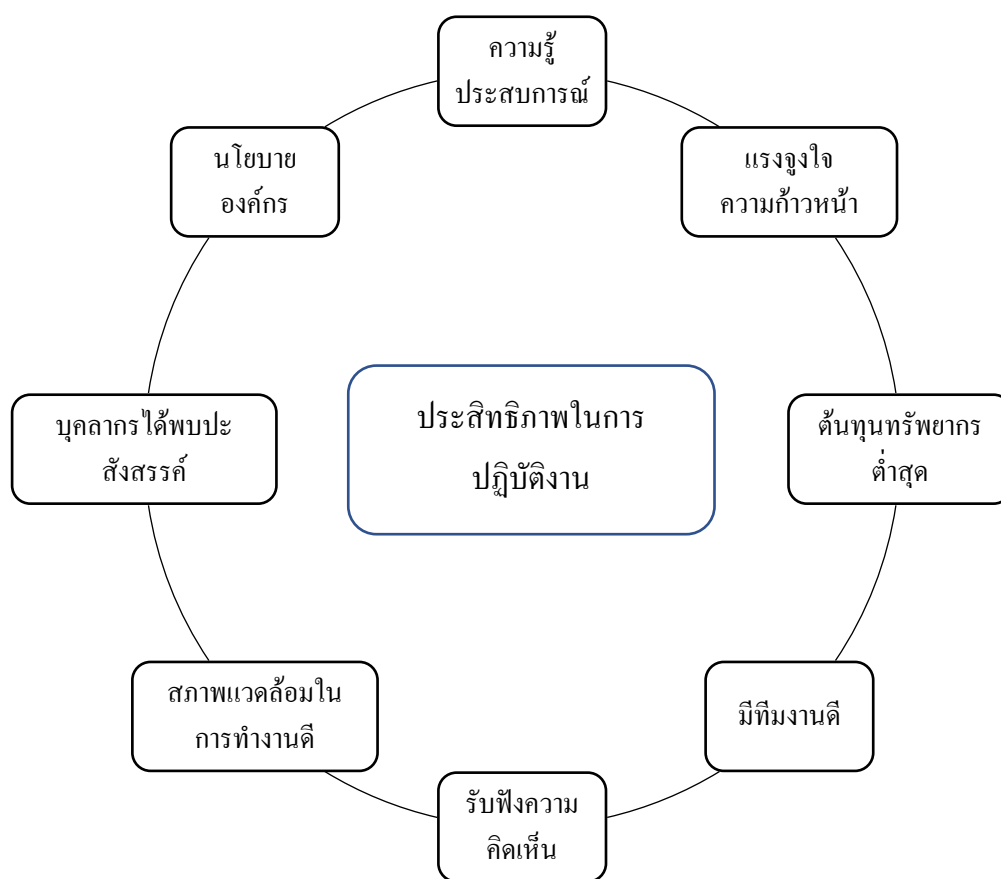
ทวีชัย แสงนุสร (2562 : 31 - 32) ได้ศึกษาวิจัย การสร้างประสิทธิภาพการบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จ อาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ โดยประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่นำเข้าและผลลัพธ์ที่ออกมา เพื่อสร้างให้เกิดต้นทุนสำหรับทรัพยากรต่ำสุด คำนึงถึงวิธีการใช้ทรัพยากรให้เกิดการประหยัดหรือสิ้นเปลืองน้อยที่สุดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบ 5 ประการ คือ ต้นทุน คุณภาพ ปริมาณ เวลา วิธีการ การบริหารโครงการที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้โครงการนั้น สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนด ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ทักษะ เครื่องมือ และเทคนิคเพื่อดำเนินการตามความต้องการของโครงการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญ และความสามารถที่มีอยู่ ความร่วมมือของทีมงาน เครื่องมือ เครื่องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตลอดจนข้อมูล ระบบงาน เทคนิค ความสำคัญของการบริหารโครงการ โดยมีความสำคัญอยู่ 6 ประการ ได้แก่ 1) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การบริหารนำไปสู่การปฏิบัติและได้รับการพัฒนา ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย 2) ช่วยให้การควบคุมเรื่องทรัพยากร เวลา งบประมาณ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ช่วยให้การประสานงานเป็นไปด้วยความราบรื่น 4) ช่วยให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการทำงาน 5) ช่วยให้คุณภาพการศึกษาสูงขึ้น 6) ช่วยให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทางบวก และคุณภาพของประชาชนเจริญก้าวหน้า

พระมหาคณาธิป จันทรสง่า (2561 : 43-52) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน รองลงมา คือ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

สิรินภา ทาระนัด (2561 : ข) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระดับความคิดเห็นด้านสมรรถนะหลัก มากที่สุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม มีระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยจูงใจ มากที่สุด คือ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และด้านความสำเร็จในการทำงาน มีระดับความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มากที่สุด คือ ด้านความรวดเร็ว ด้านปัจจัยความสัมพันธ์ภายในที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Y) นั้น เป็นความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านความรับผิดชอบ (X) เท่ากับ 0.448 เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยวิธี Stepwise พบว่าปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ด้านการบริการที่เป็นเลิศ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการ

ปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็นสามด้าน คือ ด้านสมรรถนะหลัก พบปัญหาในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ร้อยละ 46.4 ด้านปัจจัยเชิงใจ พบปัญหาในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ด้านลักษณะงานที่ทำ ร้อยละ 60.0 ด้านประสิทธิภาพ พบปัญหาในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ด้านความประหยัดหรือความคุ้มค่าของทรัพยากร ร้อยละ 29.23

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มีทั้งศาสตร์และศิลป์ประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่นำเข้าและผลลัพธ์ที่ออกมา ต้นทุนทรัพยากรต่ำสุด ประหยัดหรือสิ้นเปลืองน้อยที่สุดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบ 5 ประการ คือ ต้นทุน คุณภาพ ปริมาณ เวลา วิธีการ สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนด บุคลากรมีความรู้ ทักษะ เครื่องมือ และเทคนิค อาศัยความเชี่ยวชาญ และความสามารถ มีทีมงาน บริหารนำไปสู่การปฏิบัติและได้รับการพัฒนา ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ให้ผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทางบวก แรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร การยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบในการทำงาน และด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ระดับการศึกษาสูงสุดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกัน ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียนในระดับที่สูงขึ้นของบุคลากร การเพิ่มพูนทักษะ รู้เท่าทันเทคโนโลยี มีความรับผิดชอบ มีความก้าวหน้าในการทำงาน สภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำงานดี ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ค่าตอบแทน ความมั่นคงในงาน นโยบายการบริหารขององค์กร และปัจจัยเชิงใจมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพการทำงาน การทำงานให้เสร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนด มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน บุคลากรได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาคอขวดที่เกิดขึ้นในองค์กรร่วมกัน การนำกระบวนการทำงาน PDCA (Walter Shewhart, 1920) มาประยุกต์ใช้ มีการแบ่งงานตามความสามารถของบุคคล มีความสุขในการทำงาน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลตามลำดับตามแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 14 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

8.1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา

อัจฉราภรณ์ ขลิบบุรินทร์ และวิภาส ทองสุทธิ (2565 : 124) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ พบว่า 1) ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมคิดค้นสาเหตุ ด้านการดำเนินงาน ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ 2) ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ที่เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน 3) ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน 4) ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ที่อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน

สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2564 : 1-20)

ได้ศึกษาเรื่อง โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้กลไก ก.บ.ภ. พบว่า 1) การศึกษาทบทวนแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ พบว่า ทิศทางและยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560-2564 ของแต่ละภาค ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนการจัดทำแผนตามที่ ก.บ.ภ. กำหนด รวมทั้งการเชื่อมโยงประเด็นการพัฒนาตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 9 ตลอดจนแผนพัฒนารายสาขา ส่วนราชการ (Function) ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาภาคน้อย ส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาคขาดความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่า และไม่สามารถบูรณาการเพื่อร่วมกันประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเป็นรูปธรรม 2) ผลการศึกษาข้อมูลตัวชี้วัด มีหลายระดับ และชุดของตัวชี้วัดมีความทับซ้อนกัน มีการถ่ายทอดตัวชี้วัดที่แสดงถึงประเด็นความเชื่อมโยงจากระดับประเทศสู่ระดับภาค และจังหวัด กระบวนการถ่ายทอดตัวชี้วัดยังเป็นลักษณะแยกส่วนไม่ได้เกิดการบูรณาการตั้งแต่ต้นทางไปยังปลายทาง ผลการศึกษาของประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และประเทศเวียดนามเปรียบเทียบกับประเทศไทย พบว่า (1) ประเทศไทยควรนำหลักการด้านการวางแผนเชิงพื้นที่ (Spatial Planning) มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนระดับภูมิภาคมากขึ้น เพื่อให้เกิดมิติของการพัฒนาเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ ให้เกิดความเชื่อมโยงกัน ยกตัวอย่างเช่น เมืองทุกเมืองในภูมิภาคเดียวกัน อาจไม่จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกด้านตัดเทียมกันหมด ควรมีการจัดทำเส้นทางของตัวชี้วัดหลัก (KPI Mapping) ควรที่จะมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลตัวชี้วัดหลัก (KPI Monitoring) การเพิ่มผู้แทนจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในองค์ประกอบคณะกรรมการต่าง ๆ ให้ส่วนราชการ (Function) ให้ความสำคัญในการจัดทำข้อเสนอแผนงาน โครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค สามารถบูรณาการและเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า ส่วนใหญ่ยังพิจารณาจากขอบเขตพื้นที่และภารกิจที่หน่วยงานรับผิดชอบ ทำให้โครงการขาดการบูรณาการและการเชื่อมโยงแผนของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ อาจขาดการมีส่วนร่วมจากภาคท้องถิ่น คณะกรรมการนโยบายบูรณาการพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) จึงควรมีกรอบวงเงินงบประมาณ โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค ซึ่งจะส่งผลให้การใช้งบประมาณระหว่าง Function -Area - Agenda สามารถเห็นความเชื่อมโยงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ช่วยให้เกิดโจทย์ของการมีโครงการในลักษณะ Bottom - Up ในสัดส่วนที่มากขึ้นกว่าเดิมที่มีลักษณะเป็น Top - Down การติดตามประเมินผลควรใช้ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการติดตามประเมินผล ควรเน้นการจัดเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงระบุได้ว่าความสำเร็จ (หรือความไม่สำเร็จ) เกิดจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาจังหวัด

กานต์ชนก แถนสีแสง และกฤษวรรณ โล้วชรินทร์ (2563 : 139-150) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในจังหวัด มหาสารคาม พบว่า หน่วยงานประสบปัญหาในการนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติ ดังนี้ 1) การบูรณาการระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคยังไม่ชัดเจน 2) การเปลี่ยนคณะผู้บริหารจังหวัด ในแต่ละครั้งทำให้นโยบายเปลี่ยนแปลง ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์สูงและมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ทุกภาคส่วนต้องมีขีดความสามารถในการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ศักยภาพ และความต้องการของพื้นที่ 3) หน่วยงานผู้พิจารณางบประมาณให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าการพัฒนาเชิงพื้นที่ 4) หน่วยงานสังกัดที่ทำการปกครองอำเภอ ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ 5) การบริหารโครงการลงทุนประสบปัญหาในการจัดซื้อจัดจ้าง การดำเนินการและการติดตาม และประเมินผล ดังนั้น แนวทางแก้ไขปรับปรุงให้การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น มีดังนี้ 1) ควรกำหนดแนวทางในการบูรณาการ การทำงานของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคอย่างชัดเจน ควรใช้แผนพัฒนาจังหวัด เป็นฐานในการจัดทำแผนของกระทรวง กรม จัดเวทีให้ประชาชน มีโอกาสเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น มีระยะเวลาในการวิเคราะห์ทิศทาง การพัฒนาจังหวัดได้อย่างเพียงพอ มีการสร้างกลไก หรือช่องทาง รวบรวมปัญหา ความต้องการ เพื่อแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างรวดเร็ว 2) ควรจัดให้มีการทบทวนวิสัยทัศน์ในการพัฒนาจังหวัด เมื่อมีการเปลี่ยนคณะผู้บริหารจังหวัดในแต่ละครั้ง 3) ควรพิจารณาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึง การแก้ไขปัญหาของพื้นที่เป็นหลัก ควรจัดทำกรอบแนวทาง และปฏิทินการเชื่อมโยง และบูรณาการแผนในระดับพื้นที่ กำหนดให้กระทรวง กรม ได้นำแผนพัฒนาจังหวัดไปพิจารณาประกอบการจัดทำคำของบประมาณของกระทรวง กรม 4) ควรพิจารณาจัดสรรกรอบอัตราเพื่อรองรับภาระงาน กระบวนการเพื่อให้เห็นภาพรวม เป็นแนวทางแก่ผู้ปฏิบัติงาน ในการทำความเข้าใจ ส่วนกลางควรจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่จังหวัดเสนอ 5) พัฒนาโครงการในปีงบประมาณถัดไปให้สำเร็จตามเป้าหมาย และระยะเวลาที่กำหนดไว้ ควรจ้างสถาบันการศึกษาทำการประเมินผลสำเร็จในการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด

เสรี วรพงษ์ (2563 : 112-127) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางความสำเร็จของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ส่วนมากมีความชื่นชอบต่อแผนการดำเนินงานทั้งหมดของยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยเมื่อวัดระดับความสำเร็จทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 หรือร้อยละ 77.4 ของความพึงพอใจยุทธศาสตร์แต่ละด้านพบว่าพึงพอใจในระดับมากที่สุดด้าน นำไปสู่การสร้างแนวทางความสำเร็จของโครงการฯ ได้ปีต่อ ๆ ไป ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาคส่วนต่างๆ (ภาคราชการ ภาครธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคมหรือภาคประชาชน) เห็นว่า แนวทาง

ความสำเร็จจะต้องถูกดำเนินการจากส่วนกลางตามนโยบายของจังหวัด คือ 1) การวางแผน โครงการ ให้สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประชาชน 2) การนำแผนที่ได้ไปสู่การปฏิบัติเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน 3) ต้องมีการตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอนเพื่อความถูกต้อง เป็นธรรม และโปร่งใสในการปฏิบัติงาน 4) สามารถทำให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ทราบว่าจังหวัดสมุทรสาคร ได้มีโครงการพัฒนาและกิจกรรมของโครงการตามแผนพัฒนา ยุทธศาสตร์ของจังหวัดด้านใดบ้าง และได้ให้แนวทางการพัฒนาเพิ่มเติมว่า จังหวัดสมุทรสาครควร ปรับปรุงแผนการดำเนินการในปีถัดไปให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับประชาชน ผลเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์ ทั้ง 6 ด้าน สามารถตอบโจทย์ ความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่ จังหวัดสมุทรสาครได้อย่างดีและเกิดประสิทธิภาพ โดยประเมินผลความสำเร็จจากความพอใจ ของประชาชนและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนต่อแผนยุทธศาสตร์ ได้นำเอาแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนยุทธศาสตร์จังหวัดมาเป็นกรอบในการกำหนดยุทธศาสตร์ของจังหวัดสมุทรสาครทั้ง 6 ยุทธศาสตร์

ทัศนัท ใจบุญ , สุภัตรา บุญเรือง , นิตยา วงศ์ยศ , สุนิย์ ยังสว่าง และ ผกาภรณ์ บุสสง (2562 : 121) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนจากมากไปน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน สำหรับผลการ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ บริหารส่วนจังหวัดพะเยา ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน จังหวัดพะเยาไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน พบว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และพงษ์เสถียร เหลืองอลงกต (2561 : 27) ได้ศึกษา เรื่อง การวางแผนและบริหารแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ : เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดจันทบุรี กับจังหวัดระยอง พบว่า การวางแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการยึดทฤษฎีการวางแผนที่ต่อยอดลงมา จากระดับชาติ ถึงระดับพื้นที่ที่เน้นการบูรณาการและมีการจัดสรรงบประมาณ ประเภท อ่างอิงพื้นที่ ให้แก่จังหวัดโดยตรง ในด้านลักษณะของแผน เป็นแผนพัฒนาปานกลางระยะ 4 ปี ที่เป็น Rolling

Plan ทุกปีจังหวัดจะต้องเสนอแผนปฏิบัติราชการประจำปี เพื่อขอรับงบประมาณพร้อมกับการปรับปรุงแผนส่วนที่เหลือ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และการนำโครงการตามยุทธศาสตร์ไปดำเนินการ เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้นั้นๆ ซึ่งได้บริหารงานไปตามขั้นตอนของการบริหารงานเพื่อการพัฒนา ผลการเปรียบเทียบการวางแผนยุทธศาสตร์ :

เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดระยองพบว่า (1) การกำหนดวิสัยทัศน์ ของจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดระยองมีความคิดในการกำหนดวิสัยทัศน์ต่างกัน โดยจังหวัดจันทบุรียึดเอากิจกรรมหลักที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดในทุกด้านมาเขียน ส่วนจังหวัดระยองยึดเอาแนวทางการพัฒนา มาเขียน (2) การวางแผนประเด็นยุทธศาสตร์ พบว่า ทั้ง 2 จังหวัดได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 6 ด้านเหมือนกัน และมีการกำหนดให้มีตัวชี้วัดในแต่ละยุทธศาสตร์ (3) การนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ของทั้ง 2 จังหวัดนั้นเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ และ (4) การประเมินผลยุทธศาสตร์ พบว่า ทั้ง 2 จังหวัดมีการรายงานผลตามระเบียบปฏิบัติสำนักงานจังหวัดซึ่งรับผิดชอบในการเป็นสำนักงานเลขานุการจัดทำแผนจังหวัด โดยจะรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณไป ดำเนินการแล้วนำมารวมเป็นหมวดหมู่และรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัดได้ทราบเป็นรายปี

ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสายันต์ (2561 : 139-150) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในแต่ละขั้นตอนจะศึกษาการดำเนินกิจกรรมที่เป็นไปตามแนวคิดธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กระบวนการทบทวนผลการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์ควรมีการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการประเมินศักยภาพความเร่งด่วนให้สอดคล้องกรอบนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดจากคณะกรรมการระดับอำเภอ ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดหรือการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อเป็นการปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และลดความซ้ำซ้อน ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการรวบรวมข้อมูลควรได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน โดยข้อมูลควรมาจากการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัด และทุกภาคส่วนควรเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อนำข้อมูลเข้าสู่ ขั้นตอนที่ 3 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลถึงจุดเด่น จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคของจังหวัดใช้เป็นแนวทาง ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด ขั้นตอนที่ 4 กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ควรคำนึงถึงศักยภาพของจังหวัดเป็นหลัก เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญ ในการวางแผนการพัฒนาเน้นการบูรณาการของทุกภาคส่วนทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ขั้นตอนที่ 5 กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของสาธารณะโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาค

ส่วนแสดงความเห็นร่วมวิเคราะห์ ทำงานร่วมกันเพื่อให้แผนยุทธศาสตร์มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามหลักการ มีส่วนร่วม และเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายตามหลักประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 6 กระบวนการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ส่วนราชการควรนำข้อมูลที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะนำมาเป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงแผนงาน/โครงการให้ตรงกับความต้องการของประชาชนและมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป และมีข้อเสนอแนะว่า การรวบรวมข้อมูลควรเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ฐานข้อมูลของหน่วยงานแต่ละหน่วยควรมีฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันควรมีการประสานงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในแผนระดับต่างๆ ควรเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนในการเสนอความต้องการให้มากขึ้น มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

พรชัย เทพปัญญา (2561 : 1-14) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่รองรับการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล (Agenda) พบว่า ให้ใช้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการบูรณาการยุทธศาสตร์และแผนจังหวัดเพื่อการจัดสรรงบประมาณกระทรวง กรม (Function) และจังหวัด/ท้องถิ่น (Areas) ผู้ว่าราชการจังหวัด มีบทบาท/อำนาจหน้าที่แบบ Chief Executive Officer : CEO จัดตั้งสำนักงานงบประมาณส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่เพื่อรองรับการบูรณาการ จัดตั้งสำนักงานรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำงบประมาณ รวมทั้งจำแนกกระบวนการดำเนินงานในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ให้มีรูปแบบต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีหน่วยงานรับงบประมาณในส่วนกลาง ส่วนจังหวัด และท้องถิ่น ร่วมกันบูรณาการเพื่อให้มีการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับภารกิจอย่างมีนัยสำคัญบรรลุเป้าหมายตามนโยบาย ยุทธศาสตร์รัฐบาล การนำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมาใช้ ประเทศญี่ปุ่นได้ปฏิรูปในปี ค.ศ. 2002 โดยมุ่งเน้นการจัดสรรงบประมาณตามนโยบายและยุทธศาสตร์เน้นความเชื่อมโยงกันระหว่างกระทรวงและหน่วยงานต่างๆ และเน้นการจัดงบประมาณที่มุ่งให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมตามหลักกระบวนการบริหารจัดการที่มุ่งผลลัพธ์อย่างชัดเจน มีโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น กฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่ไม่ได้มอบอำนาจการบริหารงบประมาณของจังหวัดเป็นเจ้าภาพที่ชัดเจนส่งผลกระทบต่อกระบวนการบูรณาการระหว่างยุทธศาสตร์จังหวัดกับการใช้งบประมาณในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จังหวัดให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม พบข้อจำกัดด้านการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กับงบประมาณรายจ่ายประจำปียังไม่เชื่อมโยงกับเป้าหมายและผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ได้อย่างแท้จริง มีสาเหตุมาจากการขาดระบบฐานข้อมูลการจัดทำยุทธศาสตร์แต่ละระดับมีระยะเวลาเหลื่อมล้ำกัน รวมถึงข้อจำกัดด้านสมรรถนะการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พบว่าส่วนราชการมีขีดความสามารถในการจัดทำและเสนอของบประมาณแตกต่างกัน โดยเฉพาะจังหวัดและกลุ่ม

จังหวัด ยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลต่อการจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดถูกกำหนดให้เป็นกลไกที่สำคัญแต่ไม่สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการศึกษาปัจจัยที่ทำให้ไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์พบว่า

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดไม่มีคุณภาพ ขาดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ไม่เปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างแท้จริง
- 2) คณะอนุกรรมการหรือคณะจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผน มีเวลาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดน้อย ต้องเร่งรีบจัดทำแผน ส่งผลให้แผนขาดประสิทธิภาพ
- 3) บทบาทของผู้บริหารสูงสุดของจังหวัด ไม่แสดงบทบาทแบบ CEO ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPIs) ไม่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องปรับกระบวนการทั้งระบบ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1-11 ขาดต่อการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPIs) ทำให้การบริหารงบประมาณลดประสิทธิภาพลง การวางแผนของส่วนราชการไม่สามารถบูรณาการภารกิจอย่างจริงจัง เน้นพันธกิจของหน่วยงานตนเป็นหลัก ส่วนราชการที่ประจำอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดไม่ได้ให้ความสำคัญต่อแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ทุกภาคส่วนต้องใช้เป็นแผนแม่บท รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) เพื่อให้การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดให้กระทรวง กรมต้องเสนอของบประมาณตามรายการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเท่านั้น เพราะจะเป็นหัวใจในการบูรณาการแบบคู่ขนานระหว่างหน่วยงานกลางและพื้นที่ (Function + Area) ยกเว้นเฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือเป็นนโยบายของรัฐบาล และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าถึงและมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณ

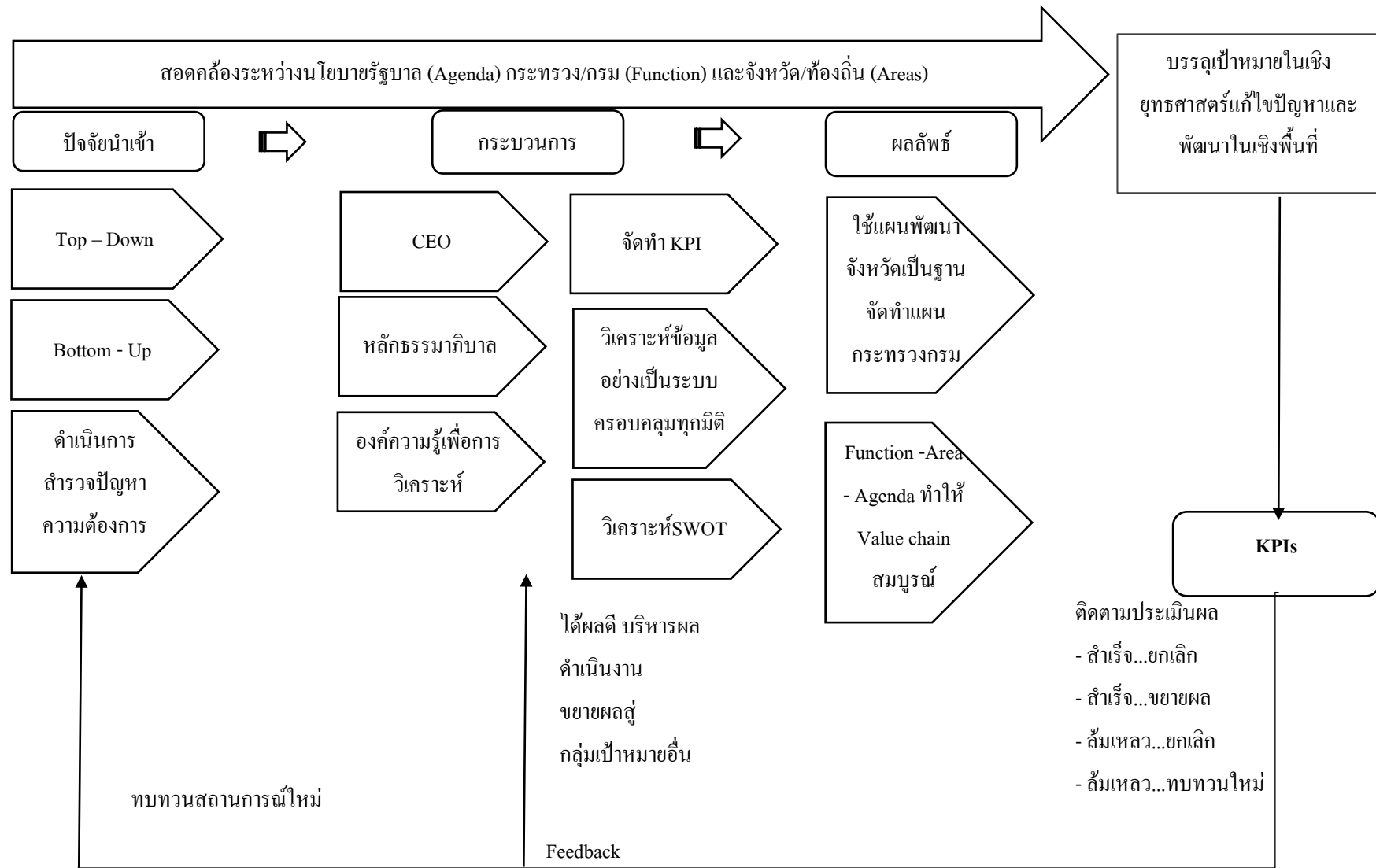
พวงเพชร ราศีสวย , ภักดี โพธิ์สิงห์ , สัญญา เคนาภูมิ และ สุขุมวิทย์ ไสยโสภณ (2561 : 385-393) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการกับชุมชนท้องถิ่นสวัสดิการพบว่า เพื่อให้จังหวัดสามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่ในเขตจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด โดยมีการบูรณาการยุทธศาสตร์แผนงานโครงการ ทรัพยากร และทรัพยากรในจังหวัด และการทำงานประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในสังคมอย่างมีทิศทางและเป้าหมายหลักร่วมกัน รวมทั้งมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงานในการบริหารการพัฒนา การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาในเขตพื้นที่จังหวัดอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามหลักการสำคัญของการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ภาค ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด (2) การมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในจังหวัด ในการพัฒนา สร้างศักยภาพการแข่งขัน และแก้ปัญหาาร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน ความล่าช้า และ

ความสิ้นเปลือง (3) ส่วนราชการทั้งในส่วนกลาง และในพื้นที่จังหวัด สนับสนุนการจัดองค์กร บุคลากรงบประมาณ ข้อมูลสารสนเทศ กฎหมายระเบียบ และข้อบังคับอย่างเพียงพอ เพื่อกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่ระดับปฏิบัติ (4) สนับสนุนนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ด้วยการทำให้เกิดการยอมรับต่อเป้าหมายการทำงานร่วมกันมากกว่าจะมุ่งเน้นการกำกับดูแลเพียงอย่างเดียว (5) ส่งเสริมการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่ผู้ปฏิบัติ และมีศูนย์รวมข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานข้อมูลในการบริหารและติดตามประเมินผล (6) รัฐกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของการทำงานไว้ในระดับชาติ โดยให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการสามารถกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติ และตัวชี้วัดในระดับจังหวัดได้เอง สำหรับรากแก้วของแนวคิดในการบริหาร หรือการพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการว่าประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ 1) การแก้ไขปัญหาให้สำเร็จเสร็จสิ้นในพื้นที่โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ (Area Functional Participle : A.F.P) 2) การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management : RBM) 3) การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) 4) การจัดทำงบประมาณแบบมุ่งผลสำเร็จ (Performance Based Budgeting : PBB)

อติติยา ไชยฤทธิ์ , กิจเขต ไกรवास และสมชายปัญญเจริญ (2561 : 65-70) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของเครือข่ายที่ปรึกษาเพื่อการพัฒนาการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการในจังหวัดจันทบุรีพบว่า เครือข่ายที่ปรึกษารายใหญ่เข้าไปมีส่วนร่วมครบทุกกระบวนการ ยกเว้นภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม และมีระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ภาคธุรกิจเอกชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัดในกระบวนการวางแผน และการปฏิบัติเท่านั้น ส่วนในภาคประชาสังคมจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัดเพียงแค่กระบวนการวางแผน กระบวนการเดียวเท่านั้น ปัจจัยที่สามารถทำนายการมีส่วนร่วม ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาอุปสรรค ประกอบด้วย 1) ปัญหาอุปสรรคด้านภาครัฐ เช่น ข้อจำกัดด้านกฎหมาย ทัศนคติของผู้บริหาร และ 2) ปัญหาอุปสรรคด้านเครือข่ายที่ปรึกษา เช่น ความรู้ความเข้าใจ ความต่อเนื่อง และสัดส่วนของภาคประชาสังคมสำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหา ได้แก่ 1) การสร้างความรู้ความเข้าใจ 2) สร้างทัศนคติผู้บริหาร 3) สร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาสังคม 4) สร้างความเชื่อมโยงการทำงาน 5) สร้างกลไกการสะท้อนปัญหา และ 6) ปรับการดำเนินงานของเครือข่ายรูปแบบการพัฒนาการจะต้องเริ่มตั้งแต่การพัฒนาก่อนการเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วม ไปจนถึงการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายที่ปรึกษาให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืนต่อไป

จากที่ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดทำแผนพัฒนาต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของนโยบายรัฐบาล (Agenda) กระทรวง/กรม (Function) และจังหวัด/ท้องถิ่น (Areas) เป็นการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในลักษณะ

Top – Down ผู้ว่าราชการจังหวัด มีบทบาท อำนาจหน้าที่แบบ Chief Executive Officer : CEO โดย
 ดำเนินการสำรวจปัญหาความต้องการ รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมทุก
 กระบวนการตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อตอบโจทย์ของการมีแผนงาน โครงการในลักษณะ Bottom - Up
 มุ่งองค์ความรู้เพื่อการวิเคราะห์ฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนอย่างเป็นระบบครอบคลุมทุกประเด็น
 ยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์ SWOT การวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) การจัดทำตัวชี้วัด ใช้
 แผนพัฒนาจังหวัดเป็นฐานในการจัดทำแผนของกระทรวง กรม และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
 จะส่งผลให้ห่วงโซ่มูลค่ามีความสมบูรณ์ Function -Area - Agenda มีความเชื่อมโยงได้ชัดเจนมาก
 ยิ่งขึ้น มุ่งให้บรรลุเป้าหมายในเชิงยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาและพัฒนาในเชิงพื้นที่ พร้อมทั้งการมีระบบ
 ติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ สามารถสรุปได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 15 การวางแผนพัฒนา

8.2 งานวิจัยในประเทศ

เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาในต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมโดยมีนักวิชาการได้ศึกษาไว้ ดังนี้

Justin D. Smith¹ , Dennis H. Li³ and Miriam R. Rafferty (2020 : ออนไลน์)

ได้ศึกษาเรื่อง The Implementation Research Logic Model : a method for planning, executing , reporting and synthesizing implementation projects เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการนำตรรกการวิจัยสู่การปฏิบัติ วิธีการวางแผนดำเนินการ การรายงาน และการนำไปใช้งานสังเคราะห์โครงการประโยชน์ของการนำรูปแบบการวิจัยเชิงตรรกสู่การปฏิบัติ ทำให้เกิดโครงสร้างหลัก และรูปแบบต่างๆ ทำหน้าที่เป็นโรดแมป (Road Map) ที่จะดำเนินการตามแผนงานโครงการอย่างไร จะสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างตัวกำหนดยุทธศาสตร์ กลไกการบริหารโครงการ และการบริหารผลลัพธ์ของโครงการอย่างไร

Laurence J. O'Toole, Jr. และ Robert S. Montjoy แห่งมหาวิทยาลัยออเบิร์น (รัฐอู

ปาลกวงส์ ณ อุทยา. 2558 ; อ้างอิงมาจาก ; Laurence J. O'Toole, Jr. และ Robert S. Montjoy.

1984) ได้ศึกษา เรื่อง มุมมองทางทฤษฎีในการดำเนินนโยบายระหว่างองค์กร (Interorganizational Policy Implementation: A Theoretical Perspective) ในองค์กรต่างๆ มีกลไกการบรรลุเป้าหมาย และสนับสนุนความร่วมมือขององค์กรอย่างเป็นทางการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการปรับตัวและสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน มีเครือข่ายพึ่งพาซึ่งกันและกัน โดยได้นำแนวคิดการจำแนกประเภทการพึ่งพิงกันของกระบวนการทำงานระหว่างองค์กรของทอมป์สัน (Thompson's typology) มาใช้ในการศึกษาการดำเนินนโยบายระหว่างองค์กร เป็นกระบวนการทำงานที่พึ่งพิงกันแบบรวมไปที่จุดเดียว มักปรากฏในนโยบายของรัฐบาลที่มีคำสั่งให้หลายหน่วยงานนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน โดยแต่ละหน่วยมีประสิทธิภาพในการดำเนินการที่แยกจากกันอย่างสมบูรณ์แต่มีส่วนร่วมในการบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน การสร้างมาตรฐานหรือการปฏิบัติแบบกิจวัตร และการสร้างกฎระเบียบช่วยให้การประสานงานแบบรวมไปที่จุดเดียวบรรลุวัตถุประสงค์ได้ เป็นกระบวนการทำงานที่พึ่งพิงกันแบบทำตามลำดับ หรือเชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่ยาวซึ่งจะต้องพึ่งพิงกันเป็นทอดๆ จึงจะได้ output เกิดขึ้น เป็นการพึ่งพิงกันแบบเชิงเส้น ในกรณีนี้หากมีกระบวนการจุดใดมีปัญหา ติดขัด หรือผิดพลาดจะกระทบต่อ output ได้ นอกจากนี้ยังมีการพึ่งพิงเชิงแข่งขัน ในกรณีนี้มีหน่วยสั่งการหน่วยเดียวที่มีหน่วยรองรับที่มีศักยภาพจำนวนมาก โดยหน่วยงานหลักจะสั่งการให้หน่วยภายใต้บัญชาที่มีศักยภาพสูงดำเนินการ และ เป็นการพึ่งพิงแบบเชิงเส้นแต่มีการแลกเปลี่ยน Input เพื่อส่งต่อทรัพยากรในการนำไปดำเนินการให้เกิด Output ดังนั้น กระบวนการทำงานที่พึ่งพิงกันแบบทำตามลำดับจึงต้องมีการประสานงานด้วยการวางแผนงานเป็นอย่างดี เพื่อลดปัญหาการ

ติดขัด ขัดแย้ง หรือผิดพลาดในการส่งต่อ input เพื่อนำไปสร้าง output ในกระบวนการขั้นตอนต่อไป นอกจากนั้น ยังเป็นกระบวนการทำงานพึ่งพิงกันแบบแลกเปลี่ยนระหว่างกัน โดยแต่ละหน่วยต่างต้องดำเนินการร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ดังนั้น การปรับตัวเข้าหากันโดยเน้นปฏิสัมพันธ์หรือการติดต่อสื่อสารเป็นอย่างมาก จะช่วยให้กระบวนการทำงานพึ่งพิงกันแบบแลกเปลี่ยนระหว่างกัน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

Evelyn De Leeuw และ Carole Clavier (รัฐสภา ปาลกวงส์ ณ อุททยา. 2558 ; อ้างอิงมาจาก ; Evelyn De Leeuw และ Carole Clavier . 2011) ได้ศึกษา เรื่อง Healthy public in all policies เป็นการศึกษาแนวคิดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพในกฎบัตรออกดาดา ซึ่งเป็นบริบทใหม่ทางสังคมและการเมืองที่เกิดขึ้นเมื่อปี 1970 และ 1980 ยังคงมีการโต้แย้งถึงการพิจารณาผลกระทบนโยบายที่มีต่อสุขภาพ จากการศึกษาข้อมูลเชิงลึกทางรัฐศาสตร์ ยืนยันว่าการเชื่อมโยงในระดับสูง การส่งเสริมภาคประชาสังคม การบูรณาการการกำกับดูแลระหว่างภาคส่วนต่างๆ และทางการเมือง จะนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบายบูรณาการสุขภาพ นอกจากนี้ ยังปรากฏว่าการเมืองท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ง่ายและรวดเร็วเนื่องจากมีความใกล้ชิดกับประชาชน ผู้วิจัยยืนยันว่ากระบวนการการดำเนินงานนโยบายในระดับท้องถิ่นดีกว่าระดับชาติ เพราะสามารถสร้างเงื่อนไขให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาคเอกชน และชุมชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำกับดูแล

Alberta Health Service (รัฐสภา ปาลกวงส์ ณ อุททยา. 2558 ; อ้างอิงมาจาก ; Alberta Health Service. 2011) ได้เสนอรายงานที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ เรื่อง A literature review of collaborative mechanisms and healthy public policy advocacy ตามแนวคิดของการสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพผ่านกฎบัตรออกดาดา ในปี 1986 ซึ่งตระหนักถึงความสำคัญด้วยการบรรจุเรื่องสุขภาพในการกำหนดนโยบายของทุกภาคส่วนและทุกระดับ จุดมุ่งหมายหลักของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้คนสามารถมีสุขภาพที่ดีและช่วยสร้างทางเลือกเพื่อสุขภาพให้กับประชาชน รายงานเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ในการทบทวนวรรณกรรม หรือการอธิบายความหมายของกลไกความร่วมมือหรือการทำงานร่วมกัน และวิธีการสนับสนุนหรือสร้างความก้าวหน้าของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ การทำงานร่วมกันหรือความร่วมมือแสดงให้เห็นผลในเชิงบวกเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพ โดยการทำงานร่วมกันหรือร่วมมือกันอย่างเป็นหุ้นส่วนสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างหลากหลายของพฤติกรรมสุขภาพ

จากที่ได้ศึกษางานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติทำให้เกิดโครงสร้างหลัก และรูปแบบต่างๆ ทำหน้าที่เป็นโรดแมป (Road Map) ว่าจะดำเนินโครงการอย่างไร สร้างความเชื่อมโยงระหว่างตัวกำหนดกลยุทธ์ กลไก และผลลัพธ์ของโครงการ เป็นกระบวนการทำงานระหว่าง

องค์การให้หลายหน่วยงานนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการแลกเปลี่ยน Input เพื่อส่งต่อทรัพยากรในการนำไปดำเนินการให้เกิด Output เป็นการส่งเสริมภาคประชาสังคม การบูรณาการการกำกับดูแลระหว่างภาคส่วนต่างๆ จะนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบายบูรณาการ การทำนโยบายในระดับท้องถิ่นสามารถสร้างเงื่อนไขให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกำกับดูแลมีการทำงานร่วมกันหรือร่วมมือกันอย่างเป็นหุ้นส่วนได้

9. การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัด

ผู้วิจัยได้จัดทำตารางการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ดังนี้

9.1 การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี องค์ความรู้ในการวางแผน

จากการที่ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีองค์ความรู้ในการวางแผน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัย ผลงานทางวิชาการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ จำนวน 94 คน คือ (1) กฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ จำนวน 14 คน (2) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง การใช้เครื่องมือการบริหาร เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ จำนวน 35 คน (3) ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดแผนงาน โครงการ จำนวน 13 คน (4) การนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ จำนวน 22 คน และทฤษฎีระบบ จำนวน 16 คน รายละเอียดสรุปตามตารางที่ 3 การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีองค์ความรู้ในการวางแผน

9.2 การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี แรงจูงใจ

จากการที่ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี แรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัย ผลงานทางวิชาการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ จำนวน 26 คน ได้กล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีดังกล่าว คือ (1) ความก้าวหน้าในอาชีพ จำนวน 9 คน (2) ผลตอบแทน จำนวน 8 คน และ (3) การได้ใช้ความรู้ความสามารถ จำนวน 9 คน รายละเอียดสรุปตามตารางที่ 4 การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี แรงจูงใจ

9.3 การสังเคราะห์แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

จากการที่ได้ศึกษาแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัย ผลงานทางวิชาการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ จำนวน 19 คน รายละเอียดตามตารางที่ 5 การสังเคราะห์แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

9.4 การสังเคราะห์แนวคิดแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS)

จากการที่ได้ศึกษาแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัย ผลงานทางวิชาการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ จำนวน 8 คน รายละเอียดตามตารางที่ 6 การสังเคราะห์แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS)

9.5 การสังเคราะห์แนวคิดด้านกระบวนการจัดทำแผนจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

จากการที่ได้ศึกษาแนวคิดด้านกระบวนการจัดทำแผนจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัย ผลงานทางวิชาการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ จำนวน 24 คน คือ (1) การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด จำนวน 13 คน (2) รูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด จำนวน 7 คน และ (3) กระบวนการดำเนินงานตามองค์ประกอบของแผนพัฒนาจังหวัด จำนวน 4 คน รายละเอียดตามตารางที่ 7 การสังเคราะห์แนวคิดกระบวนการจัดทำแผนจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีองค์ความรู้ในการวางแผน

นักวิชาการ ปัจจัย	ก.น.บ. (2565)	อรรณ น้อยวัฒน์(2556)	สถาบันพระปกเกล้า(2566)	วิไลพร พงสิดา, พิรสิทธิ์ คำานวนศิลป์(2565)	วิไลพร พงสิดา, พิรสิทธิ์ คำานวนศิลป์(2565)	จริยา บุญยะประภัศร(2554)	จรัส มุ่งเผือกกลาง(2559)	จันทร์จิรา บุญมีทิป (2564)	จันทร์จิรา บุญมีทิป (2564)	พิรุวรรณ กิตติคุณ(2566)	สมส่วน สว่าง(2560)	นสธ.(2553)	ไพบูลย์ โพธิ์สุวรรณ (สถาบันดำรงราชานุภาพ)	ฟิลิป จิระประยุต และ เทพ ศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์(2558)	ฟิลิป จิระประยุต และ เทพ ศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์(2558)	อิศราวดี ชำนาญกิจ(2566)	พินุด ทีปะปาล (2551)
ปัจจัยด้านแนวคิดองค์ ความรู้ในการวางแผน																	
- กฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- การบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่ (ประชาชนเป็น ศูนย์กลาง,RBM, Strategy management, KPIs, SWOT, Logic,)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด แผนงานโครงการ	✓	-	-	-	-	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	✓	-	-	✓	-
- การนำนโยบายสู่การ ปฏิบัติ	✓	-	✓	-	-	✓	-	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	-	✓	✓
- ทฤษฎีระบบ	-	-	-	-	-	-	-	-		✓	-	✓	✓	✓	-	✓	✓

หมายเหตุ ✓ หมายถึง มีคุณสมบัติในแนวคิดที่ระบุ

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีองค์ความรู้ในการวางแผน (ต่อ)

นักวิชาการ ปัจจัย	ประสิทธิ์ ดงอังกศิริ(2553)	Mantel	ไตรรัตน์ โกมลพการณ. (2553)	ประเสริฐ เข้มสรวล(2565)	สมบูรณ์ กุลเมืองน้อย (2547)	หุบ กาญจนประกร (2509)	ม.ธรรมศาสตร์ (2542)	บิลเกอ์ และนูฮาเซอร์ (1975)	คาสท์ และคาร์ม(1978)	สมยศ นวีกา (2543)	ฮาริ่ง(2521)	พิสมัย เหล่าไทย(2560)	ทวิชัย แสงบุตร(2562)	ทวิสันต์ วิชัยวงษ์, ภัคดี โพธิ์ สิงห์ และชญาพร ชูภาส (2565)	นาฬิกา ใจดี(2562)	สุวรรณี หงส์จิตร์, ไสริยา สุภาพล (2564)	สิรินภา ทาระนัค (2561)	พรชัย เทพปัญญา (2561)	เสรี วรพงษ์(2563)
1.ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน	-	-	-	✓	-	-	-	✓	-	-	✓	-	-	✓	✓	-	-	-	✓
- กฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
- การบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่ (ประชาชนเป็น ศูนย์กลาง,RBM, Strategy management, KPIs, SWOT, Logic,)	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-
- ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด แผนงานโครงการ	✓	-	-	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	✓
- การนำนโยบายสู่การ ปฏิบัติ	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	✓
- ทฤษฎีระบบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ ✓ หมายถึง มีคุณสมบัติในแนวคิดที่ระบุ

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีองค์ความรู้ในการวางแผน (ต่อ)

นักวิชาการ ปัจจัย	กานต์ชนก แถนสีแสง และ กฤษฎารัตน์ ไสวรินทร์ (2563)	อติติยา ไชยฤทธิ์, เกิษเขต ไกรवास และสมชายปัญญ เจริญ (2561)	ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่ง อรุณ บุญสาขันธ์(2561)	จักรกฤษณ์ นรินดิหตุการ และพงษ์เสถียร เหลือง อลงกต(2561)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(2564)	วิฑูรย์ วัฒนศิลป์ (2562)	พวงเพชร ราศีสวย , ภัคดี โพธิ์สิงห์ , สัญญา เคนาภูมิ และ สุภูมิวิทย์ ไสยโสภณ (2561)	อิสตัน (1953)	สัญญา เคนาภูมิ(2562)	จำนวนครั้งที่กล่าวถึง	จำนวนครั้งที่ กล่าวถึง
1.ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการ วางแผน											94
- กฎหมาย ระเบียบ นโยบาย ระดับชาติ	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	13
- การบริหารจัดการภาครัฐแนว ใหม่ (ประชาชนเป็นศูนย์กลาง, การใช้เครื่อง)	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	-	-	-	31
- ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด แผนงานโครงการ	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
- การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ	✓	-	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	24
- ทฤษฎีระบบ	-	-	✓	-	-	-	-	✓	-	-	16

หมายเหตุ ✓ หมายถึง มีคุณสมบัติในแนวคิดที่ระบุ

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

นักวิชาการ ปัจจัย	Harzberg's	McClelland's	มาสโลว์	McGregor(1960)	Beach (1980)	สตีเฟน ร็อบบินส์ (2007)	Herzberg, Bernard & Snyderman(2563)	Alderfer (1972)	ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544)	พิสมัย หล้าไทย(2560)	ทวีชัย แสนบุตร(2562)	ธนกฤต พรธรราย(2565)	เรืองฤทธิ์ มหามนตรี(2564)	พระมหาคณกธิป จันทรัสสง่า (2561)	สิรินภา ทาระนัด (2561)	วิมล กิตติพิงส์การ(2563)	วิฑูรย์วีรศิลป์ (2562)	จำนวน ครั้งที่ กล่าวถึง
2.ปัจจัยด้านแรงจูงใจของ เจ้าหน้าที่แผนของแต่ละ ส่วนราชการ																		26
- ความก้าวหน้าในอาชีพ	-	-	✓	-	-	-	-	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	9
- ผลตอบแทน	✓	✓	✓	-	✓	-	-	-	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	✓	8
- การได้ใช้ความรู้ ความสามารถในการ ทำงานที่ท้าทาย	✓	✓	-	✓		✓	✓	-	✓	-	-	-	✓	✓	-	✓	-	9

หมายเหตุ ✓ หมายถึง มีคุณสมบัติในแนวคิดที่ระบุ

ตารางที่ 5 การสังเคราะห์แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

นักวิชาการ	ปัจจัย																		
	ก.น.บ. (2565)	ชลธิชา วงบุญตรและรุ่งอรุณ บุญ สาธิต(2561)	สถาบันพระปกเกล้า(2566)	พรชัย เทพปัญญา(2561)	สถาพัฒน์(2566)	กานต์ชนก แทนสีเสียง และ กฤษฎารักษ์ โล่วชิรินทร์(2563)	พิสมัย เหล่าไทย(2560)	บุญส่ง กรวยเงิน (2559)	สมบุรณ์ กุดเมืองน้อย(2547)	จันทร์จิรา บุญมีทิป (2564)	จันทร์จิรา บุญมีทิป (2564)	ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2544)	สมยศ นวกีการ(2543)	ม.ศธ.(2553)	ม.ธรรมศาสตร์(2551)	ชุบ กาญจนประกร(2509)	ฟิลิป จิระประยุต และ เทพศักดิ์ บุญรัตน์พันธ์(2558)	คาส่าและคาร์ม(2542)	บีเกอร์และนูฮาเซอร์(2541)
แนวคิดประสิทธิภาพการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
																			19

หมายเหตุ ✓ หมายถึง มีคุณสมบัติในแนวคิดที่ระบุ

ตารางที่ 6 การสังเคราะห์แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS)

นักวิชาการ	นักวิชาการ	นักวิชาการ	นักวิชาการ	นักวิชาการ	นักวิชาการ	นักวิชาการ	นักวิชาการ	นักวิชาการ	นักวิชาการ
ปัจจัย	ภคพร กุศลจิรินทร์(2559)	Robert B.Denhardt and Janet Vinzant Denhardt(2007)	สถาบันพระปกเกล้า(2566)	เรณูมาศ รักษาแก้ว(2599)	คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม(2559)	ปัทมา สุขกัมปิง(2559)	บวรศักดิ์ อุวรรณโนและถิลาดี นฤกุล(2559)	วันชัย วัฒนศัพท์พงศ์ศิริบุรีกุล เมธิศพงษ์ศักดิ์ศรี	จำนวนครั้งที่กล่าวถึง
แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8

หมายเหตุ ✓ หมายถึง มีคุณสมบัติในแนวคิดที่ระบุ

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์แนวคิดปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ปัจจัย	นักวิชาการ														จำนวน ครั้งที่ กล่าวถึง
	พิรพงษ์ กนกเลิศวงศ์ และ ธนสุวิทย์ ทับทิมรัญญิกษ์(2563)	พรชัย เทพปัญญา (2561)	เสรี วรพงษ์ (2563)	พิศดาร แสนชาติ (2564)	กานต์ชนก แถนสีแสง และ กฤษฎารักษ์ โล้วรินทร์(2563)	อติยา ไชยฤทธิ์, กิจเชต ไกรวาส และสมชายปัญญเจริญ (2561)	ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสาขันธ์. (2561)	เนาวรัตน์ อุณหภพพันธ์(2561)	อัจฉราภรณ์ ขลิบบรินทร์ และวิภาส ทองสุภาพ (2565)	จิตรกฤษณ์ นรินดิษฐ์คุณการ และพงษ์ เสถียร เหลืององคต(2561)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(2564)	วิฑูรย์ วัชรศิลป์ (2562)	ทัศนัท ใจบุญ, สุภัตรา บุญเรือง, นิตยา วงศ์ยศ, สุนัย ยิ่งสว่าง และ ศกกรณ บุษบง (2562)	พวงเพชร ราศีสวย, ภิกติ โพธิ์สิงห์, สัณญา เคนมาภูมิ และ สุชุมวิทย์ ไสย โสภณ (2561)	
ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำ แผนจังหวัดและกลุ่มจังหวัด															24
- การมีส่วนร่วมของ ประชาชนทุกภาคส่วนใน จังหวัด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	13
- รูปแบบการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัด	-	✓	✓	-	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	-	-	-	7
- กระบวนการดำเนินงาน ตามองค์ประกอบของ แผนพัฒนาจังหวัด ได้แก่ 1. ข้อมูลเพื่อการพัฒนา 2. ประเด็นการพัฒนา	-	-	-	-	✓	-	✓	-	-	✓	✓	-	-	-	4

หมายเหตุ ✓ หมายถึง มีคุณสมบัติในแนวคิดที่ระบุ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็น การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ (Population) ได้แก่ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดนครพนม มีองค์ประกอบครบทุกภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน (ส่วนราชการ ส่วนกลาง ส่วนราชการส่วนภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น ของรัฐ) ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมหรือภาคประชาชนทั่วไปในจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย (1) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม จำนวน 38 คน (2) คณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566-2570 จำนวน 124 คน และเจ้าหน้าที่แผน จำนวน 55 คน (สำนักงานจังหวัดนครพนม. 2566 : 1-9) รวมทั้งสิ้น จำนวน 217 คน ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 8 คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ที่-	คณะกรรมการและบุคลากร	ภาคราชการ				ภาคธุรกิจเอกชน	ภาคประชาสังคม	รวม
		ส่วนกลาง/ ภูมิภาค	ส่วนท้องถิ่น	รัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานอื่น			
1	คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม	18	6	3	3	4	4	38
2	คณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 - 2570	103	2	1	2	2	14	124
3	เจ้าหน้าที่แผน	55	-	-	-	-	-	55
	รวมทั้งสิ้น (คน)	176	8	4	5	6	18	217

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม คณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 และเจ้าหน้าที่แผน จำนวน 141 คน

1.2.1 การคำนวณขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 217 คน โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) โดยได้กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 (ดำรงค์ วัฒนา. 2550 : 114-115) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

N = ขนาดประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.2.2 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งระดับชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อย เรียกว่า ระดับชั้นหรือภูมิชั้น แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากทุกระดับชั้น จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เอากลุ่มตัวอย่างจากแต่ละ

กลุ่มระดับชั้นตามจำนวนสัดส่วนที่กำหนดตามกลุ่มตัวอย่างย่อยในแต่ละคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ได้แก่ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 และเจ้าหน้าที่แผน

1.2.3 ผู้วิจัยได้จับสลากโดยเขียนรายชื่อของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม แล้วใช้การจับสลากด้วยวิธีหิบบไม่ได้คืนเข้าที่เดิม จนครบจำนวนที่ต้องการมาเป็นกลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะกรรมการและบุคลากร

ลำดับที่	คณะกรรมการและบุคลากร	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1	คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม	38	25
2	คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566-2570 และ	124	80
3	จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด เจ้าหน้าที่แผน	55	36
รวม		217	141

1.3 กลุ่มเป้าหมายการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 12 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย

1.3.1 คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม
นครพนม จำนวน 2 คน

1.3.2 คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566-2570 และจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 4 คน

1.3.3 เจ้าหน้าที่แผน จำนวน 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ดังนี้

2.1 เครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มุ่งเน้นที่ตัวแปร (focus on variable) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อาศัยกรณีศึกษาจำนวนมาก (many case, subjects) วิเคราะห์สิ่งที่ศึกษาด้วยสถิติ (statistical analysis) จากตัวแปรอิสระไปหาตัวแปรตาม จากสาเหตุไปสู่ผล เน้นศึกษาผลที่เกิดขึ้นจริง อาศัยแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 141 คน แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม แบ่งออกเป็น 3 ตอน (ดำรงค์ วัฒนา. 2550 : 78-86) ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ (1) อายุ (2) ตำแหน่ง (3) หน่วยงาน (4) ประสบการณ์ด้านแผน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ตอนที่ 3 แนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

2.1.2 การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ดังนี้

(1) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ และให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้องและสมบูรณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1) นางสาวกนกพร ไชยศล หัวหน้าสำนักงานจังหวัดนครพนม วุฒิการศึกษา เศรษฐศาสตรบัณฑิต, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2) นายณัฐพล สุริยนต์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนา จังหวัด สำนักงานจังหวัดนครพนม วุฒิการศึกษา เศรษฐศาสตรบัณฑิต, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3) นายธนินทร์ นวลโย นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงาน
จังหวัดนครพนม วุฒิการศึกษา บริหารธุรกิจบัณฑิต (การตลาด) , รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านเนื้อหา

4) อาจารย์ ดร. มุกดา แก่นสุวรรณ วุฒิการศึกษา การศึกษา (คณิตศาสตร์),
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์), รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต(รัฐประศาสนศาสตร์)
ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

5) อาจารย์ ดร.สุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ ตำแหน่ง หัวหน้าสาขาวิชาภาษาไทย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย),
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย), ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

(2) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไป
วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ตัวแปร และนิยามศัพท์ (Index
of Item-Objective Congruence, IOC) จากนั้นคัดเลือกไว้เฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง
ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป โดยค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานต้องไม่น้อยกว่า 0.5
(สุรพงษ์ คงศักดิ์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551 : ออนไลน์) ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์
ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์
ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์
แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC จำนวน 5 คน ดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

(3) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับคณะกรรมการ
จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้ววิเคราะห์หาความเชื่อมั่น
โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) โดยค่าตัวสถิติจะมีค่าอยู่
ระหว่าง 0 – 1 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 (Solution center. 2566 :
ออนไลน์)

(4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจนได้รับความเห็นชอบจึงนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับ
สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการจัดเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.2 เครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

(1) ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม หนังสือ ตำราเรียน บทความต่าง ๆ และข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ การวิเคราะห์เกี่ยวกับองค์ความรู้ในเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) เป็นการวิจัยที่อาศัยการศึกษาข้อความเอกสารที่เป็นข้อเขียน กำหนดสิ่งที่จะวิเคราะห์ เช่น หนังสือ บทความ วารสาร เป็นต้น กำหนดระบบการบันทึกประเด็นที่ต้องการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยการนับความถี่หรือหัวข้อที่พบจากสิ่งที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นก็ดำเนินการบันทึกสิ่งที่ค้นพบจากสิ่งที่ใช้ในการแสดงในลักษณะของรูปภาพตารางหรือกราฟ การวิเคราะห์สาระทำให้ค้นพบลักษณะต่างๆ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ (Content Analysis) จากนั้นสรุปความตามประเด็นสำคัญให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเสนอผลการศึกษาในรูปแบบการอธิบายเชิงพรรณนา (Descriptive Method) (เสนห์ จุ้ยโต. 2550 : 126-172)

(2) การสัมภาษณ์ (interviewing) โดยคำถามในลักษณะเดียวกันกับแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมีความละเอียดมากขึ้น โดยการสนทนาซักถามอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการกำหนดโครงสร้างของคำถามตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย แบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการหรือกึ่งทางการ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (เสนห์ จุ้ยโต. 2550 : 126-172)

1) การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการหรือกึ่งทางการ (formal or semi-formal interview) ในการประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม การสัมภาษณ์แบบนี้มีลักษณะเกือบเหมือนการใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ใช้วิธีการพูดคุยซักถามโดยจะมีแบบสัมภาษณ์ซึ่งมีข้อความโดยละเอียดตามที่เตรียมไว้ การถามจะถามเรียงไปตามลำดับที่กำหนดในแบบสอบถาม และใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการหรือกึ่งทางการกับกลุ่มผู้ตอบ คือ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 12 คน เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลจากคำตอบ สัมภาษณ์แบบเป็นทางการเป็นการสัมภาษณ์กำหนดโครงสร้างข้อความและเนื้อหาสาระ กำหนดลำดับ (sequences) ของเหตุการณ์ที่ต้องการศึกษา

2) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) เป็นการพูดคุยกันแบบพบปะหรือสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ เพื่อต้องการทราบระบบการคิด ทักษะ จากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

3) การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key-informant interview) ตามที่ผู้วิจัยได้เลือกสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่แผนหรือเคยเป็นผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดจังหวัดนครพนม

4) มีการใช้ข้อมูลเอกสาร (documentary research) เป็นการศึกษาหลักฐานที่มีการเก็บบันทึกไว้เพื่อนำมาวิเคราะห์ในด้านเนื้อหาสาระและความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

5) การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group interview) ซึ่งจะได้ข้อเท็จจริงมากกว่าการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยการเข้าร่วมสัมภาษณ์คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) การประชุมคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด และการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เป็นครั้งสุดท้าย

6) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยใช้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่แผน จะทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง โดยจะดำเนินการหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การอภิปรายและเพื่อเสนอผลการวิจัยสู่การปฏิบัติ ผู้ที่จะให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) โดยเฉพาะคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ผู้แทนสำนักงานจังหวัดนครพนมซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยมีหัวข้อแบบสัมภาษณ์ที่สอดคล้องกับแบบสอบถาม โดยทำการชี้แจงให้ผู้รับการสัมภาษณ์ได้ทราบวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้ เป็นการสัมภาษณ์แบบพบปะและการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์หรือช่องทางการสื่อสารอื่นๆ ที่จะนำสู่การได้ข้อมูลที่สำคัญ

2.2.2 การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

(1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) โดยการตรวจสอบความถูกต้อง การตรวจสอบแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยให้ความสำคัญในเรื่องของเวลา สถานที่ และบุคคลที่แตกต่างกันจะได้ข้อมูลเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

(2) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) โดยการใช้วิธีเก็บแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) รวบรวมข้อมูลต่างๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน จะได้ข้อมูลเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 มหาวิทยาลัยนครพนมทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จังหวัดนครพนมในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 141 คน การสัมภาษณ์ จำนวน 12 คน และประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จำนวน 12 คน

3.2 ขั้นตอนการทำงานภาคสนาม เป็นการลงไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจริงจากกลุ่มกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การเก็บแบบสอบถาม จำนวน 141 ชุด การสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงจากคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 12 คน และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จำนวน 12 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้ ต้องการหาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาจัดระเบียบ และลงรหัส (Coding Sheet) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อทดสอบสมมติฐาน เป็นเครื่องมือประมวลผลข้อมูล และนำผลจากการประมวลผลวิเคราะห์ เพื่อหาผลการวิจัย ใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่ารวม (Summate Rating Scale) ของลิเกิร์ต (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2549 : 45 ; อ้างอิงมาจาก ; Likert's. 1932) เป็นแบบการประเมินความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยเกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ วัดระดับความคิดเห็นทัศนคติ ใช้การวัดแบบ Rating Scale มีระดับการให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้ คำนี้นักของตัวเลือก 5 ระดับประสิทธิภาพ = มากที่สุด, คำนี้นักของตัวเลือก 4 ระดับประสิทธิภาพ = มาก, คำนี้นักของตัวเลือก 3 ระดับประสิทธิภาพ = ปานกลาง, คำนี้นักของตัวเลือก 2 ระดับประสิทธิภาพ = น้อย และคำนี้นักของตัวเลือก 1 ระดับประสิทธิภาพ = น้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ยจากเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็น ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็น โดยที่ผู้วิจัยจะแบ่งช่วงแต่ละระดับความคิดเห็น โดยใช้ช่วงอัตราค่า (class interval) หรือค่า พิสัย (rang) เพื่อให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยมีวิธีการคำนวณคะแนน ตามวิธีของลิเคิร์ต

$$\begin{aligned}\text{คะแนนพิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

เกณฑ์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (วิภาวรรณ วังคะวิง. 2562 : 33 ; อ้างอิงมาจาก Likert's. 1932) ถัดเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 เกณฑ์ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21-5.00	ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในระดับมาก
2.61-3.40	ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในระดับปานกลาง
1.81-2.60	ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในระดับน้อย
1.00-1.80	ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในระดับน้อยที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน งานวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาระดับต่างๆ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) แบบสร้างข้อสรุป ดังนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive analytics) โดยการวิเคราะห์ข้อมูล เอกสารเนื้อหา (content analysis) ที่มาจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลแบบสอบถาม ข้อมูลการสัมภาษณ์ ข้อมูลการสังเกต โดยใช้ข้อมูลเอกสาร การวิเคราะห์เนื้อหา ช่วยบรรยายหรือแยกแยะสาระ (message) ของข้อความที่ศึกษา เอกสารตัวบทที่จะวิเคราะห์

4.2.2 การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (typological analysis) ได้แก่ การกระทำ (acts) ความสัมพันธ์ (relationship) กิจกรรม (activities) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (participation) ความหมาย (meanings) สภาพสังคม (setting)

4.2.3 การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (constant comparison) โดยการเปรียบเทียบเหตุการณ์ (incidents) ประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ตั้งแต่เริ่มต้น มีการประมวลประเภทของข้อมูลและคุณลักษณะของประเภทเข้าด้วยกัน ขันยายางของการเปรียบเทียบแล้วเลือกเป็นเหตุการณ์ที่เป็นกุญแจสำคัญเพื่อสร้างข้อสรุป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ การวิจัยในครั้งนี้เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอ้างอิง (inferential statistics) ในกลุ่มของสถิติพารามตริกซ์ (parametric statistic) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) ดังนี้

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) โดยใช้เทคนิคหลายขั้นตอน (Stepwise) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Multiple Correlation) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยเกณฑ์การบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง แต่หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ หรือ ไม่มีเลย ดังนี้ (Hinkle, 1998)

ค่า r	ระดับความสัมพันธ์
0.90 – 1.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
0.70 – 0.90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.50 – 0.70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.30 – 0.50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
0.00 – 0.30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น (X) และตัวแปรตาม (Y) ที่มีลักษณะเหมือนกันกับวิธี Simple Linear Regression คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามเป็นแบบเชิงเส้นตรง แต่ที่แตกต่าง คือ Multiple Linear Regression Analysis (Freeman, 2009) จะเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ที่มีตัวแปรต้นมากกว่า 1 ตัว โดยความสัมพันธ์แทนด้วยสมการทางคณิตศาสตร์ ดังนี้

$$y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k$$

โดยที่ y แทนข้อมูลผลลัพธ์ที่ได้ (output)
 β_0 แทนค่าคงที่ของสมการถดถอย ซึ่งเป็นค่าจุดตัด (Intercept) แกน y ของสมการ
 $\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient) ของตัวแปรต้น $X_1, X_2, \dots, X_k$

ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ในการวิเคราะห์การถดถอย

- 1) ตัวแปรอิสระ (X) และตัวแปรตาม (Y) ต้องเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ (Quantitative Variable) หรือ ตัวแปรต่อเนื่อง (Continuous Variable) หรือมีระดับการวัดเป็น Interval หรือ Ratio Scale
- 2) ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม
- 3) ตัวแปรอิสระไม่ควรมีความสัมพันธ์กันหรือเป็นอิสระต่อกัน (ค่าสหสัมพันธ์ไม่ควรเกิน 0.7 ในกรณีการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณเพราะจะทำให้เกิด Multicollinearity คือ การที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมากซึ่งจะมีผลกระทบทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R² สูงเกินความเป็นจริง)
- 4) การแจกแจงของตัวแปรตามเป็นแบบ โกลังปกติ (Normal Distribution) ที่ทุกค่าของ X
- 5) ค่าของ Y มีความแปรปรวนเท่ากันทุกค่าของ X
- 6) ความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ (Residual) ที่ทุกจุดบนเส้นถดถอยมีค่าเท่ากัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed research) ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) การสัมภาษณ์ (Interview) และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
r	แทน ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
B	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยปกติ
Beta	แทน สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน
Z	แทน สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน ค่าคงที่ (Constant) ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
S.E.	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
R	แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Coefficient of Regression)
R^2	แทน ประสิทธิภาพการพยากรณ์หรืออธิบายการผันแปร
Sig (2-tailed)	แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Y	แทน ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
$X_1, \dots, X_n$	แทน ตัวแปรอิสระตั้งแต่ที่ 1 ถึงตัวที่ n ตามลำดับ
$B_1, B_2, \dots, B_n$	แทน ค่าน้ำหนักเบต้าหรือสัมประสิทธิ์การถดถอยของคะแนนมาตรฐาน ของตัวแปรที่ 1 ถึงตัวที่ n
X_1	แทน ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน
X_2	แทน ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของคณะกรรมการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัด
X_3	แทน ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
X_4	แทน ปัจจัยด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่
X_5	แทน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
X_6	แทน ปัจจัยด้านบริบทจังหวัดนครพนม
X_7	แทน ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 141 คน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จึงได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ ตามลำดับขั้นตอน โดยจำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ตำแหน่ง หน่วยงาน และประสบการณ์ด้านแผน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมโดยรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ด้านประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน ด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านบริบทจังหวัดนครพนม และด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 12 คน ตามลำดับประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ปัญหา อุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแนวทางแก้ไขปัญหา
2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด
3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ
5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)
6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ
7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ ผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ร่วมสังเกตการณ์ จำนวน 12 คน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 141 คน นำมาวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์ และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยเรียงลำดับหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
3. การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ตำแหน่ง หน่วยงาน และประสบการณ์ด้านแผน

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 141 คน ซึ่งประกอบด้วย อายุ ตำแหน่ง หน่วยงาน และประสบการณ์ด้านการจัดทำแผนพัฒนา โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) การหาค่าร้อยละ (percent) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 141)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
1. อายุ		
(1) 20 - 30 ปี	16	11.30
(2) 31 - 40 ปี	29	20.60
(3) 41 - 50 ปี	42	29.80
(4) 50 - 60 ปี	52	36.90
(5) 60 ปีขึ้นไป	2	1.40
รวม	141	100.00

ตารางที่ 11 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

(n = 141)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
2. ตำแหน่ง		
(1) หัวหน้าส่วนราชการ	36	25.50
(2) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	6	4.30
(3) ผู้อำนวยการกลุ่มงาน/หัวหน้าฝ่าย	36	25.50
(4) เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ	46	32.60
(5) อื่นๆ (ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม)	17	12.10
รวม	141	100.00
3. หน่วยงาน		
(1) ราชการส่วนภูมิภาค	66	46.80
(2) ราชการส่วนกลาง	33	23.40
(3) ราชการส่วนท้องถิ่น	16	11.30
(4) ภาคธุรกิจเอกชน	9	6.40
(5) ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน	13	9.20
(6) สถานศึกษา	4	2.80
รวม	141	100.00
4. ประสบการณ์ด้านการวางแผน		
(1) 1 – 3 ปี	44	31.20
(2) 4 – 6 ปี	19	13.50
(3) 7 - 9 ปี	12	8.50
(4) 10 ปี ขึ้นไป	66	46.80
รวม	141	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 141 คน ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากสุด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 เป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ มากที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 เป็นราชการส่วนภูมิภาค มากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 และมีประสบการณ์จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป มากที่สุด คือ 66 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมโดยรวม และรายด้าน ประกอบด้วย ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน ด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านบริบทจังหวัดนครพนม และด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

(n = 141)

ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	ระดับประสิทธิภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ	4.12	.67	มาก
2. แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ	4.09	.60	มาก
3. แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถชี้เป้าให้กระทรวงหรือหน่วยงานของรัฐนำไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณ	3.58	.82	มาก
4. แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถทำให้ประชาชนในจังหวัดอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs)	3.34	.81	ปานกลาง
5. แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด	4.12	.71	มาก
รวม	3.85	.52	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา คือ แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ ($\bar{X} = 4.12$) แผนพัฒนา

จังหวัดนครพนม มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.09$) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถชี้เป้าให้กระทรวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐนำไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 3.58$) และแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถทำให้ประชาชนในจังหวัดอยากเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs) ($\bar{X} = 3.34$) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้าน

(n = 141)

ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดนครพนม	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน	4.22	.52	มากที่สุด
2. ด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของคณะกรรมการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	3.66	.70	มาก
3. ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัด	4.00	.40	มาก
4. ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่	3.29	.72	ปานกลาง
5. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	3.78	.61	มาก
6. ด้านบริบทจังหวัดนครพนม	4.42	.63	มากที่สุด
7. ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่ม จังหวัด	3.98	.52	มาก
รวม	3.91	0.58	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ มาก 5 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านบริบทจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน ($\bar{X} = 4.22$) ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 4.00$) ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ($\bar{X} = 3.98$) ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 3.85$) การมีส่วนร่วม

ของประชาชน ($\bar{X}=3.78$) ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัด ($\bar{X}=3.66$) และปัจจัยด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ ($\bar{X}=3.29$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน เป็นรายชื่อ

(n = 141)

ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	4.35	.74	มากที่สุด
2. ความรู้ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม	3.93	.74	มาก
3. ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน โครงการ ส่งผล ต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม	4.42	.69	มากที่สุด
4. ความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะสู่การ ปฏิบัติในเชิงพื้นที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	4.42	.65	มากที่สุด
5. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	3.97	.78	มาก
รวม	4.22	0.72	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
นครพนม ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า
ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และมาก 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก
มากไปหาน้อย คือ ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน โครงการ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำ
แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X}=4.42$) เท่ากันกับ ความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะสู่การ
ปฏิบัติในเชิงพื้นที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X}=4.42$) รองลงมา
คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำ

แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.35$) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำ
แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 3.97$) และความรู้ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
เป็นรายข้อ

(n = 141)

ด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดนครพนม	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ส่งผลต่อ แรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	3.84	.95	มาก
2. การได้รับค่าตอบแทน เช่น ค่าพาหนะ ค่าเบี้ย เลี้ยง ส่งผลต่อแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมของ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	2.63	1.34	ปานกลาง
3. การได้ใช้ความรู้ความสามารถ ส่งผลต่อการเข้า ร่วมประชุมและร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	4.35	.77	มากที่สุด
4. การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับ โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด ส่งผลต่อการประ อาชีพหรือการประกอบธุรกิจ ทำให้ท่านเข้าร่วม ประชุมและร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	3.80	1.08	มาก
5. ความก้าวหน้าและการประสบผลสำเร็จในการ ประกอบอาชีพ เป็นแรงจูงใจให้ท่านเข้าร่วม ประชุมและร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	3.69	1.04	มาก
รวม	3.66	1.04	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
นครพนม ด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อยู่ระดับมาก

($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ มาก 3 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย คือ การได้ใช้ความรู้ความสามารถ ส่งผลต่อการเข้าร่วมประชุมและร่วมเป็น คณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมา คือ ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ส่งผลต่อแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม ($\bar{X} = 3.84$) การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด ส่งผล ต่อการประชาสัมพันธ์หรือการประกอบธุรกิจ ทำให้ท่านเข้าร่วมประชุมและร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม ($\bar{X} = 3.80$) ความก้าวหน้าและการประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นแรงจูงใจให้ ท่านเข้าร่วมประชุมและร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 3.69$) และการได้รับค่าตอบแทน เช่น ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ส่งผลต่อแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 2.63$) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เป็นรายข้อ

(n = 141)

ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัด	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อทิศ ทางการพัฒนาจังหวัด	4.33	.83	มากที่สุด
2. การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชน ในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนา ครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่	4.46	.72	มากที่สุด
3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับ โครงการ เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	4.20	.85	มาก
4. หน่วยงานของรัฐ ในฐานะผู้นำภาคราชการมี ความ จริงใจและทุ่มเทในการเป็นผู้นำในการ วางแผนพัฒนาจังหวัด	3.67	.89	มาก
5. สำนักงานจังหวัด เป็นองค์กรที่ดีมีความ เหมาะสม ในการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	4.07	.66	มาก

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เป็นรายชื่อ (ต่อ)

(n = 141)

ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัด	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ใช้ เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการ ของประชาชนมีความครอบคลุมและเหมาะสม	3.90	.63	มาก
8. ปัจจุบันการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ได้กำหนด กรอบเวลา และวิธีการดำเนินการที่เหมาะสม	3.58	.71	มาก
รวม	4.00	0.75	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และมาก 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่ ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 4.33$) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 4.20$) สำนักงานจังหวัด เป็นองค์กรที่ดีมีความเหมาะสม ในการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 4.07$) คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนมีความครอบคลุมและเหมาะสม ($\bar{X} = 3.90$) หน่วยงานของรัฐ ในฐานะผู้นำภาคราชการมีความ จริงใจและทุ่มเทในการเป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 3.67$) และปัจจุบันการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ได้กำหนดกรอบเวลา และวิธีการดำเนินการที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ เป็นรายชื่อ

(n = 141)

ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs)	3.34	.84	ปานกลาง
2. ประชาชนมีช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล	3.11	.91	ปานกลาง
3. มีการใช้กลไกประชาธิปไตยจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนาจังหวัด แผนงาน และโครงการ	3.19	.94	ปานกลาง
4. หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับ ภาคเอกชนและภาคประชาชน	3.52	.74	มาก
รวม	3.29	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมา คือ ประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ($\bar{X} = 3.34$) มีการใช้กลไกประชาธิปไตยจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนาจังหวัด แผนงาน และโครงการ ($\bar{X} = 3.19$) ประชาชนมีช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 3.11$) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ด้านแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นรายข้อ

(n = 141)

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การดำเนินการตามแผน การประเมินผล และการตรวจสอบ	3.08	.90	ปานกลาง
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.85	.79	มาก
3. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมโดยประชาชน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	4.12	.92	มาก
4. ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เช่น กฎหมายและนโยบายไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมการเมือง ความพร้อมของประชาชน และการไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน (Joint KPIs) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	4.08	.89	มาก
รวม	3.78	0.87	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ด้านแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ($\bar{X}$ = 3.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมโดยประชาชน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X}$ = 4.12) รองลงมา คือ

ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เช่น กฎหมาย และนโยบายไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมการเมือง ความพร้อมของประชาชน และการไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน (Joint KPIs) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.08$) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 3.85$) และประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การดำเนินการตามแผน การประเมินผล และการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.08$) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ด้านบริบทจังหวัดนครพนม เป็นรายชื่อ

(n = 141)

ด้านบริบทจังหวัดนครพนม	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	4.43	.73	มากที่สุด
2. สถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	4.50	.66	มากที่สุด
3. ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	4.41	.68	มากที่สุด
4. แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 ตอบสนองและสอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของพื้นที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	4.34	.69	มากที่สุด
รวม	4.42	0.69	มากที่สุด

จากตารางที่ 19 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ด้านบริบทจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ด้านบริบทจังหวัดนครพนม

อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา คือ สภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.43$) ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.41$) และแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 ตอบสนองและสอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของพื้นที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.34$) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เป็นรายชื่อ

(n = 141)

ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและ กลุ่มจังหวัด	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดของ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่ แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) มีประสิทธิภาพ	3.97	.57	มาก
2. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม ประกอบด้วย (1) การประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัด แบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) (2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) (3) การประชุมคณะที่ปรึกษาและ คณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด (4) การประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจาก ประชาชนทุกภาคส่วน มีประสิทธิภาพ	3.98	.60	มาก
รวม	3.98	0.59	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย (1) การประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) (2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) (3) การประชุมคณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด และ (4) การประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วน มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.98$) และนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

3.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ด้วยวิธีหาค่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก (+) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูงค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะสูงไปด้วยและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นลบ (-) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามหรือกลับกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะต่ำและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งจะสูง ค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากค่า Correlation Coefficient (r) มีเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ (คุชฎี อาวุธวัฒน์, 2553 : 21) ดังนี้

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.01 - 0.50 มีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.51 - 0.70 มีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.71 ขึ้นไป มีระดับความสัมพันธ์สูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ควรมีค่าไม่เกิน 0.85 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิด Multicollinearity ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไป จนไม่เหมาะที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546 : 52)

ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่

1. ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน
2. ปัจจัยด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
3. ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
4. ปัจจัยด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่

5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
6. ปัจจัยด้านบริบทจังหวัดนครพนม
7. ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson s correlation Coefficient) โดยหาค่า (r) ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ตัวแปร	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร							
	ด้านองค์ความรู้	ด้านแรงจูงใจ	ด้านแนวคิดประสิทธิภาพ	ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่	ด้านการมีส่วนร่วม	ด้านบริบทจังหวัด	ด้านกระบวนการจัดทำแผน	ด้านประสิทธิภาพการจัดทำแผน
ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน	1	.419**	.493**	.093	.462**	.546**	.441**	.392**
ด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการ		1	.279**	.169*	.486**	.374**	.169*	.234**
ด้านแนวคิดประสิทธิภาพ			1	.472**	.463**	.388**	.677**	.593**
ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่				1	.185*	-.200*	.438**	.413**
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน					1	.578**	.381**	.360**
ด้านบริบทจังหวัดนครพนม						1	.441**	.286**
ด้านกระบวนการจัดทำแผน							1	.511**
ด้านประสิทธิภาพการจัดทำแผน								1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 21 พบว่า ตัวแปรอิสระ 7 ตัว มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.200 - .677 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01-0.05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำค่อนข้างปานกลาง และมีความสัมพันธ์ในทางบวก ไม่มีตัวแปรใดเกิน 0.71 ที่ก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์กันเอง (Multi collinearity) จึงนำเข้าวิเคราะห์ทั้งหมด 7 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ในแต่ละด้าน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้าน

แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 รองลงมา ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ปัจจัยด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยด้านบริบทจังหวัด นครพนม และปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions Analysis : MRA) การวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้นตรงมีลักษณะที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์หาผลหรืออิทธิพลของตัวแปรอิสระหลายๆ ตัว ที่มีผลต่อตัวแปรตาม 1 ตัว โดยมีข้อสมมติฐานว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear Relationship) เพื่อที่จะทำให้สามารถนำผลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีผลต่อตัวแปรตามมารวมกันได้ (Additivity) กล่าวคือ ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ และตัวแปรอิสระทุกตัวรวมกันมีผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใดก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ผู้วิจัยได้ทดสอบดูว่า ตัวแปรอิสระสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกัน และไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ Multicollinearity ที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไป จนไม่เหมาะที่จะนำตัวแปรทั้งคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions Analysis : MRA) ตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 กำหนดตัวแปรที่จะใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ดังนี้

Y คือ ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

X_1 ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน

X_2 ด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการ

X_3 ด้านแนวคิดประสิทธิภาพ

X_4 ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่

X_5 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

X_6 ด้านบริบทจังหวัดนครพนม

X_7 ด้านกระบวนการจัดทำแผน

3.2.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Regressions Analysis : MRA) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis : MRA) แบบกำหนดตัวแปรเข้าในสมการทั้งหมด (Enter Method) ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำ
แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1 (Constant)	.422	.380		1.112	.268
ด้านองค์ความรู้ X_1	.109	.088	.110	1.241	.217
ด้านแรงจูงใจ X_2	-.002	.061	-.003	-.041	.967
ด้านแนวคิดประสิทธิภาพ X_3	.411	.132	.320	3.119	.002
ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ X_4	.157	.071	.216	2.203	.029
ด้านการมีส่วนร่วม X_5	.033	.079	.039	.414	.679
ด้านบริบทจังหวัด X_6	.065	.092	.079	.705	.482
ด้านกระบวนการจัดทำแผน X_7	.102	.104	.102	.979	.329

(R Square = 0.410 F = 13.192 Sig. F 0.000 N = 141)

$R = .640$ $R^2 = .410$

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผล(X) ต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม (Y) โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ดังนี้

(1) ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 7 ตัวแปร มีความสัมพันธ์พหุคูณกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เท่ากับ 0.640 ($R = .640$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระ ทั้ง 7 ตัวแปร รวมกันมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในระดับสูง

(2) ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 7 ตัวแปร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือการผันแปรกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนจังหวัดนครพนม เท่ากับ .410 ($R^2 = .410$) แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัวแปร สามารถอธิบายประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ได้ร้อยละ 41

(3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้

1) ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (X_3 Beta = .320)

- 2) ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (X_4 Beta = .216)
- 3) ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน (X_1 Beta = .110)
- 4) ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (X_7 Beta = .102)
- 5) ด้านบริบทจังหวัดนครพนม (X_6 Beta = .079)
- 6) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (X_5 Beta = .036)
- 7) ด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

(X_2 Beta = -.003)

ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ .422 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (b) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) จึงสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_nx_n$ แทนค่าในสูตร

$$Y = .422 (1.112) + 3.119X_3(.411) + 2.203X_4(.157) + 1.241X_1(.109) + .979X_7(.102) + .705X_6(.065) + .414X_5(.033) + -.041X_2(-.002)$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + \dots + B_nZ_n$ แทนค่า

$$Z = .320Z_3 + .216Z_4$$

เมื่อ X และ Z = ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 22 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมีความสัมพันธ์ทางบวก (r มีค่าอยู่ระหว่าง -.200 - 0.677) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นคำถามแบบเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเสนอข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะสรุปประเด็นได้ดังนี้

4.1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

4.1.1 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบรรลุตัวชี้วัด (KPI) ร่วมกัน มีการจัดทำแผนงานโครงการที่ตอบโจทย์ตัวชี้วัด และเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

4.1.2 งบประมาณจังหวัดไม่ได้รับจัดสรรตามที่เสนอขอทำให้พัฒนาได้ในบางพื้นที่เท่านั้น ทำให้ Value chain ขาดความสมบูรณ์ ควรเพิ่มงบประมาณจังหวัด การกระจายงบประมาณให้

ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะงบประมาณด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตยังไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัดเท่าที่ควร

4.1.3 การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรมีข้อมูลพื้นฐานที่เพียงพอ มีข้อมูลที่เป็นจริงในเชิงพื้นที่ มีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะฝ่ายเลขานุการในแต่ละประเด็นการพัฒนา ควรมีข้อมูลสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้ครอบคลุมมากขึ้น

4.1.4 ส่วนราชการส่วนกลาง เช่น กระทรวง กรม ต่างๆ ควรให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัด โดยบูรณาการตามแผนพัฒนาจังหวัดเป็นหลักในการจัดสรรงบประมาณของกระทรวง กรม

4.2 องค์ความรู้ในการวางแผน ควรมีการฝึกอบรม เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่แผน

4.3 แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

4.3.1 ควรมีการประชาคมรับฟังความคิดเห็นในระดับพื้นที่แต่ละอำเภอ สำรวจความต้องการแต่ละโซน ศึกษาปัญหาความต้องการให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกิจกรรมตามห่วงโซ่คุณค่า หาจุดเด่นจุดด้อยของแต่ละพื้นที่ กำหนดยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ เพราะปัญหาแต่ละพื้นที่ในจังหวัดมีความแตกต่างกัน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการ workshop มีการ Focus Group เชิงพื้นที่

4.3.2 จังหวัดต้องมีทีมงานที่ดีในการวางแผน ควรมีผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ

4.4 การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) ควรใช้กลไกประชาธิปไตยในการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน ควรมีงบประมาณสัมพันธภาพให้ประชาชนได้รับทราบมีส่วนร่วมในกิจกรรม

4.5 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ควรปรับปรุงกฎหมายระเบียบ ให้มีการจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participatory Budgeting) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสะท้อนถึงศักยภาพปัญหาความต้องการของประชาชน การปรับปรุงทบทวนแผนกระชั้นชิด ควรมีเวลาในการเตรียมโครงการ กระบวนการจัดทำแผนต้องเปิดโอกาสเพื่อรับฟังปัญหาของประชาชนทุกห้วงระยะเวลา

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบททั่วไปของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีกระบวนการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้น

กระบวนการ ดังนี้

3.2.1 การนำนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ โดยคณะกรรมการบริหารงาน จังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม ได้แต่งตั้งคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนา จังหวัดนครพนมขึ้นมา 6 คณะ เพื่อดำเนินการสำรวจปัญหาความต้องการ และพิจารณาจัดทำ รายละเอียดความต้องการของประชาชนเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570)

3.2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) โดยคณะกรรมการทบทวน แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 แบ่งเป็น 6 คณะ ตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด นครพนม 6 ประเด็นการพัฒนาเพื่อ 1) สำรวจปัญหาความต้องการของประชาชน 2) วิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ของจังหวัด 3) สรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เมื่อได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาที่ผ่านกระบวนการ วิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ต่างๆ เช่น SMART Goal (Specific, Measurable, Attainable, Relevant, Time-based), OKR (Objective and Key Results) , SWOT Analysis, TOWS Analysis , SOAR Analysis, Foresight Thinking เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงสถานะ ศักยภาพ และโอกาส ในการพัฒนาจังหวัดในระยะยาว ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี และถ่ายทอด ในแต่ละช่วงระยะเวลา 5 ปี แผนการดำเนินงานที่สำคัญ นำสู่กระบวนการจัดทำรายละเอียด แผนพัฒนาจังหวัด ที่จะต้องประกอบด้วย 1) เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 2) ตัวชี้วัด 3) ประเด็นการ พัฒนา 4) บูรณาการแผนงานโครงการ 5) บูรณาการข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

3.2.3 การประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อนำข้อเสนอแนะไป ปรับปรุงแผนให้มีความสมบูรณ์ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย 1) หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน 2) ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนในจังหวัด 3) ผู้แทนภาคประชาสังคมและภาคประชาชนทั่วไปในจังหวัด เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาบริบททั่วไปของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมแล้วจึงได้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดนครพนม จำนวน 12 คน ตามลำดับประเด็นการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม จำนวน 12 คน

1. ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ซึ่งมี รายละเอียด ดังนี้

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากคณะกรรมการจังหวัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ และเจ้าหน้าที่แผนของส่วนราชการต่างๆ ในจังหวัด

นครพนม ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลข้อคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา เพื่อรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ และองค์ประกอบของปัจจัยรวมทั้งแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมที่มีประสิทธิภาพ โดยสัมภาษณ์คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แบบเจาะจง จำนวน 12 คน ดังนี้

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 1 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567 ณ กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ สำนักงานเทศบาลเมืองนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรประกอบอะไรบ้าง ที่ผ่านมาพบปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหายังไร

“...ปัญหาส่วนหนึ่งในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาที่สำคัญคือการจัดทำหรือเสนอแผนงาน โครงการต่างๆ ไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด เป็นแค่เพียงการรวบรวมแผนงาน โครงการจากหน่วยงานต่างๆ เท่านั้น ไม่ได้เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการตามศักยภาพของพื้นที่อย่างแท้จริง One Plan ถือว่าเป็นแผนที่ดีแต่ยังไม่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาจังหวัดได้ต่างหน่วยต่างเสนอแผนงาน โครงการจึงทำให้เกิดความซ้ำซ้อน หรือเป็นเพียงแค่การรวบรวมโครงการต่างๆ ของแต่ละส่วนราชการทำให้เป็นแผนงานโครงการในลักษณะเป็นแบบขนมชั้นที่แต่ละชั้นไม่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ดังนั้น จังหวัดควรมีการจัดทำแผนแม่บท (Master Plan) เพื่อที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงไม่ซ้ำซ้อนกัน...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“...องค์ความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่ การกำหนดตัวชี้วัดหรือ KPI การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีความสำคัญที่สุด ต้องมีความรู้ทางด้านกฎระเบียบ ข้อกฎหมายต่างๆ รวมถึงแผนพัฒนาในระดับชาติ...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“...การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนพัฒนาจังหวัดถือว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด มีผลงานเพื่อประกอบการพัฒนาศักยภาพเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“...การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆเพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“...ภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด โดยให้เพิ่มช่องทางการแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางออนไลน์ มีการใช้ระบบประชาธิปไตยในการจัดลำดับความสำคัญของ แผนงาน โครงการ และประเด็นการพัฒนา...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“...การเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนมีความสำคัญที่สุดในการก่อรูปนโยบาย ซึ่งเป็นกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนจะทำให้ทราบปัญหาตั้งแต่เริ่มต้นและสามารถแก้ไขปัญหาล่วงหน้าได้ทันก่อนที่จะดำเนินการจัดทำรายละเอียดแผนงาน โครงการในลำดับต่อไป...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“...การวิเคราะห์ข้อมูลบริบทและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของจังหวัดเป็นข้อมูลความสำคัญขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ หากมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนก็อาจทำให้ได้แผนและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่...”

8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

“...ปัญหาการโอนเปลี่ยนแปลงแผนงาน โครงการและงบประมาณได้รับอนุมัติล่าช้าจากส่วนกลาง จังหวัดไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงแผนงาน โครงการและงบประมาณ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่...”

9. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

“...โครงการขาดความยั่งยืนเนื่องจากเมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐหลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้วไม่มีการต่อยอดขยายผลของโครงการ รวมถึงการโอนทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมายังประสบปัญหาทรัพย์สิน

บางรายการยังไม่สามารถโอนได้ทรัพย์สินบางรายการเสื่อมสภาพไปแล้วแต่ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการตั้งงบประมาณเพื่อซ่อมแซมบำรุงรักษา...”

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 2 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567 ณ โรงแรมบลูไฮเทล อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรครอบคลุมอะไรบ้าง ที่ผ่านมาพบปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหายังไร

“...ส่วนราชการต่างๆ ไม่ค่อยอยากจะเสนอแผนงานโครงการเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดเนื่องจากเสนอไปแล้วส่วนมากไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนงบประมาณและเป็นการเพิ่มภาระให้กับส่วนราชการ ที่ปฏิบัติงานฟุ้งซ่านก็มีแผนงานโครงการที่จะดำเนินการอยู่แล้ว...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“...ส่วนราชการและเจ้าหน้าที่แผนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ การจัดทำรายละเอียดงบประมาณ หรือเอกสารอื่นๆ ที่ประกอบการพิจารณาประมาณ...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“...เจ้าหน้าที่แผนขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเนื่องจากเป็นคนนอกพื้นที่ที่ว่าทำไมต้องมาพัฒนาหรือทุ่มเทกับงานในจังหวัดทั้งที่ไม่ได้เป็นบ้านเกิดตัวเองแต่ก็ทำงานหนักเพื่อให้เกิดการพัฒนาของพื้นที่ประชาชนได้ประโยชน์ ดังนั้น การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนซึ่งตรงกับตำแหน่งราชการ รวมถึงการได้รับค่าตอบแทนจากผู้บังคับบัญชา การได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการก็เป็นแรงจูงใจสำคัญที่มาเป็นแรงผลักดันให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“...ส่วนราชการทุกส่วนรวมถึงภาคเอกชนภาคประชาสังคมต้องให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดยึดเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาจังหวัดในแต่ละด้าน แผนงานโครงการทั้งหมดของทุกภาคส่วนต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ เน้นการทำงานแบบบูรณาการในเชิงพื้นที่มากขึ้น...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“...จะอย่างไรทำให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงแผนพัฒนาจังหวัด มีส่วนร่วมในการบรรลุตัวชี้วัดโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้น...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“...ประชาชนในพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดลงในพื้นที่ของตนเอง...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“...การเข้าใจในบริบทของจังหวัดจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์แนวโน้ม ปัญหา อุปสรรค ศักยภาพของจังหวัดในแต่ละด้าน หากไม่มีความเข้าใจในบริบทของจังหวัดแล้วจะไม่สามารถวางแผนในขั้นตอนต่อไปได้...”

8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

“...มีข้อจำกัดในด้านการจังหวัดไม่มีอำนาจแก้ไขโอนหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดซึ่งยังรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางจังหวัดไม่สามารถที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ได้ทีนอกเหนือจากการให้จังหวัดได้มีช่วงเวลาในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด ดังนั้น การทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดจะต้องเปิดโอกาสให้แต่ละจังหวัดได้พิจารณาทบทวนทุกห้วงระยะเวลา ไม่ใช่ถึงช่วงเวลาตามปฏิทินที่ส่วนกลางกำหนดถึงจะทบทวนได้ เนื่องจากปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่มีอยู่ทุกช่วงเวลา หากไม่สามารถทบทวนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ทันตามสถานการณ์จะทำให้ประชาชนเสียโอกาสและหากเป็นกรณีเร่งด่วนก็อาจจะได้รับความเสียหายอย่างหนักได้...”

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 3 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567 ณ กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรครอบคลุมอะไรบ้าง ที่ผ่านมาพบปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร

“...นโยบายภาครัฐไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เป้าหมายและตัวชี้วัดเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาให้มีคุณภาพ...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“...องค์ความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาในระดับชาติ และยุทธศาสตร์รายสาขาต่างๆ มาใช้ในการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาพื้นที่...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“...การใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนหรือนโยบายในการพัฒนาจังหวัด...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“...การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาจังหวัด...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“...หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการสร้างร่วมมือกับ ภาคเอกชนและภาคประชาชนกระตุ้นความเป็นเจ้าของพื้นที่เพื่อให้เกิดความอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“...ขั้นตอนการเสนอปัญหาสำคัญที่สุด การตัดสินใจ การนำแผนไปปฏิบัติ โดยประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมโดยประชาชน...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“...การเข้าใจในสภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม รวมถึงสถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมาสามารถต่อขยายแนวทางการพัฒนาหรือนำไปปรับใช้และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด...”

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 4 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567 ณ ที่ทำการปกครองจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรครอบคลุมอะไรบ้าง ที่ผ่านมามีปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

“...ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมี 6 ประการได้แก่ 1) ด้านระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีความเร่งด่วนกระชั้นชิดในการจัดทำแผนค่อนข้างจำกัด 2) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ทันสมัยไม่เป็นปัจจุบัน 3) ด้านสภาพภายนอกองค์กรที่เปลี่ยนแปลง 4) ขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมภาคท้องถิ่น ภาคประชา

สังคม และภาคประชาชน 5) ด้านบุคลากรมีบุคลากรไม่เพียงพอกับการงานที่มาก 6) การดำเนินงานติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนายังขาดความต่อเนื่อง ขาดการติดตามประเมินผลในพื้นที่...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“...ปัจจุบันรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่โดยมีความเชื่อมโยงแผนพัฒนาทั้งในลักษณะบนลงล่างกล่าวคือ การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทต่างๆ และแผนพัฒนาภาคลงไปสู่แผนพัฒนาระดับพื้นที่ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนา และล่างขึ้นบนคือการเชื่อมโยงจากแผนชุมชน หมู่บ้าน แผนชุมชนระดับตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ ขึ้นไปสู่แผนพัฒนาจังหวัด เป็นการสะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“...คำตอบแทนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ควรให้ความสำคัญทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน การได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ได้รับการยอมรับ การได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“...การขับเคลื่อนการทำงานโดยการมุ่งเน้นแบบเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งส่วนราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม หรือประชารัฐ และชุมชนเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับโอกาสและศักยภาพของภาคกลุ่มจังหวัดและจังหวัด รวมทั้งร่วมกันในการสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาที่สำคัญของภาคกลุ่มจังหวัดและจังหวัดสู่การปฏิบัติอย่างมีผลสัมฤทธิ์...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“...เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการแผนงานและโครงการตั้งแต่เริ่มต้นโดยการนำปัญหาและความต้องการของประชาชนมากำหนดเป็นแนวทางริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพ...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“...ขั้นตอนการจัดเวทีประชาคมระดมความคิดเห็นของประชาชนเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจากประชาชนในพื้นที่...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“...จะทำให้ทราบว่าการพัฒนาจังหวัดประสบผลสำเร็จอย่างไร บรรลุเป้าหมายรวมและเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้และบรรลุตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่...”

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 5 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567 ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรองค์ประกอบอะไรบ้าง ที่ผ่านมาพบปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร

“...การบูรณาการจัดทำแผนในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ยังไม่ชัดเจน ซึ่งซ้ำซ้อนกันในเชิงพื้นที่หรือขอบเขตในการรับผิดชอบ นอกจากนี้ระยะเวลาในการจัดทำแผนค่อนข้างกระชั้นชิด อาจทำให้การเสนอโครงการไม่ครอบคลุมกับความต้องการและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานได้ทั้งหมด จึงมีความจำเป็นต้องมีการทบทวนแผนทุกปี...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“...การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ สภาพแวดล้อมความต้องการ เพื่อให้สามารถจัดทำโครงการได้สอดคล้องและตรงตามเป้าหมาย รวมถึงการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา ต้องมีความยืดหยุ่น พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง ประกอบกับ การเตรียมข้อมูลและการวางแผนดำเนินงานให้เป็นขั้นตอนตามลำดับความสำคัญ...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“...การเป็นตัวแทนของคนกลุ่มหนึ่งเพื่อเข้ามาติดตามและตรวจสอบและเสนอแนะแนวทางเสนอปัญหาและความต้องการของผู้มีประสบการณ์ตรง...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“...การกำหนดให้ทุกภาคส่วนเข้ามามาทบทวนเพื่อกำหนดทิศทาง การพัฒนาจังหวัด การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์การพัฒนาให้มีความชัดเจน รวมถึงการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“...เปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพิ่มมากขึ้นหรือใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางออนไลน์ได้ เพื่อให้ประชาชนได้ให้ประโยชน์จากการวางแผนพัฒนาจังหวัด...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“...การเข้าร่วมประชาคมท้องถิ่น ในการเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อให้มีการประสานแผนจากระดับตำบลอำเภอ สู่การนำเข้าแผนพัฒนาจังหวัด ...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“...เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางความต้องการตรงกับบริบทของจังหวัด เข้าใจขอบเขต ข้อจำกัด ปัญหา และอุปสรรคจากการดำเนินงาน หรือข้อมูลพื้นฐานจากที่ผ่านมาได้...”

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 6 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567 ณ กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรองค์ประกอบอะไรบ้าง ที่ผ่านมาพบปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหายังไร

“...ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจะมีผู้แทนภาคการเมืองระดับชาติเข้ามาแทรกแซงเพื่อให้ได้แผนงานโครงการลงในพื้นที่ของตนเองมากเกินไปซึ่งไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดและงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ ทำให้แผนงานโครงการที่ผ่านกระบวนการร่วมกันคิด วิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการ การวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ของพื้นที่ไม่ได้รับการตอบสนองปัญหาและไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น ผู้นำ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์สามารถบูรณาการได้ทุกภาคส่วน หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดทั้ง 6 ด้าน ต้องมี Key Person หรือเจ้าหน้าที่หลักสำคัญ และต้องมีการสร้างกลไกการประสานงานที่ดีแน่นแฟ้นให้มากขึ้นระหว่างสำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“...วิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ต่างๆ เช่น SMART Goal (Specific, Measurable, Attainable, Relevant, Time-based), OKR (Objective and Key Results) , SWOT Analysis, TOWS Analysis , SOAR Analysis, Foresight Thinking เป็นต้น เพื่อให้ได้กลยุทธ์ตัวชี้วัด การวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์ได้จริง หลักการเขียนแผนงานโครงการ...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“...การใช้ความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
คำตอบแทน หรือเมื่อทำแล้วโครงการที่เสนอได้รับการจัดสรรงบประมาณ ถือว่าเป็นแรงจูงใจในการ
เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้ข้าราชการมีผลงานที่ชัดเจนเพื่อ
ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน รวมถึงภาคประชาชนและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ
แผนพัฒนาจังหวัดหากมีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับโครงการที่เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นก็ถือว่าเป็น
แรงจูงใจให้ภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
เช่นกัน ทำให้ปัญหาความต้องการเป็นไปตามความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนได้ส่วน
เสียร่วมกัน...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“...จะต้องมีคีย์แมน (Key Man) ของแต่ละหน่วยงานต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ด้าน
การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเป็นอย่างดีและไม่เปลี่ยนตัวบุคคลที่เป็นเป็นเจ้าหน้าที่แผนสามารถ
ปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาที่ผ่านที่ทำให้การประสานงาน
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดกับหน่วยงานต่างๆ ขาดความต่อเนื่องเนื่องจากการโยกย้าย
เปลี่ยนแปลงบุคลากรที่มารับผิดชอบงานด้านแผนพัฒนาจังหวัด...”

“...ผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานจะต้องให้ความสำคัญในกระบวนการ
จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่กำกับดูแล รวมถึง
หัวหน้าหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องให้ความสำคัญกับการวางแผนพัฒนาจังหวัด มี
ความรู้ในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา เข้าใจกรอบแนวทาง
ทิศทาง และเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ผู้ว่าราชการ ส่วนราชการต่างๆ ในจังหวัดจะต้องมีการบูรณา
การความร่วมมือให้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาจังหวัดให้ได้ เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาความ
ต้องการของประชาชนได้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาดังแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เพื่อให้
เกิดการแก้ไขปัญหาในเชิงบูรณาการไม่ใช่ต่างหน่วยต่างทำ...”

“...สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา
จังหวัดตั้งแต่เริ่มต้นอย่างเข้มข้นเพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการการนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติใน
การวางแผนพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อ
บรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“...การมีส่วนร่วมและการสร้างกระบวนการทำงานแบบเครือข่าย เปิดโอกาส
ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมกันตรวจสอบติดตาม
ประเมินผล จะต้องมีการศึกษาอย่างรอบด้านเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของประชาชนโดยการมี

ส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อกำหนดเป็นแผนงานโครงการ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ประชาชนมีช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ภาครัฐจะต้องส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับ ภาคเอกชนและภาคประชาชนอย่างแน่นแฟ้น...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“...ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการการจัดทำแผน เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นแบบหลากหลายผ่านสื่อต่างๆ เพื่อสะท้อนปัญหาความต้องการผ่านหน่วยงานระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการต่างๆ และนายอำเภอทุกอำเภอ จะต้องมีการคัดกรองผู้นำที่เข้มแข็ง หัวไว ใจสู้ คุ้ยเรื่องเข้ามาร่วมกระบวนการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมโดยประชาชน เพื่อเสนอแนะให้เกิดการแก้ไขในเชิงนโยบาย การแก้ไขกฎหมายและนโยบายไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมการเมือง ความพร้อมของประชาชน เพื่อค้นหาจุดเด่นศักยภาพต่างๆ ของพื้นที่และมีการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบรรลุผลสำเร็จร่วมกัน...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“...การรู้ข้อมูลในมิติต่างๆ อย่างชัดเจนรวมผลผลการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมาจะสะท้อนข้อมูลที่แท้จริง จะทำให้ทราบว่าอันไหนควรทำไม่ควรทำต่อไป ทำให้การพัฒนาและการจัดสรรงบประมาณตรงตามเป้าหมายและคุ่มค่าที่จะทำ โดยเฉพาะการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาในเชิงพื้นที่กำหนดเป็นแผนพัฒนาจังหวัดที่มีประสิทธิภาพต่อไป...”

8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

“...นโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ยังมีข้อจำกัด เช่น การกำหนดให้มีโครงการสำคัญ การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตั้งงบประมาณผ่านงบพัฒนาจังหวัดได้ แต่อย่างไรก็ดีระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีค่อนข้างจำกัด ประกอบกับบุคลากรด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่มี

มาก โครงสร้างการบริหารทรัพยากรบุคคลโดยเฉพาะกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนา จังหวัด ของสำนักงานจังหวัดยังไม่สอดคล้องกับภาระหน้าที่ปริมาณงานที่มีมากทำให้ไม่สามารถจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดส่งทันตามห้วงระยะเวลาได้ หรือข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการส่งแผนก็ยังส่งผลถึง คุณภาพของแผนพัฒนาจังหวัดที่ยังขาดการวิเคราะห์ข้อมูลให้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา...”

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 7 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567 ณ ห้องปฏิบัติราชการหัวสำนักงานจังหวัดนครพนม ศาลากลางจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรองค์ประกอบอะไรบ้าง ที่ ผ่านมาพบปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร

“...ประสิทธิภาพแผนพัฒนาจังหวัดจะต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับ แผนพัฒนาระดับชาติ มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถชี้เป้าให้กระทรวงกรมหรือ หน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ ทำให้ภาคประชาชน ภาคเอกชนอยากเข้ามามีส่วนร่วม แต่ ที่ผ่านมายังพบปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกรอบระยะเวลา ให้ส่งแผนพัฒนาจังหวัดมีความเร่งด่วน เร่งรีบ ทำให้แผนพัฒนาจังหวัดขาดการวิเคราะห์ข้อมูลอย่าง รอบด้าน ทำให้แผนพัฒนาจังหวัดขาดคุณภาพ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงสถานะแวดล้อมทั้งด้าน เศรษฐกิจสังคมอยู่ตลอดเวลา การสั่งการจากกระทรวงมหาดไทย หรือคณะกรรมการนโยบายการ บริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) เร่งรัดอยากได้ข้อมูลจากจังหวัดกระชั้นชิดเกินไปทำให้ จังหวัดไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดทำข้อมูลที่มีคุณภาพส่งได้ทันตามห้วงระยะเวลาได้ ทำให้ได้ ข้อมูลที่ขาดคุณภาพ นอกจากนั้นกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงาน จังหวัด ยังไม่สามารถบูรณาการข้อมูลการวิเคราะห์ การบูรณาการปัญหาความต้องการของประชาชน ได้อย่างรอบด้าน เนื่องจากบุคลากรที่ปฏิบัติยังมีไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่มี...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“...จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดทุกปี เนื่องจากมีองค์ความรู้ใหม่ๆ จะต้องมีการนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา สำนักงานจังหวัดควร มีการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่แผนทุกส่วนราชการให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงานโครงการ ของจังหวัด การเข้าใจในตัวบทกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติในสาขาต่างๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการ แปลงนโยบายสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ นอกจากนั้นยังต้องมียุทธศาสตร์กระบวนการต่างๆ ในการ วางแผนพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการจัดทำแผน โดยเฉพาะการนำทฤษฎีระบบมาเป็น กรอบแนวทางในการดำเนินการวางแผนและการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่มีการอธิบายถึง กระบวนการนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน กระบวนการที่จะนำไปสู่ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลสะท้อน ต่างๆ ซึ่งจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการในกระบวนการต่างๆ ใช้สำหรับการวางแผนและ

การดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในปีต่อไป ให้เกิดปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด ซึ่งจะทำให้แผนพัฒนาจังหวัดมีคุณภาพมากขึ้น...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“...แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านแผนพัฒนาจังหวัดค่อนข้างมีภาระงานที่มากทั้งในเชิงปริมาณที่จะต้องดูแลทุกส่วนราชการ ทุกอำเภอ ภาคเอกชน ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงภาคประชาสังคมในพื้นที่ที่จะต้องมิตักตะในการประสานงานสิบทิศ ดังนั้น ควรมีการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เช่น การส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ การได้รับขั้นพิเศษหรือรางวัลพิเศษ การได้รับค่าตอบแทนทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน นอกจากนี้ เสริมสร้างแรงจูงใจในส่วนของภาคประชาชนหรือภาคธุรกิจเอกชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัด จะต้องมีการจูงใจในลักษณะการมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งจะทำให้ได้รับความร่วมมือโดยตรงโดยไม่หวังผลตอบแทนอื่น นอกจากนั้นการได้พัฒนาบ้านเกิดของตนเองก็เป็นแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเช่นกัน รวมถึงการได้ใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของตนเองก็เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดด้วย ...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“...ประสิทธิภาพแผนพัฒนาจังหวัดจะเกิดขึ้นได้ โดยคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดทุกคณะจะต้องศึกษาสภาพแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสภาพแวดล้อมภายในนอก ไม่ว่าจะเป็นนโยบายของฝ่ายการเมือง แผนพัฒนาในระดับชาติในระดับต่างๆ โดยจะต้องสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด จะสำรวจโดยวิธีการใดก็ได้ขอให้ได้ข้อมูลปัญหาความต้องการที่เป็นข้อมูลความต้องการของพื้นที่จริงๆ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่ การชี้เป้าหมายเป้าหมายที่ชัดเจนตามลำดับความสำคัญของปัญหา หรือศักยภาพและจุดเด่นของแต่ละที่ ซึ่งจะต้องเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพื่อการพัฒนา การเข้าถึงปัญหาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) โดยสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น ...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“... มีการส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อ บรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) มีช่องทางให้มีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การ ดำเนินการ และการติดตามประเมินผล รวมถึงหน่วยงานของรัฐจะต้องส่งเสริมการสร้างร่วมมือ กับ ภาคเอกชนและภาคประชาชนอย่างจริงจังไม่ใช่แค่เพื่อให้ครบองค์ประกอบทุกภาคส่วนเท่านั้น ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถทราบถึงปัญหาความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วน ...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่ สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“... ทุกขั้นตอนในการวางแผนพัฒนาจังหวัดมีความสำคัญทั้งหมด ตั้งแต่ การให้ข้อมูลซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตั้งแต่เริ่มต้น จะทำให้ทราบถึง ปัญหาในกระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ ทุกมิติ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยองค์ ความรู้ในด้านต่างๆ ตั้งแต่ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง นโยบายในระดับต่างๆ การรับฟังปัญหาความ ต้องการของประชาชนโดยหาข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ การแต่งตั้งคณะกรรมการในด้านต่างๆ เพื่อให้ การปรึกษาหารือ จะนำไปสู่การวางแผนเชิงปฏิบัติการ การดำเนินการและปฏิบัติตามแผน และการ ตรวจสอบติดตามและประเมินผล ซึ่งจะต้องมีภาคส่วนของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้าน เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“... การเข้าใจในบริบทการพัฒนาจังหวัดในด้านต่าง โดยเฉพาะการเข้าใจ ถึง ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา รวมถึงการ เข้าใจในปัญหาความต้องการของประชาชน จะเป็นประเด็นสำคัญที่จะทำให้แผนพัฒนาจังหวัดมี ประสิทธิภาพสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา สามารถดึงศักยภาพของจังหวัดที่มีทั้งในอดีตและปัจจุบันต่อยอดพัฒนาได้โดยใช้ฐานข้อมูล การ พัฒนาฐานข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาตามบริบทของ จังหวัด ...”

8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและ กลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

“... ยังมีข้อจำกัดในด้านเวลาที่มีความกระชั้นชิดทำให้ได้แผนพัฒนา จังหวัดที่ขาดคุณภาพ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากแผนพัฒนาจังหวัดเป็นแผนแม่บทใน การจัดทำแผนพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด กระบวนการในการจัดทำแผนจะต้องมีความระ เฝียรอบคอบเพื่อให้แผนพัฒนาจังหวัดมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับต่าง ตั้งแต่ นโยบาย ระดับชาติ แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนา

ชุมชน/หมู่บ้าน รวมถึงแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ การจะรวบรวมประเด็นปัญหาเพื่อกำหนดเป็นประเด็นการพัฒนาจังหวัด เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด หรือตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดให้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาจะต้องมีกระบวนการทางวิชาการ การมีส่วนร่วมของทุกหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ดังนั้น เมื่อระยะเวลาผ่านไป หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ จังหวัดยังไม่สามารถดำเนินการเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลให้ทันตามห้วงระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่สามารถดำเนินการตามปฏิทินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเป็นอย่างมาก นอกจากนั้น จังหวัดยังไม่มีอำนาจในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนในระดับพื้นที่ได้ อำนาจยังเป็นของคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหารากเหง้าแรงค่วนในเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ...”

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 8 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567 ณ ห้องประชุมพระธาตุพนม ชั้น 5 ศาลากลางจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรองค์ประกอบอะไรบ้าง ที่ผ่านมาพบปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหายังไร

“... แผนพัฒนาจังหวัด นครพนม มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนหมู่บ้านชุมชน มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ ให้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา สามารถชี้เป้าให้กระทรวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐบาลไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณได้ ทำให้ประชาชนในจังหวัดอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs) ใช้เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด ซึ่งปัญหาส่วนหนึ่งในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาที่สำคัญคือการจัดทำหรือเสนอแผนงานโครงการต่างๆ ไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด เป็นแค่เพียงการรวบรวมแผนงานโครงการจากหน่วยงานต่างๆ เท่านั้น ไม่ได้เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการตามศักยภาพของพื้นที่อย่างแท้จริง จังหวัดควรมีการจัดทำแผนแม่บท (Master Plan) เพื่อที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงไม่ซ้ำซ้อนกัน...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“...ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ สำคัญ การแปลงนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในพื้นที่ที่สุดเพราะจะเป็นตัวชี้วัดในการที่จะได้รับการจัดสรรงบประมาณ นอกจากนั้น การมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนงานโครงการที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความพร้อมของโครงการ ไม่ว่าการเขียนที่จะต้องสะท้อนถึงสภาพปัญหาความต้องการของพี่น้องประชาชนในจังหวัดแล้ว ยังต้องมีความพร้อมในด้านเทคนิคต่างๆ เช่น

การมีความพร้อมในเรื่องของแบบรูปร่างกาย โดยเฉพาะ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง รวมถึง การได้รับอนุมัติอนุญาตให้ดำเนินการในพื้นที่ที่ต้องมีความรู้ในด้านนี้ด้วย บางโครงการได้รับจัดสรรงบประมาณแต่ไม่สามารถดำเนินการในพื้นที่ได้เนื่องจากยังไม่ได้อนุญาตจากเจ้าของพื้นที่ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในการเขียนแผนงานโครงการก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ กฎระเบียบข้อจำกัดต่างๆ เพื่อไม่ให้เสียโอกาสในการดำเนินการโครงการ นอกจากนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในการวัดผลประเมินผลสำเร็จของโครงการด้วย ตั้งแต่กระบวนการนำเข้าสู่กระบวนการที่เป็นผลผลิตหรือผลลัพธ์ของโครงการ ผลสะท้อนกลับหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จซึ่งก็ต้องมีความจำเป็นในการใช้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ เข้ามาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการ นอกจากนั้น องค์ความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่ การกำหนดตัวชี้วัดหรือ KPI การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีความสำคัญด้วย...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“...งานแผนพัฒนาจังหวัดเป็นงานของทุกส่วนราชการที่เจ้าหน้าที่แผนของแต่ละส่วนราชการต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น แสร้งข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด ตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด เป็นงานที่จะต้องทำงานล่วงเวลาเนื่องจากเป็นงานที่นอกเหนือจากงานภารกิจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน แรงจูงใจในความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ การได้รับค่าตอบแทน เช่น ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง เป็นสิ่งสำคัญมาก นอกจากนั้น การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนพัฒนาจังหวัดถือว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด มีผลงานเพื่อประกอบการพัฒนาศักยภาพเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ส่วนแรงจูงใจของภาคเอกชนหรือภาคประชาชน คือ การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น ...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“... การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด สำคัญที่สุด นอกจากนั้น การวิเคราะห์สภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ในด้านต่างๆ นำข้อมูลมาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การมุ่งเน้นเป้าหมายที่ชัดเจน โดยเฉพาะการโฟกัสกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น การสร้างทีมงานที่ดีผู้นำหน่วยงานภาครัฐ ต้องให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผน โดยเฉพาะสำนักงานจังหวัดที่จะต้องมีหน้าที่ในการหลอมรวมความเป็นทีมงานที่ดี สามารถใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนมีความครอบคลุมและเหมาะสม พร้อมทั้งออกแบบกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีกรอบระยะเวลาที่เหมาะสมไม่เร่งรัดจนเกินไปซึ่งอาจทำให้ได้แผนที่ไม่มีคุณภาพได้ ...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“... ภาครัฐต้องมีกลไกในการโน้มน้าวให้ประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) รวมถึงการเพิ่มช่องทางให้ประชาชนมีช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล เช่น การลงพื้นที่รับฟังปัญหาความต้องการ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ ส่งเสริมเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างแน่นแฟ้นให้ประชาชนมีความสำนึกถึงบ้านเกิดในทุกพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ซึ่งจะเป็แรงผลักดันในการมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน ภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัดในทุกพื้นที่ ...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“... การเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนมีความสำคัญที่สุดในการก่อรูปนโยบาย ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การดำเนินการตามแผน การประเมินผล และการตรวจสอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ควรกำจััดปัจจัยที่ทำให้ประชาชนไม่เอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เช่น กฎหมายและนโยบายไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมการเมือง ความพร้อมของประชาชน ...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“...การวิเคราะห์ข้อมูลบริบทและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของจังหวัดเป็นข้อมูลความสำคัญขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด การวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงกานำผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา มาเป็นบทเรียน เพื่อให้แผนพัฒนาจังหวัดสามารถตอบสนองและสอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของพื้นที่ และเกิดความยั่งยืนของโครงการ ...”

8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

“...ปัญหาการโอนเปลี่ยนแปลงแผนงาน โครงการและงบประมาณได้รับอนุมัติล่าช้าจากส่วนกลาง จังหวัดไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงแผนงาน โครงการและงบประมาณ

ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ ปัญหาในการนำข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ได้น้อย เนื่องจากหน่วยงานส่วนกลางยังไม่ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดเท่าที่ควร ดังนั้น ทุกแผนงานของกระทรวงกรมที่มีความสำคัญจะต้องเข้ามาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด เท่านั้นถึงจะตั้งเป็นค่าของงบประมาณของกระทรวง กรมได้ ...”

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 9 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567 ณ ห้องประชุมพระธาตุท่าอุเทน ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรครอบคลุมอะไรบ้าง ที่ผ่านมาพบปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

“... แผนพัฒนาจังหวัดจะต้องมาจากปัญหาความต้องการของประชาชนทุกหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนหมู่บ้านชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs) สามารถชี้เป้าให้กระทรวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐนำไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณได้ ...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“... เจ้าหน้าที่แผนในระดับพื้นที่จะต้องมีความรู้ในการเขียนแผนงาน โครงการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีองค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบาย ระดับชาติ สำคัญ การแปลงนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ นอกจากนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในการวัดผลประเมินผลสำเร็จของโครงการด้วย ตั้งแต่กระบวนการนำเข้าสู่กระบวนการที่เป็นผลผลิตหรือผลลัพธ์ของโครงการ ผลสะท้อนกลับหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จซึ่งก็ต้องมีความจำเป็นในการใช้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ เข้ามาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการ นอกจากนั้น องค์ความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่ การกำหนดตัวชี้วัดหรือ KPI การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีความสำคัญด้วย...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของ
คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“... งานแผนพัฒนาจังหวัดเป็นงานของทุกส่วนราชการที่เจ้าหน้าที่แผนของแต่ละส่วนราชการต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น แสร้งข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด เป็นงานที่จะต้องทำงานล่วงเวลาเนื่องจากเป็นงานที่นอกเหนือจากงานภารกิจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน แรงจูงใจในความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ การได้รับค่าตอบแทน เช่น ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง เป็นสิ่งสำคัญมาก นอกจากนั้น การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนพัฒนาจังหวัดถือว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด มีผลงานเพื่อประกอบการพัฒนาศักยภาพเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ส่วน

แรงจูงใจของภาคเอกชนหรือภาคประชาชน คือ การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับ โครงการตาม แผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น ...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“... การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด สำคัญที่สุด นอกจากนั้น การวิเคราะห์สภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ในด้านต่างๆ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ การมุ่งเน้นเป้าหมายที่ชัดเจน โดยเฉพาะการ โฟกัสกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น การสร้างทีมงานที่ดีผู้นำหน่วยงานภาครัฐ ต้องให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผน โดยเฉพาะสำนักงานจังหวัดที่จะต้องมีหน้าที่ในการหลอม รวมความเป็นทีมงานที่ดี สามารถใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนมี ความครอบคลุมและเหมาะสม พร้อมทั้งออกแบบกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีกรอบ ระยะเวลาที่เหมาะสมไม่เร่งรัดจนเกินไปซึ่งอาจทำให้ได้แผนที่ไม่มีคุณภาพได้ ...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อ บรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“... ภาครัฐต้องมีกลไกในการ โน้มน้าวให้ประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้า มามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) รวมถึงการเพิ่มช่องทางให้ประชาชนมีช่องทางการมี ส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล เช่น การลง พื้นที่รับฟังปัญหาความต้องการ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ ส่งเสริมให้เกิด ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างแน่นแฟ้นให้ประชาชนมี ความสำนึกรักบ้านเกิดในทุกพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันในการมีส่วนร่วมเพื่อ วางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน ภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการประชุมประชาคมรับฟัง ความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัดในทุกพื้นที่ ...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่ สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“... การเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนมีความสำคัญที่สุดในการ ก่อรูปนโยบาย ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การดำเนินการตามแผน การประเมินผล และการตรวจสอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ วางแผน ควรกำจัดปัจจัยที่ทำให้ประชาชนไม่อยากเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เช่น กฎหมายและนโยบายไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมการเมือง ความพร้อมของประชาชน ...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้าน เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“...การวิเคราะห์ข้อมูลบริบทและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของจังหวัด เป็นข้อมูลความสำคัญขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด การวิเคราะห์ สถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รวมถึงกานำผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา มาเป็นบทเรียน เพื่อให้ แผนพัฒนาจังหวัดสามารถตอบสนองและสอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของพื้นที่ และเกิดความยั่งยืนของโครงการ ...”

8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและ กลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

“...ปัญหาการโอนเปลี่ยนแปลงแผนงานโครงการและงบประมาณ ได้รับ อนุมัติล่าช้าจากส่วนกลาง จังหวัดไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงแผนงาน โครงการและงบประมาณ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ ปัญหาในการนำข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ไปใช้ ประโยชน์ได้น้อย เนื่องจากหน่วยงานส่วนกลางยังไม่ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดเท่าที่ควร ดังนั้น ทุกแผนงานของกระทรวงกรมที่มีความสำคัญจะต้องเข้ามาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด เท่านั้นถึงจะตั้งเป็นค่าของงบประมาณของกระทรวง กรมได้ ...”

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 10 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2567 ณ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรองค์ประกอบอะไรบ้าง ที่ ผ่านมาพบปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

“...ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอย่างน้อยต้องมีองค์ประกอบ ดังนี้ มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถชี้เป้าให้ กระทรวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐนำไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณ ปัญหาส่วนหนึ่งในการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาที่สำคัญคือการจัดทำหรือเสนอแผนงาน โครงการต่างๆ ไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดเป็นแค่เพียงการรวบรวมแผนงานโครงการจากหน่วยงาน ต่างๆ เท่านั้น ไม่ได้เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง ...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“...ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ ความรู้ ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานโครงการ รวมถึงองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่ การกำหนด ตัวชี้วัดหรือ KPI การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีความสำคัญที่สุด นอกจากนั้นยังต้องมีความรู้ทางด้าน กฎระเบียบ ข้อกฎหมายต่างๆ รวมถึงแผนพัฒนาในระดับชาติ...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“... ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ การได้รับค่าตอบแทน เช่น ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง และการได้ใช้ความรู้ความสามารถ ส่งผลต่อการเข้าร่วมประชุมและร่วมเป็น
คณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผน
พัฒนาจังหวัดถือว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด มีผลงานเพื่อ
ประกอบการพัฒนาศักยภาพเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“...การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม การสำรวจปัญหาความต้องการของ
ประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
(Stakeholder) กับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น หน่วยงานของรัฐ ในฐานะผู้นำภาคราชการมี
ความ จริ่งใจและทุ่มเทในการเป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัด เป็นองค์กรที่ดีมี
ความเหมาะสม ในการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และจังหวัดมีทีมงานที่ดี
และเหมาะสมในการทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด การสำรวจ
ปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ครอบคลุมทุกมิติ ทุก
พื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆเพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้
ของโครงการ...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อ บรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“...ประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม
(Joint KPIs) ประชาชนมีช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การดำเนินการ
และการติดตามประเมินผล มีการใช้กลไกประชาธิปไตยจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนา
จังหวัด แผนงาน และโครงการ ภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการประชุมประชาคมรับฟังความ
คิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด โดยให้เพิ่มช่องทางการแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทาง
ออนไลน์ มีการใช้ระบบประชาธิปไตยในการจัดลำดับความสำคัญของ แผนงาน โครงการ และ
ประเด็นการพัฒนา...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่ สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“...ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การดำเนินการตามแผน
การประเมินผล และการตรวจสอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมี

ส่วนร่วมในการวางแผน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุม โดยประชาชน การเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนมีความสำคัญในการก่อรูปนโยบาย...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้าน เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“...สภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด สถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา การวิเคราะห์ข้อมูลบริบทและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของจังหวัดเป็นข้อมูลความสำคัญขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด...”

8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและ กลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

“...จังหวัดนครพนมได้มีการจัดการประชุมคณะกรรมการบริหารงาน จังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การประชุมคณะที่ปรึกษาและ คณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด ถือว่าเป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่เหมาะสม แต่การประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนส่วนมากจะมาจัด ตอนช่วงสุดท้ายของการจัดทำแผน ปัญหาที่ได้รับการเสนอไม่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาหรือบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดได้ทัน และยังพบปัญหาการโอนเปลี่ยนแปลงแผนงาน โครงการและงบประมาณ ได้รับอนุมัติล่าช้าจากส่วนกลาง จังหวัดไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงแผนงาน โครงการและ งบประมาณทำให้ขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่...”

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 11 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2567 ณ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรครอบคลุมอะไรบ้าง ที่ ผ่านมาพบปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

“...แผนพัฒนาจังหวัดต้องสามารถชี้เป้าให้กระทรวง กรม หรือหน่วยงาน ของรัฐนำไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณ สามารถทำให้ประชาชนในจังหวัดอยากเข้ามามีส่วน ร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs) และต้องเป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผน ของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด แต่ทั้งนี้ ส่วนราชการต่างๆ ไม่ค่อยอยากเสนอแผนงาน โครงการเพื่อ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดเนื่องจากเสนอไปแล้วส่วนมากไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนงบประมาณ และเป็นการเพิ่มภาระให้กับส่วนราชการนั้น ๆ ที่ปกติงานฟุ้งซันก็มีแผนงาน โครงการที่จะดำเนินการ อยู่แล้ว...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“...ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานโครงการ ความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ ส่วนราชการและเจ้าหน้าที่แผนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ การจัดทำรายละเอียดงบประมาณ หรือเอกสารอื่นๆ ที่ประกอบการพิจารณาประมาณ...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“...การได้รับคำตอบแทน เช่น คำพาดหัว คำเบี่ยงเลียง การได้ใช้ความรู้ความสามารถ การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด ความก้าวหน้าและการประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นแรงจูงใจให้ท่านเข้าร่วมประชุมและร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เป็นสิ่งสำคัญ แต่เจ้าหน้าที่แผนขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเนื่องจากเป็นคนนอกพื้นที่ที่ว่าทำไมต้องมาพัฒนาหรือทุ่มเทกับงานในจังหวัดทั้งที่ไม่ได้เป็นบ้านเกิดตัวเองแต่ก็ทำงานหนักเพื่อให้เกิดการพัฒนาของพื้นที่ที่ประชาชนได้ประโยชน์ ดังนั้น การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนซึ่งตรงกับตำแหน่งราชการ รวมถึงการได้รับคำตอบแทนจากผู้บังคับบัญชา การได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการก็เป็นแรงจูงใจสำคัญที่มาเป็นแรงผลักดันให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“...สำนักงานจังหวัดจะต้องเป็นองค์กรที่เป็นผู้นำที่มีศักยภาพสูงในการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งจะต้องมีการสร้างทีมงานที่ดีและเหมาะสมในการทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด สามารถใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างเชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากปัจจุบันการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ได้กำหนดกรอบเวลา และวิธีการดำเนินการจึงทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่วนราชการทุกส่วนรวมถึงภาคเอกชนภาคประชาสังคมต้องให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดยึดเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาจังหวัดในแต่ละด้าน แผนงานโครงการทั้งหมดของทุกภาคส่วนต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ เน้นการทำงานแบบบูรณาการในเชิงพื้นที่มากขึ้น...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“...ประชาชนต้องมีช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ส่วนราชการต้องมีการใช้กลไกประชาธิปไตย

จัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาจังหวัด แผนงาน และโครงการ หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการสร้างร่วมมือกับ ภาคเอกชนและภาคประชาชน จะอย่างไรทำให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงแผนพัฒนาจังหวัด มีส่วนร่วมในการบรรลุตัวชี้วัดโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้น...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“...ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมโดยประชาชน ขจัดปัญหาเงื่อนไขทางกฎหมายและนโยบายไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม ขจัดปัญหาการไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน ประชาชนในพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดลงในพื้นที่ของตนเอง...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“...คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดจะต้องมีความเข้าใจในสภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด เข้าใจสถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา มาใช้ประโยชน์ การเข้าใจในบริบทของจังหวัดจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์แนวโน้ม ปัญหา อุปสรรค ศักยภาพของจังหวัดในแต่ละด้าน หากไม่มีความเข้าใจในบริบทของจังหวัดแล้วจะไม่สามารถวางแผนในขั้นตอนต่อไปได้...”

8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

“...คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้มีการนำนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในด้านการจังหวัดไม่มีอำนาจแก้ไขโอนหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดซึ่งยังรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางจังหวัดไม่สามารถที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ได้ที่นอกเหนือจากการให้จังหวัดได้มีช่วงเวลาในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด ดังนั้น การทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดจะต้องเปิดโอกาสให้แต่ละจังหวัดได้พิจารณาทบทวนทุกห้วงระยะเวลา ไม่ใช่ถึงช่วงเวลาตามปฏิทินที่ส่วนกลางกำหนดถึงจะทบทวนได้ เนื่องจากปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่มีอยู่ทุกช่วงเวลา หากไม่สามารถทบทวนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ทันตามสถานการณ์จะทำให้ประชาชนเสียโอกาสและหากเป็นกรณีเร่งด่วนก็อาจจะได้รับความเสียหายอย่างหนักได้...”

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม คนที่ 12 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2567 ณ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดควรครอบคลุมอะไรบ้าง ที่ผ่านมามีปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อะไรบ้าง มีวิธีการแก้ไขปัญหายังไร

“...แผนพัฒนาจังหวัดอย่างน้อยต้องมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถชี้เป้าให้กระทรวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐนำไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณ สามารถทำให้ประชาชนในจังหวัดอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs) และเป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด แต่ในบางนโยบายภาครัฐไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เป้าหมายและตัวชี้วัดเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาให้มีคุณภาพ...”

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

“...ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ ความรู้ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน โครงการ ความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ องค์ความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาในระดับชาติ และยุทธศาสตร์รายสาขาต่างๆ มาใช้ในการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่...”

3. แรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

“...ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ การได้รับคำตอบแทน เช่น คำพาดหัว ค่าเบี้ยเลี้ยง ส่งผลต่อแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด ความก้าวหน้าและการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นแรงจูงใจให้เข้าร่วมประชุมและร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนแนวทางหรือนโยบายในการพัฒนาจังหวัด...”

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

“...การศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น หน่วยงานของรัฐ ในฐานะผู้นำภาคราชการจะต้องมีความจริงใจและทุ่มเทในการเป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง จังหวัดจะต้องมีทีมงานที่ดีและเหมาะสมในการทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด รวมถึงคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ต้องสามารถใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

“...ประชาชนทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ประชาชนมีช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล จะต้องมีการใช้กลไกประชาธิปไตยจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนาจังหวัด แผนงาน และโครงการ หน่วยงานของรัฐจะต้องส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับ ภาคเอกชน และภาคประชาชน หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับ ภาคเอกชนและภาคประชาชน กระตุ้นความเป็นเจ้าของพื้นที่เพื่อให้เกิดความอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ...”

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขั้นตอนที่สำคัญที่สุด และวิธีการดำเนินการ

“...ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การดำเนินการตามแผน การประเมินผล และการตรวจสอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มช่องทางและเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมโดยประชาชน จัดปัญหาที่ทำให้ประชาชนไม่ยอมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งขั้นตอนการเสนอปัญหาสำคัญที่สุด การตัดสินใจ การนำแผนไปปฏิบัติ โดยประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมโดยประชาชน...”

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

“...การเข้าใจในสภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม รวมถึงสถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมาสามารถต่อขยายแนวทางการพัฒนาหรือนำไปปรับใช้และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด...”

8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

“...คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้มีการนำนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการดำเนินการจังหวัดไม่มีอำนาจแก้ไขโอนหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดซึ่งยังรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางจังหวัดไม่สามารถที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ได้ทีนอกเหนือจากการให้จังหวัดได้มีช่วงเวลาในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด ดังนั้น การทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดจะต้องเปิดโอกาสให้แต่ละจังหวัดได้พิจารณาทบทวนทุกห้วงระยะเวลา ไม่ใช่ถึงช่วงเวลาตามปฏิทินที่ส่วนกลางกำหนดถึงจะทบทวนได้ เนื่องจากปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่มีอยู่ทุกช่วงเวลา หากไม่สามารถทบทวนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ทันตามสถานการณ์จะทำให้ประชาชนเสียโอกาสและหากเป็นกรณีเร่งด่วนก็อาจจะได้รับความเสียหายอย่างหนักได้...”

2. สรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด จะเกิดขึ้นได้ อาจประกอบไปด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ บูรณาการแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนหมู่บ้านชุมชน มีการบูรณาการแผนในระดับพื้นที่

1.2 มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ ให้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลให้เห็นถึงปัญหา สภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนตามสภาพของพื้นที่ เพื่อนำสู่การจัดทำแผนงาน โครงการ มีความคุ้มค่าเหมาะสมและเป็นไปได้ และสามารถดำเนินโครงการได้ทันที รวมทั้งมีรายละเอียดข้อมูลครบถ้วน กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการบำรุงรักษาดูแลทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน และมีความพร้อมของพื้นที่ ได้รับการอนุมัติ และอนุญาตการใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในขณะเดียวกันการวิเคราะห์ข้อมูลก็ต้องมีกรอบระยะเวลาในการดำเนินการไม่เร่งด่วน เร่งรีบ ซึ่งอาจทำให้แผนพัฒนาจังหวัดขาดการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน ทำให้แผนพัฒนาจังหวัดขาดคุณภาพ ซึ่งอาจเกิดจากการสั่งการจากกระทรวงมหาดไทย หรือคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) เร่งรัดอยากได้ข้อมูลจากจังหวัดกระชั้นชิดเกินไปอาจทำให้จังหวัดไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดทำข้อมูลที่มีคุณภาพส่งได้ทันตามห้วงระยะเวลาได้ หรือสามารถดำเนินการได้แต่ได้ข้อมูลที่ขาดคุณภาพ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้แผนพัฒนาจังหวัดขาดประสิทธิภาพ

1.3 การชี้เป้าให้กระทรวง กรมหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ นอกจากนั้นส่วนราชการซึ่งมักเกิดปัญหาที่พบมากคือการเสนอแผนงาน โครงการต่างๆ ไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดเป็นแค่เพียงการรวบรวมแผนงาน โครงการจากหน่วยงานต่างๆ หรือเป็นการ

รวมกิจกรรมย่อยเท่านั้น การเสนอแผนงานโครงการจึงทำให้เกิดความซ้ำซ้อน หรือเป็นเพียงแค่การรวบรวมโครงการต่างๆ ของแต่ละส่วนราชการทำให้เป็นแผนงานโครงการในลักษณะเป็นแบบขนมชั้นที่แต่ละชั้นไม่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ส่วนราชการส่วนกลางจึงยังไม่ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดเท่าที่ควร รวมถึงส่วนราชการต่างๆ ไม่ค่อยอยากจะเสนอแผนงานโครงการเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดเนื่องจากเสนอไปแล้วส่วนมากไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนงบประมาณและเป็นการเพิ่มภาระให้กับส่วนราชการนั้น ๆ ที่ปฏิบัติงานพียงชั้นก็ยังมีแผนงานโครงการที่จะดำเนินการอยู่แล้ว การบูรณาการจัดทำแผนในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นยังไม่ชัดเจนว่าจะได้รับจัดสรรงบประมาณหรือไม่ อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ส่วนราชการไม่เสนอโครงการไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด หากโครงการได้รับการจัดสรรงบประมาณอาจทำให้ส่วนราชการส่วนกลาง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้น

1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนและการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KIP) ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (people centric) และให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตั้งแต่เริ่มต้น มีสิ่งจูงใจทำให้ภาคประชาชน ภาคเอกชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ รวมถึงการสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิดซึ่งอาจเป็นปัจจัยจูงใจสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดก็เป็นได้

1.5 กรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานของรัฐ องค์กรชุมชนหรือเอกชนในจังหวัด ซึ่งแผนพัฒนาจังหวัดอาจจะเปรียบเสมือนเป็นแผนแม่บท (Master Plan) ต้องมีแนวทางเชื่อมโยงการทำงานระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่โดยยึดหลัก One Plan ซึ่งอาจจะมีความจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างกลไกหรือเครือข่ายการทำงานให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทำแผนทุกระดับ ซึ่งจำเป็นต้องมีผู้นำ หรือผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ สามารถบูรณาการได้ทุกภาคส่วน หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดทั้ง 6 ด้าน ต้องมี Key Person หรือเจ้าหน้าที่ที่สำคัญ และต้องมีการสร้างกลไกการประสานงานที่ดีให้มีความแน่นแฟ้นให้มากขึ้นระหว่างหน่วยงานระดับพื้นที่ กับสำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและกระทรวงมหาดไทย กำหนดแนวทางปฏิบัติในการเชื่อมโยงประสานแผนให้การดำเนินงานไม่ซ้ำซ้อนและมีความคุ้มค่ากับประชาชนมากที่สุด นอกจากนั้น สำนักงานจังหวัด จะต้องเป็นหน่วยงานสรณะสูงเป็นหน่วยงานที่สามารถหลอมรวมให้เกิดทีมงานที่ดี เพื่อบูรณาการด้านข้อมูลการวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน การบูรณาการปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างรอบด้าน เนื่องจากอาจเป็นเพราะบุคลากรที่ปฏิบัติยังมีไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่มีซึ่งอาจทำให้ยังไม่สามารถสร้างทีมงานที่ดีได้ นอกจากนั้น การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจะมีผู้แทนภาคการเมืองระดับชาติเข้ามาแทรกแซงเพื่อให้ได้แผนงานโครงการลงในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งบางโครงการเป็น

ภารกิจที่ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการต่างๆ และไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด ประกอบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ ทำให้แผนงานโครงการที่ผ่านกระบวนการร่วมกันคิด วิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการ การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ตั้งแต่เริ่มต้นของพื้นที่ ไม่ได้รับการตอบสนองปัญหาและไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ห่วงโซ่คุณค่าไม่มีความสมบูรณ์

2. องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

2.1 องค์ความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่ การกำหนดตัวชี้วัดหรือ KPI การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ วิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ต่างๆ เช่น SMART Goal (Specific, Measurable, Attainable, Relevant, Time-based), OKR (Objective and Key Results), SWOT Analysis, TOWS Analysis, SOAR Analysis, Foresight Thinking เป็นต้น เพื่อให้ได้กลยุทธ์ ตัวชี้วัด การวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์ได้จริง รวมถึงหลักการเขียนแผนงาน โครงการส่วนราชการและเจ้าหน้าที่แผนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ การจัดทำรายละเอียดงบประมาณ หรือเอกสารอื่นๆ ที่ประกอบการพิจารณางบประมาณ

2.2 องค์ความรู้ทางด้านกฎระเบียบ ข้อกฎหมายต่างๆ รวมถึงแผนพัฒนาในระดับชาติ และยุทธศาสตร์รายสาขาต่างๆ มาใช้ในการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาพื้นที่ รัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่โดยมีความเชื่อมโยงแผนพัฒนาทั้งในลักษณะบนลงล่าง กล่าวคือ การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทต่างๆ และแผนพัฒนาภาคลงไปสู่แผนพัฒนาระดับพื้นที่ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนา และล่างขึ้นบนคือการเชื่อมโยงจากแผนชุมชน หมู่บ้าน แผนชุมชนระดับตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอขึ้นไปสู่แผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นการสะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งองค์ความรู้ด้านนี้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่แผนผู้นำแผนสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ หรือเป็นผู้นำปัญหาของพื้นที่ ปัญหาของพี่น้องประชาชนสู่การกำหนดเป็นนโยบายข้าราชการยังขาดทักษะและองค์ความรู้ด้านนี้ควรได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ด้วย

2.3 สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดตั้งแต่เริ่มต้นอย่างเข้มข้นเพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาองค์ความรู้ด้านวิชาการการนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติในการวางแผนพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม

2.4 จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรในการเขียนแผนงานโครงการ เนื่องจากมีองค์ความรู้ใหม่ๆ จะต้องมีการนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงานโครงการของจังหวัด เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนงานโครงการ

ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความพร้อมของโครงการ ไม่ว่าจะเป็นการเขียนที่จะต้องสะท้อนถึงสภาพปัญหาความต้องการของพี่น้องประชาชนในจังหวัดแล้ว ยังต้องมีความพร้อมในด้านเทคนิคต่างๆ เช่น การมีความพร้อมในเรื่องของแบบรูปรายการ โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง รวมถึงการได้รับอนุมัติอนุญาตให้ดำเนินการในพื้นที่ บางโครงการได้รับจัดสรรงบประมาณแต่ไม่สามารถดำเนินการในพื้นที่ได้เนื่องจากยังไม่ได้อนุญาตจากเจ้าของพื้นที่หรือมีข้อจำกัดด้านระเบียบกฎหมาย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในการเขียนแผนงานโครงการก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการกฎระเบียบข้อจำกัดต่างๆ เพื่อไม่ให้เสียโอกาสในการดำเนินการโครงการ

2.5 องค์ความรู้เกี่ยวกับการแปลงนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในพื้นที่

2.6 ความรู้ในการวัดผลประเมินผลสำเร็จของโครงการ ตั้งแต่กระบวนการนำเข้าสู่กระบวนการที่เป็นผลผลิตหรือผลลัพธ์ของโครงการ ผลสะท้อนกลับหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จซึ่งก็ต้องมีความจำเป็นในการใช้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบเข้ามาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการ

3. แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของ
คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

3.1 การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนพัฒนาจังหวัดถือว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด มีผลงานเพื่อประกอบการพัฒนาศักยภาพเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เมื่อทำแล้วโครงการที่เสนอได้รับการจัดสรรงบประมาณถือว่าเป็นแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้ข้าราชการมีผลงานที่ชัดเจนเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน

3.2 การมีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการของภาคประชาชนและภาคเอกชน โดยการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นก็ถือว่าเป็นแรงจูงใจให้ภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้ปัญหาความต้องการเป็นไปตามความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน

3.3 เจ้าหน้าที่แผนขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเนื่องจากเป็นคนนอกพื้นที่ที่ว่าทำไมต้องมาพัฒนาหรือทุ่มเทกับงานในจังหวัดทั้งที่ไม่ได้เป็นบ้านเกิดตัวเองแต่ก็ทำงานหนักเพื่อให้เกิดการพัฒนาของพื้นที่ประชาชนได้ประโยชน์ ดังนั้น การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนซึ่งตรงกับตำแหน่งราชการ

3.4 การได้รับค่าตอบแทนจากผู้บังคับบัญชาทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เช่น การเลื่อนเงินเดือน การได้รับค่าตอบแทนพิเศษ การได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ การได้รับขั้นพิเศษ ก็เป็นแรงจูงใจสำคัญที่มาเป็นแรงผลักดันให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3.5 การได้พัฒนาบ้านเกิดของตนเองก็เป็นแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

4.1 การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ

4.2 ส่วนราชการทุกส่วนรวมถึงภาคเอกชนภาคประชาสังคมต้องให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดยึดเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาจังหวัดในแต่ละด้าน

4.3 แผนงานโครงการทั้งหมดของทุกภาคส่วนต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ

4.4 เน้นการทำงานแบบบูรณาการในเชิงพื้นที่มากขึ้น การขับเคลื่อนการทำงานโดยการมุ่งเน้นแบบเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งส่วนราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม หรือ ภาครัฐ และชุมชนเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับโอกาสและศักยภาพของภาคกลุ่มจังหวัดและจังหวัด แต่ละหน่วยงานจะต้องมีคีย์แมน (Key Man) และมีองค์ความรู้ด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเป็นอย่างดี และไม่เปลี่ยนตัวบุคคลที่เป็นเป็นเจ้าหน้าที่แผนสามารถปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้อย่างต่อเนื่อง

4.5 การประสานงานขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากมีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่มารับผิดชอบงานด้านแผนพัฒนาจังหวัด

4.6 การชี้เป้าหมายเป้าหมายที่ชัดเจนตามลำดับความสำคัญของปัญหา หรือ ศักยภาพและจุดเด่นของแต่ละที่ ซึ่งจะต้องเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพื่อการพัฒนา การเข้าถึงปัญหาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) โดยสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น

4.7 การสร้างทีมงานที่ดีผู้นำหน่วยงานภาครัฐต้องให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผน โดยเฉพาะสำนักงานจังหวัดที่จะต้องทำหน้าที่ในการหลอมรวมความเป็นทีมงานที่ดี

4.8 สามารถใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนมีความครอบคลุมและเหมาะสม

4.9 ออกแบบกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีกรอบระยะเวลาที่เหมาะสมไม่เร่งรัดจนเกินไป

5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

5.1 ภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด โดยให้เพิ่มช่องทางการแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางออนไลน์ มีการใช้ระบบประชาธิปไตยในการจัดลำดับความสำคัญของ แผนงาน โครงการ และ ประเด็นการพัฒนา

5.2 หน่วยงานของรัฐ จะต้องส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับ ภาคเอกชน และภาคประชาชนกระตุ้นความเป็นเจ้าของพื้นที่เพื่อให้เกิดความอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPIs) โดยเฉพาะ การบรรลุตัวชี้วัดโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดร่วมกันเพิ่มมากขึ้น

5.3 การจัดเวทีประชาคมระดมความคิดเห็นของประชาชนเพื่อให้ได้มาซึ่ง ปัญหาและความต้องการจากประชาชนในพื้นที่การเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนมีความสำคัญที่สุดในขั้นตอนการก่อรูปนโยบาย แต่การจัดเวทีประชาคมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่าง แผนพัฒนาจังหวัดจะดำเนินการจัดในช่วงสุดท้ายของการจัดทำแผนซึ่งได้แผนพัฒนาจังหวัดเป็น รูปเล่มที่ค่อนข้างจะสมบูรณ์เตรียมส่งแผนให้กับทีมบูรณาการกลางแล้ว ซึ่งเวทีประชาคมดังกล่าวไม่สามารถนำข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะจากการประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นไปบรรจุเป็นแผนงาน โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดได้ทันตามห้วงระยะเวลาที่จะต้องส่งแผนแล้ว

5.4 ประชาชนในพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงาน โครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดลงในพื้นที่ของตนเอง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามา แสดงความคิดเห็นในการดำเนินการแผนงานและโครงการตั้งแต่เริ่มต้นโดยการนำปัญหาและความ ต้องการของประชาชนมากำหนดเป็นแนวทางริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับ ศักยภาพ

5.5 การเสนอปัญหา การตัดสินใจ การนำแผนไปปฏิบัติ โดยประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตั้งแต่การ ให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการติดตามตรวจสอบ โดยประชาชน

5.6 เพิ่มช่องทางให้ประชาชนมีช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่ เริ่มต้นวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล เช่น การลงพื้นที่รับฟังปัญหาความต้องการ

5.7 การใช้เทคโนโลยีผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ ส่งเสริมเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างแน่นแฟ้น

5.8 ประชาชนมีความสำนึกรักบ้านเกิดในทุกพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ซึ่งเป็นแรงผลักดันในการมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน

6. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลบริบทและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของจังหวัด เป็นข้อมูลความสำคัญขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด การเข้าใจในบริบทของจังหวัดจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์แนวโน้ม ปัญหา อุปสรรค ศักยภาพของจังหวัดในแต่ละด้าน หากไม่มีความเข้าใจในบริบทของจังหวัดแล้วจะไม่สามารถวางแผนในขั้นตอนต่อไปได้

6.2 การเข้าใจในสภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ของจังหวัด ส่งผลต่อทิศทางจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม รวมถึงสถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา สามารถต่อยอดแนวทางการพัฒนาหรือนำไปปรับใช้และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

6.3 ผลการดำเนินงานผลการพัฒนาในด้านต่างๆ จะทำให้ทราบว่าผลการพัฒนาจังหวัดประสบผลสำเร็จอย่างไร บรรลุเป้าหมายแต่ละประเด็นการพัฒนาที่กำหนดไว้และบรรลุตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่อย่าง จะดำเนินนโยบายต่อหรือยุติการดำเนินการ

7. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

7.1 ปัญหาการโอนเปลี่ยนแปลงแผนงานโครงการและงบประมาณได้รับอนุมัติล่าช้าจากส่วนกลาง จังหวัดไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงแผนงานโครงการและงบประมาณ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ แผนพัฒนาจังหวัดซึ่งยังรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางจังหวัดไม่สามารถที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ได้ที นอกเหนือจากการให้จังหวัดได้มีช่วงเวลาในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด

7.2 การทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดจะต้องเปิดโอกาสให้แต่ละจังหวัดได้พิจารณาทบทวนทุกห้วงระยะเวลา ไม่ใช่ถึงช่วงเวลาตามปฏิทินที่ส่วนกลางกำหนดถึงจะทบทวนได้ และมอบอำนาจให้จังหวัดมีอำนาจดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผน เนื่องจากปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่มีอยู่ทุกช่วงเวลา หากไม่สามารถทบทวนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ทันตามสถานการณ์จะทำให้ประชาชนเสียโอกาสและหากเป็นกรณีเร่งด่วนก็อาจจะได้รับความเสียหายอย่างหนักได้

7.3 โครงการขาดความยั่งยืนเนื่องจากเมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐหลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้วไม่มีการต่อยอดขยายผลของโครงการ รวมถึงการโอนทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมายังประสบปัญหาทรัพย์สิน

บางรายการยังไม่สามารถโอนได้ทรัพย์สินบางรายการเสื่อมสภาพไปแล้วแต่ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการตั้งงบประมาณเพื่อซ่อมแซมบำรุงรักษาได้

7.4 เพื่อให้ส่วนราชการส่วนกลางให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัด ทุกแผนงานของกระทรวงกรมที่มีความสำคัญจะต้องเข้ามาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดเท่านั้นถึงจะตั้งเป็นค่าของงบประมาณของกระทรวง กรมได้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2567 ณ ห้องประชุมพระธาตุท่าอุเทน ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดนครพนม (หลังใหม่)

ผู้วิจัยได้เชิญผู้แทนฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ทั้ง 6 ประเด็นการพัฒนา ที่เป็นผู้แทนฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดนครพนม 6 คน ผู้แทนของกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดนครพนม 2 คน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3 คน ผู้ร่วมสังเกตการณ์ 1 คน ผู้วิจัย 1 คน รวม 13 คน สรุปการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ดังนี้

1. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ควรต้องตระหนักถึงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ที่จะต้องบูรณาการองค์ความรู้ในการวางแผนทั้งในเรื่องของกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ แนวคิดการบริหารสมัยใหม่และเครื่องมือการวิเคราะห์ที่เหมาะสม เพื่อนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่จากบนลงล่าง (Top – Down) ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมีภาวะผู้นำสูงในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนซึ่งเป็นทางแนวทางในการวางแผนจากล่างขึ้นบน (Bottom – Up) ให้ได้มาซึ่งปัญหาความต้องการของประชาชนจัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนา แนวทางการพัฒนา แผนงาน และโครงการสำคัญของจังหวัด ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาความต้องการของประชาชนทุกมิติการพัฒนาและยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้แผนพัฒนาจังหวัดสามารถชี้เป้าให้กระทรวงกรมหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณทำให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ใช้เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด โดยคำนึงถึงคุณภาพ ปริมาณ เวลา วิธีการที่เหมาะสม สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนด มีทีมงานที่ดี มีผู้นำที่ดี และจากการระดมความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่า กระบวนการจัดทำแผนของจังหวัดยังขาดการบูรณาการการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการแสดงความคิดเห็นยังไม่นำไปใช้หรือแก้ไขหรือตอบโต้ได้เท่าที่ควร ยังเป็นการเสนอโครงการแบบเดิมยังไม่มีพัฒนาหรือมีแนวคิดใหม่ๆ ขึ้นมาเลย ว่าทำไปแล้วประสบผลสำเร็จหรือไม่ นอกจากนั้น การบูรณาการจัดทำแผนจะแบ่งเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ท้องถิ่น ซึ่งยังมีความซ้ำซ้อนของแต่ละพื้นที่ ตามหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน แผนงานที่มาจากนโยบายมาจาก

รัฐบาล แต่ถ้าเป็นแผนมาจากท้องถิ่นก็จะเป็นแผนจากล่าง ล่างขึ้นบนจะเป็นท้องถิ่นเป็นหลัก ถ้าส่วนกลาง ภูมิภาคจะมาจากรัฐบาลซึ่งยังขาดความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของแผนแต่ละระดับต่างหน่วยต่างทำ และการให้เวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดยังมีระยะเวลาในการทำแผนจำกัด กระชั้นชิดมากเกินไปจึงทำให้ได้แผนที่ไม่มีคุณภาพ จังหวัดให้ความสำคัญในด้านต่างๆ มาก บางด้านจะให้ความสำคัญน้อย บางโครงการก็ยังไม่ได้รับการพิจารณายังขาดการเชื่อมโยงบูรณาการกัน โครงการแต่ละหน่วยงานที่ส่งมายังไม่สะท้อนถึงความต้องการของประชาชน รูปแบบของการทำแผนยังเป็นรูปแบบเดิมๆ บุคลากรของรัฐไม่กล้าที่จะดำเนินการในบางกิจกรรมเพราะมีผลต่อความเสี่ยงต่อการปฏิบัติงาน

2. ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน ควรต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ ความรู้ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานโครงการ ความรู้เกี่ยวกับการน่านโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ และจากการระดมความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่าองค์ความรู้ในด้านยุทธศาสตร์ชาติระดับนโยบาย บุคลากรผู้จัดทำแผนยังไม่มีความรู้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ยังขาดความรู้ในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ส่วนราชการน่าจะมีการอบรมให้ความรู้ก่อนเริ่มทำแผนเพราะมีองค์ความรู้ใหม่ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การจัดทำแผนปัจจุบันทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปมากควรจะมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรการจัดทำแผน มีเทคโนโลยีให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับส่วนราชการ จะต้องมีการอบรมให้ความรู้เนื่องจากบุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายอยู่ตลอด เพื่อพัฒนาวิธีการหรือเทคนิคใหม่ๆ ในการจัดทำแผน ซึ่งต้องเข้าใจในแผนในระดับต่างๆ ควรมีการอบรมให้ความรู้ ตัวชี้วัดที่ยังไม่สื่อให้บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร

3. ปัจจัยด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ควรต้องมีแรงจูงใจในเรื่องความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ การได้รับค่าตอบแทน เช่น ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง รวมถึงการได้ใช้ความรู้ความสามารถ การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด สำหรับแรงจูงใจของภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนยังให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าและการประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นแรงจูงใจให้เข้าร่วมประชุมและร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดด้วย และจากการระดมความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่า การทำงานคือผลงานคือแรงจูงใจในการทำงานใช้เป็นตัวชี้วัดผลการทำงานได้ แต่บางคนไม่ต้องการผลงานมาก แต่ต้องการในเรื่องของค่าตอบแทน ความก้าวหน้าในหน้าที่มากกว่า รวมถึงแรงจูงใจในเรื่องที่เป็นตัวเงินโดยการได้รับการพิจารณาให้ได้เลื่อนขั้นเงินเดือนบนหลักเกณฑ์ที่สามารถพิสูจน์ได้ บางคนแรงจูงใจในการทำงานคือการทำงานอย่างมีความสุขก็เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่ง นอกจากนั้นยังมีแรงจูงใจในระดับหน่วยงาน กล่าวคือ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานก็สามารถขับเคลื่อนในระดับหน่วยงานก็ถือว่าเป็นแรงจูงใจเช่นเดียวกัน แต่แรงจูงใจในระดับบุคคล

ควรจะมีค่าตอบแทนพิเศษหรือขั้นพิเศษให้แก่บุคลากรที่ต้องมาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้บุคลากรรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้น แรงจูงใจอย่างหนึ่ง คือ การได้รับมอบหมายหน้าที่สำคัญของหน่วยงานหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบจะเป็นแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเช่นเดียวกัน เมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแล้วก็จะเห็นปัญหาเมื่อเห็นปัญหาแล้วก็จะเกิดแรงจูงใจที่อยากจะผลักดันให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้นผลที่ได้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทุกภาคส่วน สร้างความภาคภูมิใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หรือแรงจูงใจอีกอย่างหนึ่งคือการยกย่องชมเชยจากการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดทำแผนที่เป็นแรงผลักดันให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเช่นเดียวกัน นอกจากนั้นการมีจิตสำนึกรักบ้านเกิดก็ถือว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

4. ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ควรต้องตระหนักถึงแผนพัฒนาจังหวัดที่ผ่านการสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น มีองค์ความรู้ด้านการวางแผน มีทีมงานดี ผู้นำดี องค์การดี ประกอบกับการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนานำสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนาจังหวัดในแต่ละด้าน มีเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ตัวชี้วัด แผนงาน และโครงการ ซึ่งแผนพัฒนาจังหวัดที่มีประสิทธิภาพอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ (2) มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ (3) สามารถชี้เป้าให้กระทรวงกรมหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ (4) สามารถทำให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมาย (5) เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานของรัฐ องค์กรชุมชนหรือเอกชนในจังหวัด และจากการระดมความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่า แผนพัฒนาจังหวัดไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจาก ขั้นตอนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนที่ค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อนเกินไป การทำแผนต้องทำให้ง่ายไม่ต้องทำยากสามารถวัดผลได้ ปัจจุบันรายละเอียดแผนพัฒนาจังหวัดมากเกินไป รายละเอียดมากเกินไปอ่านค่ายากวัดผลไม่ได้ การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาสำคัญที่สุด เมื่อได้ประเด็นปัญหาจะทำให้แผนมีประสิทธิภาพ การทำแผนจะต้องให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม แผนต้องมีรายละเอียดล่วงหน้า แต่เวลาปัจจุบันสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจะต้องมีการทบทวนแผนทุกปี จะต้องยึดเป้าหมายหลัก ในการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนพัฒนาจังหวัด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีความยุ่งยากมีรายละเอียดมากเกินไปจนการวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องได้ข้อมูลความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแบบผิวเผิน หรือ การ SWOT บางครั้งก็นำผลการวิเคราะห์ SWOT ของปีที่แล้วมา ซึ่งไม่สามารถนำมาเป็นข้อมูลแก้ไขปัญหาคือความต้องการของประชาชนได้ ควรวิเคราะห์ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

จะต้องมีการบูรณาการอย่างแท้จริง การระดมความคิดเห็นของแต่ละคณะกรรมการควรให้ระยะเวลาในการดำเนินการให้มากกว่านี้ จะได้ประเด็นปัญหาที่แท้จริง ปัญหาของแต่ละส่วนที่สำคัญ การจัดทำแผนแม่บทมีความจำเป็น เนื่องจากสามารถนำมาดำเนินการได้ทันทีในแต่ละช่วงเวลาหรือในแต่ละช่วงปีงบประมาณ กิจกรรมไหนจะดำเนินการก่อน กิจกรรมไหนจะดำเนินการภายหลัง หรือกิจกรรมไหนจะดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกๆ ปี ซึ่งจังหวัดยังไม่ได้มีการดำเนินการทำถึงระดับนั้น ทำให้การดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดขาดทิศทาง ซึ่งก็เป็นข้อจำกัดในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดได้ในอนาคต

5. ปัจจัยด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) และการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรต้องมีการตอบสนองความต้องการของประชาชน มีประชาสังคมแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน สร้างค่านิยมสร้างความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่เป็นประโยชน์สาธารณะร่วมกัน และจากการระดมความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) มีข้อค้นพบว่า ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคธุรกิจเอกชน จะต้องการมีตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI) จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญในการสร้างตัวชี้วัดร่วมกัน ภารกิจของแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน จะสร้าง KPI ร่วมกันอย่างไรให้มาร่วมกันได้ กลไกของจังหวัดจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการย่อยขึ้นมาอีก ควรเริ่มทำในระดับหมู่บ้านเพื่อให้แต่ละหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วม แนวทางการจัดทำแผนของรัฐบาลดีมากแต่กระบวนการเป็นแค่การรวบรวมของแต่ละหมู่บ้านตำบลอำเภอเท่านั้นเอง แต่ถ้าสามารถทำได้ตามหลักเกณฑ์การจัดทำแผนก็จะดีมาก การประชุมทุกภาคส่วน การมีส่วนร่วมภาคประชาชน ที่ผ่านมาก็มีให้แสดงความคิดเห็นแต่ความคิดเห็นของประชาชนก็ยังไม่สามารถนำไปแก้ไขปัญหาได้ ควรเพิ่มช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น การเป็นตัวแทนคนบางกลุ่มยังไม่สะท้อนปัญหาของทุกพื้นที่ได้เท่าที่ควร ปัจจุบันการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดยังเป็นเหมือนเดิม จะมีการประชุมรับฟังความคิดเห็นในช่วงสุดท้ายของการจัดทำแผนแล้ว ซึ่งไม่สามารถที่จะนำความคิดเห็นไปเขียนเป็นแผนงาน โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้ ควรมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนโดยคณะกรรมการย่อยในด้านต่างๆ นอกจากนั้นควรให้สัดส่วนของประชาชนเข้ามาเป็นคณะกรรมการให้มากขึ้น ไม่ใช่ทำแผนเสร็จแล้วนำมาประชุมรับฟังความคิดเห็น ซึ่งใช้เวลาแค่ครึ่งวันยังไม่เพียงพอต่อการรับฟังความคิดเห็น และไม่สามารถนำความคิดเห็นไปแก้ไขในเชิงบูรณาการได้

6. ปัจจัยด้านบริบทจังหวัดนครพนม ควรต้องมีการศึกษาสภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด การวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด ในด้านต่างๆ ที่ครอบคลุมมิติการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการนำผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมาเป็นตัวชี้วัดผลสำเร็จการดำเนินการตาม

แผนพัฒนาจังหวัด และเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้ตอบสนองและสอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของพื้นที่ และจากการระดมความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่า การเข้าใจในบริบทจังหวัดนครพนม ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมากที่สุด เนื่องจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาข้อมูลผ่าน กระบวนการวิเคราะห์นำสู่การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่กำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนา ตัวชี้วัด ได้มาซึ่งประเด็นการพัฒนาจังหวัด แผนงานและโครงการต่างๆ

7. ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ควรต้องคำนึงถึงนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) กำหนด โดยผ่านกลไกของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดทำรายละเอียดของแผนพัฒนาจังหวัด ที่จะต้องเป็นแผนที่ใช้ในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของประชาชนในจังหวัด ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ มีการจัดทำและประสานแผนพัฒนาระดับพื้นที่ ซึ่งได้กำหนดองค์ประกอบของแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ข้อมูลเพื่อการพัฒนา ซึ่งเป็นข้อมูลทางกายภาพและข้อมูลเชิงเปรียบเทียบอย่างน้อย 3 ปี พร้อมวิเคราะห์และเปรียบเทียบสะท้อนสภาพการเปลี่ยนแปลง ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ รวมถึงการนำผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ว่าจะดำเนินการต่อหรือยุติการดำเนินการให้ระบุเหตุผลสนับสนุน นอกจากนั้น จะต้องมีการพัฒนาจังหวัด ที่มีบทวิเคราะห์เลือกใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ตามหลักวิชาการวางแผน เพื่อแสดงให้เห็นถึงโอกาส ศักยภาพ ปัญหา และอุปสรรคของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนา เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (ระยะ 5 ปี) ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด สามารถวัดได้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาของแต่ละประเด็นการพัฒนา ต้องมีความสอดคล้องและเพียงพอที่จะขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยครอบคลุมตลอดห่วงโซ่การพัฒนาหรือห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ที่จะต้องมีแผนงาน และโครงการสำคัญรองรับ และจากการระดมความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่า นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดของ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) มีความเหมาะสมแล้ว แต่จะมีปัญหาในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงโครงการจะใช้ระยะเวลาในการแก้ไขนาน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ในกรณีเร่งด่วนซึ่งเป็นเงื่อนไขของส่วนกลางหรือคณะกรรมการ ก.น.บ. ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะการกำหนดอัตราส่วนงบประมาณยังไม่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการ แผนพัฒนาจังหวัดที่ทำมาก็ยังไม่ตอบโจทย์ ยังติดระเบียบของส่วนกลาง เช่น การกำหนดสัดส่วนงบลงทุนให้

มากกว่างบประมาณทั้งที่บางจังหวัดอาจไม่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการให้ได้ตามสัดส่วนงบประมาณที่กำหนด แต่อาจมีความจำเป็นในการดำเนินการโครงการอื่นๆ ที่อาจจะไม่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการในงบลงทุน ที่ผ่านมาการเสนอของงบประมาณแล้วไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ก็ถือว่าแผนงานหรือโครงการนั้นไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่ หรืออาจจะติดปัญหาในนโยบาย หลักเกณฑ์ ระเบียบนโยบายต่าง ๆ ของ ก.น.บ. หรือไม่ ยังเป็นอุปสรรคต่อการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ โครงการที่มีปัญหาความต้องการจริงก็ไม่เสนอมาอยู่ในแผนเนื่องจากเสนอมาก็ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ซึ่งคิดระเบียบนโยบายจากส่วนกลาง ทำให้ส่วนราชการในจังหวัดไม่อยากจะเสนอโครงการ ความยุ่งยากมีขั้นตอนกระบวนการมาก กระบวนการในการจัดทำแผนรายละเอียดต่างๆ มีมากแต่จังหวัดมีระยะเวลาในการจัดทำแผนค่อนข้างจำกัด

องค์ความรู้ใหม่ จากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ได้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด 4 ตัวแปร ได้แก่ 1. แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 2. การบริการสาธารณะแนวใหม่ 3. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ความรู้ในการวางแผน และ 4. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้ นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

1) องค์ความรู้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ การให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดเปรียบเสมือนแผนแม่บท (Master plan) รวมถึงการสร้างทีมงานดี มีเครือข่ายประสานงานทุกระดับตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค ประเทศ โดยสำนักงานจังหวัดจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูงในการหลอมรวมความเป็นทีมงานที่ดี มีการสร้างแรงจูงใจคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่แผน รวมถึงสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมีจิตสำนึกรักบ้านเกิดซึ่งเป็นแรงจูงใจที่ดีในการเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน เพื่อกำหนดนโยบาย การนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ และการติดตามประเมินผล นอกจากนั้นต้องมีผู้นำที่ดีโดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมีภาวะผู้นำสูงในการหลอมรวมทุกภาคส่วน การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาความต้องการของประชาชน ซึ่งประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อยประกอบด้วย (1) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ (2) มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบจากการสำรวจและรับฟังปัญหาของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นนำสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลให้ครอบคลุมทุกมิติทุกพื้นที่ทั่วทั้งจังหวัดซึ่งเป็นข้อมูลเชิงเปรียบเทียบแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทั้งในระยะ 1 ปี ระยะ 5 ปี และระยะ 20 ปี ตามห้วงระยะเวลาของแผน (3) สามารถชี้

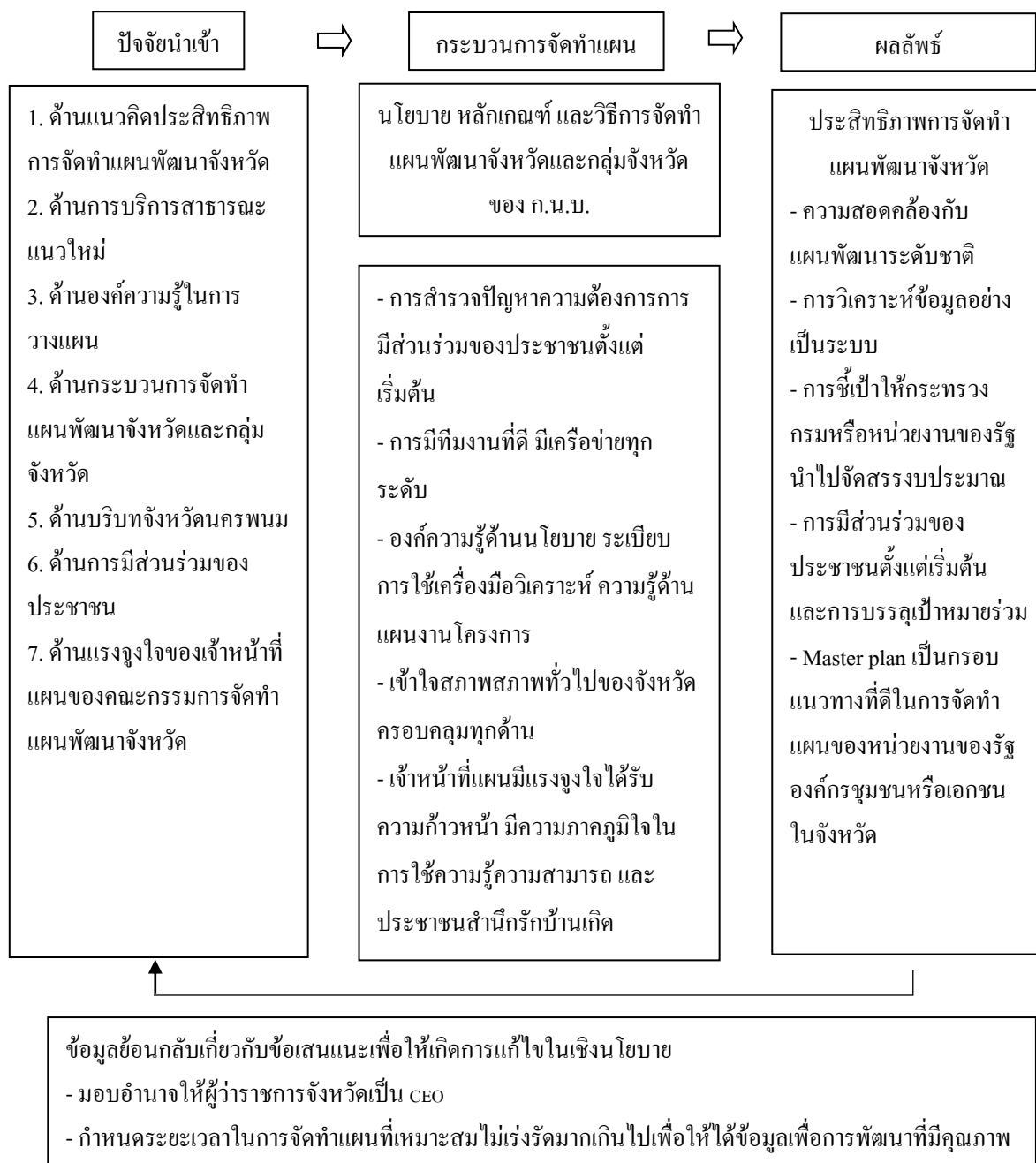
เป้าให้ราชการส่วนกลางหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ เน้นการทำงานแบบบูรณาการในเชิงพื้นที่เพื่อให้ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) มีความสมบูรณ์ (4) ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมาย (Joint KPI) มีการส่วนร่วมในการบรรลุตัวชี้วัดร่วมกันของภาคประชาชนโดยการสร้างแรงจูงใจภาคประชาชนให้มีการสำนึกรักบ้านเกิดเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เพิ่มมากขึ้นทุกหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ (5) เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานของรัฐ องค์กรชุมชนหรือเอกชนในจังหวัด ซึ่งแผนพัฒนาจังหวัดเปรียบเสมือน Master Plan ที่ทุกหน่วยงานในจังหวัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาต่าง ๆ

2) องค์ความรู้ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS)กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยต้องยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (people centric) มีกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ให้ได้ตัวชี้วัดร่วม (Joint KPI) หน่วยงานภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นการจัดทำแผน ไม่ใช่เข้ามาเป็นกระบวนการสุดท้ายของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างแน่นแฟ้น ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันในการมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน

3) องค์ความรู้ด้านการวางแผนพัฒนาจังหวัด คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและบุคลากรต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ด้านนโยบาย ระเบียบ การใช้เครื่องมือวิเคราะห์ ความรู้ด้านการเขียนแผนงานโครงการให้มีคุณภาพ เข้าใจสภาพสภาพแวดล้อมทั่วไปของจังหวัดครอบคลุมทุกมิติ การพัฒนา ควรมีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์บริบทสภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่ในแต่ละพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือพื้นที่พิเศษที่มีศักยภาพ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด มียุทธศาสตร์ความรู้ในการเชื่อมโยงบูรณาการแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ องค์ความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในพื้นที่ และการประเมินผล

4) องค์ความรู้ด้านการกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดซึ่งยังรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง จังหวัดไม่สามารถที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ได้ จะต้องเปิดโอกาสให้แต่ละจังหวัดได้พิจารณาทบทวนทุกห้วงระยะเวลา และมอบอำนาจให้จังหวัดมีอำนาจดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผน ราชการส่วนกลางมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดแบบ Chief Executive Officer : CEO

องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม ทั้ง 4 ตัวแปร สามารถสรุปได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 16 องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed research) ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) การสัมภาษณ์ (Interview) และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยนำเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
- 1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
- 1.3 เพื่อวิเคราะห์บริบทการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
- 1.4 เพื่อศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

2. สมมติฐานของการวิจัย

- 2.1 ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับมาก
- 2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย
 - 1) ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน
 - 2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของแต่ละส่วนราชการ
 - 3) ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
 - 4) ปัจจัยด้านการบริการ

สาธารณะแนวใหม่ 5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน 6) ปัจจัยด้านบริบทจังหวัดนครพนม
7) ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนของจังหวัด

3. สรุปผลการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

3.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ตำแหน่ง หน่วยงาน และ ประสบการณ์ด้านแผน

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 141 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 141 คน ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.9 เป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 32.6 เป็นราชการส่วนภูมิภาค คิดเป็นร้อยละ 46.8 และมีประสบการณ์จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.8

3.1.2 ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้าน

ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา คือ มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ ($\bar{X} = 4.12$) มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.09$) สามารถชี้เป้าให้กระทรวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐนำไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 3.58$) และ สามารถทำให้ประชาชนในจังหวัดอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs) ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ

ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน มาก 5 ด้าน และปานกลาง 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริบทจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.42$) ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน ($\bar{X} = 4.22$) ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 4.00$) ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ($\bar{X} = 3.98$) ด้านประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 3.85$) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ($\bar{X} = 3.78$) ด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 3.66$) และด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ ($\bar{X} = 3.29$) ตามลำดับ

ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน โครงการ ($\bar{X} = 4.42$) เท่ากันกับ ความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะสู่

การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบาย ระดับชาติ ($\bar{X} = 4.35$) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ ($\bar{X} = 3.97$) และความรู้ด้านการบริหารจัดการ ภาครัฐแนวใหม่ ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ มาก 3 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การได้ใช้ความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมา คือ ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ($\bar{X} = 3.84$) การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการตาม แผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 3.80$) ความก้าวหน้าและการประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.69$) และการได้รับค่าตอบแทน เช่น ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ($\bar{X} = 2.63$) ตามลำดับ

ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และมาก 6 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการ พัฒนาคอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่ ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อ ทิศทางการพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 4.33$) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการเข้ามามีส่วนร่วม ตั้งแต่เริ่มต้น ($\bar{X} = 4.20$) สำนักงานจังหวัด เป็นองค์กรที่ดีมีความเหมาะสม ในการเป็นหน่วยงาน เจ้าภาพในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 4.07$) คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ใช้ เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนมีความครอบคลุมและเหมาะสม ($\bar{X} = 3.90$) หน่วยงานของรัฐ ในฐานะผู้นำภาคราชการมีความ จริงใจและทุ่มเทในการเป็นผู้นำในการ วางแผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 3.67$) และปัจจุบันการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ได้กำหนดกรอบเวลา และ วิธีการดำเนินการที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ

ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมา คือ ประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ($\bar{X} = 3.34$) มีการใช้กลไกประชาธิปไตยจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนาจังหวัด แผนงาน และโครงการ ($\bar{X} = 3.19$) ประชาชนมีช่องทางมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การ ดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 3.11$) ตามลำดับ

ด้านแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมโดยประชาชน

($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา คือ ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม เช่น กฎหมายและนโยบายไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมการเมือง ความพร้อมของประชาชน และการไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน (Joint KPIs) ($\bar{X} = 4.08$) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 3.85$) และประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การดำเนินการตามแผน การประเมินผล และการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.08$) ตามลำดับ

ด้านบริบทจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ สถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา คือ สภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด ($\bar{X} = 4.43$) ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา ($\bar{X} = 4.41$) และแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 ตอบสนองและสอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของพื้นที่ ($\bar{X} = 4.34$) ตามลำดับ

ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย (1) การประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) (2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) (3) การประชุมคณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด และ (4) การประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วน มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.98$) และนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

3.1.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ด้วยวิธีเป็นการหาระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation Coefficient) โดยหาค่า (r) ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions Analysis : MRA)

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กันอยู่ในทาง + ในระดับที่สูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง $-0.200 - 0.677$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ปัจจัยที่นำมาศึกษา 7 ตัวแปร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือการผันแปรกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม (Y) เท่ากับ $.410$ ($R^2 = .410$) แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัวแปร สามารถอธิบายประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ได้ร้อยละ 41

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม (X) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 7 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย จำนวน 4 ตัวแปร ดังนี้

- 1) ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (X_3 Beta = .320)
- 2) ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (X_4 Beta = .216)
- 3) ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน (X_1 Beta = .110)
- 4) ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (X_7 Beta = .102)

ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ .422 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (b) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) จึงสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_nx_n$ แทนค่าในสูตร

$$Y = .422 (1.112) + 3.119X_3(.411) + 2.203X_4(.157) + 1.241X_1(.109) + .979X_7(.102)$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + \dots + B_nZ_n$ แทนค่า

$$Z = .320Z_3 + .216Z_4$$

เมื่อ X และ Z = ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมีความสัมพันธ์ทางบวก (r มีค่าอยู่ระหว่าง -.200 - 0.677) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ได้แก่ ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

บริบททั่วไปของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีกระบวนการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการ ดังนี้ (1) การนำนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ โดยคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม ได้แต่งตั้งคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมขึ้นมา 6 คณะ เพื่อดำเนินการสำรวจปัญหาความต้องการ และพิจารณาจัดทำรายละเอียดความต้องการของประชาชนเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 –

2570) (2) ประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) โดยคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 แบ่งเป็น 6 คณะ ตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดนครพนม 6 ประเด็นการพัฒนาเพื่อ 1) สำรวจปัญหาความต้องการของประชาชน 2) วิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ของจังหวัด 3) สรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เมื่อได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงสถานะ ศักยภาพ และโอกาสในการพัฒนาจังหวัดในระยะยาว ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ 20 ปี และถ่ายทอดในแต่ละช่วงระยะเวลา 5 ปี แผนการดำเนินงานที่สำคัญ นำสู่กระบวนการจัดทำรายละเอียดแผนพัฒนาจังหวัด ที่จะต้องประกอบด้วย 1) เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 2) ตัวชี้วัด 3) ประเด็นการพัฒนา 4) บูรณาการแผนงาน โครงการ 5) บูรณาการข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด (3) การประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแผนให้มีความสมบูรณ์ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย 1) หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน 2) ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนในจังหวัด 3) ผู้แทนภาคประชาสังคมและภาคประชาชนทั่วไปในจังหวัด โดยประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมสรุปได้ ดังนี้

3.2.1 ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

1) ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมีภาวะผู้นำสูง (CEO) จังหวัดมีผู้นำดี ทีมงานที่ดี ในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยเฉพาะกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัด จะต้องเป็นหน่วยงานสรณะสูง

2) จัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนา แนวทางการพัฒนา แผนงาน และโครงการสำคัญของจังหวัด เป้าหมายเพื่อให้การจัดทำแผนทุกระดับมาจากปัญหาความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

3) แผนพัฒนาจังหวัดสามารถชี้เป้าให้กระทรวงกรมหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น เพื่อให้ส่วนราชการส่วนกลางให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัด ทุกแผนงานของกระทรวงกรมที่มีความสำคัญจะต้องเข้ามาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดเท่านั้นถึงจะตั้งเป็นคำของบประมาณของกระทรวง กรมได้

4) แผนพัฒนาจังหวัดเปรียบเสมือนแผนแม่บท (Master Plan) เพื่อที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติ มีการบูรณาการแผนในระดับพื้นที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ โครงการมีความสอดคล้องกับแผนระดับบน เช่น แผนชาติ แผนพัฒนาจังหวัด หรือแผนพัฒนาอำเภอ

5) โครงการมีความคุ้มค่าเหมาะสมและเป็นไปได้และสามารถดำเนินโครงการได้ทันที ต้องมีแนวทางเชื่อมโยงการทำงานระหว่างการบริหารราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6) ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (people centric) และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

7) ทำให้ภาคประชาชน ภาคเอกชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

8) ผู้นำ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์สามารถบูรณาการได้ทุกภาคส่วน และต้องมีการสร้างกลไกการประสานงานที่ดีแน่นแฟ้นให้มากขึ้น ระหว่างสำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อให้แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนหมู่บ้านชุมชน

3.2.2 ด้านองค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

1) องค์ความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของพื้นที่

2) การกำหนดตัวชี้วัดหรือ KPI วิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ต่างๆ เพื่อให้ได้กลยุทธ์ ตัวชี้วัด การวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์ได้จริง

3) องค์ความรู้ในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ รวมถึงหลักการเขียนแผนงาน โครงการส่วนราชการและเจ้าหน้าที่แผนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ การจัดทำรายละเอียดงบประมาณ หรือเอกสารอื่นๆ ที่ประกอบการพิจารณางบประมาณ การมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนงานโครงการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความพร้อมของโครงการ ไม่ว่าการเขียนที่จะต้องสะท้อนถึงสภาพปัญหาความต้องการของพี่น้องประชาชนในจังหวัดแล้ว ยังต้องมีความพร้อมในด้านเทคนิคต่างๆ เช่น การมีความพร้อมในเรื่องของแบบรูปราชการ โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง รวมถึงการได้รับอนุมัติอนุญาตให้ดำเนินการในพื้นที่ บางโครงการได้รับจัดสรรงบประมาณมาแต่ไม่สามารถดำเนินการในพื้นที่ได้เนื่องจากยังไม่ได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในการเขียนแผนงานโครงการก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการกฎระเบียบข้อจำกัดต่างๆ เพื่อไม่ให้เสียโอกาสในการดำเนินการโครงการ

4) จะต้องมีความรู้ทางด้านกฎระเบียบ ข้อกฎหมายต่างๆ รวมถึงแผนพัฒนาในระดับชาติ และยุทธศาสตร์รายสาขาต่างๆ มาใช้ในการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาพื้นที่

5) องค์ความรู้ในการเชื่อมโยงแผนพัฒนาในระดับต่างๆ รัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่โดยมีความเชื่อมโยงแผนพัฒนาทั้งในลักษณะบนลงล่าง กล่าวคือ การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทต่างๆ และแผนพัฒนาภาคลงไปสู่แผนพัฒนาระดับพื้นที่ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนา และแผนจากล่างขึ้นบนคือการเชื่อมโยงจากแผนชุมชน หมู่บ้าน แผนชุมชนระดับตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอขึ้นไปสู่แผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นการสะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

6) สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัด ตั้งแต่เริ่มต้นอย่างเข้มข้นเพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาองค์ความรู้ด้านวิชาการการนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติ ในการวางแผนพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการเขียนแผนงาน โครงการ เนื่องจากมีองค์ความรู้ใหม่ๆ จะต้องมีการนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงาน โครงการของจังหวัด

7) องค์ความรู้เกี่ยวกับการแปลงนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในพื้นที่

8) มีความรู้ในการวัดผลประเมินผลสำเร็จของโครงการ ตั้งแต่กระบวนการนำเข้าสู่กระบวนการที่เป็นผลผลิตหรือผลลัพธ์ของโครงการ ผลสะท้อนกลับหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จซึ่งก็ต้องมีความจำเป็นในการใช้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ เข้ามาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการ

3.2.3 ด้านแรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

1) การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนพัฒนาจังหวัดถือว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด มีผลงานเพื่อประกอบการพัฒนาศักยภาพเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เมื่อทำแล้วโครงการที่เสนอได้รับการจัดสรรงบประมาณ ถือว่าเป็นแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้ข้าราชการมีผลงานที่ชัดเจนเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน

2) การมีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการของภาคประชาชนและภาคเอกชนโดยการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นก็ถือว่าเป็นแรงจูงใจให้ภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้ปัญหาความต้องการเป็นไปตามความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน

3) การสำนึกรักบ้านเกิดถือว่าเป็นแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เจ้าหน้าที่แผนขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เนื่องจากเป็นคนนอกพื้นที่ที่ว่าทำไมต้องมาพัฒนาหรือทุ่มเทกับงานในจังหวัดทั้งที่ไม่ได้เป็นบ้านเกิด

ตัวเองแต่ก็ทำงานหนักเพื่อให้เกิดการพัฒนาของพื้นที่ที่ประชาชนได้ประโยชน์ ดังนั้น การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนซึ่งตรงกับตำแหน่งราชการ การได้รับคำตอบแทนจากผู้บังคับบัญชาทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เช่น การเลื่อนเงินเดือน การได้รับคำตอบแทนพิเศษ การได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ การได้รับขั้นพิเศษ ก็เป็นแรงจูงใจสำคัญที่มาเป็นแรงผลักดันให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และการได้พัฒนาบ้านเกิดของตนเองก็เป็นแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

3.2.4 ด้านแนวคิดการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ

1) สำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ

2) การให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดเปรียบเสมือนแผนแม่บท ส่วนราชการทุกส่วนรวมถึงภาคเอกชนภาคประชาสังคมต้องให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดยึดเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาจังหวัดในแต่ละด้าน แผนงาน โครงการทั้งหมดของทุกภาคส่วนต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ เน้นการทำงานแบบบูรณาการในเชิงพื้นที่มากขึ้น การขับเคลื่อนการทำงานโดยการมุ่งเน้นแบบเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งส่วนราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม หรือประชารัฐ และชุมชนเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับโอกาสและศักยภาพของภาคกลุ่มจังหวัดและจังหวัด

3) Key Man แต่ละหน่วยงานจะต้องมีคีย์แมน (Key Man) และมีองค์ความรู้ด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเป็นอย่างดี และไม่เปลี่ยนตัวบุคคลที่เป็นเป็นเจ้าหน้าที่แผนสามารถปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้อย่างต่อเนื่องหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ นอกจากนั้น ยังพบปัญหาการประสานงานขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากมีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่มารับผิดชอบงานด้านแผนพัฒนาจังหวัด

4) การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การชี้เป้าหมายเป้าหมายที่ชัดเจนตามลำดับความสำคัญของปัญหา หรือศักยภาพและจุดเด่นของแต่ละที่ ซึ่งจะต้องเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพื่อการพัฒนา การเข้าถึงปัญหาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) โดยสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น

5) สร้างทีมงานดี การสร้างทีมงานที่ดีผู้นำหน่วยงานภาครัฐต้องให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผน โดยเฉพาะสำนักงานจังหวัดที่จะต้องทำหน้าที่ในการหลอมรวมความเป็นทีมงานที่ดี สามารถใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนมีความครอบคลุมและเหมาะสมสามารถออกแบบกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีกรอบระยะเวลาที่เหมาะสมไม่เร่งรัดจนเกินไป

3.2.5 ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

1) ตัวชี้วัดร่วม(Joint KPI) ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI) ภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด ไม่ใช่นำมาเป็นกระบวนการสุดท้ายแต่ต้องรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นการจัดทำแผน โดยให้เพิ่มช่องทางการแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางออนไลน์ กระตุ้นความเป็นเจ้าของพื้นที่ เพื่อให้เกิดความอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPIs) โดยเฉพาะการบรรลุตัวชี้วัดโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดร่วมกันเพิ่มมากขึ้น

2) มีการใช้ระบบประชาธิปไตยในการจัดลำดับความสำคัญของ แผนงานโครงการ และประเด็นการพัฒนา หน่วยงานของรัฐ จะต้องส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคประชาชน

3) ควรมีการจัดเวทีประชาคมระดมความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจากประชาชนในพื้นที่การเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนมีความสำคัญที่สุดในขั้นตอนการก่อรูปนโยบายตั้งแต่เริ่มต้นการจัดทำแผน ประชาชนในพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงาน โครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดลงในพื้นที่ของตนเอง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการแผนงานและโครงการตั้งแต่เริ่มต้นโดยการนำปัญหาและความต้องการของประชาชนมากำหนดเป็นแนวทางริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพ การเสนอปัญหา การตัดสินใจ การนำแผนไปปฏิบัติ

4) ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการติดตามตรวจสอบโดยประชาชน และการติดตามประเมินผล เช่น การลงพื้นที่รับฟังปัญหาความต้องการ การใช้เทคโนโลยีผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ

5) ส่งเสริมการมีจิตสำนึกรักบ้านเกิด ส่งเสริมเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างแน่นแฟ้น ประชาชนมีความสำนึกรักบ้านเกิดในทุกพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันในการมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน

3.2.6 ด้านการเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา การวิเคราะห์ข้อมูลบริบทและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของจังหวัดเป็นข้อมูลความสำคัญขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด การเข้าใจในบริบทของจังหวัดจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อ

การวิเคราะห์แนวโน้ม ปัญหา อุปสรรค ศักยภาพของจังหวัดในแต่ละด้าน หากไม่มีความเข้าใจในบริบทของจังหวัดแล้วจะไม่สามารถวางแผนในขั้นตอนต่อไปได้ ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา สามารถต่อยอดแนวทางการพัฒนาหรือนำไปปรับใช้และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ผลการดำเนินงานผลการพัฒนาในด้านต่างๆ จะทำให้ทราบว่าผลการพัฒนาจังหวัดประสบผลสำเร็จอย่างไร บรรลุเป้าหมายแต่ละประเด็นการพัฒนาที่กำหนดไว้และบรรลุตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร จะดำเนินนโยบายต่อหรือยุติการดำเนินการ

3.2.7 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะด้านนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) พบปัญหาการโอนเปลี่ยนแปลงแผนงาน โครงการและงบประมาณได้รับอนุมัติล่าช้าจากส่วนกลาง จังหวัดไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงแผนงาน โครงการและงบประมาณทำให้ขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ แผนพัฒนาจังหวัดซึ่งยังรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางจังหวัดไม่สามารถที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ได้ทันนอกเหนือจากการให้จังหวัดได้มีช่วงเวลาในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด การทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดจะต้องเปิดโอกาสให้แต่ละจังหวัดได้พิจารณา ทบทวนทุกห้วงระยะเวลา ไม่ใช่ถึงช่วงเวลาตามปฏิทินที่ส่วนกลางกำหนดถึงจะทบทวนได้ และมอบอำนาจให้จังหวัดมีอำนาจดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผน เนื่องจากปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่มีอยู่ทุกช่วงเวลา หากไม่สามารถทบทวนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ทันตามสถานการณ์จะทำให้ประชาชนเสียโอกาสและหากเป็นกรณีเร่งด่วนก็อาจจะได้รับความเสียหายอย่างหนักได้ นอกจากนั้นยังพบว่าโครงการขาดความยั่งยืนเนื่องจากการเมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐหลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้วไม่มีการต่อยอดขยายผลของโครงการ รวมถึงการโอนทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมายังประสบปัญหาทรัพย์สินบางรายการยังไม่สามารถโอนได้ทรัพย์สินบางรายการเสื่อมสภาพไปแล้วแต่ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการตั้งงบประมาณเพื่อซ่อมแซมบำรุงรักษาได้

4. อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการอภิปรายผลของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

4.1 การศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมโดย

รวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งให้เห็นว่า ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีอยู่ 5 ประเด็น พบว่า

4.1.1 แผนพัฒนาจังหวัดนครพนมมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารายสาขาต่างๆ ตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด 6 ประเด็นการพัฒนา ดังนี้ 1) ด้านการท่องเที่ยว 2) ด้านการเกษตร 3) ด้านการค้าและการลงทุน 4) ด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต 5) ด้านความมั่นคง และ 6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีการเชื่อมโยงแผนหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล และปัญหาความต้องการของแต่ละอำเภอ 12 อำเภอ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ. 2565 : ออนไลน์) สอดคล้องกับแนวคิดของประเสริฐ เข้มสรวล (2565 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การจัดทำแผนงานโครงการหรืองบประมาณเป็นการกล่าวถึงจุดมุ่งหมาย เป็นการอธิบายชี้ให้เห็นว่า ทำไมต้องทำโครงการนี้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดอย่างไร สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสรี วรพงษ์ (2563 : 112-127) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางความสำเร็จของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารายสาขาจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ทั้ง 6 ด้าน สามารถตอบโจทย์ ความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครได้อย่างดีมากและเกิดประสิทธิภาพ โดยประเมินผลความสำเร็จจากความพอใจของประชาชนและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนต่อแผนยุทธศาสตร์ ได้นำเอาแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนยุทธศาสตร์จังหวัดมาเป็นกรอบในการกำหนดยุทธศาสตร์ของจังหวัดสมุทรสาครทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงเพชร ราศีสวย, ภักดี โพธิ์สิงห์, สัญญา เคนาภูมิ และ สุขุมวิทย์ ไสยโสภณ (2561 : 385-393) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการกับชุมชนท้องถิ่นสวัสดิการ พบว่า หลักการสำคัญของการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ คือ การบริหารจัดการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ภาค ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า แผนพัฒนาจังหวัดเปรียบเสมือนแผนแม่บท (Master Plan) เพื่อที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติ มีการบูรณาการแผนในระดับพื้นที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ โครงการมีความสอดคล้องกับแผนระดับบน เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์รายสาขาต่างๆ

4.1.2 แผนพัฒนาจังหวัดนครพนมมีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ที่ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการใช้ข้อมูลการเปรียบเทียบชี้ให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระยะ 3 ปี ขึ้นไป มีการวิเคราะห์ SWOT Analysis ตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดทั้ง 6 ประเด็นการพัฒนานำสู่การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่ประกอบด้วย เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ตัวชี้วัด แผนงาน โครงการ ซึ่งเป็นไปตามนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ, 2565 : ออนไลน์) สอดคล้องกับแนวคิดของ ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสายันต์ (2561 : 376-378) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในขั้นตอนที่ 2 กระบวนการรวบรวมข้อมูลควรได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันโดยข้อมูลควรมาจากการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัด และทุกภาคส่วน ควรเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อนำข้อมูลเข้าสู่ ขั้นตอนที่ 3 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลถึงจุดเด่น จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคของจังหวัดใช้เป็นแนวทาง ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ

4.1.3 แผนพัฒนาจังหวัดนครพนมสามารถชี้เป้าให้กระทรวง กรมหรือหน่วยงานของรัฐบาลไปจัดสรรงบประมาณ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 จะปรากฏเห็นในผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานตัวชี้วัดด้านการท่องเที่ยว และการค้าชายแดนมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น มีโครงการด้านการท่องเที่ยวและการค้าชายแดนที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักลงทุนเข้ามาในพื้นที่จังหวัดนครพนมเพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าจังหวัด กระทรวง กรม ต่างๆ มีแนวทางในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนราชการส่วนกลางสามารถร่วมดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณในภาคการท่องเที่ยวและการค้าชายแดนเพิ่มมากขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ชนก แถนสีแสง และกฤษฎวรรณ โสวัชรินทร์ (2563 : 139-150) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในจังหวัดมหาสารคาม พบว่าหน่วยงานประสบปัญหาการบูรณาการระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคยังไม่ชัดเจน ควรพิจารณาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ โดยคำนึงถึง การแก้ไขปัญหาของพื้นที่เป็นหลัก ควรจัดทำกรอบแนวทาง และปฏิทินการเชื่อมโยง และบูรณาการแผน

ในระดับพื้นที่ กำหนดให้กระทรวง กรม ได้นำแผนพัฒนาจังหวัดไปพิจารณาประกอบการจัดทำคำของบประมาณของกระทรวง กรม อาจทำให้เกิดความสมบูรณ์ของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) และยังสามารถคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2564 : 1-20) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้กลไกคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) พบว่า ส่วนราชการ (Function) ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาภาคน้อย ส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาคขาดความเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า และไม่สามารถบูรณาการเพื่อร่วมกับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเป็นรูปธรรม การให้ความสำคัญในการจัดทำข้อเสนอแผนงาน โครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค สามารถบูรณาการและเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่มูลค่า โดยเฉพาะ โครงการขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค ซึ่งจะส่งผลให้การใช้งบประมาณระหว่าง Function -Area - Agenda สามารถเห็นความเชื่อมโยงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4.1.4 แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถทำให้ประชาชนในจังหวัดอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs) อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 การมีส่วนร่วมของประชาชนและการบรรลุเป้าหมาย การที่แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้น โดยการได้มอบหมายให้คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ทั้ง 6 ประเด็นการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วยภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนกลุ่มเป้าหมาย สนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดร่วมกัน (Joint KPI) ที่ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด “เมืองน่าอยู่ ประชูปริศนาสู่ศูนย์กลางกลุ่มแม่น้ำโขง” สามารถทำให้ภาคประชาชน ภาคเอกชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม แต่ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาก็ยังประสบปัญหาว่ากระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะเป็นกระบวนการสุดท้ายของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดทำโครงการได้ทันตามห้วงระยะเวลาที่กำหนดซึ่งจังหวัดจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการจัดทำแผน สอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสายันต์ (2561 : 376-378) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า แนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในแต่ละขั้นตอนจะศึกษาการดำเนินกิจกรรมที่เป็นไปตามแนวคิดธรรมาภิบาลให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดจากคณะอนุกรรมการระดับอำเภอ ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดหรือการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดความ

ซ้ำซ้อน ทุกภาคส่วนควรเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อนำข้อมูล มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของสาธารณะ โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนแสดงความเห็นร่วมวิเคราะห์ ทำงานร่วมกัน ตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ให้ตรงกับความต้องการของประชาชน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย เทพปัญญา (2561: 1-14) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่รองรับการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล (Agenda) ให้ใช้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการบูรณาการยุทธศาสตร์และแผนจังหวัดเพื่อการจัดสรรงบประมาณกระทรวง กรม (Function) และจังหวัด/ท้องถิ่น (Areas) จัดตั้งสำนักงานรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำงบประมาณ รวมทั้งจำแนกกระบวนการดำเนินงานในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ให้มีรูปแบบต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีหน่วยงานรับงบประมาณในส่วนกลาง ส่วนจังหวัด และท้องถิ่น ร่วมกันบูรณาการเพื่อให้มีการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับภารกิจอย่างมีนัยสำคัญ ทุกภาคส่วนต้องใช้เป็นแผนแม่บท รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) เพื่อให้การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดให้กระทรวง กรมต้องเสนอของบประมาณตามรายการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเท่านั้น เพราะจะเป็นหัวใจในการบูรณาการแบบคู่ขนานระหว่างหน่วยงานกลางและพื้นที่ (Function + Area) และสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า ตัวชี้วัดร่วม (Joint KPI) ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI) ภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัด ไม่ใช่เข้ามาเป็นกระบวนการสุดท้ายแต่ต้องรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นการจัดทำแผน โดยให้เพิ่มช่องทางการแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางออนไลน์ กระตุ้นความเป็นเจ้าของพื้นที่ เพื่อให้เกิดความอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPIs) การมีจิตสำนึกรักบ้านเกิดอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัดโดยเฉพาะการบรรลุตัวชี้วัด โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดร่วมกันซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น

4.1.5 แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานของรัฐ องค์กรชุมชนหรือเอกชนในจังหวัดนครพนม แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เปรียบเสมือน Master Plan โดยเฉพาะแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่ จังหวัดนครพนมจะต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดและยุทธศาสตร์ชาตินโยบายระดับชาติ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาในเชิงพื้นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงแผนหมู่บ้าน/ชุมชน แผนพัฒนาอำเภอซึ่งก็ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดถึงจะได้รับการจัดสรร

งบประมาณ ทุกหน่วยงานในจังหวัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนของหน่วยงานของรัฐ องค์การชุมชนหรือเอกชนในจังหวัด เป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย เทพปัญญา (2561 : 1-14) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่รองรับการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล (Agenda) พบว่า การวางแผนของส่วนราชการไม่สามารถบูรณาการภารกิจอย่างจริงจัง เน้นพันธกิจของหน่วยงานตนเป็นหลัก ส่วนราชการที่ประจำอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดไม่ได้ให้ความสำคัญต่อแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ทุกภาคส่วนต้องใช้เป็นแผนแม่บท รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) เพื่อให้การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดให้กระทรวง กรมต้องเสนอของบประมาณตามรายการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เท่านั้น เพราะจะเป็นหัวใจในการบูรณาการแบบคู่ขนานระหว่างหน่วยงานกลางและพื้นที่ (Function + Area) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ชนก แถนสีแสง และกฤษฎวรรณ โล้วชรินทร์ (2563 : 139-150) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ควรพิจารณาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึง การแก้ไข ปัญหาของพื้นที่เป็นหลัก ควรจัดทำกรอบแนวทาง และปฏิทินการเชื่อมโยง และบูรณาการแผนในระดับพื้นที่ กำหนดให้กระทรวง กรม ได้นำแผนพัฒนาจังหวัดไปพิจารณาประกอบการจัดทำค่าของงบประมาณของกระทรวง กรม

4.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

อภิปรายผลจากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีจำนวน 7 ตัวแปร และอภิปรายผลตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม 4 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมมากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ 1) ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 2) ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ 3) ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน 4) ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ดังนี้

4.2.1 ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (X_3 Beta = .320) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการผันแปรในตัวแปร เกิดเป็นร้อยละ 32 การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ ดังนี้

(1) การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ จะต้องเริ่มจากการสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสุา

ยันต์ (2561 : 376-378) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า กระบวนการรวบรวมข้อมูลควรได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน โดยข้อมูลควรมาจากการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัด และทุกภาคส่วนควรเชื่อมโยงข้อมูล เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลถึงจุดเด่น จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคของจังหวัดใช้เป็นแนวทาง ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราภรณ์ ขลิบบุนรินทร์ และวิภาส ทองสุทธิ (2565 : 124) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ในด้านการมีส่วนร่วมคิดค้นสาเหตุ ด้านการดำเนินงาน ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรัช กนกเลิศวงศ์ และ ธนสุวิทย์ ทับหิรัญรักษ์ (2563 : 109-120) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี พบว่า การสนับสนุนและส่งเสริมศักยภาพให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาภาคประชาสังคมให้มีความเข้มแข็ง เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น และมีเครือข่ายองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า จะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ไม่ใช่มารับฟังความคิดเห็นในช่วงที่แผนพัฒนาจังหวัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว

(2) แผนพัฒนาจังหวัดเปรียบเสมือนแผนแม่บท (Master Plan) ให้ทุกส่วนราชการ รวมถึงภาคเอกชนภาคประชาสังคมต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาจังหวัดในแต่ละด้าน แผนงานโครงการทั้งหมดของทุกภาคส่วนต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ เน้นการทำงานแบบบูรณาการในเชิงพื้นที่มากขึ้น การขับเคลื่อนการทำงานโดยการมุ่งเน้นแบบเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งส่วนราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม หรือภาครัฐและชุมชนเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับโอกาสและศักยภาพของภาคกลุ่มจังหวัดและจังหวัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2564 : 1-20) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้กลไก ก.บ.ภ. พบว่า ควรเพิ่มผู้แทนจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในองค์ประกอบคณะกรรมการต่าง ๆ ให้ส่วนราชการ (Function) ให้ความสำคัญในการจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค สามารถบูรณาการและเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า ควรมีกรอบวงเงินงบประมาณ โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค ซึ่งจะส่งผลให้การใช้งบประมาณระหว่าง Function -Area - Agenda

สามารถเห็นความเชื่อมโยงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ช่วยให้ตอบโจทย์ของการมีโครงการในลักษณะ Bottom - Up ในสัดส่วนที่มากขึ้นกว่าเดิมที่มีลักษณะเป็น Top - Down สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ชนก แถนสีแสง และกฤษฎวรรณ โฉ่วชรินทร์ (2563 : 139-150) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในจังหวัดมหาสารคาม พบว่าหน่วยงานประสบปัญหาในการนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติ พบว่า ควรกำหนดแนวทางในการบูรณาการ การทำงานของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคอย่างชัดเจน ควรใช้แผนพัฒนาจังหวัด เป็นฐานในการจัดทำแผนของกระทรวง กรม สอดคล้องกับการศึกษาของ Justin D. Smith¹ , Dennis H. Li³ and Miriam R. Rafferty (2020 : ออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง The Implementation Research Logic Model : a method for planning, executing , reporting and synthesizing implementation projects เป็นการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนำตรรกการวิจัยสู่การปฏิบัติ วิธีการวางแผนดำเนินการ การรายงาน และการนำไปใช้งานสังเคราะห์โครงการ ประโยชน์ของการนำรูปแบบการวิจัยเชิงตรรกสู่การปฏิบัติ ทำให้เกิดโครงสร้างหลัก และรูปแบบต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นโรดแมป (Road Map) ที่จะดำเนินการตามแผนงานโครงการอย่างไร จะสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างตัวกำหนดยุทธศาสตร์ กลไกการบริหารโครงการ และการบริหารผลลัพธ์ของโครงการอย่างไร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alberta Health Service (รัฐสภา ปาลกวงศ์ ณ อยุธยา. 2558 ; อ้างอิงจาก ; Alberta Health Service. 2011) ได้เสนอรายงานที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ เรื่อง A literature review of collaborative mechanisms and healthy public policy advocacy พบว่า รายงานเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์อธิบายความหมายของกลไกความร่วมมือหรือการทำงานร่วมกัน และวิธีการสนับสนุนหรือสร้างความก้าวหน้าของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ การทำงานร่วมกันหรือความร่วมมือแสดงให้เห็นผลในเชิงบวกเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพ โดยการทำงานร่วมกันหรือร่วมมือกันอย่างเป็นหุ้นส่วนสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างหลากหลาย

(3) แผนพัฒนาจังหวัดจะมีประสิทธิภาพได้จะต้องมีคีย์แมน (Key Man) หรือผู้นำที่ดี มีทีมงานที่ดี และมีองค์ความรู้ด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเป็นอย่างดี และไม่เปลี่ยนตัวบุคคลที่เป็นเป็นเจ้าหน้าที่แผนสามารถปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแทนกันได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น ยังพบปัญหาการประสานงานขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากมีการโยกย้าย เปลี่ยนแปลงบุคลากรที่มารับผิดชอบงานด้านแผนพัฒนาจังหวัด การสร้างทีมงานที่ดีผู้นำหน่วยงานภาครัฐต้องให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผน โดยเฉพาะสำนักงานจังหวัดที่จะต้องทำหน้าที่ในการหลอมรวมความเป็นทีมงานที่ดีในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ชนก แถนสีแสง และกฤษฎวรรณ โฉ่วชรินทร์ (2563 : 139-150) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า หน่วยงานประสบปัญหาในการนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติ ดังนี้ 1) การบูรณาการระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง

และหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคยังไม่ชัดเจน 2) การเปลี่ยนคณะผู้บริหารจังหวัด ในแต่ละครั้งทำให้นโยบายเปลี่ยนแปลง ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์สูงและมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ทุกภาคส่วนต้องมีขีดความสามารถในการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ศักยภาพ และความต้องการของพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย เทพปัญญา (2561 : 1-14) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่รองรับการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล (Agenda) ให้ใช้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการบูรณาการยุทธศาสตร์และแผนจังหวัดเพื่อการจัดสรรงบประมาณกระทรวง กรม (Function) และจังหวัด/ท้องถิ่น (Areas) ผู้ว่าราชการจังหวัด มีบทบาท/อำนาจหน้าที่แบบ Chief Executive Officer : CEO และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544 : 55) ได้กล่าวไว้ว่า ทีมงานหรือกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อกันในหมู่สมาชิก และผู้ที่เป็นหัวหน้าต้องตระหนักว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากสภาพแวดล้อม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังนั้น ทีมงานที่มีประสิทธิภาพต้องมีเงื่อนไขที่สำคัญ คือ 1) ความรับผิดชอบ และความผูกพัน 2) ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) ความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะ 4) มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับทีมงาน รวมทั้งการมีที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่สาม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และพงษ์เสถียร เหลืองอลงกต (2561 : 27) ได้ศึกษาเรื่อง การวางแผนและบริหารแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ : เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดระยอง พบว่า การวางแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการยึดทฤษฎีการวางแผนที่ต่อ ยอดลงมาจากระดับชาติ ถึงระดับพื้นที่ที่เน้นการบูรณาการ มีสำนักงานจังหวัดซึ่งรับผิดชอบในการเป็นสำนักงานเลขานุการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยจะรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณไปดำเนินการตามโครงการแล้วนำมารวมเป็นหมวดหมู่และรายงานต่อคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ทราบเป็นรายปี และสอดคล้องกับแนวคิดของ ไพฑูรย์ โพธิ์สุวรรณ (สถาบันดำรงราชานุภาพ , ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนำเอาแนวความคิดเชิงยุทธศาสตร์มาใช้ในการบริหารงาน เพื่อควบคุมการดำเนินงาน เน้นความสำคัญของผู้นำในการกำหนดยุทธศาสตร์ โดยเห็นว่าผู้นำเป็นผู้ที่มีความตระหนักรู้ แล้วนำไปสู่กระบวนการคิดที่จะต้องวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค หรือ SWOT Analysis

(4) ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดจะต้องเข้าถึงปัญหาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) โดยเฉพาะประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการของรัฐ โดยสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการตั้งแต่เริ่มต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิสมัย เหล่าไทย (2560 : 50) ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการชี้วัดประสิทธิภาพ พบว่า มีปัจจัยหลายด้านที่เป็นตัวชี้วัดในการวัดประสิทธิภาพองค์การ มุ่งเน้นผู้ที่มีส่วนได้เสีย (Focus on Stakeholders) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับกลุ่มของคนที่สามารถมีอิทธิพลหรือผู้ที่จะได้รับอิทธิพล ความสำเร็จของ

วัตถุประสงค์ขององค์การ (Atkinson & Water-house, 1997) ได้ให้ความหมายไว้ว่าองค์การควรจะรู้และตระหนักถึงสิ่งที่คาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียของธุรกิจ มีความมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Dickinson, Saunders, & Shaw, 1998) อธิบายถึงผู้มีส่วนได้เสียในฐานะของผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์การ และการวัดประสิทธิภาพขององค์การ (Funk, 2003) การวัดประสิทธิภาพมุ่งเน้นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากกว่ากลยุทธ์ทางธุรกิจที่เป็นจุดเริ่มต้นในการออกแบบการ วัดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสรี วรพงษ์ (2563 : 112-127) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางความสำเร็จของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปางจังหวัดสมุทรสาคร พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาคส่วนต่างๆ (ภาคราชการ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคมหรือภาคประชาชน) สามารถทำให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ทราบว่าจะจังหวัดสมุทรสาคร ได้มีโครงการพัฒนาและกิจกรรมของโครงการตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ของจังหวัดลำปาง

(5) แผนพัฒนาจังหวัดที่มีประสิทธิภาพจะต้องสามารถใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนมีความครอบคลุมและเหมาะสม สามารถวิเคราะห์ให้เห็นถึงศักยภาพหรืออัตลักษณ์ที่โดดเด่นของจังหวัดได้ สอดคล้องกับนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) (2565 : ออนไลน์) สามารถสรุปได้ว่า แผนพัฒนาจังหวัดจะต้องใช้ฐานข้อมูลน้อย 3 ปี ขึ้นไป เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้ทราบถึงศักยภาพและปัญหาของพื้นที่ รวมทั้งสำรวจความคิดเห็นของประชาชน การวิเคราะห์บริบทแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทั้งของประเทศและโลกที่มีผลกระทบต่อพื้นที่จังหวัด โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ทางวิชาการที่เหมาะสม อาทิ SMART Goal (Specific, Measurable, Attainable, Relevant, Time-based), OKR (Objective and Key Results) , SWOT Analysis, TOWS Analysis , SOAR Analysis, Foresight Thinking เป็นต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อิศราวดี ชำนาญกิจ (2566 : ออนไลน์) การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินองค์การและสภาพแวดล้อม (Environment Scanning) เพื่อให้ทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ (Critical success factor) การวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า (Value chain) และวิเคราะห์กระบวนการหลัก (Core business process)

4.2.2 ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (X_4 Beta = .216) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการผันแปรในตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 21.6 ดังนี้

(1) การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนาจังหวัด ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการติดตามตรวจสอบโดยประชาชน ส่งเสริมเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างแน่นแฟ้น ประชาชนมีความสำนึกรักบ้านเกิดในทุกพื้นที่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันในการมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ สถาบันพระปกเกล้า (2566 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผล และรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงประชาชน ชุมชนและเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราภรณ์ ขลิบบรินทร์ และวิภาส ทองสุทธิ (2565 : 124) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมคิดค้นสาเหตุ ด้านการดำเนินงาน ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนันท์ ไชบุญ , สุภัตรา บุญเรือง , นิตยา วงศ์ยศ , สุนีย์ ยังสว่าง และ ผกาภรณ์ บุษบง (2562 : 121) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ในด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงเพชร ราศีสวย, ภักดี โพธิ์สิงห์, สัญญา เคนาภูมิ และสุกุมวิทย์ ไสยโสภณ (2561 : 385-393) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการกับชุมชนท้องถิ่นสวัสดิการ พบว่า เพื่อให้จังหวัดสามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่ในเขตจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด โดยมีการบูรณาการยุทธศาสตร์แผนงาน โครงการ สรรพกำลัง และทรัพยากรในจังหวัด และการทำงานประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในสังคมอย่างมีทิศทางและเป้าหมายหลักร่วมกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Laurence J. O'Toole, Jr. และ Robert S. Montjoy แห่งมหาวิทยาลัยออเบิร์น (รัฐอูทา ปราลกวงส์ ณ อุททยา. 2558 ; อ้างอิงจาก ; Laurence J. O'Toole, Jr. และ Robert S. Montjoy. 1984) ได้ศึกษา เรื่อง มุมมองทางทฤษฎีในการดำเนินนโยบายระหว่างองค์กร (Interorganizational Policy Implementation: A Theoretical Perspective) ในองค์กรต่างๆ มีกลไกการบรรลุเป้าหมาย และสนับสนุนความร่วมมือขององค์กรอย่างเป็นทางการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการปรับตัวและสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน มีเครือข่าย

พึ่งพาซึ่งกันและกัน มักปรากฏในนโยบายของรัฐบาลที่มีคำสั่งให้หลายหน่วยงานนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน โดยแต่ละหน่วยมีประสิทธิภาพในการดำเนินการที่แยกจากกัน อย่างสมบูรณ์แต่มีส่วนร่วมในการบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

(2) มีการใช้ระบบประชาธิปไตยในการจัดลำดับความสำคัญของ แผนงาน โครงการ และประเด็นการพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด สอดคล้องกับแนวคิดของ Robert B. Denhardt and Janet Vinzant Denhardt (2007 : ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า “ข้าราชการไม่ได้ส่งมอบบริการสู่ลูกค้าแต่เขาส่งมอบประชาธิปไตย” ให้ความสำคัญกับเรื่องคุณค่าหรืออุดมการณ์โดยเฉพาะคุณค่าความเป็นประชาธิปไตยมากกว่าเรื่องประสิทธิภาพหรือผลผลิต

4.2.3 ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน (X_1 Beta = .110) สอดคล้องกับสมมติฐานของ การวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการผันแปรในตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 11.00 ดังนี้

(1) องค์ความรู้เรื่องหลักการเขียนแผนงานโครงการ ส่วนราชการและเจ้าหน้าที่ แผนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ การจัดทำรายละเอียดงบประมาณ หรือเอกสารอื่นๆ ที่ประกอบการพิจารณาประมาณ จะต้องมีความรู้ทางด้านกฎระเบียบ ข้อกฎหมายต่างๆ รวมถึงแผนพัฒนาในระดับชาติ และยุทธศาสตร์รายสาขาต่างๆ มาใช้ในการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาพื้นที่ แผนงานโครงการที่มีคุณภาพจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความพร้อมของโครงการ ไม่ว่าการเขียนที่จะต้องสะท้อนถึงสภาพปัญหาความต้องการของพี่น้องประชาชนในจังหวัดแล้ว ยังต้องมีความพร้อมในด้านเทคนิคต่างๆ เช่น การมีความพร้อมในเรื่องของแบบรูปราชการ โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง รวมถึงการได้รับอนุมัติอนุญาตให้ดำเนินการในพื้นที่ บางโครงการได้รับจัดสรรงบประมาณมาแต่ไม่สามารถดำเนินการในพื้นที่ได้เนื่องจากยังไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในการเขียนแผนงานโครงการก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเขียนแผนงานโครงการ เข้าใจกฎระเบียบข้อจำกัดต่างๆ เพื่อไม่ให้ประชาชนเสียโอกาสในการดำเนินการโครงการ สอดคล้องกับแนวคิดการเขียนแผนงานโครงการของ ประเสริฐ เข้มสรวล (2565 : ออนไลน์) ว่า จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักคิดและความสัมพันธ์ประเด็นในโครงการ โดยเริ่มจากหลักการเหตุผล นโยบาย ยุทธศาสตร์ ปัญหา ความต้องการ แนวโน้ม ข้อมูล เป็นการอธิบายคำว่า ทำไม ต้องทำโครงการนี้ ซึ่งเป็นต้นทางของวัตถุประสงค์ เป็นกรอบกำหนดตัวชี้วัดให้เป็นเงื่อนไขที่ทำให้โครงการบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ที่กำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของ ไตรรัตน์ โกมลพารณ์ (2548 : 163-165) ได้กล่าวว่า โครงการบางโครงการจะต้องเกี่ยวเนื่องกับหลายฝ่าย เช่น โครงการด้านการก่อสร้าง โครงการปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น เป็นโครงการที่ครอบคลุมหลายหน่วยหรือมีผู้เกี่ยวข้องหลายราย โครงการลักษณะเช่นนี้ถ้าไม่กำหนดขอบเขตการดำเนินงานให้ชัดเจน อาจจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ ที่สำคัญคือ

ความขัดแย้งเมื่อถึงขั้นปฏิบัติ เนื่องจากจะต้องมีการประสานงาน เมื่อต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างเข้าใจ แล้วก็จะขาดรูปแบบของการดำเนินงานที่ชัดเจน อาจจะกลายเป็นความขัดแย้งได้ และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม สามารถสรุปได้ว่า ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่แผนทุกส่วนราชการก่อนเริ่มกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

(2) องค์ความรู้ในเรื่องการเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติในระดับต่างๆ และการแปลงนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในพื้นที่ รัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่โดยมีความเชื่อมโยงแผนพัฒนาทั้งในลักษณะบนลงล่าง กล่าวคือการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทต่างๆ และแผนพัฒนาภาคลงไปสู่แผนพัฒนาระดับพื้นที่ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนา และแผนจากล่างขึ้นบนคือการเชื่อมโยงจากแผนชุมชน หมู่บ้าน แผนชุมชนระดับตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอขึ้นไปสู่แผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นการสะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และพงษ์เสถียร เหลืองอลงกต (2561 : 27) ได้ศึกษาเรื่อง การวางแผนและบริหารแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ : เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดระยอง พบว่า การวางแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ ยึดทฤษฎีการวางแผนที่ต่อยอดลงมาจากระดับชาติ ถึงระดับพื้นที่ที่เน้นการบูรณาการและมีการจัดสรรงบประมาณ ทุกปีจังหวัดจะต้องเสนอแผนปฏิบัติราชการประจำปี เพื่อขอรับงบประมาณ พร้อมกับการปรับปรุงแผนสอดคล้องกับสถานการณ์ และการนำโครงการตามยุทธศาสตร์ไปดำเนินการ เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ เป็นการนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติของทั้ง 2 จังหวัดนั้นเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ และสอดคล้องกับการระดมความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่า องค์ความรู้ในด้านยุทธศาสตร์ชาติระดับนโยบาย บุคลากรผู้จัดทำแผนยัง ไม่มีความรู้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ยังขาดความรู้ในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ส่วนราชการควรจะมีการอบรมให้ความรู้ก่อนเริ่มทำแผนเพราะจะมีองค์ความรู้ใหม่ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การจัดทำแผนปัจจุบันทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปมากควรจะมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรการจัดทำแผน มีเทคโนโลยี ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการ จะต้องมีการอบรมให้ความรู้เนื่องจากบุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาวิธีการหรือเทคนิคใหม่ๆ ในการจัดทำแผน ซึ่งต้องเข้าใจในแผนในระดับต่างๆ ควรมีการอบรมให้ความรู้ตัวชี้วัดที่ยังไม่สื่อให้บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร

(3) องค์ความรู้ในการวัดผลประเมินผลสำเร็จของโครงการ ตั้งแต่กระบวนการนำเข้า สู่กระบวนการที่เป็นผลผลิตหรือผลลัพธ์ของโครงการ ผลสะท้อนกลับหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จซึ่งก็ต้องมีความจำเป็นในการใช้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ

เข้ามาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2564 : 1-20) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้กลไก ก.บ.ภ. พบว่า โครงการขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค ซึ่งจะส่งผลให้การใช้งบประมาณระหว่าง Function -Area - Agenda สามารถเห็นความเชื่อมโยงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น การติดตามประเมินผลควรใช้ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการติดตามประเมินผล ควรเน้นการจัดเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงระบุได้ว่าความสำเร็จ (หรือความไม่สำเร็จ) เกิดจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาจังหวัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ชนก แถนสีแสง และกฤษฎวรรณ โล้วชรินทร์ (2563 : 139-150) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในจังหวัด มหาสารคาม พบว่า การจะพัฒนาโครงการในปีงบประมาณถัดไปให้สำเร็จตามเป้าหมาย และระยะเวลาที่กำหนดไว้ ควรจ้างสถาบันการศึกษาทำการประเมินผลสำเร็จในการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า โครงการบางโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จไม่สามารถตั้งงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาได้ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ ปัญหาจากการโอนทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่ยังไม่สามารถถ่ายโอนให้หน่วยงานในพื้นที่เข้ามารับผิดชอบได้

4.2.4 ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (X_7 , Beta = .102)

สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการผันแปรในตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 10.20 ดังนี้

(1) การโอนเปลี่ยนแปลงแผนงานโครงการและงบประมาณจังหวัด พบว่า ได้รับอนุมัติล่าช้าจากส่วนกลาง จังหวัดไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงแผนงานโครงการและงบประมาณ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ แผนพัฒนาจังหวัดซึ่งยังรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง จังหวัดไม่สามารถที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ได้ที นอกเหนือจากการให้จังหวัดได้มีช่วงเวลาในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด การทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดจะต้องเปิดโอกาสให้แต่ละจังหวัดได้พิจารณาทบทวนทุกห้วงระยะเวลา ไม่ใช่ถึงช่วงเวลาตามปฏิทินที่ส่วนกลางกำหนดถึงจะทบทวนได้ และมอบอำนาจให้จังหวัดมีอำนาจดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผน เนื่องจากปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่มีอยู่ทุกช่วงเวลา หากไม่สามารถทบทวนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ทันตามสถานการณ์จะทำให้ประชาชนเสียโอกาสและหากเป็นกรณีเร่งด่วนก็อาจจะได้รับความเสียหายอย่างหนักได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย เทพปัญญา (2561 : 1-14) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่

รองรับการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล (Agenda) ให้ใช้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการบูรณาการ ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อการจัดสรรงบประมาณกระทรวง กรม (Function) และจังหวัด/ท้องถิ่น (Areas) ผู้ว่าราชการจังหวัด มีบทบาท/อำนาจหน้าที่แบบ Chief Executive Officer : CEO จัดตั้งสำนักงานงบประมาณส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่เพื่อรองรับการบูรณาการ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ไตรรัตน์ โกมลภากรณ์ (2548 : 163-165) ได้กล่าวว่า โครงการมีลักษณะพิเศษที่งานปกติซึ่งเป็นงานประจำ (Routine) ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงต้องมีการกำหนดโครงการขึ้นมา ควรให้อิสระต่อผู้รับผิดชอบเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและคล่องตัว ก็อาจจะมี การมอบอำนาจ (delegation) และการให้อำนาจ (empowering) โดยการให้ความเป็นอิสระนั้นมิได้หมายความว่าไม่ต้องขึ้นอยู่กับผู้ใด แต่ก็ต้องอยู่ภายใต้อำนาจหรือผู้รับผิดชอบ มิได้ขาดจากหน่วยงานเดิมแต่อย่างใด เพียงแต่ให้ความเป็นอิสระในการคิดการตัดสินใจ และสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) สามารถสรุปได้ว่า ความมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในการโอนเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้น

(2) ความยั่งยืนของโครงการ พบว่า โครงการขาดความยั่งยืนเนื่องจากเมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐหลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้วไม่มีการต่อยอดขยายผลของโครงการ รวมถึงการโอนทรัพยากรที่เกิดขึ้นจากงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา ยังประสบปัญหาทรัพยากรบางรายการยังไม่สามารถโอนได้ ทรัพยากรบางรายการเสื่อมสภาพไปแล้วแต่ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการตั้งงบประมาณเพื่อซ่อมแซมบำรุงรักษาได้ ซึ่งตามหลักรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก 6 เมษายน 2560) มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรวยเงิน (2565: 77-78) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดสรรงบประมาณตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้รับผิดชอบโครงการมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความต่อเนื่องการขยายผลและความยั่งยืนในการดำเนินงานของประชาชน มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับปานกลาง การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณที่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พบว่า ปัญหาและอุปสรรค คือ ขาดการแนะนำและข้อมูลที่เพียงพอจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งความคุ้มค่าของการดำเนินงานในบางโครงการ สำหรับข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยเน้นโครงการที่สร้างรายได้และสร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ และสอดคล้องกับแนวคิด

ของ พิสมัย เหล่าไทย พิสมัย เหล่าไทย. 2560 ; อ้างอิงมาจาก ; Garengo, Biazzo, & Bititci. 2005) ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการชีวิตประสิทธิภาพ ปรับปรุงจาก Garengo, Biazzo, & Bititci ได้สรุปไว้ว่า การปรับตัวแบบไดนามิก (Dynamic Adaptability) ระบบการวัดประสิทธิภาพการทำงาน ควรมีระบบการตรวจสอบมาตรการและวัตถุประสงค์ที่ทำให้เป็นไปได้ที่จะเกิดปรับตัวได้ทั้งระบบการวัดประสิทธิภาพได้อย่างรวดเร็ว เพื่อการเปลี่ยนแปลงในบริบท ภายในและภายนอก ระบบในการประเมิน กลยุทธ์ขององค์กร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทของการแข่งขัน องค์กรจะขับเคลื่อนและทำให้เกิดประสิทธิภาพ ได้จึงต้องมีการตื่นตัวและมีการออกแบบและแก้ไขปัญหามาให้ตรงประเด็น เพราะองค์กรที่มีประสิทธิภาพคือ องค์กรที่มีการปรับเปลี่ยนและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้ทั้งภายในและภายนอกอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของคณะกรรมการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า ควรกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการบำรุงรักษา คูแลทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากการดำเนิน โครงการอย่างชัดเจน

(3) ข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด พบว่า กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีระยะเวลาในการดำเนินการจำกัด มีความเร่งด่วนกระชั้นชิดในการจัดทำแผนทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาไม่ครบถ้วน จึงจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการสำรวจประเด็นปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงต้องใช้ระยะเวลาในการค้นหาศักยภาพ อัตลักษณ์ที่โดดเด่นของในแต่ละพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ซึ่งต้องมียุทธศาสตร์ดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (เจมส์ แอล. เกรย์ตัน อ้างถึงใน ศ.นพ.วันชัย วัฒนศัพท์, ดร.ถวิลวดี บุรีกุล, ผศ.ดร.เมธิส พงษ์ศักดิ์ศรี. 2551 : 47) ได้สรุปไว้ว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น 1) เนื่องจากกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระฉับกระเฉงให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย และบ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบที่มีประสิทธิภาพที่สุดได้ 2) ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียวที่ไม่คำนึงถึงความต้องการแท้จริงของประชาชนนั้น อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกัน อันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เกิดความล่าช้า และความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย เทพปัญญา (2561 : 1-14) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่รองรับการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล (Agenda) พบว่า คณะอนุกรรมการหรือคณะจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผน มีเวลาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดน้อย ต้องเร่งรีบจัดทำแผน ส่งผลให้แผนขาดประสิทธิภาพ

และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า ส่วนกลางเร่งรัดจังหวัดและกลุ่มจังหวัดส่งข้อมูลแผนพัฒนาจังหวัดในระยะเวลากระชั้นชิดจึงทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดที่ไม่มีคุณภาพ

(4) การให้ความสำคัญของแผนพัฒนาจังหวัด พบว่า เพื่อให้ส่วนราชการส่วนกลางให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัด ทุกแผนงานของกระทรวงกรมที่มีความสำคัญจะต้องเข้ามาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดเท่านั้นถึงจะตั้งเป็นคำของบประมาณของกระทรวง กรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย เทพปัญญา (2561 : 1-14) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่รองรับการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล (Agenda) พบว่า ส่วนราชการที่ประจำอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดไม่ได้ให้ความสำคัญต่อแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ทุกภาคส่วนต้องใช้เป็นแผนแม่บท รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) เพื่อให้การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดให้กระทรวง กรมต้องเสนอของบประมาณตามรายการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเท่านั้น เพราะจะเป็นหัวใจในการบูรณาการแบบคู่ขนานระหว่างหน่วยงานกลางและพื้นที่ (Function + Area) ยกเว้นเฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือเป็นนโยบายของรัฐบาล และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าถึงและมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2564 : 10-20) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้กลไก ก.บ.ภ. พบว่า ส่วนราชการ (Function) ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาภาคน้อย ส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาคขาดความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่า และไม่สามารถบูรณาการเพื่อร่วมกับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเป็นรูปธรรม จึงให้ส่วนราชการ (Function) ให้ความสำคัญในการจัดทำข้อเสนอแผนงาน โครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค สามารถบูรณาการและเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า ส่วนใหญ่ยังพิจารณาจากขอบเขตพื้นที่และภารกิจที่หน่วยงานรับผิดชอบ ทำให้โครงการขาดการบูรณาการและการเชื่อมโยงแผนของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ อาจขาดการมีส่วนร่วมจากภาคท้องถิ่น จึงควรมีกรอบวงเงินงบประมาณ โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค ซึ่งจะส่งผลให้การใช้งบประมาณระหว่าง Function -Area - Agenda สามารถเห็นความเชื่อมโยงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จากตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร ที่ผู้วิจัยเลือกมาอภิปรายผล 4 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมากที่สุดตามลำดับ มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) (2565 : ออนไลน์) รวมถึงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการ

บริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงาน จังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) มีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 20 ปี ที่ได้กำหนดไว้ได้อย่างครอบคลุมทุกมิติ ทั้งในด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนจังหวัด การใช้หลักวิชาการด้านการวางแผนมาเป็นเครื่องมือวิเคราะห์ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้ครบองค์ประกอบ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัดการวิเคราะห์สภาพภายนอกภายในต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนา แผนงาน และโครงการตาม แผนพัฒนาจังหวัดทั้งในระยะ 1 ปี และระยะ 5 ปี รวมถึงการจัดทำเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด 20 ปี สอดรับกับปัญหาความต้องการของประชาชนหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ในจังหวัด ตาม กฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ที่ทุกจังหวัดจะต้องดำเนินการให้ทันกรอบระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นตัวชี้วัดเรื่องประสิทธิภาพการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ทั้ง 77 จังหวัด (คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ. 2565 : ออนไลน์)

4.3 การวิเคราะห์บริบทการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ด้านบริบททั่วไปของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีกระบวนการดำเนินการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้น กระบวนการ ดังนี้ (1) การนำนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ โดยคณะกรรมการบริหารงาน จังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนา จังหวัดนครพนมขึ้นมา 6 คณะ เพื่อดำเนินการสำรวจปัญหาความต้องการ และพิจารณาจัดทำ รายละเอียดความต้องการของประชาชนเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) (2) ประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) โดยคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 แบ่งเป็น 6 คณะ ตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดนครพนม 6 ประเด็นการ พัฒนา (3) การประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุง แผนให้มีความสมบูรณ์ (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2566)

4.4 การศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนม

ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด นครพนมจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิด จากการสัมภาษณ์ และจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เรียงลำดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ดังนี้

4.4.1 ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จะเกิดขึ้นได้

(1) จะต้องมีการจัดทำแผนแม่บท (Master Plan) เพื่อที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด ให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติ มีการบูรณาการแผนในระดับพื้นที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนหมู่บ้าน/ชุมชน ยึดหลัก One Plan คือ โครงการเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ และไม่มีการต่อต้าน โครงการมีความสอดคล้องกับแผนระดับบน เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์รายสาขา นอกจากนั้น One Plan ต้องไม่กระทบอำนาจหน้าที่ในการจัดทำและประสานแผนของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ในระเบียบ กฎหมายหรือแนวทางปฏิบัติ ต้องมีแนวทางเชื่อมโยงการทำงานระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดทำแผนทุกระดับมาจากปัญหาความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

(2) มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ ให้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาศักยภาพและความต้องการตามศักยภาพของพื้นที่

(3) โครงการมีความคุ้มค่าเหมาะสมและเป็นไปได้ และสามารถดำเนินโครงการได้ทันที รวมทั้งมีรายละเอียดข้อมูลครบถ้วน กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการบำรุงรักษาดูแลทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน และมีความพร้อมของพื้นที่ ได้รับการอนุมัติและอนุญาตการใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(4) แผนพัฒนาจังหวัดสามารถชี้เป้าให้กระทรวงกรมหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ ส่วนราชการส่วนกลาง เช่น กระทรวง กรม ต่างๆ ควรให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัด โดยบูรณาการตามแผนพัฒนาจังหวัดเป็นหลักในการจัดสรรงบประมาณของกระทรวง กรม ทุกแผนงานของกระทรวงกรมที่มีความสำคัญจะต้องเข้ามาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดเท่านั้นถึงจะตั้งเป็นค่าของงบประมาณของกระทรวง กรมได้

(5) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบรรลุตัวชี้วัด (Joint KPI) ร่วมกัน มีการจัดทำแผนงานโครงการที่ตอบโจทย์ตัวชี้วัด และเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ทำให้ภาคประชาชนภาคเอกชนอยากเข้ามามีส่วนร่วม

(6) ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกรอบระยะเวลาให้ส่งแผนพัฒนาจังหวัดมีความเร่งด่วน เร่งรีบ ทำให้แผนพัฒนาจังหวัดขาดการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน ทำให้แผนพัฒนาจังหวัดขาดคุณภาพ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงสถานะแวดล้อมทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมอยู่ตลอดเวลา การสั่งการจากกระทรวงมหาดไทย หรือคณะกรรมการนโยบาย

การบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) เร่งรัดอยากได้ข้อมูลจากจังหวัดกระชั้นชิดเกินไปทำให้จังหวัดไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดทำข้อมูลที่มีคุณภาพส่งได้ทันตามห้วงระยะเวลาได้ ทำให้ได้ข้อมูลที่ขาดคุณภาพ ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้แผนพัฒนาจังหวัดขาดประสิทธิภาพ

(7) กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัด จะต้องเป็นหน่วยงานยุทธณะสูง แต่ที่ผ่านมายังไม่สามารถบูรณาการข้อมูลการวิเคราะห์ การบูรณาการปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างรอบด้าน เนื่องจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานยังมีไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่มีเนื่องจากการโยกย้ายอยู่ตลอดยังไม่สามารถสร้างทีมงานที่ดีได้ ให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทำแผนทุกระดับตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเชื่อมโยงประสานแผนให้การดำเนินงานไม่ซ้ำซ้อน

(8) การเสนอแผนงานโครงการต่างๆ ไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดเป็นแค่เพียงการรวบรวมแผนงานโครงการจากหน่วยงานต่างๆ หรือเป็นการรวมกิจกรรมย่อยเท่านั้น การเสนอแผนงานโครงการจึงทำให้เกิดความซ้ำซ้อน หรือเป็นเพียงแค่การรวบรวมโครงการต่างๆ ของแต่ละส่วนราชการทำให้เป็นแผนงานโครงการในลักษณะเป็นแบบขนานชั้นที่แต่ละชั้นไม่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน

(9) ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจะมีผู้แทนภาคการเมืองระดับชาติเข้ามาแทรกแซงเพื่อให้ได้แผนงานโครงการลงในพื้นที่ของตนเองมากเกินไปซึ่งไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดและงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ ทำให้แผนงานโครงการที่ผ่านกระบวนการร่วมกันคิด วิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของพื้นที่ไม่ได้รับการตอบสนองปัญหาและไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น ผู้นำ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์สามารถบูรณาการได้ทุกภาคส่วน หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดทั้ง 6 ด้าน ต้องมี Key Person หรือเจ้าหน้าที่หลักสำคัญหรือผู้นำ และต้องมีการสร้างกลไกการประสานงานที่ดีให้มีความแน่นแฟ้นให้มากขึ้นระหว่างสำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

(10) งบประมาณจังหวัดไม่ได้รับจัดสรรตามที่เสนอขอทำให้พัฒนาได้ในบางพื้นที่เท่านั้น ทำให้ Value chain ขาดความสมบูรณ์ ควรเพิ่มงบประมาณจังหวัด การกระจายงบประมาณให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะงบประมาณด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัดเท่าที่ควร

4.4.2 ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

(1) การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในด้าน

ต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ ควรมีการประชาคมรับฟังความคิดเห็นในระดับพื้นที่ แต่ละอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน สำรวจความต้องการแต่ละโซน ศึกษาปัญหาความต้องการให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกิจกรรมตามห่วงโซ่คุณค่า หาจุดเด่นจุดด้อยของแต่ละพื้นที่ กำหนดยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ เพราะปัญหาแต่ละพื้นที่ในจังหวัดมีความแตกต่างกัน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการ workshop มีการ Focus Group เชิงพื้นที่

(2) เน้นการทำงานแบบบูรณาการในเชิงพื้นที่มากขึ้น การขับเคลื่อนการทำงาน โดยการมุ่งเน้นแบบเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งส่วนราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม หรือประชารัฐ และชุมชนเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับโอกาสและศักยภาพของภาคกลุ่มจังหวัดและจังหวัด แต่ละหน่วยงานจะต้องมีคีย์แมน (Key Man) หรือผู้นำการเปลี่ยนแปลง และมีองค์ความรู้ด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเป็นอย่างดี และไม่เปลี่ยนตัวบุคคลที่เป็นเป็นเจ้าหน้าที่แผน หรือถ้ามีการเปลี่ยนแปลงจะต้องสามารถปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้อย่างต่อเนื่อง

(3) การสร้างทีมงานที่ดี ผู้นำหน่วยงานภาครัฐต้องให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผน โดยเฉพาะสำนักงานจังหวัดที่จะต้องมีหน้าที่ในการหลอมรวมความเป็นทีมงานที่ดี ควรมีผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ

(4) ออกแบบกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีกรอบระยะเวลาที่เหมาะสมไม่เร่งรัดจนเกินไปซึ่งอาจทำให้แผนพัฒนาจังหวัดขาดคุณภาพ

4.4.3 การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

(1) ภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัดตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผน โดยให้เพิ่มช่องทางการแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางออนไลน์ การมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น ไม่ใช่มีส่วนร่วมตอนท้ายที่แผนพัฒนาจังหวัดทำเสร็จแล้วเพราะไม่สามารถนำข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะมาจัดทำเป็นแผนงาน โครงการ ได้ทัน และควรมีการใช้ระบบประชาธิปไตยในการจัดลำดับความสำคัญของ แผนงาน โครงการ และประเด็นการพัฒนา ประชาชนในพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงาน โครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดลงในพื้นที่ของตนเอง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการแผนงานและโครงการตั้งแต่เริ่มต้น โดยการนำปัญหาและความต้องการของประชาชนมา กำหนดเป็นแนวทางริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพ การเสนอปัญหา การตัดสินใจ การนำแผนไปปฏิบัติ โดยประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น

(2) หน่วยงานของรัฐ จะต้องส่งเสริมการสร้างร่วมมือกับ ภาคเอกชนและภาคประชาชนกระตุ้นความเป็นเจ้าของพื้นที่เพื่อให้เกิดความอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPIs) โดยเฉพาะการบรรลุตัวชี้วัดโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดร่วมกันเพิ่มมากขึ้น

4.4.4 ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน

(1) องค์ความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่ การกำหนดตัวชี้วัดหรือ KPI การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ วิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ต่างๆ เช่น SMART Goal (Specific, Measurable, Attainable, Relevant, Time-based), OKR (Objective and Key Results) , SWOT Analysis, TOWS Analysis , SOAR Analysis, Foresight Thinking เป็นต้น เพื่อให้ได้กลยุทธ์ ตัวชี้วัด การวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์ได้จริง

(2) มีความรู้ทางด้านกฎระเบียบ ข้อกฎหมายต่างๆ รวมถึงแผนพัฒนาในระดับชาติ และยุทธศาสตร์รายสาขาต่างๆ มาใช้ในการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาพื้นที่ รัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่โดยมีความเชื่อมโยงแผนพัฒนาทั้งในลักษณะบนลงล่าง กล่าวคือ การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทต่างๆ และแผนพัฒนาภาคลงไปสู่แผนพัฒนาระดับพื้นที่ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนา และล่างขึ้นบนคือการเชื่อมโยงจากแผนชุมชน หมู่บ้าน แผนชุมชนระดับตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอขึ้นไปสู่แผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นการสะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งองค์ความรู้ด้านนี้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่แผนผู้นำแผนสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ หรือเป็นผู้นำปัญหาของพื้นที่ ปัญหาของพี่น้องประชาชนสู่การกำหนดเป็นนโยบายข้าราชการยังขาดทักษะและองค์ความรู้ด้านนี้ควรได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ด้วย

(3) สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัด ตั้งแต่เริ่มต้นอย่างเข้มข้นเพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาองค์ความรู้ด้านวิชาการการนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติในการวางแผนพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม

(4) พัฒนาบุคลากรในการเขียนแผนงานโครงการ เนื่องจากมีองค์ความรู้ใหม่ๆ จะต้องมีการนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงานโครงการของจังหวัด การมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนงานโครงการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความพร้อมของโครงการ ไม่ว่าการเขียนที่จะต้องสะท้อนถึงสภาพปัญหาความต้องการของพี่น้องประชาชนในจังหวัดแล้ว ยังต้องมีความพร้อมในด้านเทคนิคต่างๆ เช่น การมีความพร้อมในเรื่องของแบบรูปราชการ โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง รวมถึง

การได้รับอนุมัติอนุญาตให้ดำเนินการในพื้นที่ บางโครงการได้รับจัดสรรงบประมาณมาแต่ไม่สามารถดำเนินการในพื้นที่ได้เนื่องจากยังไม่ได้อนุญาตจากเจ้าของพื้นที่ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในการเขียนแผนงานโครงการก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการกฎระเบียบข้อจำกัดต่างๆ เพื่อไม่ให้ประชาชนเสียโอกาสในการดำเนินการโครงการ

(5) องค์ความรู้เกี่ยวกับการแปลงนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในพื้นที่

(6) องค์ความรู้ในการวัดผลประเมินผลสำเร็จของโครงการ ตั้งแต่กระบวนการนำเข้าสู่กระบวนการที่เป็นผลผลิตหรือผลลัพธ์ของโครงการ ผลสะท้อนกลับหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จซึ่งก็ต้องมีความจำเป็นในการใช้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบเข้ามาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการ

4.4.5 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

(1) นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ควรมอบอำนาจการโอนเปลี่ยนแปลงแผนงานโครงการและงบประมาณจังหวัด เนื่องจากจังหวัดได้รับอนุมัติล่าช้าจากส่วนกลาง จังหวัดไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงแผนงานโครงการและงบประมาณทำให้ขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ แผนพัฒนาจังหวัดซึ่งยังรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง จังหวัดไม่สามารถที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ได้ที นอกเหนือจากการให้จังหวัดได้มีช่วงเวลาในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด เนื่องจากปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่มีอยู่ทุกช่วงเวลา หากไม่สามารถทบทวนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ทันตามสถานการณ์จะทำให้ประชาชนเสียโอกาสและหากเป็นกรณีเร่งด่วนก็อาจจะได้รับความเสียหายอย่างหนักได้

(2) โครงการขาดความยั่งยืนเนื่องจากเมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐหลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้วไม่มีการต่อยอดขยายผลของโครงการ รวมถึงการโอนทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมายังประสบปัญหาทรัพย์สินบางรายการยังไม่สามารถโอนได้ ทรัพย์สินบางรายการเสื่อมสภาพไปแล้วแต่ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการตั้งงบประมาณเพื่อซ่อมแซมบำรุงรักษาได้

4.4.6 ด้านบริบทจังหวัดนครพนม

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลบริบทและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของจังหวัดเป็นข้อมูลที่สำคัญขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด การเข้าใจในบริบทของจังหวัดจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์แนวโน้ม ปัญหา อุปสรรค ศักยภาพของจังหวัดในแต่ละด้าน หากไม่มีความเข้าใจในบริบทของจังหวัดแล้วจะไม่สามารถวางแผนในขั้นตอนต่อไปได้

(2) การเข้าใจในสภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม รวมถึงสถานการณ์ของจังหวัด เช่น

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมาสามารถต่อขยายแนวทางการพัฒนาหรือนำไปปรับใช้และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ผลการดำเนินงานผลการพัฒนาในด้านต่างๆ จะทำให้ทราบว่าผลการพัฒนาจังหวัดประสบผลสำเร็จอย่างไร บรรลุเป้าหมายแต่ละประเด็นการพัฒนาที่กำหนดไว้และบรรลุตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่ จะดำเนินนโยบายต่อหรือยุติการดำเนินการ

4.4.7 แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

(1) การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนพัฒนาจังหวัดถือว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด มีผลงานเพื่อประกอบการพัฒนาศักยภาพเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เมื่อทำแล้วโครงการที่เสนอได้รับการจัดสรรงบประมาณถือว่าเป็นแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้ข้าราชการมีผลงานที่ชัดเจนเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน

(2) การมีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการของภาคประชาชนและภาคเอกชนโดยการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นก็ถือว่าเป็นแรงจูงใจให้ภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้ปัญหาความต้องการเป็นไปตามความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน

(3) เจ้าหน้าที่แผนขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเนื่องจากเป็นคนนอกพื้นที่ที่ทำงานไม่ต้องมาพัฒนาหรือทุ่มเทกับงานในจังหวัดทั้งที่ไม่ได้เป็นบ้านเกิดตัวเองแต่ก็ทำงานหนักเพื่อให้เกิดการพัฒนาของพื้นที่ที่ประชาชนได้ประโยชน์ ดังนั้น การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนก็เป็นแรงจูงใจในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

(4) การได้รับค่าตอบแทนจากผู้บังคับบัญชาทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เช่น การเลื่อนเงินเดือน การได้รับค่าตอบแทนพิเศษ การได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ การได้รับขั้นพิเศษ การได้รับการยกย่องชมเชย ก็เป็นแรงจูงใจสำคัญที่มาเป็นแรงผลักดันของเจ้าหน้าที่แผนให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

(5) การได้พัฒนาบ้านเกิดของตนเองก็เป็นแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัด ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสำนึกรักบ้านเกิดในทุกพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันในการมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน

สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมต้องชี้ให้เห็นถึงการเป็นแผนแม่บท (Master Plan) มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

สามารถชี้เป้าประเด็นให้กระทรวงกรมหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI) สำนักงานจังหวัดจะต้องเป็นหน่วยงานสรณะสูงสามารถหลอมรวมเพื่อสร้างทีมงานที่ดีได้ มีการสร้างกลไกการประสานงานที่ดี การสำรวจและรับฟังปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัดตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนในระดับพื้นที่แต่ละอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน เชื่อมโยงกิจกรรมตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) มีการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการวางแผนพัฒนาเชิงพื้นที่แก่คณะกรรมการฯ และบุคลากร รวมถึงการสร้างแรงจูงใจต่างๆ แก่เจ้าหน้าที่แผนให้มีความก้าวหน้าในอาชีพและสร้างแรงจูงใจประชาชนโดยการส่งเสริมให้มีการสำนึกรักบ้านเกิดมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสายันต์ (2561 : 376-378) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด การรวบรวมข้อมูลควรเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ฐานข้อมูลของหน่วยงานแต่ละหน่วย ควรมีฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันควรมีการประสานงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในแผนระดับต่าง ๆ ควรเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนในการเสนอความต้องการให้มากขึ้น มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน และสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า จังหวัดต้องมีแผนแม่บท (Master Plan) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการวางแผนของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดจะต้องมีการประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนไม่ช้ามารับฟังความคิดเห็นในช่วงสุดท้ายของการจัดทำแผนแล้วทำให้ปัญหาข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของประชาชนไม่ได้รับการแก้ไขเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดได้ทันเวลา

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.1.1 ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมต้องชี้ให้เห็นถึงการเป็นแผนแม่บท (Master Plan) มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ โครงการมีความคุ้มค่าเหมาะสมและเป็นไปได้ แผนพัฒนาจังหวัดสามารถชี้เป้าให้กระทรวงกรมหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI) สำนักงานจังหวัดจะต้องเป็นหน่วยงานสรณะสูงสามารถหลอมรวมเพื่อสร้างทีมงานที่ดีได้ ผู้นำ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์สามารถบูรณาการได้ทุกภาคส่วน มีการสร้างกลไกการประสานงานที่ดีให้มีความแน่นแฟ้นให้มากขึ้น ทั้งราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน

5.1.2 การสำรวจและรับฟังปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัดตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนในระดับพื้นที่แต่ละอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ให้ความสำคัญกับการ workshop เชิงพื้นที่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่มนั้นๆ เพื่อเชื่อมโยงกิจกรรมตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) และมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินการตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้ห่วงโซ่คุณค่ามีความสมบูรณ์มากขึ้น

5.1.3 การพัฒนาองค์ความรู้ในการวางแผนให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการนำเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่ มีความรู้ทางด้านกฎระเบียบ ข้อกฎหมายต่างๆ รวมถึงแผนพัฒนาในระดับชาติ และยุทธศาสตร์รายสาขาต่างๆ มีทักษะในการเชื่อมโยงบูรณาการปัญหาความต้องการจากแผนชุมชน หมู่บ้าน แผนชุมชนระดับตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอให้สอดคล้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการพัฒนาบุคลากรในการเขียนแผนงาน โครงการที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในพื้นที่ รวมถึงการเสริมสร้างองค์ความรู้ในการวัดผลประเมินผลสำเร็จความล้มเหลวของโครงการต่างๆ ด้วย

5.1.4 ควรมอบอำนาจการโอนเปลี่ยนแปลงแผนงาน โครงการและงบประมาณจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ทันตามสถานการณ์ที่มีความเร่งด่วน

5.1.5 สร้างแรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของทุกภาคส่วน ส่งเสริมเจ้าหน้าที่แผนที่มีศักยภาพ มีใจรักในงานวางแผน ได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนพัฒนาจังหวัดให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ สนับสนุนให้ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม และสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมจิตสำนึกรักบ้านเกิดของตัวเองในทุกพื้นที่ที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันในการมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน

5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาของรัฐบาลหรือราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และแผนพัฒนาในเชิงพื้นที่ระดับต่างๆ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงและบูรณาการร่วมกันให้เพิ่มมากขึ้น

5.2.2 ควรศึกษารูปแบบการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาในเชิงพื้นที่แบบบูรณาการทั้งราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กานต์ชนก แถนสีแสง และกฤษวรินทร์ โล่ห์วัชรินทร์. (2563). “การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในจังหวัดมหาสารคาม,” ว.มร.ม. 14 (1) : 139-150 ; มกราคม – เมษายน 2563.
- กัตัญญ์ แก้วหานาม. (2555). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล : ศึกษาเปรียบเทียบเทศบาลนครขอนแก่นกับเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์,” วารสารรัฐประศาสนศาสตร์. 10 (2) : 39-40 ; กรกฎาคม-สิงหาคม.
- กัลยากร มาพันธ์สุ. (2564). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบนพื้นที่สูงในประเทศไทย : ปัญหาและทางออก,” วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์. 6 (1) : 2-8 ; มกราคม – มิถุนายน.
- เกียรติคุณ จุลมณี. (2561). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย อำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด,” วารสารมหาวิทยาลัยมหาภูมิราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 7 (1) : 176-184 ; มกราคม-มิถุนายน.
- คงฤทธิ์ กุลวงศ์. (2561). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม,” วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยดุสิต. 14 (3) : 109-123 ; กันยายน-ธันวาคม.
- คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ. (2565). นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนามูลุมจังหวัด พ.ศ. 2566 – 2570. [ออนไลน์]
เข้าถึงได้จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=13348&filename=index.
[30 พฤศจิกายน 2566].
- คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค. (2564). นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนามูลุมจังหวัด พ.ศ. 2566 – 2570. [ออนไลน์]
เข้าถึงได้จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=8019&filename=index.
[พฤษภาคม 2566].
- จุลศักดิ์ ชาญณรงค์. (2562). “ความใหม่ของรัฐประศาสนศาสตร์,” วารสารสหวิทยาการ วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 16 (2) : 55-80 ; เมษายน – กันยายน.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และพงษ์เสถียร เหลืองอลงกต. (2561). “การวางแผนและบริหารแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ : เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดระยอง,” วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. 11 (2) : 27-32 ; กรกฎาคม-ธันวาคม.

- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และสุรศักดิ์ อุดมเมืองเพ็ช.(2563). “แรงจูงใจในการทำงาน : ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้,” วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 5 (1) : 425-434 ; มกราคม-เมษายน.
- จริยา บุญยะประภัศร. (2554). การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์. [ออนไลน์]
เข้าถึงได้จาก <http://www.blog.rmutt.ac.th/?p=1024>. [5 พฤษภาคม 2566].
- จรัส มุ่งเผือกกลาง. (2559). ทฤษฎีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management) กับ การบริหารงานที่มีประสิทธิผล. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
<https://www.gotoknow.org/posts/628661>. [9 พฤษภาคม 2566].
- จันทร์จิรา บุญมีทิป , พิพัฒน์ สันตะวัน และนันทิยาน้อยจันทร์. (2564). “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน;” วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 6 (2) : 50-64 ; กุมภาพันธ์.
- ฉัตรชัย นาถ้าพลอย. (2563). “การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่,” วารสารศิลปศาสตร์ราชมงคล สุวรรณภูมิ. 2 (2) : 461-470 ; พฤษภาคม-สิงหาคม.
- ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสายันต์. (2561). “การพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม,” วารสารการบริหารปกครอง. 7 (2) : 139-150 ; กรกฎาคม – ธันวาคม.
- ดำรง วัฒนา. (2550). การวิจัยเชิงปริมาณทางรัฐประศาสนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จิตติวัฒน์ ถนอมศิลป์. (2563). “กระบวนการกำหนดนโยบายในการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา,” วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 5 (6) : 90-100 ; มิถุนายน.
- ไตรรัตน์ โกลพลากรณ์. (2553). การบริหารโครงการ เอกสารการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 8. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ทศพล อัครพงษ์ไพบุลย์. (2563). “การบูรณาการการจัดการภัยพิบัติในยุค 4.0,” วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ. 8 (3) : 14-22 ; พฤศจิกายน-ธันวาคม.
- ทวีชัย แสงนุสร. (2562). “การสร้างประสิทธิภาพการบริหาร โครงการให้ประสบความสำเร็จ,” วารสารการพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่. 4 (1) : 31-41 ; มกราคม-กรกฎาคม.
- ทวีศักดิ์ วิชัยวงษ์. (2562). “การบริหารราชการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (ACHIEVEMENT-ORIENTED PUBLIC ADMINISTRATION),” วารสารพุทธศึกษาและวิจัย. 5 (2) : 34-50 ; กรกฎาคม-ธันวาคม.

- ทัศนันท ใจบุญ , สุภัตรา บุญเรือง , นิตยา วงศ์ยศ , สุนีย์ ยังสว่าง และ ผกาภรณ์ บุสบัง. (2562). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา,” **วารสารสิรินธรปริทรรศน์**. 20 (2) : 120-129 ; กรกฎาคม – ธันวาคม.
- เรณูมาศ รักษาแก้ว. (2559). **การมีส่วนร่วมของประชาชน**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>. [1 มิถุนายน 2566].
- เนาวรัตน์ อุณหกมลพันธ์. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลทับสะแกอำเภอบ้านทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. **วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน**. 2 (2) : 60-71 ; พฤษภาคม-สิงหาคม.
- บุญส่ง กรวยเงิน. (2565). “โครงการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดสรรงบประมาณตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559,” **วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร**. 24 (1) : 77-94 ; มกราคม - มิถุนายน.
- ประเสริฐ เข้มสรวล. (2565). **เทคนิคการเขียนโครงการอย่างมีคุณภาพ**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก http://www2.nakhonphanom.go.th/files/com_news_struct/2022-07_5dc4966df2e4539.pdf. [1 พฤษภาคม 2566].
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 139 ตอนพิเศษ 258 ง 1 พฤศจิกายน 2565.
- พรชัย เทพปัญญา. (2561). การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่รองรับการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล. **วารสารวิชาการ Veridian E มหาวิทยาลัยศิลปากร**. 11 (1) : 1-14 ; มกราคม – เมษายน 2561
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 139. ตอนที่ 51 ก. 19 สิงหาคม 2565.
- พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 134. ตอนที่ 79 ก. 31 กรกฎาคม 2560.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 108. ตอนที่ 156. ฉบับพิเศษ หน้า 1 . 4 กันยายน 2534.
- พระมหาณัฏฐา จันทร์สง่า. (2561). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://e-research.siam.edu/kb/the-factors-affecting-the-performance-efficiency-of-government-officials-in-the-samphanthawong-district-office-bangkok>. [1 พฤษภาคม 2566]

พวงเพชร ราศีสวय, ภักดี โพธิ์สิงห์, สัญญา เคนาภูมิ และ สุขุมวิทย์ ไสยโสภณ. (2561).

“การบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการกับชุมชนท้องถิ่นสวัสดิการ,” วารสาร
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 5 (2) : 385-398 ;
กรกฎาคม-ธันวาคม.

พิฐวรรณ กิติคุณ. (2566). การพัฒนาระบบราชการโดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management : RBM). [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=32239. [10 พฤษภาคม 2566].

พิสมัย เหล่าไทย. (2560). **ตัวแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์กระดาษในประเทศไทย**. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสยาม.

พิรพงศ์ กนกเลิศวงศ์ และ ธนสุวิทย์ ทับหิรัญรักษ์. (2563). “ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี,” วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์ 5 (1) 109-120 ; มกราคม-มิถุนายน.

ไพฑูลย์ โพธิ์สุวรรณ. (ม.ป.ป.). “แนวคิดการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์,” วารสารดำรงราชานุภาพ.
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

ฟิลิป จีระประยุต และ เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์. (2558). “การนำเครื่องมือการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในหน่วยธุรกิจน้ำมันบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน),” วารสารการจัดการสมัยใหม่. 13 (1) : 15 ; มกราคม - มิถุนายน.

ทวิสันต์ วิชัยวงษ์, ภักดี โพธิ์สิงห์ และยุภาพร ยุภาศ. (2565). “การเปรียบเทียบความสำเร็จของ
ภาวผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บังคับการบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยที่
มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน,” วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
14 (2) : 321-342 ; กรกฎาคม-ธันวาคม.

ธนภรณ์ พรรณราย. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ธมลวรรณ เจริญสาร.(2566). การจัดการเชิงกลยุทธ์. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
<https://www.spu.ac.th/fac/account/th/content.php?cid=24582>. [13 พฤษภาคม 2566].

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2549). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
จามจรีโปรดักท์

- ภคพร กุลจิรินทร์.(2559). การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service: NPS). [ออนไลน์]
เข้าถึงได้จาก <https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=shirley129&month=09-2016&date=11&group=1&gblog=23bid=4>. [1 มิถุนายน 2566].
- ภักดี มานะเวส. (2563). “ปัจจัยส่วนบุคคล ความผูกพันต่อองค์กร และประสิทธิภาพการทำงานของ
องค์กร,” วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 33 (1) : 18-26 ; มกราคม-มีนาคม.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2566). สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics). [ออนไลน์]
เข้าถึงได้จาก https://agecon-extens.agri.cmu.ac.th/Course_online/Course/352441/Slide%20E-Learning/.pdf. [5 กรกฎาคม 2566].
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2566). การบริหารเชิงยุทธศาสตร์. [ออนไลน์]
เข้าถึงได้จาก https://www.stou.ac.th/knowledgemanagement/infoserve/kmdb/read_kb.asp?db_id=9&kmdb_id=4. [8 พฤษภาคม 2566].
- ราตรี จุลศิริ. (2560). เครือข่ายผู้บริโภค : การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งและรู้จักสิทธิในกิจการกระจาย
เสียงและโทรทัศน์. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NBTC>.
[1 พฤษภาคม 2566].
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 134.ตอนที่ 40 ก.6
เมษายน 2560.
- รุ่งทิวา วงศ์แสน. (2557). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการบริหารโครงการก่อสร้าง
โรงไฟฟ้าหงสา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. [ออนไลน์]
เข้าถึงได้จาก <https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/7811>. [1 พฤษภาคม 2566].
- รัฐธรา ปาลกวงศ์ ณ อยุธยา. (2558). การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม
ของเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิไลพร พงสีลา, พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์, ศิริศักดิ์ เหล่าจันทาม. (2565). การปฏิรูปการบริหารจัดการ
ภาครัฐตามแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว :
กรณีศึกษากระทรวงโยธาธิการและการขนส่ง. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 11
(1) : 17 ; มกราคม-กุมภาพันธ์.
- ศราวุธ ชันธิชัย. (2564). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชนในศตวรรษที่ 21,” วารสาร มจร.
อุบลปริทรรศน์. 6 (1) : 703-719 ; มกราคม-มีนาคม.

- ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2554). **โครงการ
ศึกษาวิจัยและประเมินผลเพื่อการพัฒนากระบวนการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบ
บูรณาการ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบัติ โพธิ์ห้ำ. “การสร้างความจริงใจของภาคประชาสังคมต่อการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น,” วารสารการพัฒนาระบบการเรียนรู้สมัยใหม่. 5 (1) : 272 ; มกราคม-กุมภาพันธ์.
สุรพงษ์ คงศักดิ์ และ ชีรชาติ ธรรมวงศ์. (2551). การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม(IOC).
[ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://www.mcu.ac.th/article/detail/14329>.
[10 พฤษภาคม 2566].
- สถาบันพระปกเกล้า. (2566). **การบริหารภาครัฐแนวใหม่**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
<http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>. [9 พฤษภาคม 2566].
- สถาบันพระปกเกล้า. (2566). **การมีส่วนร่วม**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก [http://wiki.kpi.ac.th/
index.php?title](http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title). [7 มิถุนายน 2566].
- สมส่วน สว่าง. (2560). **การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของหอ
ผู้ป่วยในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยคริสเตียน.**
- สัญญา เคนาภูมิ. (2562). “กระบวนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ,” วารสารแสงอีสาน. 6 (1) : 243-257 ;
มกราคม - มิถุนายน.
- _____. (2562). “ตัวแบบทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ,” วารสารการบริหารการ
ปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 3 (1) : 96-113 ; มกราคม-เมษายน.
- สำนักงานจังหวัดนครพนม. (2566). **แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570**. นครพนม :
สำนักงานจังหวัดนครพนม.
- _____. (2548). **คำรับรองปฏิบัติราชการของจังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548**.
นครพนม : สำนักงานจังหวัดนครพนม.
- สำนักงานงบประมาณ.(2560). **คู่มือการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ : สำนักงานงบประมาณ
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2563). **ความรู้พื้นฐานสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและ
กลุ่มจังหวัด**. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- _____. (2554). **แผนพัฒนาจังหวัดแนวใหม่ : จุดเปลี่ยนการบริหารราชการแผ่นดินไทย**. กรุงเทพฯ :
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

_____. (2552). **แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด**. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2548).

ผลการดำเนินงานในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ประจำปี 2547.

กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย

สิรินภา ทาระนัด. (2561). **การศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : เพ็ญฟ้าปริ้นติ้ง.

สุภาพร ภิรมย์เมือง. (2557). “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3,” **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**. 4 (3) : 171-179 ; มกราคม-มิถุนายน.

สุรพงษ์ คงศักดิ์ และธีรชาติ ชรรวมวงศ์. (2551). **การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://www.mcu.ac.th/article/detail/14329>. [10 กรกฎาคม 2566].

สุวรรณณี หงส์วิจิตร, โสธยา สุภาพผล และเพ็ญพิชชา โพธากุล. (2564). **ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานโรงพยาบาลศุภมิตร จังหวัดสุพรรณบุรี**. รายงานการวิจัยคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ นนทบุรี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2564). **โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้กลไก ก.บ.ภ. .** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสนห์ จุ้ยโต. (2550). **การวิจัยเชิงคุณภาพทางรัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เสรี วรพงษ์. (2563). “แนวทางความสำเร็จของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสมุทรสาคร,” **วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล**. 12 (5) : 112-126 ; ตุลาคม-ธันวาคม.

- หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). “แนวทางความสำเร็จของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพภาครัฐ,” วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ. 7 (2) : 112-126 ; กรกฎาคม – ธันวาคม 2563.
- อรรณพ น้อยวัฒน์. (2556). การจัดการความรู้กับการบริหารราชการแนวใหม่. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก https://www.stou.ac.th/schools/shs/booklet/book56_1/km.htm. [5 พฤษภาคม 2566].
- อลงกต วรกี. (2560). “การสังเคราะห์แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ที่เหมาะสมกับสังคมไทย,” วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก. 4 (1) : 260-261 ; กรกฎาคม-ธันวาคม.
- อภิญา นัตรช่อฟ้า. (2563). “การเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (POLITICS AND POLITICAL PARTICIPATION OF THE PEOPLE),” วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7 (7) : 1-10 ; กรกฎาคม 2563.
- อัคราภรณ์ ขลิบบรินทร์ และวิภาส ทองสุทธิ. (2565). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ,” วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ. 3 (3) : 124-138 ; กันยายน – ธันวาคม.
- อติยา ไชยฤทธิ์, กิจเขต ไกรวาส และสมชาย ปัญเจริญ. (2561). “การพัฒนาการมีส่วนร่วมของเครือข่ายที่ปรึกษาเพื่อการพัฒนาการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการในจังหวัดจันทบุรี,” วารสารราชพฤกษ์. 15 (2) : 63-70 ; พฤษภาคม - สิงหาคม.
- อิสราวดิ ชำนาญกิจ. (2566). การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management). [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/297090>. [13 พฤษภาคม 2566].
- Alberta Health Service.(2011). **A literature review of collaborative mechanisms and healthy public policy advocacy.** [Online] <<http://www.albertahealthservices.ca/poph/hi-poph-hpp-literature-review-collaborative-mechanismsandadvocacy-for-ph.pdf>> [May 13, 2023].
- Evelyn De Leeuw and Carole Clavier.(2011). **Healthy public in all policies.** [Online] < <http://www.ncbi.nlm.nih.gov>> [May 13, 2023].
- Laurence J. O'Toole, Jr. and Robert S. Montjoy.(1984). **Interorganizational Policy Implementation:A Theoretical Perspective.** [Online] <<https://www.jstor.org/stable/3110411>> [May 13, 2023].

- Justin D. Smith¹ , Dennis H. Li³ and Miriam R. Rafferty. (2020). **The Implementation Research Logic Model : a method for planning, executing , reporting and synthesizing implementation projects. .** [Online] < <https://implementationscience.biomedcentral.com/articles>.> [June 8, 2023].
- Freedman, David A., (2009). **Statistical Models: Theory and Practice.** [Online] <<https://csit.nu.ac.th/kraisak/ds/ds/chapter04/Chapter04.pdf>.> [July 4, 2023].
- Hinkle, D.E. (1998). **Applied Statistics for t he Behavioral Sciences.** Boston : Houghton Mifflin.
- Xin, Yan. (2009). **Linear Regression Analysis: Theory and Computing.** [Online] <<https://csit.nu.ac.th/kraisak/ds/ds/chapter04/Chapter04.pdf>.> [July 4, 2023].
- Solution center. (2566). การวิเคราะห์รายหัวข้อและค่าอัลฟาครอนบาช (Cronbach's alpha) เพื่อความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม. [ออนไลน์] <<https://www.solutioncenterminitab.com/blog/item-analysis-with-cronbachs-alpha-for-reliable-surveys>.> [11 กรกฎาคม 2566].
- Yamane T. (1973). **Statistics : An Introductory Analysis.** 3rd Edition, Harper and Row, New York.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยนครพนม

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนครพนม ดำเนินการให้การรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ที่เป็นมาตรฐานสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, International Ethical Guidelines for Biomedical Research Involving Human Subjects (CIOMS) และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ชื่อโครงการ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม FACTORS AFFECTING THE EFFICIENCY OF THE DEVELOPMENT PLAN FOR NAKHON PHANOM PROVINCE
ผู้วิจัยหลัก	นายปราโมทย์ ดิยะบุตร
สังกัดหน่วยงาน	นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
รหัสโครงการวิจัย	151/66 Exp.
วิธีทบทวน	Expedited review process
เอกสารรับรอง	1) แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (AF 03-01) 2) โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ 3) เอกสารคำชี้แจงสำหรับอาสาสมัคร 4) แบบฟอร์มใบยินยอม 5) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 6) ประวัติความรู้ความชำนาญของผู้วิจัย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. 2566

ลงนาม สมร 13
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมสมร เรืองวรบูรณ์)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ...คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โทร. ๐๔๒ - ๕๘๗๑๑๑

ที่ อว.๐๖๐๙.๒/ว.ค.๒๖

วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ...ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์

ด้วย นายประโมทย์ ตียะบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโทกำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อดานนท์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เดชะคำภู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านการใช้ภาษาไทย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ)

รองคณบดี รักษาการแทน

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ...คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โทร ๐๔๒ - ๕๘๗๑๐๐

ที่ อว.๐๖๐๙.๒/ว. *สคห* วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.มฤตา แก่นสุวรรณ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ด้วย นายประโมทย์ ตียะบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโทกำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุดานนท์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เดชะคำภู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านการใช้สถิติ จึงขออนุญาตเคราะห้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบ เครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห้จากท่านด้วยดีและ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

SM.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ)

รองคณบดี รักษาการแทน

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

ที่ อว ๐๖๐๙.๒/ว

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม
บ้านเนินสะอาด อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม ๔๘๐๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวกนกพร ไชยศล หัวหน้าสำนักงานจังหวัดนครพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด
๒. คำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายประโมทย์ ดิยะบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโทกำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุดานนท์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เดชะคำภู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ)

รองคณบดี รักษาการแทน

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

งานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
นายนายประโมทย์ ดิยะบุตร
โทร. ๐๙๕๕-๖๒๓๕๙๒๖

ที่ อว ๐๖๐๙.๒/วศ/ค.ค.

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม
บ้านเนินสะอาด อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม ๔๘๐๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติเป็นผู้อนุมัติในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายณัฐพล สุริยนต์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด
๒. คำขอวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายประโมทย์ ดิยะบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโทกำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุตานนท์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เดชะคำฎ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องวิจัยดังกล่าว จึงขออนุมัติท่านเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ)

รองคณบดี รักษาการแทน

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

งานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

นายนายประโมทย์ ดิยะบุตร

โทร. ๐๙๕-๖๒๓๕๙๒๖

ที่ อว ๐๖๐๙.๒/ว ๗๗๓

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม
บ้านเนินสะอาด อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม ๔๘๐๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายธรรนินทร์ นวลโย นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด
๒.เค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายประโมทย์ ดิยะบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโทกำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุตานนท์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เคชะคำภู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบ เครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ)

รองคณบดี รักษาการแทน

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

งานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

นายนายประโมทย์ ดิยะบุตร

โทร. ๐๙๕-๖๒๓๕๕๒๖

ที่พิเศษ / ๒๕๖๖

๒๓๒ หมู่ที่ ๑๑ บ้านนาราชควาย

ตำบลนาราชควาย อำเภอเมือง

จังหวัดนครพนม ๔๘๐๐๐

๑ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำขอโครงการวิทยานิพนธ์

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูล
รับที่ 722
วันที่ ๐๔ ก.ย. ๒๕๖๖
พว. 1
ที่ 6097
วันที่ ๖ ก.ย. ๒๕๖๖
น.

ด้วยกระผม นายประโมทย์ ดิยะบุตร นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระหว่างจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ซึ่งการวิจัยดังกล่าวเกี่ยวข้องกับประชากรกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จึงขออนุญาตดำเนินการวิจัยดังกล่าว เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ โดยขออนุญาตเข้าร่วมการประชุมเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. การประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดนครพนม (ก. บ.จ.) จังหวัดนครพนม
๒. การประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
๓. การประชุมคณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ.

๒๕๖๖-๒๕๗๐ และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขออนุญาตเข้าร่วมเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์จะถูกเก็บรักษาไว้ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น และจะดำเนินการทำลายข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย และเมื่อการวิจัยได้ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์จะได้รายงานผลการวิจัยให้จังหวัดทราบเพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

- นายประโมทย์ ดิยะบุตร นักศึกษา ป.โท

ม.นครพนม ขออนุญาตเข้าร่วมการประชุมเกี่ยวกับ

แผนพัฒนาจังหวัดเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายประโมทย์ ดิยะบุตร)

ผู้วิจัย

(นางสาวกนกพร ไชยศล)

หัวหน้าสำนักงานจังหวัดนครพนม

โทร ๐๙๕๖๒๓๕๙๒๖

(นายชวรินทร์ วงศ์ถิตจิรกาล)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัด

สำนักงานจังหวัดนครพนม
รับที่ ๑๒๐๐๓
วันที่ ๑๕ ก.ย. ๒๕๖๔
เวลา.....

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
บ้านเนินสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ๕๘๐๐๐

เรื่อง ขอตกลงใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

คำกล่าวของจังหวัดนครพนม
วันที่ ๑๕ ก.ย. ๒๕๖๔
เวลาที่ ๙๖๘

ด้วยนายประโมทย์ ดิยะบุตร นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระหว่างการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ซึ่งการวิจัยดังกล่าวเกี่ยวข้องกับประชากรกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย (๑) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม (๒) คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ และการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และ (๓) เจ้าหน้าที่แผนของส่วนราชการต่างๆ ในจังหวัด

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยได้เข้าร่วมการประชุมเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม และทดสอบเครื่องมือการวิจัยดังกล่าวข้างต้น (สิ่งที่ส่งมาด้วย) เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะได้รายงานให้จังหวัดทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

- นายประโมทย์ ดิยะบุตร นักศึกษา ป.โท ม.นครพนม

ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัยกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คณะกรรมการ ก.บ.จ., คณะอนุกรรมการทบทวนแผนฯ และเจ้าหน้าที่แผน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวกนกพร ไชยผล)
ผู้อำนวยการสำนักงานจังหวัดนครพนม

งานบัณฑิตศึกษา

นายประโมทย์ ดิยะบุตร (นักศึกษา)

โทร. ๐๙๕-๖๒๓๕๙๒๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิมล อินทนนท์)
คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม

- ออ ณ ก. ยวต/นพ
ดลโพธิ์
อริย์

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

ที่ อว ๐๖๐๙.๒/ว จ.๙๕

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม
บ้านเนินสะอาด อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม ๕๘๐๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาจังหวัดนครพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วยนายประมอทย์ ดิยะบุตร นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระหว่างจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม (๒) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม (๓) วิเคราะห์บริบทการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม และ (๔) ศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย (๑) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม (๒) คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ และการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดนครพนม พ.ศ. ๒๕๖๘ และ (๓) เจ้าหน้าที่แผนของส่วนราชการต่างๆ ในจังหวัดนครพนม

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (สิ่งที่ส่งมาด้วย) เมื่อดำเนินการตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วขอให้นักไฟล์เอกสารในรูปแบบ PDF หรือไฟล์รูปภาพ ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ pramhuda@gmail.com ภายในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๖ (สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมหมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๖๒๓๕๙๒๖)

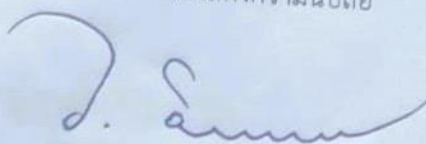
ทั้งนี้ ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บรักษาไว้ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น และจะดำเนินการทำลายข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย และเมื่อการวิจัยได้ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์จะได้รายงานผลการวิจัยให้ทราบเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม และการจัดทำแผนพัฒนาของหน่วยงานในจังหวัดนครพนมต่อไป

/จึงเรียน...

-๒-

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรุดิ อินทนนท์)
คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม

งานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม
โทร. ๐๙๕-๖๒๓๕๙๒๖

ที่ อว ๐๖๐๔.๒/๐๐๓

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม
บ้านเนินสะอาด อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม ๔๘๐๐๐

๒ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยและร่วมประชุม Focus Group
เรียน คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายประโมทย์ ดิยะบุตร นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระหว่างดำเนินการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม (FACTORS AFFECTING THE EFFICIENCY OF THE DEVELOPMENT PLAN FOR NAKHON PHANOM PROVINCE) โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็น คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) คณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ และเจ้าหน้าที่แผนของส่วนราชการ

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน ดังนี้

๑. ตอบแบบสัมภาษณ์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) ส่งทางอีเมล pramhudd@gmail.com ภายในวันที่ ๕-๖ มกราคม ๒๕๖๗
๒. ขอเรียนเชิญท่านร่วมประชุมเพื่อสรุปผลการวิจัย และ Focus Group ในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๔.๐๐ น. ณ ห้องประชุมพระธาตุท่าอุเทน ชั้น ๒ ศาลากลางจังหวัดนครพนม (หลังใหม่)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ อินทนนท์)
คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม

งานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
นายนายประโมทย์ ดิยะบุตร
โทร. ๐๙๕-๖๒๓๕๔๖๖

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ (1) อายุ
(2) ตำแหน่ง (3) หน่วยงาน (4) ประสบการณ์ด้านแผน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมจำนวน 34 ข้อ

1. ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 5 ข้อ
2. ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน จำนวน 5 ข้อ
3. ปัจจัยด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดจำนวน 5 ข้อ
4. ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด จำนวน 8 ข้อ
5. ปัจจัยด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) จำนวน 4 ข้อ
6. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน 4 ข้อ
7. ปัจจัยด้านบริบทจังหวัดนครพนม จำนวน 4 ข้อ
8. ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดจำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 3 แนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
นครพนม จำนวน 1 ข้อ

เพื่อประโยชน์ในด้านวิชาการ ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้
ตามความเป็นจริง และขอขอบคุณที่ท่านได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้
ท่านสามารถติดต่อสอบถามและส่งแบบสอบถามได้ ดังนี้

- 1) นายประ โมทย์ ดิยะบุตร 232 บ้านนาราชควาย หมู่ที่ 11 ตำบลนาราชควาย อำเภอเมือง
นครพนม จังหวัดนครพนม 48000
- 2) อีเมล : pramhud@gmail.com
- 3) ID Line : pramotemu
- 4) FB : Tiyaabut Pramote
- 5) หมายเลขโทรศัพท์ 0956235926

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. ปัจจุบันท่านอายุ ปี

2. ตำแหน่ง

☐ 1. หัวหน้าส่วนราชการ	☐ 2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
☐ 3. ผู้อำนวยการกลุ่มงาน/หัวหน้าฝ่าย	☐ 4. เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ
☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....	

3. หน่วยงาน

☐ 1. ราชการส่วนภูมิภาค	☐ 2. ราชการส่วนกลาง
☐ 3. ราชการท้องถิ่น	☐ 4. ภาครัฐกิจเอกชน
☐ 5. ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน	☐ 6. สถานศึกษา

4. ท่านมีประสบการณ์ด้านการจัดทำแผนพัฒนา

จำนวน.....ปี

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงตามความเห็นของท่านมากที่สุด ตามเกณฑ์วัดระดับประสิทธิภาพ ดังนี้ 1 = น้อยที่สุด , 2 = น้อย , 3 = ปานกลาง , 4 = มาก , 5 = มากที่สุด

ประเด็น	ระดับประสิทธิภาพ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1. ปัจจัยด้านระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
1) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ					
2) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ					
3) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถชี้เป้าให้กระทรวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐนำไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณ					
4) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถทำให้ประชาชนในจังหวัดอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs)					
5) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด					
2. ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน					
1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบาย ระดับชาติ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
2) ความรู้ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
3) ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน โครงการ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					

ประเด็น	ระดับประสิทธิภาพ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
4) ความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
5) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
3. ปัจจัยด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
1) ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ส่งผลต่อแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
2) การได้รับค่าตอบแทน เช่น ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ส่งผลต่อแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
3) การได้ใช้ความรู้ความสามารถ ส่งผลต่อการเข้าร่วมประชุมและร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
4) การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด ส่งผลต่อการประอาชีพหรือการประกอบธุรกิจ ทำให้ท่านเข้าร่วมประชุมและร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
5) ความก้าวหน้าและการประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นแรงจูงใจให้ท่านเข้าร่วมประชุมและร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด					
4. ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด					
1) การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาจังหวัด					

ประเด็น	ระดับประสิทธิภาพ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
2) การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่					
3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด					
4) หน่วยงานของรัฐ ในฐานะผู้นำภาคราชการมีความจริงจังและทุ่มเทในการเป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาจังหวัด					
5) สำนักงานจังหวัด เป็นองค์กรที่ดีมีความเหมาะสม ในการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด					
6) จังหวัดมีทีมงานที่ดีและเหมาะสมในการทำน้ำที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด					
7) คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนมีความครอบคลุมและเหมาะสม					
8) ปัจจุบันการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ได้กำหนดกรอบเวลา และวิธีการดำเนินการที่เหมาะสม					
5. ปัจจัยด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS)					
1) ประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs)					
2) ประชาชนมีช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล					
3) มีการใช้กลไกประชาธิปไตยจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนาจังหวัด แผนงาน และโครงการ					

ประเด็น	ระดับประสิทธิภาพ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
4) หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคประชาชน					
6. ปัจจัยด้านแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน					
1) ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การดำเนินการตามแผน การประเมินผล และการตรวจสอบ					
2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน					
3) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมโดยประชาชน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
4) ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เช่น กฎหมายและนโยบายไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมการเมือง ความพร้อมของประชาชน และการไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน(Joint KPIs) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
7. ปัจจัยด้านบริบทจังหวัดนครพนม					
1) สภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
2) สถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
3) ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					

ประเด็น	ระดับประสิทธิภาพ				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
4) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 ตอบสนองและสอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหา และความ ต้องการของพื้นที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม					
8. ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่ม จังหวัด					
1) นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงาน เชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) มีประสิทธิภาพ					
2) กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย (1) การประชุมคณะกรรมการบริหารงาน จังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) (2) การประชุมเชิง ปฏิบัติการ (Workshop) (3) การประชุมคณะที่ปรึกษาและ คณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด และ(4) การ ประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาค ส่วน มีประสิทธิภาพ					

ตอนที่ 3 แนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ท่านมีแนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอย่างไร

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
ของนายประโมทย์ ดิยะบุตร นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์
และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม รหัสนักศึกษา 656011010112

สำหรับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน..... หมายเลขโทรศัพท์.....

แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 9 ข้อ ดังนี้

1. ตามความคิดเห็นของท่าน ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
ควรประกอบด้วยอะไรบ้าง ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีอะไรบ้าง

.....
.....

2. ท่านคิดว่า องค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด ควรมีอะไรบ้าง

.....
.....

3. ท่านคิดว่า แรงจูงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ของ
คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด คืออะไร

.....
.....

4. ท่านมีแนวคิดอย่างไร ในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้
มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

.....
.....

5. ตามแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) จะมี
วิธีการอย่างไรให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มมากขึ้นเพื่อบรรลุ
ตัวชี้วัดร่วมกัน (Joint KPI)

.....
.....

6. ท่านคิดว่า ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดใน
ขั้นตอนไหนสำคัญที่สุด และจะมีวิธีการดำเนินการอย่างไร

.....
.....

7. การเข้าใจในบริบทจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สถานการณ์ด้าน
เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และผลการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา จะทำ
ให้แผนพัฒนาจังหวัดมีประสิทธิภาพอย่างไร

.....
.....

8. นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่ม
จังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) มีความเหมาะสม
แล้วหรือไม่อย่างไร หรือมีข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง หรือท่านมีข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ
อย่างไรเพื่อให้เกิดการแก้ไขในเชิงนโยบาย

.....
.....

9. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะของท่านจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ เป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ
แบบสรุปค่าความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แทนด้วยหมายเลข 1 - 5

2. เนื้อหาแบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ด้าน 38 ข้อ ดังนี้

2.1 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด จำนวน 34 ข้อดังนี้

- 1) ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 5 ข้อ
- 2) ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน จำนวน 5 ข้อ
- 3) แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดจำนวน 5 ข้อ
- 4) ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด จำนวน 8 ข้อ
- 5) ปัจจัยด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service: NPS) จำนวน 4 ข้อ
- 6) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน 4 ข้อ
- 7) ปัจจัยด้านบริบทจังหวัดนครพนม จำนวน 4 ข้อ
- 8) บำบัดปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด จำนวน 2 ข้อ

2.2 แนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมจำนวน 1 ข้อ

3. แบบสอบถามที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวแปรของการวิจัยโดยให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้

- 1) ให้ +1 คะแนน แน่ใจว่าเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
- 2) ให้ 0 คะแนน ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาสอดคล้องตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
- 3) ให้ -1 คะแนน แน่ใจว่าเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

ผลคะแนน 5 คะแนน = 1.00 , 4 คะแนน = 0.8 , 3 คะแนน = 0.6 , 2 คะแนน = 0.4

ค่าความเที่ยงตรงต่ำกว่า 0.50 ยังใช้ไม่ได้ ต้องปรับปรุง ผลคะแนน ทั้ง 5 ท่าน ได้ 1 คะแนน = 0.2 ค่าความเที่ยงตรงต่ำกว่า 0.50 ยังใช้ไม่ได้ ต้องปรับปรุง

ด้านที่ 1 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					คะแนนรวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5		
ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม (5ข้อ)							
1) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถชี้เป้าให้กระทรวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐนำไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถทำให้ประชาชนในจังหวัดอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน							
6) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบนโยบายระดับชาติ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7) ความรู้ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8) ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานโครงการ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					คะแนนรวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5		
9) ความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ปัจจัยด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม							
11) ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ส่งผลต่อแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	-1	+1	+1	+1	4	0.8
12) การได้รับคำตอบแทน เช่น คำพาหนะ คำเบี่ยงเลี้ยว ส่งผลต่อแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	-1	+1	+1	+1	4	0.8
13) การได้ใช้ความรู้ความสามารถ ส่งผลต่อการเข้าร่วมประชุมและร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14) การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการทำให้ท่านเข้าร่วมประชุมและร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15) ความก้าวหน้าและการประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นแรงจูงใจให้ท่านเข้าร่วมประชุมและร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	+1	-1	+1	+1	+1	4	0.8
ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด							
16) การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาจังหวัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					คะแนนรวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5		
17) การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาครอบคลุมทุกมิติ ทุกพื้นที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
18) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
19) หน่วยงานของรัฐ ในฐานะผู้นำการราชการมีความจริงใจและทุ่มเทในการเป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาจังหวัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
20) สำนักงานจังหวัด เป็นองค์กรที่ดีมีความเหมาะสม ในการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21) จังหวัดมีทีมงานที่ดีและเหมาะสมในการทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
22) คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ใช้เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนมีความครอบคลุมและเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23) ปัจจุบันการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ได้กำหนดกรอบเวลา และวิธีการดำเนินการที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ปัจจัยด้านการบริการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Service : NPS) (4ข้อ)							
24) ประชาชนทุกภาคส่วนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบรรลุตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
25) ประชาชนมีช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					คะแนนรวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5		
26) มีการใช้กลไกประชาธิปไตยจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนาจังหวัด แผนงาน และโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
27) หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับ ภาคเอกชนและภาคประชาชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ปัจจัยด้านแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน							
28) ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การดำเนินการตามแผน การประเมินผล และการตรวจสอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
29) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
30) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ตั้งแต่การให้ข้อมูลความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมโดยประชาชน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
31) ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เช่น กฎหมายและนโยบายไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมการเมือง ความพร้อมของประชาชน และการไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ปัจจัยด้านบริบทจังหวัดนครพนม (4ข้อ)							
32) สภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด ส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					คะแนนรวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5		
33) สถานการณ์ของจังหวัด เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
34) ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
35) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 สอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด							
36) นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
37) กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย (1) การประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) (2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) (3) การประชุมคณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด และ(4) การประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วน มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Items	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ประสิทธิภาพแผน1	144.0000	329.310	.729	.949
ประสิทธิภาพแผน2	144.0667	325.030	.823	.948
ประสิทธิภาพแผน3	144.2333	326.737	.608	.949
ประสิทธิภาพแผน4	144.4333	328.254	.540	.950
ประสิทธิภาพแผน5	143.9667	333.344	.399	.951
ความรู้1	144.2667	335.030	.323	.951
ความรู้2	144.2333	335.220	.288	.951
ความรู้3	143.9667	338.309	.214	.952
ความรู้4	144.0000	330.552	.513	.950
ความรู้5	144.3333	328.575	.502	.950
แรงจูงใจ1	144.6333	327.413	.447	.951
แรงจูงใจ2	145.0667	337.789	.132	.954
แรงจูงใจ3	144.1000	331.955	.458	.950
แรงจูงใจ4	144.3333	325.402	.458	.951
แรงจูงใจ5	144.4000	320.938	.621	.949
แนวคิดประสิทธิภาพแผน1	143.8667	329.775	.650	.949
แนวคิดประสิทธิภาพแผน2	144.0667	328.409	.545	.950
แนวคิดประสิทธิภาพแผน3	144.1333	318.326	.810	.948
แนวคิดประสิทธิภาพแผน4	144.0333	326.309	.692	.949
แนวคิดประสิทธิภาพแผน5	143.9667	324.516	.653	.949
แนวคิดประสิทธิภาพแผน6	144.0000	327.517	.557	.950
แนวคิดประสิทธิภาพแผน7	144.3000	326.769	.609	.949
แนวคิดประสิทธิภาพแผน8	144.4667	317.430	.791	.948
ภาครัฐแนวใหม่1	144.6667	320.506	.695	.949
ภาครัฐแนวใหม่2	144.7333	320.271	.768	.948

Items	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ภาครัฐแนวใหม่3	144.4667	324.533	.661	.949
ภาครัฐแนวใหม่4	144.4000	321.697	.676	.949
การมีส่วนร่วม1	144.7667	321.013	.678	.949
การมีส่วนร่วม2	144.4667	328.257	.564	.950
การมีส่วนร่วม3	144.4000	321.145	.726	.948
การมีส่วนร่วม4	144.2667	325.995	.532	.950
บริบทจังหวัดนครพนม1	143.8333	324.626	.597	.949
บริบทจังหวัดนครพนม2	143.8000	324.924	.686	.949
บริบทจังหวัดนครพนม3	143.8000	327.407	.595	.949
บริบทจังหวัดนครพนม4	143.8667	325.775	.709	.949
กระบวนการจัดทำแผน1	144.0000	325.586	.706	.949
กระบวนการจัดทำแผน2	144.0667	324.547	.647	.949

Reliability Coefficients, N of Cases = 30, N of Item = 37, Alpha = 0.951

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายประโมทย์ ดิยะบุตร
วันเกิด	31 มกราคม พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	บ้านสามผง ตำบลสามผง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	232 หมู่ที่ 11 บ้านนาราชควาย ตำบลนาราชควาย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 48000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม
ประวัติการศึกษา	2546 หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2566 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) มหาวิทยาลัยนครพนม